

T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

MİZAH EDEBİYATIMIZA KATKISI
BAKIMINDAN AMCABEY DERGİSİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME

Şule ÇETİN

2501080799

Tez Danışmanı

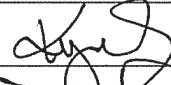
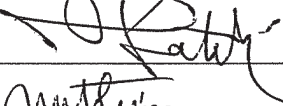
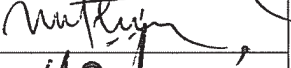

Doç. Dr. Ali Şükrü ÇORUK

İstanbul 2010

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüz **TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM** Dalında **2501080799** numaralı **ŞULE ÇETİN'İN** hazırladığı “**MİZAH EDEBİYATIMIZA KATKISI BAKIMINDAN AMCABEY DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**” konulu **YÜKSEK LİSANS/ DOKTORA TEZİ** ile ilgili **TEZ SAVUNMA SINAVI**, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 15.Maddesi uyarınca **30.06.2010 ÇARŞAMBA** günü **Saat:14.00**'da yapılmış, sorular sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin**Kabulu**.....'ne* **OYBİRLİĞİ /OYÇOKLUĞUYLA** karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI(*)	İMZA
PROF. DR. KAZIM YETİŞ	Kabul	
PROF. DR. M. FATİH ANDI	Kabul	
PROF. DR. MUSTAFA ÇİÇEKLER	Kabul	
DOÇ. DR. ALİ ŞÜKRÜ ÇORUK	Kabul	
YRD. DOÇ. DR. NURİ SAĞLAM	Kabul	

MİZAH EDEBİYATIMIZA KATKISI BAKIMINDAN
AMCABEY DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
Şule ÇETİN

ÖZ

Tarihi, insanlığın ilk zamanlarına kadar uzanan mizaha, yalnızca eğlenme amacıyla başvurulmamış; mizah, yüzyıllarca toplumları düşündürme ve uyandırma amacı taşımıştır. *Amcabey* de Cemal Nadir Güler tarafından II. Dünya Savaşı'nın yaşandığı, Türkiye'nin buhran içinde olduğu, 1942–1944 yılları arasında yayımlanmıştır.

Amcabey, II. Dünya Savaşı'nın devam ettiği yıllardaki Türkiye'nin, sosyal, siyasî ve kültürel panoramasını gözler önüne sermesi bakımından önem taşıyan bir siyasî mizah dergisidir. Bu çalışmanın giriş bölümünde, altmış dokuz sayı boyunca yayımlanan *Amcabey*'de çıkan yazı ve şiirlerin mizahî niteliklerinin tespit edilebilmesi için mizah ve mizah edebiyatı tarihinden kısaca bahsedilmiştir.

Çalışmanın birinci bölümünde *Amcabey*'in süreli mizah yayıncılığındaki yerinin belirlenmesi amacıyla *Amcabey* öncesi çıkan süreli mizah yayınları hakkında genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde *Amcabey*'in kurucusu Cemal Nadir Güler, derginin fiziksel özellikleri, yazar, şair ve karikatürist kadrosu tanıtılmış ve dergide yer alan edebî nev'iler açıklanmıştır. Üçüncü bölümde ise *Amcabey*'de yayımlanmış yazı ve şiirler temalarına göre tasnif edilmiştir.

Çalışmanın ekler bölümünde *Amcabey*'in alfabetik, kronolojik, yazar adlarına ve yazı türlerine göre hazırlanmış indekslerine ve *Amcabey* ile ilgili yazı ve resim örneklerine yer verilmiştir.

A STUDY ON *AMCABEY* MAGAZINE, WITH REGARD TO ITS CONTRIBUTION TO OUR HUMOR LITERATURE

Şule ÇETİN

ABSTRACT

Humor, with a history that goes till the first times of humanity, was not consulted just for the purpose of entertainment; but humor held the aim to awake and make people think for centuries. *Amcabey* was published by Cemal Nadir Güler between years 1942-1944, during which World War II took place and Turkey was in depression.

Amcabey is an important political humor magazine, in point of its bringing Turkey's social, political and cultural panorama in light, in the years that World War II continued. In the introduction part of this study, humor and humor literature have been briefly referred, in order to be able to determine the humorous characteristics of articles and poems in *Amcabey*, which was published for sixty nine issues.

In the first part of the study, general information about periodical humor publishing before *Amcabey* has been presented with the purpose of identifying the place of *Amcabey* in periodical humor publishing. In the second part, Cemal Nadir Güler, founder of *Amcabey*, physical characteristics of the magazine, writer, poet and caricaturist personnel have been introduced and literary types in the magazine have been explained. In the third part, articles and poems published in *Amcabey* have been classified according to their themes.

In the Appendix part of the study, alphabetical, chronological writer names and indices that were prepared according to article types, and samples of articles and pictures about *Amcabey* have been presented.

ÖNSÖZ

Çok köklü bir geçmişe sahip olan mizah edebiyatımız Tanzimat sonrasında yayın hayatına giren gazete ve dergilerle birlikte yeni bir aşamaya geçmiştir. Temelde büyük ölçüde sosyal hadiselerden etkilenen mizah, bu yeni imkânların neticesinde toplumsallaşma yönünde büyük ilerleme kaydetmiştir. Bununla beraber gündelik tarafının ağır basması yüzünden gazete ve dergilerde neşredilen mizahî ürünler zamanla unutulmuştur. Bu tarz ürünlerin gün ışığına çıkarılması ise süreli yayımlar etrafında yapılacak çalışmalarla mümkün olmaktadır.

Türk karikatür sanatının önde gelen isimlerinden biri olan Cemal Nadir Güler tarafından II. Dünya Savaşı yıllarında çıkarılan *Amcabey* dergisi, mizah edebiyatımızda önemli bir yere sahiptir. Dönemin sosyal, siyasî, kültürel ve sanatsal yaşantısını nezih bir dille yansıtması, Cemal Nadir Güler gibi kendisini kanıtlamış bir ustanın önderliğinde yetişen ve daha sonra ünlenen pek çok mizahçı için bir okul olması vs. *Amcabey* üzerinde durmamızı gerektiren sebeplerden bazılarıdır.

Çalışmamızda mizah hayatımızda önemli bir yeri olmasına rağmen maalesef raflarda unutulmuş dergiler arasında yer alan *Amcabey*'i inceleyerek dergide yayımlanan mizahî yazı ve şiirleri, yazarlarıyla birlikte, türleri ve temalarına göre değerlendirdik. Böylelikle gün ışığına çıkardığımız bu yazı ve şiirlerin mizah edebiyatımızdaki yerini tespit etmeyi amaçladık.

Mizah ve mizah edebiyatımız hakkında genel bilgiler verdiğimiz giriş bölümüyle başlayan çalışmamız; üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; Tanzimat Dönemi'nden, *Amcabey*'in yayın hayatına geçtiği 1942 yılına kadar çıkmış süreli mizah yayınlarını, beş başlık altında kısa bir değerlendirmeye tanıtık.

Dört ana başlıktan oluşan ikinci bölümün ilk başlığı altında, derginin kurucusu Cemal Nadir Güler'i ve yayımlandığı yıllarda halkın büyük ilgisine mazhar olan *Amcabey* karikatür tipini ele aldık. İkinci başlık altında, derginin fizikî

özelliklerini, dergide yer alan köşe ve bölümleri inceledik. Üçüncü başlık altında, *Amcabey*'in önde gelen yazar, şair ve karikatüristlerini tanıttık. Son başlık altında ise, dergide yer alan edebî nev'ileri örnekler vererek değerlendirdik.

Çalışmamızın üçüncü ve son bölümünde; *Amcabey*'de yayımlanmış yazı ve şiirleri, işledikleri konulara ve temalarına göre sınıflandırarak örneklerle açıkladık. Sonuç bölümünde ise bütün bu sınıflandırma ve incelemelerle birlikte ulaştığımız sonuçlar neticesinde, bir siyasî mizah dergisi olan *Amcabey*'in Türk mizah edebiyatındaki yerini ve önemini vurguladık.

Bibliyografya/Kaynakça bölümünde, çalışmamız süresince yararlandığımız kitap, ansiklopedi ve makalelerin listesini yaptık. Ekler bölümünde, *Amcabey*'de yer alan tüm eserlerin; türlerine, alfabetik ve kronolojik sıralamalarına, yazar adlarına ve imzalarına göre hazırlanmış indeksine yer verdik. Ayrıca çalışmamızla ilgili yazı, şiir ve karikatürlere ilişkin resimleri ekleyerek dergi hakkında görsel açıdan da bilgi vermeyi amaçladık.

Dergide çıkan yazı ve şiirleri, günümüzde geçerli olan dilbilgisi kurallarına ve imlâlarına göre düzenleyerek almayı tercih ettik. 1963 yılında yayın hayatına başlayan ve yirmi altı sayı çıkabilen *Amcabey* adlı diğer dergiyi, Cemal Nadir Güler'in yarattığı *Amcabey*'den muhteva ve mizah anlayışı yönüyle apayrı olması ve sadece *Amcabey* adının şöhretinden faydalanmayı amaçlaması nedenleriyle çalışmamıza dâhil etmedik.

Bu konuyu seçmeme vesile olan ve çalışmam boyunca yardımlarını esirgemeyen, tenkit ve tavsiyeleriyle bana yol gösteren saygıdeğer hocam Doç. Dr. Ali Şükrü Çoruk'a sonsuz teşekkürlerimi arz ederim.

Şule ÇETİN

İstanbul, 2010

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
RESİMLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. <i>AMCABEY</i> DERGİSİ ÖNCESİ SÜRELİ MİZAH YAYINCILIĞIMIZ HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME	
1.1. Tanzimat Dönemi	10
1.2. II. Abdülhamit Dönemi	16
1.3. II. Meşrutiyet Dönemi	18
1.4. Mütareke ve Milli Mücadele Dönemi	26
1.5. Cumhuriyet Dönemi	29

İKİNCİ BÖLÜM

2. <i>AMCABEY</i> DERGİSİ	
2.1. Cemal Nadir Güler ve <i>Amcabey</i>	34
2.2. <i>Amcabey</i> Dergisi'nin Fizikî Özellikleri	46
2.3. <i>Amcabey</i> Dergisi'nin Yazar, Şair ve Karikatürist Kadrosu	54
2.4. <i>Amcabey</i> Dergisi'nde Yer Alan Edebî Nev'iler	
2.4.1. Nazım	60
2.4.2. Nesir	67
2.4.3. Başkalarının Eserleri ve Üslûpları Etrafında Yazılmış Metinler	82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. <i>AMCABEY</i> DERGİSİ'NDE YER ALAN YAZI ve ŞİİRLERİN TEMATİK İNCELENMESİ	
3.1. II. Dünya Savaşı	89
3.2. Siyaset	91
3.3. Hayat Pahalılığı	94
3.4. Karaborsa	96
3.5. Belediye Hizmetleri	98
3.6. Sağlık	100
3.7. Edebî ve Siyasî Portreler	102
3.8. Kadın - Erkek İlişkisi	105
3.9. Eski - Yeni Mukayesesi	107
3.10. Diğer Temalar	109
SONUÇ	111
BİBLİYOGRAFYA/KAYNAKÇA	114
EKLER	
Ek I. Türlerle Göre İndeks	121
Ek II. Yazar Adlarına ve İmzalara Göre İndeks	156
Ek III. Alfabetik İndeks	195
Ek IV. Kronolojik İndeks	227
Ek. V. Resimler	269

RESİMLER LİSTESİ

1. <i>Zümriüanka</i> 'da yayımlanan ilk <i>Amcabey</i> karikatürü	269
2. Cemal Nadir'in 1924'te yarattığı <i>Efruz Bey</i> tipi	270
3. <i>Amcabey</i> tipi.....	271
4. Cemal Nadir	272
5. Cemal Nadir'in mezarındaki <i>Amcabey</i> karikatürü	273
6. <i>Amcabey</i> dergisinin ilk sayısının kapağı	274
7. <i>Amcabey</i> dergisinin son sayısının dış kapağı	275
8. <i>Amcabey</i> dergisinin son sayısının iç kapağı.....	276
9. Okuyucular tarafından seçilen en iyi şiir	277
10. Okuyucular tarafından seçilen en iyi karikatür	278
11. Okuyucular tarafından seçilen en iyi fıkra	279
12. Okuyucular tarafından seçilen en iyi hikâye	280
13. Abdi İpekçi'nin çizdiği karikatür	284
14. <i>Amcabey</i> 'de yayımlanan şiirli karikatür.....	285
15. <i>Şairin Gözyaşları</i> isimli resimli hikâyenin ilk bölümü	286
16. <i>Sadık Köpek</i> isimli resimli hikâyenin ilk bölümü	287
17. Edebiyatçıları konu alan musavver yazı	288
18. Nedim'in şiiri, <i>Kaside der Vâsf-ı İstanbul</i> 'un ilk bölümü	289
19. Nedim'in şiiri, <i>Kaside der Vâsf-ı İstanbul</i> 'un ikinci bölümü	290
20. Nedim'in şiiri, <i>Kaside der Vâsf-ı İstanbul</i> 'un son bölümü	291
21. Yahya Kemal Beyatlı'nın <i>Mahurdan Gazel</i> şiirinin kullanıldığı karikatür	292
22. Ziya Paşa'nın, <i>Terkib-i Bend</i> 'inin kullanıldığı karikatür	293
23. Peyami Safa'nın karikatürü.....	294
24. <i>Dünden Bugünden</i> 'de karşılaştırılan şairler	295
25. <i>Dünden Bugünden</i> 'de karşılaştırılan Türkçe Muallimleri.....	296
26. Ünlü isimlerin heykellerinin karikatürü	297
27. Ünlü isimlerin kan tahlillerinin karikatürü.....	298
28. Ünlü isimlerin kan tahlillerinin karikatürü.....	299

KISALTMALAR LİSTESİ

A.e.	: Aynı eser / yer
a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.md.	: Adı geçen madde
A.y.	: Aynı yayın
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
s.	: Sayfa / sayfalar
Sy.	: Sayı
t.y.	: Basım tarihi yok
vb.	: ve benzeri
v.d.	: Çok yazarlı eserde ilk eserden sonrakiler
vs.	: ve saire
Haz.	: Yayına hazırlayan
y.y.	: Basım yeri yok

GİRİŞ

Arapça kökenli, şaka yapmak anlamına gelen “müzah” kelimesi dilimize mizah olarak yerleşmiştir. Mizah, genel anlamıyla örf, âdet, gelenek, kural ve olayların gülünç, alışılmadık ve çelişkili yönlerini yansıtarak insanları düşündüren, rahatlatan, eğlendiren ya da güldüren bir sanattır.

Aziz Nesin “mizah” kelimesi yerine Türkçe “gülmece” kelimesinin kullanılmasını önermiştir.¹ Gülmece kelimesi dilimizce benimsense de mizah kelimesinin yaygınlığına ulaşamamıştır. Bunun nedeni her mizahî ürünün güldürmemesi, güldürmek dışında düşündürmenin de mizahın temel unsurlarından biri olmasıdır.

Mizah, eğlenmek amacı dışında baskı ve işkence altında kalan, yaşamsal sıkıntılarından uzaklaşmak isteyen, ruhsal bunalımlarını atlatmayı amaçlayan insanların, egoları tarafından geliştirilen bir nev’i doğal savunma mekanizmasıdır.² Mizah sayesinde en sert eleştiriler dolaylı da olsa dile getirilebilir. Bu yönüyle mizah, tarih boyunca muhalif tarafıyla da öne çıkmıştır. Mizahî eserlerin en fazla verildiği dönemlerin, baskıların, yoklukların yoğunlukla yaşandığı zamanlara denk gelmesi dikkat çekicidir.

Klasik çağdan bu yana mizah konusu üzerinde tartışılmış, mizah hakkında çeşitli görüşler ortaya konulmuştur. Komediye, başka bir deyişle mizahı, “katharsis” kavramıyla açıklamaya çalışan Aristoteles’e göre, mizah ile trajedi sanatın iki şeklidir ama aralarında farklar vardır. Trajedi, acıma ve korku duygularını uyandırmak suretiyle bu duyguların arınmasını sağlar. Buna karşın mizahta, trajedinin konu edindiği kötümser olaylara iyimser bir bakış sergilenir ve kötü olaylardan hep kurtuluş olacağı vurgulanır. “Katharsis” yaklaşımına göre mizahın genel işlevi güldürerek boşalım sağlamaktır. Bu nedenle mizahî ürünlerin büyük

¹ Orkun Levent Boya, **Edebiyatımızda Mizah**, Ankara, Kırkayak Ofset Matbaacılık, 1986, s.25

²M. Bilal Arık, **Kral Çıplak: Türk Basımına Eleştirel Bir Bakış Denemesi**, İstanbul, Tablet Kitabevi, 2005, s.97

çoğunluğu, yaratıldıkları toplumun sosyal, kültürel, ekonomik koşullarının, gelenek ve göreneklerinin, değer yargılarının, olumsuz, uyumsuz, çelişkili yanlarını gülünecek biçimde yansıtırlar. Böylece mizahî eserler bir topluma kendi sorunlarını düşündürerek, toplumu bilinçlendirir ve rahatlatırlar.³

Mizahın odağında sadece insan vardır. Mizah, her ortamda insanı korumayı ve savunmayı amaçlar. Bu amacına ulaşmak için çok farklı malzemelerden yararlanan, sözlü, yazılı, görsel formlarda şekillenerek gelişen mizah; zaman içinde nükte, alay, şaka, latife, komedi, fıkra, hiciv, hezl, meddah, orta oyunu, gölge oyunu, karikatür... vs. gibi türlere ayrılmıştır. Bazı araştırmacılara göre, mizahın dünyadaki ilk örnekleri ilkel çağlarda mağaralara çizilen resimlerdir.

Antropolojik bulgular, kökeni çok eski çağlara dayanan mizahın, insanların kabileler halinde yaşadığı dönemlerde, çağdaş örneklere göre çok daha doğrudan ve daha acımasız olduğunu göstermektedir. İnsanların büyük topluluklar halinde yaşamaya başlaması ve kentleşmeyle birlikte mizah, soyut ve dolaylı bir biçim kazanmıştır. Eski Yunanlılar, mizahı bedensel şiddet ögesinden arındırıp keskin dilli bir sanata dönüştürmüşlerdir.⁴

Dünyadaki ilk mizahî ürünlere Eski Yunanlı yazarlar, Lukianos ve Aristophanes'in eserlerinde rastlanır. Hatta Aristophanes ile birlikte mizah, ayrı bir tür olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Romalılarından Horatius yine mizahî eserler veren ilk yazarlardandır.⁵ Batıda Ortaçağ'da kilise ve kralı alaya alan masallarıyla halkı eğlendiren öykü anlatıcıları yeni bir mizah anlayışı meydana getirmişlerdir. Kilisenin baskıcı tutumu nedeniyle bu mizah ürünleri yalnızca belli başlı karnaval ve şenliklerde halka sunulabilmiştir. Fransızlardan Francois Rabelais, İspanyollardan Miguel de Cervantes ve İtalyanlardan Giovanni Boccaccio eserlerinde bu karnaval ve şenliklerde temsil edilen mizahî karakterlere yer vermişlerdir.

³ Berna Moran, **Edebiyat Kuramları ve Eleştiri**, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007, s.30

⁴ "Mizah", **Ana Britannica**, C. XVI, Ana Yayıncılık, 1989, s.156

⁵ "Mizah", **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C.VI, Dergâh Yayınları, 1980, s. 384

Francois Rabelais *Gargantua* ve Miguel de Cervantes *Don Kişot* adlı eserleriyle kilisenin dogmatik tutumuna savaş açarak günümüze temel teşkil eden bir mizah anlayışını oluşturmuşlardır. Rönesans'la birlikte etkili olan özgür düşünce ve akılcı bilinç de mizahın zenginleşmesi ve günümüz anlayışına yakınlaşmasında etkili olmuştur. Erasmus'un kaleme aldığı *Deliliğe Methiye*, Voltaire'nin felsefe sözlüğü, Le Sage'nin ve zihinlerin kahkahayla açılabilceğini söyleyen Moliere'nin eserleri ve daha pek çok eser, gelişimi uzun bir zaman alan mizahın şekillenmesinde etkili olmuştur.⁶

İngiltere, süregelen yüzyıllar boyunca Geoffrey Chaucer, William Shakespeare, Henry Fielding, William Law, Jonathan Swift, James Boswell, Charles Lamb, Jane Austen ve Oscar Wilde gibi yazarlarıyla dünya mizah edebiyatının önemli bir parçasını temsil etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nden Mark Twain de İngilizce mizahî eserler neşreden isimlerdendir. Alman mizah edebiyatının en önemli temsilcisi ise mizah edebiyatına farklı bir boyut getirerek karikatürle mizahî eserler veren Wilhelm Busch'dur.⁷

18. ve 19. yüzyıllarda basının yaygınlaşması ve kitleler üzerinde etkili olmaya başlamasıyla mizah, karikatür sanatıyla birleşerek basının en önemli eleştiri merkezi konumuna yükselmiştir. Avrupa'da yaşanan sosyal ve siyasî çalkantılar mizahın gücünü arttırmıştır ve mizahın en başat aracı karikatür olmuştur. Otoriter krallık düzeninin yerine geçen meşrutiyet ve cumhuriyet sistemleriyle mizah, siyasî bir işlev yüklenerek toplumu yönlendiren bir silah haline gelmiştir.

Mizahî ürünler Anadolu'da karşımıza ilk kez Hititler döneminde çıkar. Hititler döneminden sonra Dionysos, her tuttuğu altın olan Frigya Kralı eşek kulaklı Midas ve Sinoplu Diyojen karşılaştığımız mizahî motiflerdendir. Batı kültürünün

⁶ Ferit Öngören, **Cumhuriyet'in 75. Yılında Türk Mizahı ve Hicvi**, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 1999, s.21

⁷ Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, a.y.

temel taşı kabul edilen ve Anadolu kökenli olduğu iddia edilen Noel Baba ve Ezop da dönemin öne çıkan mizahî öğeleridir.⁸

Antik Anadolu kültürü ile Türklerin Anadolu'ya yerleşmeleriyle oluşan kültür arasındaki kopukluk nedeniyle Türk mizahında hiçbir Antik Anadolu mizah motifi yer almamaktadır. Bu sebeple Antik Anadolu mizahını Türk mizahının kaynağı olarak gösteremeyiz. Edebiyatımızdaki ilk mizahî örnekler, *Divanü Lügat'it Türk*, *Kutadgu Bilig* ve *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde geçen deyim, atasözü, bilmece ve tekerlemelerde rastlanmaktadır.

Gerçek anlamda ilk mizahî ürünlerimiz Selçuklular zamanında ortaya çıkmıştır. Türk devlet sistemine göre hükümdarına her şartta bağlı olan halk, içinde biriktirdiklerini, isyanını mizahî eserlerle ortaya koymuştur. Fıkra, şiir, masal, hikâye, tekerleme formunda vücut bulan Selçuklu dönemi mizahî ürünleri, saray ve tarikatlar tarafından onaylanmamasına rağmen halk arasında yayılmış, gelişmiş ve sahiplenilmiştir. Sözlü mizah geleneğimizin temel taşlarından Nasreddin Hoca fıkraları ve Keloğlan Masalları günümüzde de canlılığını korumakta, hâlâ halk arasında anlatılmaktadır.⁹ Mizahî ürünler dönemin şartlarına bir tepki olarak doğmuştur. Dolayısıyla bu eserler sayesinde tarihi gerçekliklere ulaşmak mümkündür. Nasreddin Hoca fıkralarında ve Keloğlan Masalları'nda Selçuklu Devleti'nin sosyal ve siyasî yapısından bahsedilmektedir.¹⁰

Osmanlı dönemindeki mizah edebiyatı, halk ve divan edebiyatı içinde farklı şekillerde gelişmiştir. Halk edebiyatında mizahî unsurlara çokça rastlanmaktadır. Zira mizah, Türk kültürünün köklü ve en önemli bir parçasıdır. Sözlü olarak nesilden nesile aktarılan anonim mizahî motifler, fıkra, mani, türkü, destan, masal, halk hikâyesi gibi pek çok halk edebiyatı metninde kendine yer bulmuştur. Âşık tarzı halk edebiyatında mizah, âşıkların karşılıklı atışmalarıyla sağlanır. Atışmalar taşlama niteliklidir. Atışmalarda sataşma ve iğneleme esas olmakla birlikte nezaket kuralları

⁸ Öngören, **a.g.e.**, s.41

⁹ **A.e.**, s.43-50

¹⁰ **A.e.**, s.50

dışına pek çıkılmaz. Âşıklar bu şiirler sayesinde hem eğlendirir hem de toplumsal sorunları irdeleyerek düşündürür. Yunus Emre ve Kaygusuz Abdal halk edebiyatında mizahî şiirin öncüleri kabul edilmektedir.¹¹ Dertli, Seyrânî ve Ruhsatî de şiirlerinde taşlama türüne ağırlıklı olarak yer veren şairler arasındadır.¹²

“İslam dini, insanları küçük düşürmeyi, onlarla alay etmeyi hedef alan mizahı yasaklamıştır. Bu konuda ayetler ve çokça hadis vardır. Yalnız karşıdaki insanın da hoşuna gidecek latife türünden şakalara izin verilmiştir.”¹³ İslam kaynaklarını temel alan divan edebiyatı, bu anlayış teoride kabul edilse bile pratikte uygulanmadığı için mizahî eserler bakımından oldukça zengindir.

Agâh Sırrı Levend’e göre divan edebiyatında mizahî ürün olarak, hezlâmiz kıtalar ve beyitler, muhtelif şekillerde yazılmış manzumeler, manzum latifeler, mensur fıkralar, mektuplar, arzuhaller, münazaralar, mülatafalar, nâmeler, başkalarının eserleri ile yapılan hezlâmiz manzumeler, şerhler, nazireler ve bu yolda yapılan tehziller kullanılmıştır. Gülmece ve yergiler, amaç, konu ve kapsam bakımından; incitmeyen gülmece ve alay; mutâyebe ve mülâtafa adı altında şakalaşma; kaba şaka, sataşma ve taşlama; iğrenç yerme ve sövme olarak dört bölümde toplanabilir.¹⁴

Divan edebiyatının hemen hemen her türü içinde, mizahî unsurlara yer verildiğini söyleyebiliriz. Divan edebiyatında en çok rağbet gören tür ise hicivdir. Hiciv, bir kişi, kurum veya toplumun, ima ve iğneden başlayarak küfre uzanan, alayla karışık saldırı tarzında eleştirilmesidir. Hiciv bu özellikleri bakımından divan edebiyatındaki methiye türünün zıttıdır, denilebilir. Divan edebiyatında bilinen ilk hiciv eseri Şeyhî’nin *Harnâme*’sidir. Molla Lutfî’nin *Harnâme*’si, Fuzûlî’nin *Şikâyetnâme*’si, Bağdatlı Rûhî’nin *Terkîb-i Bend*’i yine önde gelen hiciv eserlerindedir. Fakat hicvin gelişip genişlemesini ve müstakil bir edebî tür olmasını

¹¹ Öngören, **a.g.e.**, s.143

¹² Nurettin Albayrak, “Hiciv: Halk Edebiyatı” **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998, s.452

¹³ Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, **a.g.md.**, s.385

¹⁴ Agâh Sırrı Levend, **Türk Edebiyatı Tarihi**, C.I, Ankara, TTK Basımevi, 1998, s.152

sağlayan *Sihâm-ı Kazâ* adlı eseriyle Nef'î olmuştur. Nef'î sonrasında hiciv, divan şairlerince yaygınlaştırılmış, pek çok isim eserlerinde doğrudan hiciv olmasa bile toplumsal ve kişisel yergilere yer vermiştir. Hicvin kovuşturulma sebebi olması, hiciv şairlerinin görevden uzaklaştırılmaları, sürgün hatta idam cezasına çarptırılmaları bu şiirlerin yazıya geçirilmesini engellemiş, yalnızca çok az bir kısmının günümüze ulaşabilmesine neden olmuştur.¹⁵

Divan edebiyatında hicve en yakın tür hezldir. “Hezl, birini yermek ve ona hak etmediği bir şeyi yakıştırmak üzere genel ahlâk kurallarını zorlayıcı tarzda söylenmiş sözlere denir. Belli bir amaca yönelik olması ve kişileri hedef alarak onları gülünç duruma düşürmesi bakımından latifeden ağır, sövme ve müstehcenlikten arınmış olduğu için hicivden daha hafif bir mizah türüdür.”¹⁶ Sürûrî, *Hezliyyât-ı Sürûrî* adlı eseriyle bu türün önde gelen ismidir. Nev'î-zâde Atâyî, Niksârîzâde Mehmed, Osmanzâde Tâib, Ebubekir Kâni hezliyyâtı olan şairler arasındadır.¹⁷

15. yüzyılda Sirac b. Abdullah tarafından yazılan latifeler mecmuasının bu türün edebiyatımızdaki ilk örneği olduğu sanılmaktadır. Latife mecmuası hazırlayan isimler arasında Zatî, Lamiî, Mahremî, Lâyhî Mustafa Efendi gibi şairler bulunmaktadır.¹⁸

Deli Birader lakaplı Gazalî'nin kaleme aldığı *Dâfiü'l-Gumûm ve Râfiü'l-Hümûm* isimli mensur eser, içinde barındırdığı açık saçık unsurlar nedeniyle kendi tarzında bir ilk olarak divan edebiyatımızda eğlendirme ve güldürme açısından çok değişik bir yere sahiptir.¹⁹ Toplumsal sorunların hayvanların gözünden anlatıldığı eserlerin en ünlüsü Şeyhî'nin *Harnâme*'sidir. Bu eser dışında yazılmış başlıca

¹⁵ İskender Pala, Metin Akkuş, “Hiciv: Divan Edebiyatı”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998, s.450–451

¹⁶ İskender Pala, “Hezl: Türk Edebiyatı”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998, s.305–306

¹⁷ Tunca Kortantamer, “Kuruluştan Tanzimat’a Kadar Osmanlı Dönemi Türk Mizahının Kısa Bir Tarihi”, **Türkler Ansiklopedisi**, C.XI, 2002, s. 613

¹⁸ Kortantamer, **a.g.md.**, 609–610

¹⁹ Kortantamer, **a.g.md.**, 610

alegorik hayvan hikâyelerini, *Deh Murg* (Derviş Şemsî), *Şütür-nâme* (Mahremî), *Pire Manzumesi* (Fütuhî) olarak sıralayabiliriz.²⁰

Osmanlı mizahının bir diğer özelliği de büyük ölçüde şifahî olmasıdır. Fakat loncalarda alınan sıkı eğitim ve disiplin sebebiyle sözlü mizah doğaçlamadan uzak ezberlenmiş değişmez bir metne sahiptir. Osmanlı sözlü mizahının başlıca öğeleri olarak, Karagöz, Ortaoyunu, Meddah, Bektaşî fıkraları, Bekri Mustafa, Tıflî, İncili Çavuş fıkraları sayılabilir. Karagöz ve Hacivat ile Kavuklu ve Pişekâr tipleri divan edebiyatı ve halk edebiyatı kültürünün temsilcileridir ve mizah bu iki kültür tipinin karşılaştırılması sonucunda sağlanır. Bu ürünlerin bir kısmında günümüz şartlarına göre sansür uygulanabilecek açık saçıklığa çok fazlaca yer verilmesi Osmanlı mizahının “özgür” yanını ortaya koymaktadır.²¹

Padişah çocuklarının sünnet törenlerindeki şenlikler ve önemli günlerde düzenlenen eğlencelerde yapılan bazı etkinlikler, Osmanlı döneminin mizahî gösterileri arasındadır. Evliya Çelebi'nin “Eğlence Kolları” diye adlandırdığı, gayri Müslimlerin müzik, taklit, cambazlık ve çeşitli hünerlerle halkı güldürüp, para kazandıkları gösteriler de Osmanlı mizahına dâhil edilebilir. Osmanlı döneminde ilki 1554 yılında Tahtakale'de açılan kahvehaneyle birlikte başlayan ve gelişen kahvehane eğlenceleri, Osmanlı mizahını sivilleştirilmesi ve ortaoyununun oluşmasını sağlaması bakımından çok önemli bir yere sahiptir.²²

Edebiyat tarihinde mizahın bir edebî sanat türü olarak kabul edilmesi kolay olmamıştır. Tarih boyunca insanlık, dramı ciddiye almış, mizahı önemsememiştir. Özellikle batıda tragedya ve komedy arasında keskin çizgiler vardır. Doğu kültüründe ise bu iki kavram yer almamakla beraber mizah ve acı arasında batıdaki mesafe mevcut değildir. Türkiye'nin konumu itibarıyla hem batılı hem de doğulu kaynaklardan etkilenmesi, özgün ve köklü bir mizah kültürüne sahip olmasını sağlamıştır.

²⁰ Kortantamer, a.y.

²¹ Öngören, a.g.e., s.57

²² A.e., s.59

Mizahî ürünlerin edebiyatımızda genellikle kayda değer bulunmaması ve mizah yazarlarının edebiyat tarihlerine dâhil edilmemesi “takma isim” sorunuyla açıklanabilir. Baskılar nedeniyle yazdıklarının altına kendi imzasını atmaktan imtina eden yazarlar, geride öksüz mizah eserleri bırakmışlardır. Edebî bir eser dışında, ciddiye almadan, kafasını rahatlatmak için mizah yazan ve kendi adını mizahî ürünün altına yakıştıramayan yazarlar da takma isimler kullanmışlardır. Bu durum mizah edebiyatımızın sağlıklı bir şekilde belgelenmesini zorlaştırmıştır.

Batı etkisinin edebiyatımızda hissedilmeye başlamasıyla mizahî eserler de değişim geçirmişlerdir. Tanzimat sonrasında, basının ağırlığının artmasıyla mizah karikatürle birleşerek yeni bir şekil kazanmıştır. Mizah, batılı karikatür formuna girmeden önce içeriğinde de batılı anlayışa göre bazı yenilikler edinmiştir. Ziya Paşa'nın *Zafernâme*'si, Namık Kemal'in *Hirrenâme*'si, Ethem Pertev Paşa'nın *Av'ave*'si, Eşref'in *Deccal*, *Şah ve Padişah*'ı, Âli Bey'in *Lehçetü'l-Hakayık* ve *Seyyareler* adlı eserleri Tanzimat devrinin başarılı mizah örnekleridir.²³ Mizah edebiyatımızın günümüz anlayışına uygun ilk örnekleriyle Hüseyin Rahmi, Mahmut Yesari, Ahmet Rasim, Baha Tevfik, Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziya Ortaç ile birlikte I. Meşrutiyet sonrasında karşılaşmaktayız.

Tanzimat sonrasında gelişen basınımızda mizah ve mizah dergileri yadsınamayacak bir rol oynamışlardır. Toplumun batılılaşma etkisinde geçirdiği değişim ve dönüşüm özellikle mizah yayıncılığı aracılığıyla halka ulaştırılmıştır. Zamanla muhalefetin sözcülüğü konumuna erişen mizah yayıncılığı, Tanzimat döneminden itibaren ilk ürünlerini vermiş, II. Meşrutiyet ile büyük gelişme göstermiş, ancak Cumhuriyet döneminde acemilikten sıyrılarak evrensel nitelik kazanabilmiştir.

Mizah gazete ve dergiciliğimizin lider ismi, yalnızca mizahçılığı meslek kabul eden ilk sanatçımız Cemal Nadir ve *Amcabey*'ini sağlıklı bir şekilde inceleyebilmek için onun beslendiği ve ona temel teşkil eden önceki kaynakları

²³ Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, a.y.

değerlendirmemiz gerektiğini düşünerek birinci bölümümüzde Tanzimat döneminden başlayarak *Amcabey* dergisine kadar gelen mizah yayıncılığını ele aldık. Çalışmamızın ikinci bölümünde *Amcabey* dergisini fizikî olarak inceledik, derginin kurucusunu ve yazar kadrosunu tanıttık. Dergide yer alan edebî nev'ileri sınıflandırarak değerlendirdik. Çalışmamızın son bölümünde ise dergide yer alan yazı ve şiirleri, işledikleri konular altında inceledik. Bu çalışmamızla oluşturduğu yeni ekolle günümüz mizah edebiyatına önderlik eden Cemal Nadir'in ve etrafında toplanan arkadaşlarının edebî yazı ve şiirlerini açığa çıkararak, mizah edebiyatımıza ışık tutmayı amaçladık.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. *AMCABEY* DERGİSİ ÖNCESİ SÜRELİ MİZAH YAYINCILIĞIMIZ HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME

1.1. Tanzimat Dönemi

Osmanlı Devleti'nin ekonomik, siyasî ve sosyal başarısızlıklarına batılılaşmayla son verebileceğine inanılmış ve bu inançla 18. yüzyıldan itibaren yenileşme hareketleri başlatılmıştır. 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı ile pek çok alanda batılı sisteme resmen geçildiği ilan edilmiştir. Türk basını da bu reform hareketlerinden payını almış, Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa, Agâh Efendi gibi aydınlar öncülüğünde halkı uyuracak fikir gazeteleri yayımlanmaya başlanmıştır.

Halkın ilgisini gazetelere çekebilmek için karikatürlere ve sade bir dille kaleme alınan mizahî yazılara sıklıkla yer verilmiştir. 1867'de ilk karikatür, özel bir gazete olan *İstanbul*'da yayımlanmıştır. Önceleri politik bir gazete olarak çıkmaya başlayan *Terakki* gazetesi 23 Ekim 1870 tarihinden itibaren kendi adıyla aynı adı taşıyan bir mizah gazetesini ek olarak abonelerine ücretsiz, diğer okurlarına parayla satarak yayımlamaya başlamıştır. Tam bir ay sonra 23 Kasım 1870 tarihinde ilk bağımsız mizah dergimiz *Diyojen* yayın hayatına başlamıştır.¹

Basının halka yönelmesi halkı hedef alması, karikatürün de kendine kolayca yer bulmasını sağlamıştır. Zira çoğunluğu okuma yazma bilmeyen halkı, çizimlerle ve mesaj veren karikatürlerle yönlendirmek zor olmamıştır. Batılılaşma ile tanıdığımız yeni bir tür olan karikatür halk içinde hızla yayılmıştır. Karikatür sayesinde mizahın çehresi değişmiş, kapsamı genişlemiştir.

¹ Turgut Çeviker, *Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü I: Tanzimat Dönemi 1867–1878*, İstanbul, Adam Yayıncılık, 1986, s.120

Yazılı ve sözlü mizah yerini karikatüre bırakmaya başlamıştır. İlk dönem karikatürü içerik olarak Karagöz ve Hacivat, Meddah, Ortaoyunu, İncili Çavuş, Bektaşî, Nasrettin Hoca ve Bekri Mustafa gibi geleneksel mizah ürünlerinden ilham almıştır. Bunun nedeni mizah yazarlarının kültürel birikiminin sözlü mizahla yüklü olması ve batı mizah klasiklerinin henüz tercüme edilmemesidir.² Karikatürün gelişimi bu yönleriyle batılı yeni bir tür olan romanın gelişimiyle paralellik gösterir.

Tanzimat dönemindeki karikatürlerin hepsi yazılıdır. Bu dönem karikatürü, bir alt yazı olmadan kendini ifade edemez ve mizahî unsuru da çizgiden çok yazı taşır. Alt yazılara kaynak olarak kullanılan iki unsur vardır. Bunlardan ilki önceden oluşturulmuş fıkra birikimidir. Ancak bu karikatürlerde, az da olsa, özgün altyazıların varlığı tespit edilmiştir. Diğer kaynak ise Karagöz'ün seyirlik oyunlar birikimidir. Bu tür kaynak kullanan karikatürler seyirlik oyunlar gibidirler. Zengin Karagöz edebiyatından yararlanmak hem karikatürçüye ivme kazandırmış, hem de var olan saçmalıklardan, karşıtıklardan, ayrılıklardan elde edilen absürtle mizah üretilmesi daha kolay ve ilgi çekici olmuştur. Karagöz tiplmelerinin, sevilen ve tanınan tiplmeler olması halkın karikatüre olan ilgisini arttırmış ve karikatürün tanınmasını kolaylaştırmıştır.³

Tanzimat Dönemi karikatürlerindeki konular da yeni bir başlangıç olmasına rağmen çok çeşitlilik göstermiştir. Başlıca işlenen konular: belediye sorunları, batılılaşma hareketleriyle değişen toplumsal yaşam, ekonomi, basın dünyası, kadın ve kadın-erkek ilişkileri, savaş ve barış, politika, ilerleme, özgürlük, eşitlik adalet, eğitim, çocuk ve fantezidir.

Büyük bir cesaretle kişi, kurum ve toplum sınırlaması tanımayan, eleştirilerini ve yergilerini sunan, hem güldüren hem düşündüren çizgili mizah, Tanzimat dönemindeki ceza kanunlarının da yeniden düzenlenmesine sebep olmuştur. 1870'lerde ilk görkemli yıllarını yaşayan mizah yayınları hakkında yasal önlemlerle süreli ve süresiz olmak üzere kapatma kararları alınmış; yayıncılar hakkında açılan

² A.e., s.20

³ A.e., s.49-50

davalarda, tutuklanmalara sıklıkla rastlanmıştır. Osmanlı’da ilk sansür yönetmeliği, 1858 Ceza Kanunu’yla tüzüğe girmiştir. Bilinen ilk sansür uygulaması, Ebüzziya Tevfik’in sahip olduğu *İstanbul* gazetesine yapılmıştır. İkincisi ise Teodor Kasap’ın sahip olduğu *Diyojen*’e uygulanmıştır.⁴

Tanzimat döneminde çıkan mizah gazeteleri şunlardır:

İstanbul (1867–1869) Mehmet Arif Arifaki’nin sahip olduğu gazetedir. “Haftada bir defa Pazar günleri basılır ve yayımlanır” sloganıyla yayımlanmıştır. Beşinci sayısından sonra “Haftada üç defa basılır ve yayımlanır” sloganı kullanılmıştır. Karikatüre yer veren ilk Türkçe gazetedir. İlk sayısı kapağındaki resim nedeniyle toplatılmıştır.⁵

Terakki (1870–1871) Ali Reşit’in sahip olduğu gazetedir. “Eğlence ve gülmeye dair gazetedir” sloganıyla yayımlanmıştır. Aynı adı taşıyan *Terakki* gazetesinin mizah ekidir. İlk Türkçe mizah gazetesidir. Resim veya karikatüre yer vermemiştir. 16 Aralık 1870’de adı *Terakki-Eğlence*’ye çevrilmiş, 7 Nisan 1871’den itibaren *Letaif-i Âsar* adını almıştır. Karski isminde bir Lehli, Ebüzziya Tevfik, Suphi Paşazade Ayetullah Bey, Kemal Paşazade Sait Bey ve İsmail Efendi derginin muharrirleridir. Mizah dışında kültür yazılarına da yer verilmiştir. Güllü Agop ve batı tiyatrosu yanlısı bir gazetedir.⁶

Diyojen (1870–1872) Teodor Kasap’ın sahip olduğu dergidir. “Gölge etme başka ihsan istemem” sloganıyla yayımlanmıştır. Yazıları imzasız olmasına rağmen bilinen yazar kadrosu; Teodor Kasap, Ali Bey, Namık Kemal, Çaylak Tevfik, Ebüzziya Tevfik’ten oluşmaktadır. *Terakki*’den sonra yayımlanmış ikinci Türkçe mizah dergisidir. *Terakki*’nin bir gazeteye bağlı olarak çıktığı göz önüne alınarak, *Diyojen*’in bağımsız ilk Türkçe mizah gazetesi olduğu söylenebilir. *Diyojen*, Fransızca ve Rumca çıktıktan birkaç ay sonra Türkçe yayımlanmaya başlamıştır.

⁴ A.e., s.63-65

⁵ A.e., s.117

⁶ Hilmi Yücebaş, **Hiciv ve Mizah Edebiyatı Antolojisi**, İstanbul, Leyla ve Mecnun Yayıncılık, 2004, s.48

Toplam yüz seksen dört sayı çıkan ve bu süre içerisinde üç defa kapatılan *Diyojen*'de yalnızca üç karikatür yayımlanmıştır. İlki bilmece şeklinde bir karikatür, ikincisi ilk tramvaylara dair bir tenkittir. Üçüncüsü ise iki ay kapanmasına sebep olan eşek kulaklı tasvir edilen Ermeni gazeteci Garabet Panosyan'ın karikatürüdür.⁷

Dergide yer alan tüm yazılar Teodor Kasap'ın rey ve tarifleri üzerine kaleme alınmıştır. Hariçten gönderilen fıkralara “bir varakadır” sernâmesi konulmuştur. Namık Kemal de biri Mahmut Nedim Paşa'yı telmihen yazdığı *Kedi Mersiyesi* olmak üzere *Diyojen*'de birkaç şiir neşretmiştir. Ahmet Vefik Paşa, dergide *Hikâye-i Hikemiye-i Mikro Mega* ve *Monte Kristo* eserlerini tefrika etmiştir.⁸

Her sayısı büyük bir ilgiyle takip edilen, ülkenin sosyal hayatını diğer siyasî gazetelerden daha çok etkileyen *Diyojen*'e halkın gösterdiği bu yüksek alâka sarayın tepkisini de beraberinde getirmiş ve “Mizaha mahsus bir gazete olduğunu bahane ederek, genel adaba ve hükûmet politikasına aykırı yazılar yazmayı alışkanlık haline getirdiği...” gerekçesiyle 1873 yılında süresiz olarak kapatılmıştır.⁹

Çingiraklı Tatar (1873–1873) Teodor Kasap'ın sahip olduğu ikinci mizah gazetesidir. “Bu gazete haftada iki defa yayımlanır” sloganıyla yayımlanmıştır. Karikatürçüsü K. Opçanadassis'tir. Açık açık imza atmış ilk karikatürçü bu gazetede ürün vermiştir.¹⁰ “Çingiraklı Tatar” adının ne anlama geldiği ve nereden alındığı bilinmemektedir.

Hayal (1873–1877) Teodor Kasap'ın sahip olduğu üçüncü dergidir. “Bu gazete haftada iki defa yayımlanır” sloganıyla yayımlanmıştır. Karikatürçü kadrosu, Nişan G. Berberyan, Santr, Ali Fuat, N.P./F.Z. isimlerinden oluşmaktadır. Döneminin en uzun ömürlü mizah gazetesidir. *Diyojen*'den sonra halk *Hayal*'e de büyük ilgi göstermiştir. 1876 yılında Kanuni Esasî ilan edilince yasada yer alan

⁷ Münir Süleyman Çapanoğlu, **Basın Tarihimizde Mizah Dergileri**, İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, 1970, s.10

⁸ Yücebaş, **a.g.e.**, s.53

⁹ Çapanoğlu, **a.g.e.**, s.12

¹⁰ Çeviker, **a.g.e.**, s.124

“Matbuat kanun dairesinde serbesttir.” maddesine istinaden çizilen karikatürde; elleri ve ayakları zincire vurulmuş Karagöz’e Hacivat halini sormakta, Karagöz de “Ben kanun dairesinde serbesttim.” cevabını vermektedir. Karikatür kamuoyunda büyük yankı uyandırmış, hükûmet de bir bahaneyle dergiyi kapatmıştır. Bu karar üzerine Teodor Kasap’ın yazdığı alaycı yazı, onun üç sene hapse mahkûm edilmesine sebep olmuştur. Bu ceza karikatüre verilen ilk ceza olma özelliğini taşımaktadır. Uzun soluklu yayımlanan, mizahî yazıların yanında ciddi yazılara da yer verilen derginin, Türk karikatürünün gelişmesinde çok büyük emeği vardır.¹¹

Mizah yayıncılığımızın tüm baskılara rağmen yılmayan en önemli temsilcisi Teodor Kasap’ın hayat hikâyesi kısaca şöyledir: 1835’de Kayseri’de doğan Teodor Kasap, küçük yaşta babasını yitirince İstanbul’a getirildi. Kuruçeşme Rum Okulu’nda okurken bir yandan çıraklık yaptı. Bir Fransız subayının desteği ile 1856 yılında Fransa’ya gitti. Paris’te okuduktan sonra İstanbul’a döndü. Bir süre evinde Fransızca dersleri vermesinin ardından gazetecilik yapmaya başladı. Bağımsız olarak yayımlanan ilk mizah gazetesi *Diyojen*’i 1870’den 1873’e kadar çıkardı.

Hükûmet, *Diyojen*’i kapatınca; *Çingiraklı Tatar*’ı, o da kapatılınca *Hayal* ve *İstikbal* adlı gazeteleri çıkardı. Yazıları sebebi ile 1877’de hükûmet tarafından mahkûm edildi. İki aylık mahkûmiyetin ardından Abdülhamit’in yayın izni verdiği *Nâşir* adlı günlük gazeteyi yayımlaması için kefaletle salıverildi. Muhalif yayıncılığını sürdürebilmek için Avrupa’ya gitti. İtalya’nın Napoli kentinde *İstikbal*’i çıkarmaya başladı. Af çıkınca, ülkeye döndü daha sonra öldüğü 1905 yılına kadar mabeyin kütüphanecisi olarak sarayda çalıştı. Tanzimat döneminin tiyatro çalışmalarına destek verdi. Osmanlı tiyatrosunun yerli kaynaklardan beslenmesini savundu.

Pinti Hamit (1875), *İşkilli Memo* (1874), *Para Mesleği* (1875) adlı Molière uyarlamaları yaptı. Alexandre Dumas Père’in *Monte Kristo* adlı eserini (1871)

¹¹ Çapanoğlu, a.g.e., s.12

Osmanlıcaya çevirdi. *Lükresya Borciya* adlı özgün bir oyun yazdı. Oyunları yaşadığı dönemde sahnelendi.¹²

İbretnüma-yı Âlem (1873) Sahibi Aleksan Sarrafyan'dır. "Herkesin çıkarına dair politika ve diğer işlerden bahseder gazetedir." sloganıyla yayımlanmıştır. 1870'de yayın hayatına başlayan *İbret* gazetesinin kapatılmasının ardından adı değişerek bu haftalık mizah dergisine dönüşmüştür.¹³

Şarivari Medeniyet (1874) Sahibi Mehmet Arif Efendi'dir. "Cuma (üçüncü sayıyla birlikte) Çarşamba akşamları akşamleyin haftada bir defa yayımlanır" sloganıyla yayımlanmıştır. Yalnızca beş sayı çıkabilmiştir. Fransız Nezareti'nin ricası üzerine kapatılmıştır.¹⁴

Çaylak (1876–1878) Mehmet Tevfik'in sahip olduğu dergidir. "Haftada üç defa yayımlanır" sloganıyla yayımlanmıştır. Karikatürcüsü Ali Fuat Bey'dir. Mehmet Tevfik'in ve Osmanlı mizahının en başarılı yayınlarından biridir. Osmanlı-Rus Harbi sırasında çıkmaya devam etmiştir. Dergide yer alan fıkralarda, acımasızca yapılan sosyal tenkitlere yer verilmiştir. Derginin son sayfasındaki karikatürler, çizgilerinin iptidaî olmasına rağmen ifade etme kabiliyetleri bakımından önem teşkil etmektedir. Tanzimat karikatürünün en seçkin örneklerine bu dergide yer verilmiştir.

Çaylak'ta çalışmalarıyla karşılaştığımız Ali Fuad Bey ilk Türk karikatüristtir. Doğum ve ölüm tarihi bilinmemekle beraber 1920'lerde öldüğü tahmin edilmektedir. Tanzimat döneminin seçkin aydınları arasında yer alır. İlk önce 1869 yılında *Basiret* gazetesinde muhabir, sonra *Letaif-i Âsar*'da musavvir olarak görev yapmıştır. *Hayal*, *Kahkaha* ve 1908'de İkinci Meşrutiyetle birlikte çıkardığı kendi dergisi *Karagöz*'de karikatürleri yayımlanmıştır.¹⁵

¹² Çeviker, **a.g.e.**, s.87-88

¹³ **A.e.**, s.125

¹⁴ **A.e.**, s.127

¹⁵ **A.e.**, s.112

Tanzimat döneminde çıkan diğer mizahî gazete ve dergileri, *Asır'ın Eğlence Nüshası* (1870), *Şarivari*, *Kamer* (1873), *Şafak* (1874), *Latife* (1874), *Tiyatro* (1874–1876), *Latife* (1875), *Kahkaha* (1875), *Geveze* (1875), *Kara Sinan* (1875–1876), *Meddah* (1876), *Latife* (1877), *Hadika-yı Ezhar Yahut Mecmua-i Letaif* (1900) şeklinde sıralanabilir.

1.2. II. Abdülhamit Dönemi

II. Abdülhamit'in 23 Aralık 1876'da ilan ettiği Kanun-i Esasî'de “Matbuat kanun dairesinde serbesttir.” ifadesi yer almasına rağmen, bu dönemde basın büyük kısıtlama içindedir. 13 Ocak 1876'da yayımlanan bir karar ile mizah gazetelerine sansür getirilmiş, 4 Ağustos 1876 tarihli bir kararla da süreli yayınlar tamamen yasaklanmıştır. 1877'de basını engelleyici bir matbuat nizamname tasarısı daha çıkarılmaya çalışılmış fakat bu nizamnamenin mizah gazetelerini yasaklayan sekizinci maddesi tartışmalara neden olmuştur. Sonuçta, bu madde tasarı metninden çıkarılmış ve yeni düzenlemeler yapılmıştır. Ancak padişah bu yeni düzenlemeleri onaylamadığından, mizah da eski kararlar doğrultusunda yine baskı altında kalmaya devam etmiştir.¹⁶

Osmanlı-Rus Savaşı sebebiyle meclisi tatil eden ve büyük toprak kaybıyla neticelenen savaştan sonra bütün yetkileri kendisinde toplayan II. Abdülhamit'e karşı hareket eden aydınlar, Avrupa'ya kaçmak ve değişik dillerde gazeteler çıkarmak zorunda kalmışlardır. Jön Türklerin çıkarttıkları mizah dergileri Londra'da *Hayâl* (1895), *Hamidiye* (1896), *Dolap* (1900); Kahire'de *Pinti* (1898), *Curcuna* (1906); İsviçre'de *Beberuhi* (1898), *Tokmak* (1901) ve yeri belli olmayan *Davul*'dur (1900). Jön Türklerin çıkarttığı dergilerde yer alan karikatürler estetiğe önem verilmediği ve yalnızca siyaset temel alındığı için hırçın bir üsluba sahiptir. Ayrıca çizgi bakımından Tanzimat dönemi karikatürlerinden zaman zaman daha geridir.¹⁷

¹⁶ Hıfzı Topuz, *Türk Basın Tarihi*, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2003, s.53–54

¹⁷ Öngören, *a.g.e.*, s.61

Bu dergilerde; hafiyeleri, işbirlikçileri, muhbirleri, veremli aydınları, kalpazanlarıyla İstanbul hayatı ve “kocaman burnuyla” II. Abdülhamit konu olarak işlenmiştir. Bu dergiler sayesinde II. Abdülhamit, en çok karikatürü çizilen hükümdar unvanına sahip olmuştur. Dönemin yurt dışı kaynaklı mizah yayıncılığında cesur bir dil hâkimidir. Fakat yine de hafiye korkusundan dergilerde takma isimler kullanılmıştır. Jön Türklerin tüm baskılara rağmen inatla mizah yapmaya devam etmeleri sonraki dönem karikatüristlerimizin muhalif ruhuna temel teşkil etmesi bakımından önemlidir. Bu dergilerin bazıları şunlardır:

Hayal (1895) Londra’da basılan derginin sahibi Ali Şefkati’dir. Jön Türklerin çıkarttığı mizah dergileri içinde en eski tarihlisidir. Dört sayfadan oluşan dergi yalnızca altı sayı çıkabilmiştir. Derginin en büyük özelliği Karagöz ve Hacivat’ı sahneye çıkartıp konuşurmasıdır.¹⁸

Beberuhi (1898) “Ayda bir defa çıkar Osmanlı mizah gazetesidir.” sloganıyla Cenevre’de, İttihat ve Terakki Matbaası’nda basılmıştır. Adını Karagöz Hacivat gölge oyununda yer alan Beberuhi karakterinden almıştır. Karikatür ve yazıların altında imza yer almamaktadır.¹⁹

Davul (1900) “Selamlık töreni sırasında cumaları İstanbul’da çıkan iki aylık gazete” sloganıyla yayımlanmıştır. İstanbul’da yayımlandığının belirtilmesiyle yasak ve takibatlar bir nev’i protesto edilmiştir. Derginin adı olan davul motifi yine dönemin diğer mizah dergilerinde olduğu gibi Karagöz ve Hacivat oyunundan alınmıştır. Davul kavramı, derginin benimsediği, ülkenin başındaki Abdülhamit ve yöneticilerini uyarma, uyandırma misyonunu simgelemektedir. *Davul*, ilk sayısında dönemin veziri Halil Rıfat Paşa’yı, dergiyi bizzat çıkaran kişi olarak göstermiştir. Üstelik bunu sanki padişahın ağzından kaleme alınmış gibi yazılan esprili bir metinle açıklamıştır. *Davul*’un iç sayfalarında, derginin İstanbul’da Hamidiye Matbaası’nda basıldığı, Abdülhamit’in tuğrasıyla taklit edilmiş imzasıyla vurgulanmıştır.

¹⁸ Çeviker, a.g.e., s.274

¹⁹ Ahmet Sipahioğlu, **Çizgi Film Teknikleri Açısından Tazimat’tan 1980’e Türk Grafik Mizahında Yeni Eğilimler**, (Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi), İzmir, 1993, s.35

Sarayı kızdırabilecek her türlü unsuru bünyesinde toplayan *Davul*'un ilk sayılarının İstanbul'a ulaşmasıyla saray ve Babîâli harekete geçerek tüm Avrupa temsilciliklerine, derginin sahibinin kim olduğunun araştırılıp bulunması, ilgili devletten yayının önlenmesinin istenmesi ve suçluların cezalandırılmalarının sağlanması bildirilmiştir. Tüm teşebbüs ve aramalara rağmen dergiyle ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Bir süre sonra saraya yapılan ihbar nedeniyle Rotterdam Başkonsolosu Ali Nuri Bey ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştır. Fakat mahkeme heyeti de dâhil olmak üzere hiç kimse Ali Nuri Bey'in suçlu olduğuna inanmamıştır. Bazı kaynaklarda derginin Brüksel'de basıldığı iddia edilmesine rağmen günümüzde hala bu konu açıklığa kavuşmamıştır.²⁰

Davul uzun yıllar boyunca İttihat ve Terakki'nin de desteğiyle yurtdışında faaliyetlerine devam etmiştir. Ferit Öngören'e göre; İttihat ve Terakki, mizahı Abdülhamit'i iktidardan düşürmek için bir silah olarak kullanmış, amacına ulaşmış, ancak kendisi iktidara gelince mizahı baskı altında tutmuştur. İttihat ve Terakki Cemiyeti, Meşrutiyet'i yeniden İstibdat'a çevirmeye çalışmıştır. Gazeteciler öldürülmeye, mizahî yayınlar kapatılmaya başlanmıştır.²¹

1.3. II. Meşrutiyet Dönemi

İttihat ve Terakki, yönetimi ele alır almaz, meşrutiyetin ilan edilmesiyle birlikte 25 Temmuz 1908'de sansür kurumunu kaldırarak ülkede "sözde" bir özgürlük havasının esmesini sağlamıştır. Halk özgürlük sarhoşluğuyla, basına yoğun ilgi göstermiş ve bu ilgiden en büyük payı mizah dergileri almıştır. Mizah yayınlarının sayısında büyük bir patlama olmuş, ufak bir sermayesi olan herkes mizah dergisi çıkarmak için soluğu matbaalarda almıştır. Öyle ki, aynı gün içinde otuzun üzerinde mizah dergisinin yayın hakkı için başvuru yapıldığı zamanlar olmuştur. Basında etkili olan bu mizah furyası sürekliliğini koruyamamış, çoğu birkaç sayfadan oluşan bu yayınlardan geriye, ancak birkaç tanesi kalabilmiştir.

²⁰ A.e., s.37

²¹ Öngören, a.g.e., s.66

Hilmi Ziya Ülken'e göre, gazete ve dergilerdeki bu sayısal artış ve içerik çeşitliliği aynı zamanda dönemin ilk günlerine özgü bir düşünsel anarşi manzarasının göstergesidir.²²

II. Meşrutiyet dönemi mizah dergileri, savaşlar sırasında ordunun ve halkın moralini yüksek tutmaya çalışmış, maddi manevi yardımda bulunmuştur. Döneme damgasını vuran ve pek çok karikatüristi de etkileyen karikatürist, Cemil Cem'dir. Ayrıca Türk tarihinde bilinen ilk kadın karikatürist bu dönemde çıkmış olan, *Leylak* (1914) mizah dergisinde ilk ve son kez olmak üzere bir tek karikatürü ile yer alan "Fatma Zehra Hanım"dır.

Meşrutiyet dönemindeki mizahî yayınlarda yer alan karikatürler, tıpkı Tanzimat'takiler gibi yazılıdır. Bazı dergi ve gazetelerin altyazıları bir tür sohbet niteliğindedir ve bu tür karikatürler Osmanlı'nın tüm özelliklerini taşımaktadır. Genel anlamda ise kullanılan altyazıdaki temaların, çizgideki işlenişi sayesinde yazıdaki yük hafiflemiştir. Söz ve anlam oyunlarına dayalı mizah, karikatürün altyazılarında kullanılmıştır. Ayrıca altyazılar sadece Türkçe değil, Fransızca, Almanca, Arapça, Rumca ve Ermenice gibi dillerde de yazılmıştır. Ancak bu çeviriler kültür farkı ve çevrilemez deyimler olmaları nedeniyle birebir kullanılamamıştır.²³

II. Meşrutiyet döneminde yayımlanan dergilerin bir kısmının, Fransız mizahından etkilendiği görülmektedir. Örneğin, Cem ve Kalem dergilerinin bir kısmı Fransızca olarak yayımlanmıştır. Yine bu dönemin diğer bir özelliği de gazete ve dergilerin sadece İstanbul'da değil, Osmanlı Devleti'nin birçok bölgesinde yayımlanmış olmasıdır. Bu yayınların bazıları mizaha sayfa ayırırken, bazıları da tamamen mizah yayını yapmışlardır.

²² Hilmi Ziya Ülken, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, İstanbul, Ülken Yayınları, 1998, s.137

²³ Turgut Çeviker, *Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü II: Meşrutiyet Dönemi 1908-1918*, İstanbul, Adam Yayıncılık, 1988, s.34

İkinci Meşrutiyet döneminde günlük gazetecilik ve periyodik dergiciliğin gelişmesiyle birlikte tarihimizde ilk defa medya olgusu çarpıcı bir şekilde ortaya çıkmıştır.²⁴ Dönemin mizah gazete ve dergilerinde en fazla işlenen konu belediye sorunlarıdır. Altyapı eksikliği nedeniyle meydana gelen seller, çamurlu yollar, toplu taşımanın yetersizliği, artan nüfus problemi, köpek ve kedilerin sürgüne gönderilmeleri, bulaşıcı hastalıklar, kiralık konut sıkıntısı, hayat pahalılığı, eğitim sorunu, basına uygulanan sansür, II. Abdülhamit, hafiyelik, siyasî gelişmeler, özgürlük, adalet, hürriyet, eşitlik, kardeşlik kavramları dönemin ele alınan diğer konularıdır.

Turgut Çeviker, İkinci Meşrutiyet döneminde çıkan mizah yayınlarını dört bölümde inceler:²⁵

1) Geleneksel Mizah Dergi ve Gazeteleri: *Karagöz* (1908), *Nekregû* (1908), *Zuhurî* (1908), *Tasvir-i Hayal* (1908), *Hacıvat* (1908), *Geveze* (1908), *İbiş* (1909), *Nekregû ile Pişekâr* (1909), *Eşref* (1909), *Hayal-i Cedit* (1910), *Cadaloz* (1911), *Baba Himmet* (1911), *Köylü* (1913), *Feylosof* (1914), *Nasreddin Hoca* (tarihsiz) vb.

Bu dergi ve gazeteler, model olarak Tanzimat dönemi dergileri *Hayal* ve *Diyoben*'i örnek almışlardır. Bu yayınlarda özellikle seyirlik oyun tipleri ve halk mizahçılarının adları kullanılmıştır. Ali Fuad Bey tarafından kurulmuş olan *Karagöz* bu bölümün tüm özelliklerini taşımaktadır. II. Meşrutiyetle birlikte çıkan mizahî yayınlarda, yazı kadar karikatür de önem taşımaya başlamıştır.²⁶

2) Batılı Modern Mizah Dergi ve Gazeteleri: *Kalem* (1908), *Boşboğaz ile Güllabi* (1908), *Dalkavuk* (1908), *Davul* (1908), *Lâklâk* (1908), *Kartal* (1909), *Kara Sinan* (1911), *Cem* (1912), *Karikatür* (1914), *Hande* (1916), *Diken* (1918) vb.

Bu yayınların tüm özelliklerini taşıyan öncü dergi *Kalem*'dir. *Kalem* ile birlikte Türk karikatürü büyük bir aşama kaydetmiş, Tanzimat ve İstibdat döneminde

²⁴ Sipahioğlu, a.g.e., s.46

²⁵ Çeviker, a.g.e., s.17

²⁶ A.e., s.18

çıkan mizah yayınlarındaki çizgilerin resimselliği kırılmaya çalışılmış ve ilk kez karikatür sözcüğü kullanılmıştır.²⁷

3) Eşek Tipi Mizah ve Dergi Gazeteleri: *Eşek* (1910), *Kibar* (1910), *Alafranga* (1910), *El Malum* (1910), *Eşek/2* (1912), *Yuha* (tarihsiz).

Eşek tipi dergi ve gazetelerin, yazı ve karikatürlerinde insanlar, eşekler dünyası aracılığıyla ele alınmaktadır. Bu sayede temelde sert ve kara bir yergi, yazı ve çizgiye alegorik olarak ifade edilmiştir. Diğer dergi ve gazetelere de çizen bazı karikatüristler tarafından oluşturulan bu tür yayınların kendilerine özgü bir çizerleri yoktur. Bu yayınlarda yer alan karikatürlerde biçimden çok içeriğe önem verilmiş, bu anlayış beraberinde felsefî bir tarz oluşmasını sağlamıştır.²⁸

4) Tek Sayılık Risaleler: *El Üfürük* (1908), *Resimli Tonton Risalesi* (1908), *El Üfürük'e Zeylen Körük* (tarihsiz), *Çingirak* (tarihsiz).

Bu tür yayınlar dört sayfalık küçük broşürler halinde ve tek sayılık yayınlardan ibarettir. *El Üfürük*'ün üzerinde yüzyılda bir yayımlanır anlamına gelen “asırlık” notu vardır. *Tonton Risalesi*'nin üzerinde de “İlgi görürse arada bir yine yayımlanacak, görmezse bu ilk ve son forması olacaktır.” yazmaktadır.²⁹

Turgut Çeviker, II. Meşrutiyet döneminde yayımlanmış doksan sekiz mizah gazete ve dergisini saptadığını belirterek, dönemin mizahî yayınlarının bazılarını şu şekilde sıralamıştır: *Püsküllü Bela*, *Zıpır*, *Mirât-ı Âlem*, *Tasvir-i Hayal*, *Cingöz*, *Üç Gazete*, *Zevzek*, *Dalkavuk*, *Temaşa*, *Musavver Cellât*, *Mahkûm*, *Hokkabaz*, *Karakuş Ezop*, *Musavver Şakacı*, *Edep Yahu*, *Musavver Eşref*, *Ciddiyet*, *Coşkun Kalender*, *Musavver Karnaval*, *Haber Anası*, *Arzuhal*, *Yeni Geveze*, *Musavver Şükûfe*, *İğne*, *Çimdik*, *Kâhya Kadın*, *Dertli ile Garip*, *Gıdık*, *Kibar*, *Gülünçlü Sahne-i Meddah*,

²⁷ A.e., s.20

²⁸ A.e., s.22

²⁹ A.e., s.25

*Tokmak, Züğürt, Çekirge, Cadaloz, Curcuna, Cici, Cart Beyim, Falaka, Yeni Çeri, Münasıptir Efendim, Kavlak, Gece Kuşu, Şeytan, Gagaburun ile İbiş.*³⁰

Karagöz (1908–1955) Meşrutiyet döneminin en önemli mizahî gazetelerindendir. Mizah yayıncılığımızın, *Akbaba* (1922–1977) ile birlikte en uzun ömürlü süreli yayını olmuştur. *Karagöz*, ayrıca Meşrutiyet döneminden Mütareke dönemine intikal eden tek mizah gazetesi olma özelliğini taşır.³¹ “Siyasî, mizahî haftalık gazete” sloganıyla yayımlanmıştır. Kurucusu Ali Fuad Bey’dir.

Yazar kadrosu, M.Rıfat, Mahmut Nedim, Baha Tevfik, Mahmut Sadık, Ahmet Nebil, A.Rıfki, Fuat Samih, Ali Haydar, Aka Gündüz, Baha Kâmil, Osman Cemal (Kaygılı), Burhat Cahit gibi isimlerden oluşmaktadır. Gazetenin karikatürlerini başta Ali Fuad Bey olmak üzere Halit Naci Bey, Mehmet Baha Bey, Ratip Tahir (Burak), D. Mazlum gibi isimler çizmiştir.³²

Karagöz ilk kez II. Meşrutiyet’in ilanından yirmi gün sonra basılmıştır. Dergide günlük gazetelerde yazılan haberlere *Karagöz*’ün ağzından cevaplar verilmiştir. *Karagöz*’de yer alan mizahî manzumeler, şair A. Rıfki tarafından kaleme alınmıştır. Derginin on beşinci yılında Ahmet Rasim bir makale yazarak, derginin çıkış hikâyesini anlatmıştır. Rasim’e göre derginin bu kadar uzun süreli olmasının nedeni, Ali Fuad Bey’in, Bahriye Matbaası Müdürlüğü’nde çalışması sayesinde matbaa işlerine hâkim olmasıdır. Ali Fuad Bey’in ölümüyle kardeşi Fatma Hanım dergiyi Halk Partisi’ne satmıştır. Halk Partisi dergiyi Sedat Simavi’ye vererek tekrar çıkartmaya başlamıştır. *Karagöz* son zamanlarında Halk Partisi’nin denetlediği bir köylü dergisi durumuna düşmüştür.³³

Uzun yıllar yayın hayatına devam eden *Karagöz* en canlı ve atak zamanlarını II. Meşrutiyet döneminde yaşamıştır. Ali Fuad Bey’in gölge oyununa duyduğu tutku,

³⁰ A.e., s.132

³¹ Ali Şükrü Çoruk, **Mizah Penceresinden Milli Mücadele: Ya İstiklâl Ya Ölüm**, İstanbul, Kitabevi, 2008, s.9

³² Çeviker, a.g.e., s.136

³³ Çapanoğlu, a.g.e., s.55-59

derginin Karagöz ve Hacivat ekseninde vücut bulmasına ve halka yönelik olmasına yol açmıştır. *Karagöz*'ün her sayısında ayrı bir konu Karagöz ve Hacivat'ın karşılıklı konuşmalarıyla masaya yatırılmıştır.³⁴ Dergi, geleneksel seyirlik ve gölge oyunlarımızı matbuatımızla harmanlaması açısından önemli bir rol üstlenmektedir. *Karagöz* üzerine son yıllarda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Danışman hocam Ali Şükrü Çoruk'un 2008 yılında neşrettiği *Mizah Penceresinden Milli Mücadele* isimli eseri bu çalışmaların önde gelen örneklerindedir.

Kalem (1905–1911) “Perşembe günleri yayımlanır, edebî mizah gazetesi” sloganıyla çıkmıştır. Bu yayının kurucuları Salâh Cimcoz ve Celâl Esat Arseven'dir. *Kalem*'in yazar ve şair kadrosu, Salâh Cimcoz, Mithat Cemal (Kuntay), Rauf Necdet, Refik Halit (Karay), Ferhan Ziyat, İzzet Melih (Devrim), M. Enver, Ali Sami, Reşit Saffet, Hüseyin Rahmi (Gürpınar), Ahmet Rasim, Kirpi (Refik Halit) şeklinde sıralanabilir. *Kalem*'in karikatürcü kadrosu da o zamana kadar rastlanmayan genişliktedir. Salâh Cimcoz'un Fransa'dan karikatürist getirdiği söylenmiştir. Gazetenin başlıca karikatüristleri, Cemil Cem, Sedat Nuri, İzzet Ziya, L.Andrés, Plaicêk, d'Ostoya ve Damat Fahir Bey'dir.³⁵

Kalem, II. Meşrutiyet döneminde yayımlanan dergilerin en etkili olanıdır. *Kalem* dergisiyle birlikte mizahımız, batılı mizah basınının standardına ulaşabilmiştir. Yarı Türkçe yarı Fransızca çıktığı ve karikatürist Cem, karikatürlerine imzasını hem Fransızca hem de Türkçe attığı için *Kalem*'e, “İstanbul'da çıkmış Paris dergisi” de denilmiştir.³⁶

Karikatür sözcüğü ilk defa *Kalem*'de kullanılmıştır. Derginin ilk sayısında karikatür, tarihsel ve estetik bakımdan ele alınmıştır. Dergi, en ileri taş baskı tekniğiyle, birinci sınıf hamur kâğıda basılmıştır. *Kalem*'in ön ve arka kapaklarında renkli baskı tekniğinden faydalanılmıştır. Sayfa düzenlemesi ve karikatürlerin sayfa içine dağıtımı zamanına göre ileri düzeydedir.

³⁴ Sipahioğlu, a.g.e., s.50-52

³⁵ Çeviker, a.g.e., s.143-144

³⁶ Öngören, a.g.e., s.88

Mizah tarihimizde ilk özel ek, *Kalem/Nüsha-i Fevkâlade* adıyla derginin yirminci sayısıyla beraber Ocak 1908’de yayımlanmıştır. Derginin öncülük ettiği bir diğer konu da mizah tarihimizin ilk karikatür albümünün basılmasıdır. Cemil Cem’in karikatür albümü 1908 yılında *Kalem* tarafından yayımlanmıştır.

Kalem’in hedef kitlesini orta sınıf aydınlar ve memur kesim oluşturmuştur. Derginin kurucusu, eski İttihatçı Salâh Cimcoz ve arkadaşları, II. Meşrutiyet’in ilanından bir yıl sonra İttihat ve Terakki hükümetine karşı cephe almış, muhalif bir çerçevede yayın yapmışlardır.³⁷

Kalem ile birlikte çalışmalarıyla tanıştığımız Cemil Cem, Türk mizah ve karikatür tarihinin en müstesna isimlerindedir. Adının kısaltılmış şekli Cem’i önce imza atarken kullanmış, sonra soyadı olarak seçmiştir. 1882’de İstanbul’da doğmuştur. Doktor Cemal Paşa’nın oğludur. İstanbul Hukuk mektebinin ardından Paris’e giderek Siyasal Bilgiler öğrenimi görmüştür. İstanbul’a döndüğünde hariciye mesleğine girmiştir.

Küçük yaştan beri ilgi duyduğu resme, karikatürle devam etmiştir. Büyük yeteneği sayesinde Türk karikatürcülüğüne önderlik etmiş, yıllar boyunca çalışmalarıyla genç nesle ilham kaynağı olmuştur. Devamlı olarak ilk karikatürleri *Kalem*’de yayımlanmıştır. Sonra kendi başına *Cem* mecmuasını çıkarmıştır. Özellikle siyasî karikatürleri ve bu karikatürlerindeki batılı sanat olgunluğu büyük ilgi çekmiş ve beğeni toplamıştır.

Birinci Dünya Savaşı ve Mütareke yıllarında Sanâyii Nefise Mektebi müdürlüğü yapmıştır. Cumhuriyet döneminde İstanbul Şehir Meclisi âzâlığına seçilmiştir. 1927–1928 yılları arasında *Cem*’i tekrar çıkarmıştır. Fakat özellikle Yusuf Ziya Ortaç’ın temsil ettiği yeni Türk mizahı karşısında eskimiş kaldığını fark ederek sanat faaliyetlerini sonlandırmıştır. Nisan 1950’de İstanbul’da vefat etmiştir.³⁸

³⁷ Sipahioğlu, a.g.e., s.64-65

³⁸ Çapanoğlu, a.g.e., s.34

Eşek (1910) “İnsanlara edep dersi verir, sahiplerinin eşekliği tutunca yayımlanır, uslu ve dayanıklı beynelmilel hayvan gazetesidir.” sloganıyla yayımlanmıştır. İlk sayısında “Babıâli Caddesi’ndeki Eşek Genel Müdürlüğü’ne başvurulur. Uygun her çeşit anırtı kabul olunur.” yazısı yer almaktadır. Baha Tevfik’in sahip olduğu *Eşek*’in yazar kadrosu Baha Tevfik, Halil Ağa, Cemal Nahik, Kamil’den oluşmaktadır. Dergide Uyuz Eşek, Kabakulak, Bekri Mustafa, Çeribaşı, Sosyalist Eşek, Kaplumbağa, Sudan Geçmez ve Don Kışot takma isimleriyle de yazılar kaleme alınmıştır. *Eşek*’in karikatürcüsü (Mehmet) Baha Bey’dir.³⁹

Eşek’in kurucusu ilk materyalist düşünce adamımız Baha Tevfik’tir. Dergi II. Meşrutiyet döneminin en sivri dilli dergisidir. *Eşek*’in halk tarafından büyük ilgi görmesi, iktidarı korkutmuş, dergi derhal kapatılmış ve toplatılmıştır. Baha Tevfik farklı farklı yayın hakkı izinleri alarak, hükûmet bir dergisini kapattığında hemen bir diğeri bastırmıştır. *Eşek*’i, *Yuha*, *El Malûm*, *Kibar* ve *Alafranga Eşek* takip etmiştir. *Eşek* farklı isimler alarak yayın hayatına devam etme inadı nedeniyle basın tarihimizde özel bir yere sahiptir.⁴⁰

Çapanoğlu’nun belirttiğine göre, *Eşek*’in adına ilginç bir şekilde karar verilmiştir. Baha Tevfik, çıkaracağı mizah dergisine orijinal bir isim bulabilmek için günlerce sözlükleri karıştırmış, arkadaşlarına başvurmuştur. En sonunda şair Deli Rıfkı, “eşek” adını önermiştir. Derginin adı, bu şekilde Matbuat Müdürlüğü’nden geçemeyeceği için gözyaşı anlamına gelen “eşk” adında bir dergi için imtiyaz istenmiş, imtiyazın alınmasının ardından, izin dilekçesi kaleme götürülürken “ş” harfinin üstüne şedde konmuş ve basın ruhsatı “eşşek” şeklinde alınmıştır.⁴¹

Eşek, mizah tarihimizin tümüyle hayvan karakterleri kullanılarak çıkartılan ilk mizah dergisidir. Bu anlayışla dergi hem fabl geleneğine gönderme yapmış hem

³⁹ Çeviker, **a.g.e.**, s.166

⁴⁰ Çapanoğlu, **a.g.e.**, s.117

⁴¹ **A.e.**, 114-116

de “eşek” figürüyle boyunduruk altında tutulmasına rağmen yine de inatçılığı ve başına buyrukluğu elden bırakmayan halkı temsil etmiştir.⁴²

1.4. Mütareke ve Milli Mücadele Dönemi

İşgal ve savaşlar nedeniyle bu dönemde mizah durgunluk devresine girmiştir. Dönemin mizahî yayınları savaş aracı niteliğindedir. Mizah, savaşın yaşandığı yıllarda yapıldığı için estetikten ziyade küfür ve alay ön plandadır. Karikatürlerde işgalci güçler ve en çok Yunan askerleri alaya alınmıştır. Yunan kralları karikatürlerin baş konusudur. Karikatürlerde, İngiliz, Fransız, İtalyan ordu ve komutanları da yer almıştır. Türk askerleri yiğit, cesur, atak ve bağışlayan olarak çizilirken; düşman askerleri korkak, kaçkın, teslimiyetçi, kalles, uyuşuk, beceriksiz ve yağmacı olarak betimlenmiştir.

Mütareke ve Milli Mücadele döneminde yazı önemini biraz daha yitirmiş ve kendini çizimle eşitlemiştir. Bunun nedeni Avrupa’daki örnekleri inceleme şansı bulan görgülü, bilgili ve yetenekli genç karikatüristlerin mizaha farklı bir gelişim yolu açmalarıdır. Bu dönem mizah yayınlarında yer alan karikatürlerde mizah, söz ve anlam oyunları, fıkralar ve şiirler kullanılarak yaratılmıştır.

Savaşın çok etkili olması sebebiyle mizahî yayınlarda işlenen konu, çoğu zaman savaşla sınırlı kalmıştır. Savaş dışında işlenen konuları; belediye sorunları, ekonomi, basın dünyası, kadın, kadın-erkek ilişkileri, eğitim, çocuk, savaş ve barış, yeni zengin-eski zengin olarak sıralayabiliriz.⁴³

Mütareke ve Milli Mücadele döneminde, Ankara ve İstanbul hükümetlerini destekleyen *Güleryüz* ve *Aydede* dergileri arasındaki yaklaşım farkı giderek tam bir zıtlasma hatta fikirsel tartışma haline gelmiştir.⁴⁴ İki dergi arasındaki bu çatışma tarihte nadir rastlanacak bir durumdur. Tanzimat’tan beri basındaki yerini koruyan

⁴² Sipahioğlu, a.g.e., s.60

⁴³ Sipahioğlu, a.g.e., s.88

⁴⁴ A.e., s.90

Karagöz de dönemin etkili yayınları arasındadır. Bu dönemde yayın hayatına başlayan bir diğer dergi *Diken* ise içi ve dışı renkli basılan ilk dergi olma sıfatını taşımaktadır. *Diken*'de ülkeyi terk eden Enver, Cemal ve Talat Paşalardan, bobstillere, savaşın ortaya çıkardığı yeni zenginlerden parti ve iktidar tartışmalarına, kadın-erkek ilişkilerinden, işgalcilerin yaşamlarından kesitlere, yankesicilerden, Kuvay-i Milliyecilere kadar geniş bir konu yelpazesi ele alınmıştır.

Güleryüz (1921–1923) “Edebî, siyasî, milliyetsever Türk mizah gazetesi” sloganıyla yayımlanmıştır. Derginin sahibi ve müdürü Sedat Süleyman (Simavi)dir. Yazar ve şair kadrosunu Ahmet Rasim, Ercüment Ekrem (Talû), Fazıl Ahmet (Aykaç), Abdülbâki Aziz, Yusuf Ziya (Ortaç), Necdet Rüştü (Efe), Selâmi İzzet (Sedes), Baha Kâmil Bey, Sedat Süleyman (Simavi), Vedat Örfi (Bengû), Orhan Seyfi (Orhon) gibi isimler oluşturmuştur. *Güleryüz*, Türkoğlu, Ayçiçeği, Ayyıldız, Çuvaldız, Çileli, Dertli, Fil, Çimdik ve Fiske dergide kullanılan takma isimlerdir.

Sedat Simavi, sansür nedeniyle batan *Payitaht* gazetesinden sonra *Güleryüz*'ü yayımlamıştır. *Güleryüz*'ün, *Diken* dergisinin bir uzantısı olduğu söylenebilir. İlk sayısında amaçlarını bir şiirle dile getiren dergi, fıkra, küçük hikâye, sohbet, karikatür, fotomontaj, gülünç fotoğraflar ile birlikte polemik yazılarına ve ciddi haberlere de yer vermiştir. Ankara hükûmetini destekleyen tek mizah dergisi olarak Padişah Vahdettin, Sadrazam Damat Ferit Paşa, Rıza Tevfik, Ali Kemal, Refik Halit, Sait Molla ve işgalci kuvvetler gibi İstanbul hükûmetini savunanlara karşı çok sert bir üslupla mücadele etmiştir.

Güleryüz'de Mustafa Kemal, Mehmetçik, halk, kadınlar ve manevî güçler olağanüstü boyutlarda, adeta mitolojik öğeler gibi yansıtılmıştır. Derginin en önemli karikatüristleri, Sedat Simavi, Cevat Şakir ve Sedat Nuri'dir. Özellikle Sedat Simavi ve Cevat Şakir yergi ve grotesk karikatürünü temsil eden ve şiddet içeren hırçın çizimleriyle halkı coşturmuştur.⁴⁵

⁴⁵ Çeviker, a.g.e., s.164

Aydede (1922) “Pazartesi ve Perşembe günleri yayımlanır mizah gazetesi” sloganıyla yayımlanmıştır. Sahibi ve müdürü Refik Halit (Karay)dır. Yazar ve şair kadrosunu, Refik Halit (Karay), Yusuf Ziya (Ortaç), Abdülbaki Fevzi (Uluboy), Fazıl Ahmet (Aykaç), Ali Haydar, Osman Cemal (Kaygılı), Rıza Tevfik (Bölükbaşı), Reşat Nuri (Güntekin), Selâmi İzzet (Sedes), İdris Sabih, Burhanettin Âli, Ercüment Ekrem (Talû), Güzide Sabri, Süleyman Nazif, Orhan Seyfi (Orhon), Halil Nihat (Boztepe) ve Vedat Örfi (Bengü) oluşturmaktadır. *Aydede-Kirpi* (Refik Halit), *Kıvılcım*, *Kanber*, *Ferhat* ve *Fiske* (Orhan Seyfi) dergide kullanılan takma isimlerdir.⁴⁶

Aydede, zengin yazar kadrosu, entelektüel ve batılı mizah yaklaşımıyla *Kalem*'in devamı niteliğindedir. Refik Halit daha önce *Kalem*'de beraber çalıştığı Cemil Cem'in Paris'e gitmesi üzerine, ordu mensubu Mülâzım Ahmet Rıfki derginin karikatürlerini çizmeye başlamıştır. Rıfki'nın hayatı hakkında ayrıntılı bilgi maalesef bulunmamaktadır.

Kurtuluş Savaşı'nın, Türk ordusunun, Mustafa Kemal'in ve Kuvay-ı Milliye'nin aleyhinde çizimler yapan Rıfki'nın çizgisi daha önce hiç rastlanılmamış bir hareketlilik ve desen gücüne sahiptir. Bu başarılı çizgileri nedeniyle sanat eğitimi aldığı tahmin edilen Rıfki'nın İngiliz ve İtalyanlara hafiyelik yaptığı iddia edilmiştir. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasıyla Refik Halit ile birlikte yurt dışına kaçmıştır. Bu gelişme üzerine *Aydede* de kapanmıştır.⁴⁷

Mütareke ve Milli Mücadele Dönemi'nde çıkartılmış mizahî gazeteler: *Deccal*, *Cadı*, *Ortaoyunu*, *Kaval*, *Alay*, *Anadolu'da Peyâm-ı Sabah*, *Nefir*, *Anadolu'da Kalem*, *Yeni Eğlence*, *Tatlı-Sert*, *Âyine/Ayna*, *Kahkaha/1*, *Kahkaha/2*, *Satvet-i Milliye*, *Ankara'da Peyam-ı Sabah Yerine Çıkmaya Başlayan Alay*, *Babalık Gazetesi Mizah İlavesi*, *Dertli*, *Akbaba*, *Zümrüdüanka* ve *Kelebek* şeklinde sıralanabilir.⁴⁸

⁴⁶ A.e., s.174

⁴⁷ Sipahioğlu, a.g.e., 92

⁴⁸ Çeviker, a.g.e., s.140

I. Dünya Savaşı sırasında esir düşen Türkler tarafından çıkarılmış birkaç dergi kaydına da ulaşılmıştır. Bunlar *Kafes*, *Tıraş*, *Ne Münasebet*, *Mizahî*, *Nasreddin Hoca* ve *Yarın*'dır. Bu dönemde tıpkı II. Meşrutiyet'te olduğu gibi gazete ve dergi dışında da ürünler verilmiştir. Sedat Simavi'nin öncülüğünde bazı gazete ve dergiler özel günlerde ek olarak mizah yayınları çıkarmışlardır.⁴⁹

1.5. Cumhuriyet Dönemi

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle, tüm ülkeler yeni görüş ve düşünceler etrafında yapılanmaya başlamıştır. Bu yenileşme ve bilinçlenme hareketi ülkemizde de cumhuriyetin ilanı ile sonuçlanmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında eskiye ait her şeyin unutulup yerine yenilerinin inşa edilmesi anlayışı, mizahımızı da etkilemiştir. Cumhuriyet mizahında özellikle *Akbaba* ve *Zümrüdüanka* dergilerinde batılı yaşam tarzı ve batılı tipler konu edilmeye başlanmıştır.

Cumhuriyet döneminde birbirini takip eden; Takrir-i Sükûn kanununun kabul edilmesi, harf inkılâbının yapılması, Serbest Fıkra'nın kurulması, Atatürk'ün vefat etmesi, II. Dünya Savaşı'nın çıkması ve çok partili sisteme geçilmesi gibi sosyal ve siyasî hayatımızı derinden etkileyen hadiseler Türk mizahının da değişip gelişerek olgunlaşmasını sağlamıştır.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında halk, gelecekte çok umutlu olduğu ve tam destekle yeni hükûmetin arkasında durduğu için mizaha rağbet göstermemiş, mizah yayıncılığı durgunlaşmıştır. Dönemin mizah yayınlarında, Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması ve cumhuriyetin kurulması en çok işlenen konulardır.

4 Mart 1925'te kabul edilen ve 1929'a kadar uygulanan "Takrir-i Sükûn Kanunu" ile basına birtakım kısıtlamalar getirilmiştir.⁵⁰ Hükûmet 6 Mart 1925 tarihinde aldığı bir kararla, İstanbul'da yayımlanan kırk altı gazeteyi ve Trabzon'da yayımlanmakta olan *Kahkaha* adlı bir mizah dergisini kapatmıştır. Bu gelişmenin

⁴⁹ A.e.

⁵⁰ Topuz, a.g.e., s.147

ardından mizah yayıncılığında konu sıkıntısı yaşanmaya başlanmıştır. Baskılar nedeniyle sadece belediye sorunları ve bazı sosyal hadiseler konu olarak işlenebilmiştir. 9 Kasım 1928’de Latin alfabesi kabul edilmiş, Aralık ayından itibaren de dergi ve gazetelerin Arap alfabesini kullanmaları yasaklanmıştır.⁵¹

1928 yılında, Latin alfabesinin kullanılmaya başlanması, gazete ve dergileri olumsuz yönde etkilemiştir. Eski yazıya alışmış olan okuyucu yeni yazıya ısınamayınca gazete ve dergilerin tirajı düşmüş, pek çok matbaa, gazete ve dergi kapanmak zorunda kalmıştır. Bu duruma engel olmak isteyen hükûmet, 27 Mart 1930 tarihinde “Yeni Türk Harflerini Kullanan Gazetelere Prim Ödenmesi”ni öngören kanunu kabul etmiştir. Bu kanunla gazete ve dergilerin 1929, 1930 ve 1931 yıllarında para yardımı almaları kararlaştırılmıştır.⁵²

Gazete tirajları Serbest Cumhuriyet Fırkası’nın kurulmasıyla artmaya başlamıştır. Serbest Cumhuriyet Fırka yanlısı, hükûmeti eleştiren gazete ve dergiler halk tarafından çok fazla ilgi görmüştür. Fakat bu durum da çok uzun sürmemiş, üç ay sonra Serbest Cumhuriyet Fırkası kapanmış hemen ardından Menemen Olayı meydana gelmiştir. Mizah da tıpkı 1925 yılında olduğu gibi büyük bir suskunluk yaşamaya başlamıştır. Mizah dergileri ülke sorunlarından ve politikadan uzaklaşmış, plaj eğlenceleri, alaturka, alafranga, kadın-erkek ilişkisi gibi dar bir çerçevede yalnızca mahallî konuları işleyebilmiştir.⁵³

1931’de yayımlanan “Matbuat Kanunu”nda yer alan, “Ülkenin genel politikasına dokunacak yayınlardan dolayı Bakanlar Kurulu kararıyla gazete ve dergiler geçici olarak kapatılabilir. Kapatılan gazetelerin sorumluları başka bir adla gazete çıkartamazlar.” maddesiyle hükûmet istediği zaman istediği dergi ve gazeteyi kapatma yetkisini ele almıştır. Dergi ve gazetelerde çalışan herkesin bilgilerini hükûmete bildirmeleri istenmiştir. Bu sayede basın kontrol altında tutulması amaçlanmıştır. 1931–1938 yılları arasında hükûmet güdümlü ve çok sınırlı bir basın

⁵¹ Sipahioğlu, **a.g.e.**, s.100

⁵² **A.e.**

⁵³ Öngören, **a.g.e.**, s.86

özgürlüğü söz konusudur.⁵⁴ Bu yıllar arasında yayımlanan mizah dergilerini, *Alay ve Eğlencelik* (1931), *Karikatür* (1934), *Kambur Felek* (1935), *Ayvaz* (1936), *Yeni Nasreddin Hoca* (1936) ve *Papağan* (1938) şeklinde sıralayabiliriz.⁵⁵

1938’de Matbuat Kanunu’na eklenen yeni maddelerle basın özgürlüğü tamamen kısıtlanmıştır. Yeni maddelere göre, gazete veya dergi çıkarabilmek için bir bankadan 1000–5000 liralık bir garanti mektubu alınması öngörülmüştür. Ayrıca gazete ve dergi çıkartmak için hükûmetten bir ruhsatname alınması zorunluluk haline getirilmiştir. Hükûmetin bu ruhsatı verip vermeyeceği ise muğlâktır. “Kötü ünlü” kişilere gazete ve dergi çıkarma hakkı tanınmamaktadır. Hatta bu kimselerin gazete ve dergilerde muhabir, yazar, ressam, fotoğrafçı, musahhih ve idare memuru olmaları da yasaklanmıştır. Ancak bu kötü ünlülerin kimler olduğu belirtilmemektedir.⁵⁶

1939’da İkinci Dünya Savaşı’nın çıkmasının ardından, 25 Kasım 1940’ta, İstanbul’da sıkıyönetim ilân edilmiştir. Bakanlar Kurulu gerek gördüğü anda dilediği gazete ve dergiyi, dilediği sürece kapatmış, bu duruma ne Meclis’in ne de Danıştay’ın hiçbir etkisi olmamıştır. Gazetelerin kapatıldığı Basın Genel Müdürlüğü tarafından telefonla bildirilmiş, devlet başkanlarına yazılan mektuplarla af istenmiş ve af çıkınca gazetelere tekrar yayına devam etme hakkı tanınmıştır.⁵⁷

II. Dünya Savaşı’nın çıkması Cumhuriyet dönemi mizahını büyük ölçüde etkilemiştir. Tek düze, tek üslubun hâkim olduğu resmi bir sanat haline gelip çoğunlukla propaganda amaçlı kullanılan mizahımız, tarihimizin en kısır dönemini yaşamıştır. Cemal Nadir ve Ramiz Gökçe bu dönemde etkili olan iki mizahçımızdır. Cemal Nadir günlük gazetede, Ramiz Gökçe ise mizah dergilerinde ön plana çıkmıştır. Bu iki ismin çalışmaları sayesinde halk karikatürü bir gereksinim olarak görmeye ve benimsemeye başlamıştır. Karikatür dışında bu dönemde rağbet gören bir diğer mizahî tür de fıkra olmuştur. Önceki yıllarda ismi telaffuz dahi edilmeyen

⁵⁴ Topuz, **a.g.e.**, s.159

⁵⁵ **A.e.**, s.166

⁵⁶ **A.e.**, s.167

⁵⁷ **A.e.**, s.170

Nasreddin Hoca mizahî edebiyatımızda çok büyük ilgi görmüştür.⁵⁸ Savaş döneminde yayımlanan mizah dergileri, *Akbaba*, *Karikatür*, *Amcabey*, *Köroğlu* ve *Köylü*'dür. Bu dergilerde de, tek parti yıllarındaki baskı nedeniyle mizah yazarları kavuşturulmaya uğrama korkusuyla iktidara ve siyasî konulara hiç değinmemişlerdir.⁵⁹

Ortada karşı çıkılacak ve hicvedilecek bir durum olmaması nedeniyle 1940'lı yıllara kadar Türkiye'de tam anlamıyla mizah yapıldığını söylemek mümkün değildir. 1920 sonlarında ve 1930'lu yıllarda mizahla uğraşan Sedat Simavi, Münif Fehim, Ratip Tahir, Sedat Nuri İleri, Ramiz Gökçe gibi isimlerin tamamı zaten Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal kuvvetlerini desteklemişler ve modern Türkiye ülküsüne gönül vermişlerdir. Bu sebeple de muhalif bir mizah anlayışı oluşamamıştır.⁶⁰

II. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle cumhuriyet mizahının en etkili yılları başlamıştır. Halkın yokluklardan, özgürlüklerinin kısıtlı olmasından bıkmış olması, savaşın eski değerleri yıkıp yeni düşünceler getirmesi, demokrasinin ve temel özgürlüklerin dünyayı sarması nedeniyle bu dönemin mizahı tam bir muhalefet mizahı halini almıştır. Cumhuriyet tarihinde, hatta II. Meşrutiyet'ten bu yana görülmemiş bir şekilde mizah yoluyla hükûmete muhalefet etme durumu ortaya çıkmış, mizah bir anda sihirli bir güç kazanmıştır.⁶¹ Bu dönemin mizahî eserlerinde köy yaşamı, ağa-köylü, siyaset, siyasetçiler, partiler, işçi-işveren, sınıf çatışmaları, devlet sorunları, devrimler, ekonomi, kadın, kadın-erkek ilişkileri, eğitim ve çocuk gibi konular ele alınmıştır. Bu dönemde çıkmış en istikrarlı mizahî yayın *Akbaba*'dır.

Akbaba, *Amcabey*'den önce Cumhuriyet dönemi mizahında etkili olan tek dergidir. İlk sayısı 7 Aralık 1922'de yayımlanan ve zaman zaman yayın hayatı kesintiye uğrayan dergi 28 Aralık 1977'de tamamen kapanmıştır. Elli beş yıl

⁵⁸ Öngören, **a.g.e.**, s.88-89

⁵⁹ Sipahioğlu, **a.g.e.**, s.111

⁶⁰ **A.e.**, s.99

⁶¹ Öngören, **a.g.e.**, s.91

boyunca mizahımızda etkili olan *Akbaba*, yayıncılığımızın en uzun soluklu dergisi olma unvanını taşımaktadır.

Yusuf Ziya Ortaç, *Aydede*'nin kapanmasının ardından aynı yazar-çizer kadrosuyla *Akbaba*'yı kurmuştur. *Akbaba*, *Aydede*'den farklı olarak Ankara hükûmetini desteklemiş, Cumhuriyet Halk Fırkası'nı savunmuştur. İlk yazarları Yusuf Ziya Ortaç, Orhan Seyfi Orhon, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Ercüment Ekrem Tâlu ve Neyzen Tevfik'tir. *Akbaba*, 1925'ten sonra başlayan baskı dönemi nedeniyle politik konulara girmeden, suskunluk içinde yayın yaşamını sürdürmüştür.⁶²

Harf devriminin ardından, dergi tam anlamıyla batılı mizah anlayışını benimsemiştir. *Akbaba*'nın yapısı *Kalem* ile benzerdir. Her sayıda bir mizahî öyküye ve fıkraya mutlaka yer verilmiştir. Yusuf Ziya Ortaç, 1944'ten sonra dergide özellikle köylü meselesini ele almıştır. 1945 yılında ise dergi aracılığıyla yeni şiir akımını ve Orhan Veli'yi eleştirmiştir. Derginin gerileme ve okuyucu yitirme süreci bu olaydan sonra başlamıştır.⁶³

Demokrat Parti iktidarıyla birlikte *Akbaba*, mizah malzemesi olarak Demokrat Parti, Celal Bayar ve Adnan Menderes'i kullanmaya başlamıştır. 1948'de dergi yayın hayatının en düşük tirajını yaşamıştır.⁶⁴ Yusuf Ziya Ortaç'ın sürdürdüğü tek partici, elitist yayın politikası nedeniyle *Akbaba*, 1949 yılına kapatılmıştır. Yusuf Ziya Ortaç, 1952'de, Adnan Menderes'ten aldığı parayla dergiyi tekrar çıkarmaya başlamıştır. *Akbaba*'nın bu kadar uzun ömürlü bir dergi olması, sahibi Yusuf Ziya Ortaç'ın dönemin siyasî iktidarlarıyla her zaman iyi anlaşmasından kaynaklanmıştır. *Akbaba*'da en çok günümüz mizah dergilerinde de sıkça rastladığımız, irtica tehlikesi, rüşvet, yolsuzluklar, belediye hizmetlerinin aksaması gibi konular işlenmiştir.⁶⁵

⁶² Sipahioğlu, **a.g.e.**, s.113-114

⁶³ **A.e.**, s.117-127

⁶⁴ **A.e.**, s.137-138

⁶⁵ **A.e.**, s.183-184

İKİNCİ BÖLÜM

2. *AMCABEY* DERGİSİ

2.1. Cemal Nadir Güler ve *Amcabey*

Türk karikatüründe *Amcabey* tiplemesinin yaratıcısı olan ve aynı adla çalışmamıza konu olan mizah dergisini çıkaran Cemal Nadir Güler, 13 Temmuz 1902'de Bursa'da, Bulgaristan'dan göç etmiş yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası Şevket Güler, küçük mülkiye ve adliye memurluklarında bulunmuş, amatör olarak kanun çalan ve hat sanatıyla ilgilenen sanatkâr ruhlu biriydi. Annesi Nuriye Güler ise ev hanımıydı. Nimet adında bir kız kardeşi vardı. İlkokulu Bursa'da Nalbantoğlu Mektebi'nde bitirdi. Orta öğrenimine devam ettiği Bursa Sultanisi'ndeki hocalarından biri ona "Nadir" ismini verdi. Çalışkan ve akıllı bir öğrenci olmasına rağmen lise eğitimini fakirlik ve yokluk nedeniyle tamamlayamadı. Ailesine maddi anlamda katkı sağlayabilmek için bir kasnakçının yanına çırak olarak girdi fakat bu iş kuvvetli insanların yapabileceği bir iş olduğundan bir buçuk yıl süren çalışma hayatı, yaradılıştan zayıf olan bünyesi bu çalışmaya dayanamayıp hastalanınca sona erdi.¹

Hastalanıp işten ayrıldığında evde kalıp daha fazla resim çizebileceği için memnun bile olmuştu. Hayattaki tek arzusu ressam olmaktı. Küçük bir çocukken arkadaşlarıyla oynamak yerine kömür parçalarıyla evlerin duvarlarına resimler çizerdi. Resme karşı duyduğu ilgi, çevresinin, resmin günah olduğu inancıyla uyguladığı baskıya rağmen gitgide arttı. Bu büyük arzu ve yeteneği, geceleri evde zeytinyağı kandili ışığı altında resim yaparak tatmine çalıştı. Çizdiği resimlere çok kızan babası, onu iyileştikten hemen sonra bir makinecinin yanına çırak olarak verdi. Fakat bu sırada ülkeyi Yunanlılar işgal etmiş ve babasının memuriyet hayatı sona ermişti. Ailesinin içine düştüğü maddi güçlükler onun bir atak yaparak tabela

¹ Hilmi Yücebaş, **Cemal Nadir: Hayatı, Karikatürleri, Hatıraları**, İstanbul, Dizerkonca Matbaası, 1957, s.19

atölyesi açmasına vesile oldu. İşi nedeniyle daha çok levha ve tabela yazsa da resme de zaman ayırabiliyordu. Atölyesinde fırsat buldukça suluboya resim çalışmaları yapıyordu.²

Cemal Nadir, çalışmalarıyla Bursa tabelacılığına ilk defa resmi sokan sanatkar oldu. Şafak Sineması'na gidenler onun cam üzerine yazılı olan "Hattatların meraklısı, meraklıların hattatı" reklamının film arasında perdeye aksedilmiş halini okurlardı. Dükkânının ünü o kadar çabuk duyuldu ve tutuldu ki küçücük dükkânı baştan ayağa tabelalarla doldu. Durmadan dinlenmeden çalışır, konuşurken bile işini bırakmazdı. O zamanlar kumaş üzerine, yağlıboya çiçekler, kuşlar, manzaralar yaptırmak modaydı. Tabeladan fırsat buldukça bu siparişlerle uğraşır, daha müsait vakitlerinde de Bursa'nın eski bir köşesinin, bir mezarlığın, bir caminin, sulu veya yağlı boya resmini yapardı.³

Resim dışında karikatüre de merak saldı. İlk karikatürü on sekiz yaşındayken Sedat Simavi'nin çıkardığı *Diken* dergisinde çıktı. Sonra Semih Lütfi Erciyas'ın *Ayine* ve *Zümriüanka* dergilerinde karikatürleri yayımlandı. Yusuf Ziya Ortaç'ın sahip olduğu *Akbaba*'ya gönderdiği karikatürler, ilan sayfasında küçük amatör resimleri arasında yer aldı. *Akbaba*'da yayımlanan karikatürleriyle ilgili tebrik mektupları alması, onun karikatür sanatına daha şevkle bağlanmasını sağladı. Bu dönemde *Resimli Dünya* dergisine de karikatürlerini gönderdi⁴.

Dükkânının kazancıyla geçinemediği için Cemal Nadir'deki resim yeteneğini görenler, Bursa Maarif Müdürü Haydar Bey'le görüşerek resim öğretmenliği yapmasını sağladılar. Böylece Cemal Nadir her biri ayrı bir semtteki dört beş ilkokulda seyyar resim öğretmeni olarak görev almaya başladı. Öğretmenlik yaparken karikatür çalışmalarına hız verdi. Bütün arkadaşlarının ve Bursa meşhurlarının karikatürlerini çizmeye başladı. 1926 yılında tüm geçimini karikatür

² A.e., s.20

³ Hilmi Yücebaş, **Bütün Cepheleriyle Cemal Nadir**, İstanbul, Duygu Matbaası,1950, s.13

⁴ A.e.

çizerek sağlamaya karar verdi ve İstanbul'da yaşayan uzaktan akrabası Melahat Hanım ile evlenerek Ortaköy'de oturmaya başladı.⁵

İstanbul'a yerleşmesiyle birlikte uzaktan çok büyük emeller beslediği Babıâli Caddesi'ne girebilmek için teşebbüslere girişti. *Papağan* gazetesine resimler yaptı. Fakat oradan sağladığı kazanç yetmiyordu. Karikatürlerini yayımlatmak için başvurduğu bir dergi sahibinin "Sen resim çizmesini beceremiyorsun, Ramiz gibi çizersen karikatürlerini basarım."⁶ demesiyle büyük hayal kırıklığına uğradı. Bu dönemde hayatının en ıstıraplı ve sefil günlerini yaşadı. Bir gece ilk çocuğu bakımsızlıktan kucağında öldü. Cemal Nadir yetiştirmesi gereken karikatür nedeniyle çocuğunu mindere koyarak çalışmaya devam etmek zorunda kaldı. Fakat yaşadığı bu acı üzerine, içinde yaşattığı bütün ümitleri de gömerek Bursa'ya döndü.⁷

Bursa'da yine bir dükkân açarak tabelacılığa başladı. Dükkânı Milli Sinema'nın hemen karşısındaydı. Bu sinemanın her programı değiştiğinde yenilenen kapı reklamlarını yazdı. Milli Sinema'nın haftalık çıkardığı *Sinema Mecmuası*'nda reklam karikatürleri çizdi. Ayrıca bir yenilik olarak bu dergi için bilinen atasözlerini tersyüz ederek yazı ile karikatürler yarattı. *Bursalılar Albümü* adını taşıyan karikatür serisi de bu dergide yayımlandı.⁸

Karagöz, Köroğlu ve çocukluk arkadaşı Rıza Ruşen Yüceer'in sahip olduğu *Arkadaş* ile *Yeni Fikir* gazetelerinde karikatürleri yer aldı. Bu arada "Bizim Mektep" isimli özel bir okulda resim, el işi ve beden eğitimi hocalığı yaptı. Okulun yazı çizi ve idare işlerine yardım etti. Kendisi de mandolin çaldığı için müzik seven çocuklarla ilgilendi. Hayatına devam edebilmek için birden fazla işte çalışmasına rağmen karikatür çizmeye hiç aksatmadan devam etti. Çünkü Cemal Nadir için resim ve karikatürle uğraşmak büyük bir zevkti. Bu arada eski harflerle çıkan *Akşam* gazetesine de karikatürler yolluyordu.⁹

⁵ A.e., s.14

⁶ Semih Balcıoğlu, **Memleketimden Karikatürcü Manzaraları**, İstanbul, Can Yayınları, 2003, s.151

⁷ Yücebaş, **a.g.e.**, s.21

⁸ A.e., s.14

⁹ A.e.

Harf devriminin Cemal Nadir'e büyük faydası oldu. Okulların, resmi dairelerin, ticarethanelerin levha ve tabelaları yeni harflere çevrilecekti. Kendisine daha büyük bir dükkân tutarak geceli gündüzlü çalışmaya başladı. Bu hummalı çalışmaların arasında bulabildiği boş vakitlerde yağlıboya portrelere çalışıyordu. Bu dönemde *Akbaba*'ya da karikatürler göndermeye devam etti. Zamanla karikatürleri tüm Babiâli'nin ilgisini çekti.¹⁰

Akşam gazetesinin sahibi ve başyazarı olan aynı zamanda amatör olarak resimle de uğraşan Necmettin Sadak, 1928'deki harf inkılâbının ardından tirajların düşmesinin etkisiyle gazetesinde birtakım yenilikler yapmaya ve gazeteye her gün bir karikatür koymaya karar vermiş ve bunun için Cemal Nadir'i esaslı ve temelli olarak kadrosuna almayı düşünmüştü. Bu sebeple gazete yazarlarından Selami İzzet Sedes'e Cemal Nadir'e yollanmak üzere bir davet mektubu yazdırmıştı.¹¹

Cemal Nadir aldığı bu davete önceki acı deneyimi nedeniyle hemen cevap veremedi, bir hafta tereddüt etti. Fakat acı hatıralarla ayrıldığı Basın Caddesi'nin parlıtısı ve cazibesi her şeye rağmen onu çekmeye devam ediyordu. Bursa da ona küçük geliyordu. Tabelacılıktan elde ettiği kazanç fena değildi ama ona bir başka zemin, başka bir zaman lazımdı. Önceden canı yandığı için haklı olarak mukaveleye bağlanmadan teklifi kabul etmedi. Bu olay Cemal Nadir'in hayatında yeni ve parlak bir devrenin başlangıcıdır. Çünkü o tarihten itibaren hem geçim sıkıntısı gitgide azalmış hem de sanat hayatına ilk defa bir düzen gelmiştir.¹²

Cemal Nadir *Akşam*'daki işinden çok memnundu. Burada her gün derece derece açılarak ve gelişerek haklı şöhretini elde etti. Gazetede günlük olarak karikatür çizmesinin yanında başka süreli yayınlara da karikatürlerini gönderdi. 17 Ağustos 1929 tarihinde *Akşam*'ın idarehanesinde doğan *Amcabey* tipi Cemal Nadir'in ününe ün katmasını sağladı. 1928'den 1943'e kadar *Akşam*'da çalışmaya devam eden Cemal Nadir, gazetede yayımlattığı bir ilanının parası maaşından kesilince

¹⁰ A.e.

¹¹ A.e., s.15

¹² A.e.

çok ierleyerek *Akşam*'dan ayrıldı ve vefat ettiği 1947 yılına kadar *Cumhuriyet*'te çizdi.¹³

Cemal Nadir Güzel Sanatlar Akademisi'ne girmek istiyordu. Bunun için aylarca imtihan hazırlıkları yaptı. Fakat onu ressamlığa layık bulmadıkları için bütün gayretleri boğa gitti. Bu hükmü verenler arasında İbrahim allı da vardı. Seneler sonra bir toplulukta İbrahim allı ile karılaştıklarında sohbet sırasında Cemal Nadir, İbrahim allı'ya vaktiyle kendisi hakkında verdiği kararı hatırlatınca allı, "Seni akademiye almamakta çok isabet ettiğimi sonra daha iyi anladım. Kabul etseydik, sayısı pek fazla olan ressamlar arasına bir de Cemal Nadir karışacak fakat memleket, sanatında tek, büyük bir karikatrcden mahrum kalacaktı." cevabını vermiştir.¹⁴

Cemal Nadir'in ruhunda bütün güzelliklere karşı engin bir hayranlık vardı. Güzel, temiz ve zarif giyinirdi. Sakal tıraşını hiç ihmal etmezdi. Lkse, saltanata, şatafata hiç zenmezdi. Oturduğu evin, tabiatın güzel bir köşesini görmesini hem de sevdiği tabiatın evinin içinde olmasını çok isterdi. Sabah gün doğuşunu, akşam gün batışını, mehtabı seyretmekten büyük zevk duyardı. Hayatı gayet düzgün ve programlıydı. Gece erken yatar, sabahları erkenden kalkar, sabah gazetelerine bir göz attıktan sonra çalışma odasına, kendi deyimiyle "kuluçka odasına" ekilirdi. Çalışmaya başlar, öğleye kadar karikatürlerini orada çizerdi. Öğleden sonra ise Babıalı'ye giderek karikatürlerini teslim ederdi.¹⁵

Karikatürün yalnız bir çizgi sanatı olmadığını düşünüyor, tam anlamıyla bir kültür ve felsefe işi olduğuna inanıyordu. Etkili karikatürler yaratabilmek için sürekli kendini geliştirmeye gayret gösteriyor, her gün kitaplığına yeni bir kitap ekliyordu. Karikatürlerinde, kütüphanesinde bulunan Nasreddin Hoca, La Fontaine ve Karagöz-Hacivat kitaplarından çok faydalanmıştır. Ayrıca Walt Disney'in büyük hayranıdır. İstanbul'daki Amerikan Konsolosluğu Cemal Nadir'le temasa geçerek *Cumhuriyet*'te yayımlanan beğendikleri karikatürlerin telif haklarını alarak lkelerinde

¹³ Balcıoğlu, a.g.e., s.156

¹⁴ Yücebaş, a.g.e., s.15

¹⁵ A.e., s.64

yayımlıyorlardı. Hatta Cemal Nadir'e New York'ta bir karikatür sergisi açmayı da teklif etmişlerdi. Cemal Nadir bu gelişmeler üzerine gün aşırı İngilizce dersleri aldı. Fakat ömrü New York'ta karikatürlerini sergilemeye yetmedi.¹⁶

Viyana'da eserleri sergilenen, Viyana Uluslararası Karikatür Yarışması'nda birinci olarak Avusturya Devlet Parasız bursu kazanan Cemal Nadir, rahatsızlığı nedeniyle bu bursu değerlendirememiştir. Ülkemizde ise 1938, 1940 ve 1941 yıllarında üç defa eserlerini sergilemiş, ayrıca iki defa da toplu sergi açmıştır. Karikatürleri yurt dışındaki basın tarafından takip edilen, karikatürcülüğümüzü ilk kez evrensel boyutlara taşıyan Cemal Nadir, ilk yazısız karikatür örneklerini vermesi bakımından da Türk mizah kültüründe çok önemli bir yere sahiptir. Cemal Nadir'in imza attığı ilkler bunlarla sınırlı değildir. Günlük gazeteciliğimize ilk kez karikatürü kazandıran isimdir. İlk yerli bant karikatür tiplmemiz *Amcabey*'in yaratıcısıdır. Gazete karikatürcülüğümüz Cemal Nadir sayesinde gelişme göstermiştir.¹⁷

Kendisinden önce tipik bir salon sanatı halinde seyreden, halka uzak duran karikatürü, salondan çıkararak halkın ayağına getiren ve geniş kitlelere sevdiren ilk büyük ustadır. Karikatür albümlerine önem veren ve art arda karikatür albümü yayımlayan ilk isim olan Cemal Nadir, 1932'de çıkardığı *Amcabey'e Göre* albümüyle Türkiye'nin ilk karikatür albümüne de sahip olmuştur. Cemal Nadir, karikatür üzerine daha önce benzeri görülmemiş pek çok konferans vermiştir. Halkevlerinde gerçekleşen, halkın yoğun rağbet gösterdiği, kimi zaman izdiham yaşanan bu konferanslar sayesinde karikatürü halkla bütünleştiren ve halkın yaşamına sokan ilk çizer olmuştur.¹⁸

1942 yılında kurduğu *Amcabey* dergisinin bünyesinde amatörlere yer vermiş, ilk defa bir dergi çatısı altında genç karikatürcüler yetiştirmiştir. Derginin genç kadrosundan Selma Emiroğlu, cumhuriyet tarihimizin ilk kadın karikatüristidir. Cemal Nadir'in yayımladığı on iki karikatür albümü şunlardır: *Amcabey'e Göre*

¹⁶ Cihan Demirci, **Cemal Nadir 100 Yaşında**, Ankara, Karikatürcüler Derneği, 2002, s.151

¹⁷ Demirci, **a.g.e.**, s.18

¹⁸ **A.e.**

(1932), *Karikatür Albümü* (1933), *Karikatür Albümü* (1939), *Karikatür Albümü II* (1939), *Akla Kara* (1940), *Karikatür Albümü* (1942), *Dalkavuk Karikatür Albümü* (1943), *Seçme Karikatür Albümü* (1944), *Harp Zenginleri Karikatür Albümü* (1945), *Siyasî Karikatürler Albümü* (1945), *Siyasî Karikatürler Albümü* (1946), *Amcabey Albümü* (1946).¹⁹

Cemal Nadir'in sanatla ilgisi sadece karikatür ve resimle sınırlı değildi. Edebiyata çok düşküdü. Mizah edebiyatımızdaki varlığı karikatüristliğinin ön planda olması nedeniyle göz ardı edilmiştir. Edebiyat dışında hat, musikî ve dansa ilgi gösteren Cemal Nadir'in aklını son zamanlarında en çok meşgul eden sanat dalı ise sinemaydı. Hayranı olduğu Walt Disney'den etkilenecek çizdiği el yapımı resimlerle bir film denemesine girişti. *Amcabey Plajda* adını taşıyacak çizgi filmi için beş altı yüz tane resim çizdi. Fakat sonrasında bu işin tek başına yapılmasının imkânsız olduğunu anlayarak vazgeçti.²⁰

Cemal Nadir tüm bu özelliklerinin dışında büyük bir pedagoğu, bir halk eğitimcisiydi. Eğitime çocuklardan başlamak gerektiği inancıyla *Arkadaş* dergisini çıkardı. Derginin yayın hayatı ancak on yedi sayı sürebildi. Ankara Radyosu'nda yayımlanan skeçleri için Patavatsız ve Bacanak tiplerini yarattı. *Yüzkarası* adlı tiyatro oyunu 1939'da İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi. Cemal Nadir'in şair yönü de vardı. Çeşitli yayınlarda takma isim altında şiirleri yayımlandı. 1925 yılında Naci Kasım ile birlikte *Ordumuzun Zafer Kitabeleri* isimli kitabı neşretti. Kitabın mukaddimesiyle beraber iki şiiri kaleme aldı. Kurtuluş Savaşı dönemi edebiyatına ait ilk antoloji sayılabilen bu kitaptaki şiirleriyle başarılı bir şair olduğunu ispatladı.²¹

1946 yılındaki seçimler için Cumhuriyet Halk Fırkası adına bugün bile sanat değerini koruyan seçim afişleri çizdi. Teklif edilen milletvekilliğini, tarafsızlığını koruyabilmek amacıyla reddetti. Sanat yaşamı boyunca yalnızca halkın yanında oldu. Savaşın toplum yapısında açtığı yaralar üzerinde durdu, Alman güçlerinin Edirne

¹⁹ A.e., s.26

²⁰ Yücebaş, a.g.e., s.19

²¹ Hilmi Yücebaş, **Cemal Nadir ve Amcabey**, İstanbul, Dizerkonca Matbaası, 1955, s.12

sınırına dayandığı günlerde tek başına Alman güçlerine karşı fırçasıyla savaşması ve yurttaşlarımızı yüreklendirip bilinçlendirmesi sayesinde bir halk kahramanı durumuna geldi ve geniş kitlelerin sevgilisi oldu.²²

Hastalığı, aralarında Süleyman Demirel'in de bulunduğu Teknik Üniversite talebelerine verdiği bir konferans çıkışı çok terleyip üşümesiyle başladı. İlk önceleri nezle olduğu zannedildi. Fakat bir türlü iyileşemeyince Alman Hastanesi'ne kaldırıldı. Her türlü çareyi deneyen doktorlar maalesef onu tedavi etmeyi başaramadı.²³ Amerika'dan gönderilen ilaçlar bile iyileşmesini sağlayamadı. 27 Şubat 1947'de Perşembe sabahı saat onu on geçe hayata gözlerini yumdu.²⁴

Cemal Nadir'in genç yaşta vefat etmesi tüm ülkeyi yasa boğdu. Cenazesine muazzam bir kalabalık katıldı. Atatürk'ün cenazesinin ardından ilk kez bu kadar büyük bir kalabalık toplanmıştı. Beyazıt Camii'nden kaldırılan naaşı, eller üzerinde Sirkeci'ye taşındı oradan da defnedilmek üzere Zincirlikuyu Mezarlığı'na götürüldü. Ölümü Türkiye'yi o kadar sarstı ki, o sıralar iç politikada devam eden çatışma sona ererek yerini sevgi ve saygı dolu bir milli matem havasına bıraktı.²⁵

Cenazesinin kalktığı gün Babıâli'deki tüm esnaf, "Cemal Nadir'in ölümü münasebetiyle müessesemiz 12'den 15'e kadar kapalıdır." yazısını asarak dükkânlarını kapattı. Vefatının ardından uzun süre kimse gazetelerin baş sayfalarına karikatür çizmeye cesaret edemedi.²⁶

Cemal Nadir'in önemi, yaşadığı toplumu çok iyi anlaması ve çevresinde her gün meydana gelen olayları, buruk ve biraz da komik bir dille çözümlemesinden ileri geliyordu. Karikatürlerinde gerçeği kendine özgü, çizgi ve hiciv gücüyle vermeye çalıştı. Savaş, barış gibi bütün insanlığı ilgilendiren konuları çizdi. Halk sevgisi en büyük davalarından biriydi. O yıllarca her gün halkın ağzından konuştu. *Amcabey'i*,

²² Yücebaş, **a.g.e.**, s.81

²³ **A.e.**, s.28

²⁴ Kamil Yavuz, **Cemal Nadir Caddesi**, Bursa, BURFAŞ A.Ş., 2002, s.77

²⁵ Ahmed Emin Yalman, **Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim C.II (1922–1971)**, Yay.

Haz: Erol Şadi Erdinç, İstanbul, Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., 1997, s.1394

²⁶ Yavuz, **a.g.e.**, s.155

bir gün esnafla, bir gün köylü veya memurla karşılaştırıp onların derterine ortak oldu. Kendisine içtenlikle bağlanan okuyucuları için Cemal Nadir sadece bir karikatürist olmaktan çıkarak bir filozof ve bir öğretmen oldu. Hatta eşsiz çizgileriyle insanları en karanlık günlerinde güldüren arkadaşlarıydı.

Cemal Nadir her gün hitap ettiği halkı çok yakından tanırdı. Günün her saatinde çeşit çeşit insanın gelip geçtiği önemli bir kavşak olan Galata Köprüsü'ne gider, her türlü insanın, her türlü hareketini gözlemlerdi. Çok meşhur olduğu, iyi kazandığı günlerde bile halkın gündelik yaşantısından konu çıkarabilme amacıyla tramvayın ikinci mevkiinde seyahat ederdi. İşe giderken gördüğü komik haller, gazeteden eve dönerken zihninde işlenip oluşmaya başlardı. Şakası, felsefesi ve zarif nüktesiyle tamamladığı konular ertesi gün öğleye kadar birer karikatür halinde biçimlenirdi. Cebinde taşıdığı ve “kafa defterim” diye isimlendirdiği küçük deftere aklına gelen bir nükteyi ve bir fikri hemen kaydedirdi. Bütün karikatürleri, okuyucuların önüne çıkmadan önce bu kafa defterinin süzgecinden geçerdi.²⁷

En başarılı buluşlarından olan, adeta onunla bütünleşen *Amcabey* de böyle bir gözlem gücü ve zihin süzgecinden geçerek meydana gelmiştir. *Amcabey* Türk karikatürünün ilk çizgi bant tipidir. Şöhreti Cemal Nadir'in şöhretini aşmış, birçok kimse *Amcabey*'in yaşadığına inanmıştır. Cemal Nadir, *Amcabey* tipine temel olarak kabul edebileceğimiz, Ömer Seyfettin'in aynı adlı öyküsünden ilham alarak yarattığı *Efruz Bey* tipini ilk kez 1924 yılında *Zümriüdüanka* dergisinde yayımladı. (Bkz.: Ek V., Resim 1-2)²⁸ *Amcabey* tipini yaratırken *Efruz Bey* öyküsü dışında Nasreddin Hoca fıkralarından, Walt Disney'in *Mickey Mouse*'undan ve Charlie Chaplin'den esinlendi.²⁹

Amcabey tipi, 1929 yılında, Necmeddin Sadak'ın Cemal Nadir'den rakip *Son Posta* gazetesine fark yaratacak bir yenilik yapmasını istemesiyle ortaya çıktı. Cemal Nadir, hayranı olduğu Walt Disney'in etkisiyle öncelikle bir hayvan tipi üzerine

²⁷ Yücebaş, a.g.e., s.18

²⁸ A.e., s.16

²⁹ Demirci, a.g.e., s.29

yoğunlaştı. Fakat daha sonra yakın arkadaşlarının da görüşlerine başvurarak, sancılı bir karar verme aşamasının ardından fizikî yaratılış itibariyle kendisinin tam aksi olan *Amcabey*'i meydana getirdi. (Bkz.: Ek V., Resim 3-4) ³⁰

Amcabey, Cemal Nadir'in gözlükleri ve fikirlerini almıştır. Kıyafetleri Charlie Chaplin'in "Şarlo" tipinin halka çok şirin gelen mantıksızlığından mülhemdir. Şapkası ise şapkaların en gülüncü olduğu için melondur. Şişmanlığı, şişman insanların daimi ve tatlı bir neşesi olmasından kaynaklanır. Aile içinde dayılardan ziyade amcalar sevildiği için ismi "Amcabey", hanımının adı da yenge hanım ağırbaşlı gelmediği için "Teyze Hanım"dır. Haşarı bir oğlu ve modern bir kızı vardır. Erenköy taraflarında otururlar. ³¹

Amcabey kalender meşrep bir adamdır, geleneklere bağlıdır ama yeniliklere de açıktır. Kötü eski ile kötü yeninin düşmanıdır. Fakat bu düşmanlık her defasında ince alayda ifadesini bulur. Her gün bir başka vesileyle fikrini ortaya koyar. Hayatın yalnız gülünç taraflarını değil, en acıklı ve en kötü olayları bile yerinde bir nükte ile nakleder. Güngörmüş adamdır. Kolay kolay sinirlenmez, her zorluğu zeki bir buluşla atlatır. Ukalılığı yoktur. Nasihat ederken bile can sıkmaz. Konuşmayı sever ama geveze değildir. ³²

Amcabey'in el atmadığı konu yoktur, belediye sorunları, su darlığı sorunu, vapurların, tramvayların kalabalığı en sık değiştiği meselelerdir. Cemal Nadir toplum meselelerini *Amcabey*'in sağduyusu ile incelemiştir. *Amcabey* tipi Karagöz ve Nasreddin Hoca gibi milli mizahımızın bir sembolüdür. ³³

Cemal Nadir, on dört yıl boyunca günlük bir gazetede boy gösteren *Amcabey*'ini, daha köklü ve ölümsüz bir hale getirmek amacıyla *Amcabey* adında müstakil bir mizah dergisi çıkarmaya karar vermiştir. Cemal Nadir'e göre on dört yaşına basmış bir mizahî kahraman olan *Amcabey* bunu hak etmektedir. Fakat Cemal

³⁰ Yücebaş, a.g.e., s.20

³¹ A.e.

³² A.e.

³³ Demirici, a.g.e., s.29

Nadir, dergiyi çıkaracak yeterli parası olmadığı için sıkıntı yaşamış, arkadaşlarının yardım taleplerini de prensipleri nedeniyle geri çevirmiştir. Para sıkıntısını aşabilmek için *Amcabey*'in biblolarını ressam ve heykeltıraş olan arkadaşı Muhsin Rifat'a yaptırıp satmış ve bu biblolardan kazandığı parayla dergiyi çıkarmaya başlamıştır. Cemal Nadir, dergiyi okuyucuya hoş vakit geçirtmekten ziyade milli mizahımızın ışıklarını *Amcabey*'in bünyesinde toplayıp yaymak amacıyla hazırlamıştır.³⁴

Cemal Nadir, *Amcabey*'de izlediği mizah anlayışında; daima memleket ve toplum meselelerini kendine konu seçmiş, hakikatleri, kahkaha gürültüleri ile ört bas eden bir palyaço olarak değil, tebessüm ve düşünce ışığı ile belirten bir felsefe olarak yansıtmayı tercih etmiştir. Sanat ve kültürün, kollarını millete doğru uzatması ve millet için işletilmesine inanan Cemal Nadir'e göre, mizahta orijinal olmak, yabancı terbiye ve kültürü karşısında milli karakteri koruyabilmeye bağlıdır.

Cemal Nadir'in karikatürleri, kapsamı açısından güçlü bir üslupla yazılmış bir gazete fıkrasına, hatta ağır başlı bir makaleye benzetilebilir. Sanat yeteneği sayesinde ifade etmek istediği fikri yayma ve geniş halk tabakalarına telkin etme bakımından fıkra ve makale yazarlarından daha fazla başarılı ve tesirli olmuştur.

Herhangi bir ekole girmemiş, ekolünü kendi yaratmıştır. Kimseyle alay etmemiş, kimseyi küçültmemiş, kimsenin şeref ve haysiyetinde sanat başarısını aramamıştır. Hiçbir karikatürü, belki hiçbirisi katıla katıla güldürmez fakat çizgisi ve sözleriyle derin derin düşündürür, terbiye dışına çıkmayan bir zevk ve neşe içine çeker.

Cemal Nadir, II. Dünya Savaşı'nın adeta tarihçesini yarattığı eserlerinde, keskin zekâsının ışıklarını fertlere değil daha geniş kitlelere, milletlere, bütün insanlığa çevirmiş, milletlerin ve insanlığın zavallı, gülünç, ıstıraplı taraflarını belirtmiş, bütün dünyayı saran savaşın ibret dolu yanlarını gözler önüne sermiştir.³⁵

³⁴ Yücebaş, a.g.e., s.110

³⁵ Yücebaş, a.g.e., s.90

Cemal Nadir'in *Amcabey* tipi adına yaptıkları dergiyle sınırlı kalmadı. Şehir Tiyatroları'nda, 1938 yılında *Amcabey* adında bir oyun sahnelendi ayrıca karikatür müsabakaları düzenlendi. Cemal Nadir, *Amcabey*'i çizgi film yapma teşebbüsünde bulundu. Halkın *Amcabey*'e karşı beslediği bu büyük sevgi, pek çok yayının ona benzer karikatür tipleri yaratmasına yol açtı. Bunlara, Ramiz Gökçe'nin *Karikatür* dergisinde yayımlanan "Tombul Teyze" ve "Sıska Dayı" tipleriyle Orhan Ural'ın *Son Posta* gazetesi için oluşturduğu, gerçek bir kişiden adını alan "Pazarola Hasan Bey" tipini örnek olarak verebiliriz.³⁶

Cemal Nadir, şöhreti kendini aştığı için zaman zaman "Ben mi *Amcabey*'i doğurdum, yoksa o mu beni doğurdu?" diyerek nükteyle karışık şikâyetçi olduğu *Amcabey*'ine, yarattığı diğer tiplerden ayrı bir önem verirdi. *Amcabey*'in, ölümüyle beraber unutulmasını engellemek için ziyaretine gelen öğrencisi Selma Emiroğlu'na, hasta yatağında, ölünce kendisinin yerine *Amcabey*'i çizmesini teklif etti. Selma Emiroğlu'nun bu teklifi kabul etmemesiyle *Amcabey*, Cemal Nadir'in korktuğu gibi 1947 yılından sonra, geçen zamanla birlikte eski şöhretini kaybetti.

1963 yılında *Akbaba*'nın çizirlerinden Bülent Şeren, *Amcabey* adıyla yeni bir siyasî mizah dergisi yayımlamıştır. Fakat derginin mizah anlayışı Cemal Nadir'in hiç tasvip etmediği, cinselliği temel alan ucuz mizah örneklerinden müteşekkildir. Dolayısıyla, Türk mizahının kahramanı olan *Amcabey* adını kullanarak yüksek tiraj sağlama amacı dışında, bu derginin Cemal Nadir'in dergisiyle hiçbir ilgisi olmadığını söyleyebiliriz. İlk sayısı 23 Ekim 1963 tarihinde çıkan, 15 Mart 1964 tarihli yirmi altıncı sayısıyla yayın hayatına son veren bu dergi başarısız bir denemedir.³⁷

On sekiz yıl boyunca Cemal Nadir'in zarif esprilerine tercüman olan tarihî mizah kahramanımız *Amcabey*, İstanbul'daki varlığını, günümüzde resmiyle Cemal Nadir'in Zincirlikuyu'daki mezar taşında, adıyla da Ortaköy'deki bir sokak tabelasında sürdürmektedir. (Bkz.: Ek V., Resim 5)

³⁶ A.e., s.79

³⁷ Sipahioğlu, a.g.e., s.333-334

2.2. *Amcabey* Dergisi'nin Fizikî Özellikleri

Cemal Nadir, II. Dünya Savaşı'nın beraberinde getirdiği ekonomik sıkıntılarının yoğun olduğu bir dönemde, maddî ve manevî tüm güçlüklerle tek başına göğüs gererek on dört yıl boyunca her gün *Akşam*'da yayımladığı karikatürlerle okuyucularıyla buluşturduğu *Amcabey* tipini, müstakil bir gazete çerçevesinde çıkarmaya başladı. Gazetenin yayın hayatı boyunca görev alan bir diğer isim de Cemal Nadir'in yakın arkadaşı Rıza Ruşen Yüceer'di. Gazete yayımlandığı süre zarfında, savaşın yarattığı buhran havasına hapsolmuş halkın tebessüm etmesini sağladı. Gazetenin misyonu yalnızca gülümsetmek değil, ayrıca millî mizah unsurlarımızı halka tanıtmaktı.

Amcabey, 5 Aralık 1942 – 25 Mart 1944 tarihleri arasında, Cumartesi günleri, kesintisiz olarak okuyucusuyla buluşmuştur. *Amcabey*'in neden müstakil bir yayın olarak çıktığını, ilk sayısında Necmettin Sadak şu sözlerle açıklamıştır:

“...Son yılların bu derin halk filozofuna hemen her gün rastlarız. O hep bizimle beraberdir. Bizi olup bitenlere dair tek cümlelik cevaplarıyla bazen güldüren, ekseriya tebessümle düşündüren, fakat hiçbir defasında soğukluğa ve bayağılığa düşmeyen bu rind, babacan şahsiyet, sanmayınız ki resimdir. O, bütün bir devrin, nükteli yani en anlayışlı ve iyi anlatışlı psikolojik tarihidir. Sahifelerini millete daha geniş açmak istedi.”³⁸

Amcabey'in ilk otuz üç sayısı, dört sayfa olarak gazete formatında ve 45x30 cm boyutlarında çıkmıştır. (Bkz.: Ek V, Resim 6) *Amcabey*, otuz dördüncü sayıdan itibaren dergi formatında, 30x.25 cm boyutlarında ve on iki sayfa olarak yayımlanmıştır. (Bkz.: Ek V, Resim 7-8) Cemal Nadir, *Amcabey*'in gazeteden mecmuaya dönüşmesini, *Gazeteden Mecmuaya* başlıklı yazısında şu şekilde ifade eder:

“Habersiz, müjdesiz bir karar ile yaptığımız bu sürprizin okuyucularımızı ne derece alakadar edeceğini tahmin edemiyoruz ama bunun bazı teknik sebepler yüzünden, sevgili okuyucularımızdan büsbütün ayrılmak gibi fena bir sürprizden daha iyi olduğunu sanıyoruz!

³⁸ Necmettin Sadak, *Amcabey*, Sy.1, s.1

İlk sayısında “Amcabey”e verdiğimiz şekille, onu diğer arkadaşlarından ayrı tutmayı ve mizah yayınıma yeni tipte bir gazete ilave etmeyi düşünmüştük. Fakat bugünkü durumda, bu maksada yarayacak malzeme ve imkânları bulmak güçleşmiştir. Bu sebeple neşriyatımıza bu şekilde devam etmeye karar verdik...”³⁹

Amcabey’in, ilk otuz üç sayısında, başlığın altında bulunan “Cumartesi Günleri Çıkar Siyasî Mizah Gazetesi” yazısı, otuz dördüncü sayıdan itibaren “Cumartesi Günleri Çıkar Siyasî Mizah Mecmuası” halinde yer almaya başlamıştır.

Amcabey’in müessisi Cemal Nadir Güler’dir. Derginin sahibi yirmi sekizinci sayıya kadar Şevket Rado, yirmi dokuzuncu ve altmış dokuzuncu sayılar arasında Sermet Muhtar Alus’tur. Derginin neşriyat müdürü, elli dördüncü sayıya kadar Rıza Ruşen Yüceer, sonraki sayılarda Osman N. olmuştur.

Amcabey, Cağaloğlu’nda, Cumhuriyet Matbaası’nın rotatif baskısıyla basılmıştır. Derginin ilk kırk beş sayısında idare yeri olarak “Cağaloğlu Yokuşu, Acı Musluk Sokağı, No:15” adresi belirtilmiştir. Kırk altıncı sayıdan itibaren ise idare yeri başlığı altına “Cağaloğlu Cumhuriyet Matbaası” yazılmıştır.

“Telgraf: AMCABEY İstanbul, Posta Kutusu: İstanbul 555, Telefon 20084” derginin iletişim bilgileridir. Derginin fiyatı ilk on dokuz sayı yedi buçuk kuruştur. Abone bedeli, yurt içi için bir seneliği üç yüz kuruş, altı aylığı yüz yetmiş beş kuruş, yurt dışı için bir seneliği altı yüz kuruş, altı aylığı üç yüz elli kuruştur. *Amcabey*’in yirminci sayısından itibaren fiyatı on kuruş olmuştur. Abone bedeli, yurt içi için bir seneliği beş yüz kuruşa, altı aylığı iki yüz elli kuruşa, yurt dışı için bir seneliği dokuz yüz kuruşa, altı aylığı beş yüz kuruşa yükselmiştir. Dergi fiyatının artması okuyucuya şu şekilde izah edilmiştir:

“Amcabey” tâ doğduğu günden beri sevgili okuyucularının en yakın bir dostu olmak şerefini kazandı ve onların her derdine ortak oldu. Bu yakınlığı artırmak için de yirmi haftadır, elinizdeki gazeteyi çıkarıp size sunuyor. On

³⁹ Cemal Nadir, “Gazeteden Mecmuaya”, *Amcabey*, Sy.34, s.3

sekiz milyon yeğenin biricik amcası bu işe başlarken kendini pahalıya satmayı değil, aksini düşündü. Ve bu maksatla harcadığı bütün emeklere karşı okuyucularından yedi buçuk kuruş istedi.

Fakat bugün görülüyor ki, bir kundura boyasının on beş kuruşa çıktığı bu pahalılıkta, böyle bir gazeteyi yedi buçuk kuruşla yaşatmanın imkânı yoktur. Bu sebeple bu sayıdan itibaren “Amcabey”e on kuruş fiyat koyuyor ve bu sefer de sevgili okuyucuların “Amcabey”in derdine ortak olup ona hak vereceklerini umuyoruz.”⁴⁰

Amcabey, toplamda beş yüz altmış dört sayfadan oluşmaktadır. *Amcabey*'de bulunan karikatür sayısı yedi yüz otuz üçtür. Her sayıda ortalama on adet karikatür yer almaktadır. Derginin bir nüshası içinde yer alan karikatür sayısı en az beş ile en fazla on altı arasında değişmektedir. *Amcabey*'de Cemal Nadir dışında Selma Emiroğlu, Semih Balcıoğlu, Orhan Kaşıray, Ercüment Baktır, Vasıf Erak, Talat Tekin, Melih Koray, Ali Suat, Adnan Başarar, Abdi İpekçi, H.Sezen, F.Ceyhan, M.Atalay ve Nuri gibi isimlerin karikatürlerine de yer verilmiştir. Karikatürlerde genel olarak savaş, sosyal hayat, basın ve sanat alanında çalışanlar konu edilmiştir.

Amcabey'de toplam dokuz yüz elli dokuz yazı bulunmaktadır. Bunun, üç yüz yirmi dokuzu fıkra, yüz kırk biri deneme, yüz yirmi yedisi şiir, seksen sekizi hikâye, elli sekizi sohbet, elli ikisi ilan, kırk altısı eski-yeni mukayesesi, yirmisi tanıtım yazısı, on sekizi piyes, sekizi mülakat, yedisi musavver yazı, dördü mektup, ikisi mizahî roman, ikisi hatırat, ikisi gezi yazısı, geri kalanı ise diğer başka kaynaklardan yapılan alıntılarla küçük söz oyunlarından oluşan yazılardır.

Amcabey'de başlıca işlenen konular savaş, iç politika, karaborsa, ekonomik sıkıntılar, hayat pahalılığı, savaşın yarattığı zenginler, bit, tifus çiçek gibi bulaşıcı hastalıklar, başta tramvay olmak üzere şehrin ulaşım sorunu, konut eksikliği, edebî ve siyasi portreler, kadın-erkek ilişkileri, aile hayatının yozlaşması, gerçek sanatkârlara hak ettikleri değerin verilmemesi, toplumun hızla değişmesi, geleneklerin terk edilmesi, şehir tiyatrolarının bakımsız binası, futbol müsabakalarındaki kavgalar, radyo yayınındaki aksaklıklar olarak sıralanabilir.

⁴⁰ *Amcabey*, Sy.20, s.1

Amcabey'in otuz dördüncü sayıdan itibaren gazete formatından dergi formatına geçmesi genel yayın anlayışının değişikliğe uğramasına neden olmamıştır. *Amcabey* altmış dokuz sayı boyunca aynı mizanpajda yayımlanmıştır. Derginin ön ve arka kapakları Cemal Nadir'in ağırlıklı olarak II. Dünya Savaşı ile ilgili çizdiği karikatürlerden oluşmuştur.

Haftanın Destanı derginin altmış beş sayısında, ikinci sayfada yer alan, gündeme yönelik şiirlerin bulunduğu köşedir. Bu köşede yer alan şiirler, Sağdıç ve Amcabey imzaları çoğunlukta olmakla birlikte farklı imzalarda yayımlanmıştır.

Okuyucu İstekleri köşesi dokuzuncu sayıdan itibaren, *Haftanın Destanı*'nin yanında yer almıştır. Cemal Nadir'in daha önce *Akşam*'da ve *Akbaba*'da yayımlanmış karikatürlerinden seçmelere yer verilmiştir. *Amcabey* dergisi bu köşeye birlikte Cemal Nadir'in en başarılı karikatürlerini bir araya getirmesi bakımından önem taşımaktadır.

Dev Aynası, ilk otuz üç sayı derginin birinci sayfasında, sonrasında ise derginin üçüncü sayfasında yer almıştır. Amcabey imzasıyla o dönemde yaşanan sosyal ve siyasî olaylara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Bu köşenin yanına Cemal Nadir imzalı genelde savaş konulu karikatürler konulmuştur.

Baki Kalan Bu Kubbede köşesi ilk sayıdan itibaren derginin iç sayfalarında yer almıştır. Geçmiş dönemlerde, *Kalem*, *Cem*, *Kelebek*, *Diken* ve *Latife* gibi mecmua ve gazetelerde çıkmış karikatür, fıkra ve hikâyeler bu köşede tekrar yayımlanmıştır. Bu sayede geçmişe ait mizahî unsurlar okuyuculara hatırlatılmıştır.

Dünden Bugünden başlığı altında altıncı sayıdan itibaren eski zamanlarla modern zamanlar karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar, iki dönem için iki farklı yazı yazılarak sağlanmıştır. Cemal Nadir, bu köşedeki yazılarında, takma isim yerine kendi adını kullanmıştır.

Amcabey'den Rivayet köşesinde, ikinci sayıdan itibaren fıkralara ve yaşanan olaylara dair nükteli yazılara yer verilmiştir. Bu köşedeki yazılar imzasızdır.

Felek'ten Rivayet, Burhan Felek'in hikâyelerinin, anı ve sohbet yazılarının yer aldığı köşedir. Burhan Felek dergide otuz altıncı sayıdan itibaren yazmaya başlamıştır. Ayrıca, bu köşe, Burhan Felek'in, yaşanan güncel olaylara uygun Nasreddin Hoca fıkralarını seçerek nakletmesiyle dikkat çekmiştir.

Ankara'dan köşesinde elli ikinci sayıdan itibaren, Ankaralı Amca imzasıyla gündeme dair yazılan denemelere yer verilmiştir.

Olağan İşler başlığı altında birinci sayıdan itibaren yine gündeme dair nükteli yazılar bulunmaktadır. Bu köşedeki yazılar imzasızdır.

İster Ağla İster Gül köşesinde birinci sayıdan itibaren derleme yazılara ve çeşitli kaynaklarda yayımlanmış hikâye ve fıkralara yer verilmiştir.

Laf Torbası başlığıyla otuz dokuzuncu sayıdan itibaren hikâyelere, sohbet yazılarına ve bir mülakata yer verilmiştir. Yazılar, Reşit Halit Gönç, Bacanak, Patavatsız ve Mahmut Yesari imzalarıyla yayımlanmıştır.

Amcabey ve Kitaplar köşesinde elli birinci sayıdan itibaren yeni çıkan kitaplar tanıtılmıştır.

Dr. Amca'nın Öğütleri köşesinde yirmi dokuzuncu sayıdan itibaren farklı konular hakkında, nükteli öğütlere yer verilmiştir.

Küçük İlanlar başlığı altında, on üçüncü sayıdan itibaren, sosyal hayatta yaşanan gelişmelere atıfta bulunan, farklı imzalarla yazılmış esprili ilanlar bulunmaktadır.

Bizim Lûgattan Parçalar köşesinde beşinci sayıdan itibaren beş sayı boyunca kelimelerin anlamları mizahî bir üslupla açıklanmıştır.

Hiç Olur Mu? başlığı altında yine kelime oyunlarına yer verilmiştir. Bu köşe elli birinci sayıdan itibaren dergide yer almıştır.

Amcabey Postası'nda, birinci sayıdan itibaren, okuyucuların sorularına cevap verilmiştir. Bu soru-cevap köşesinde, derginin mizah anlayışına paralel, nükteli ve esprili bir dil hâkimdir.

Amcabey'in son sayfalarında bilmece, bulmaca ve müsabakalara yer verilmiştir. Bulmacalardaki sorular yine mizahî ve esprilidir. Dergideki müsabakaların hepsi hediyevidir. İlk müsabakada okuyuculara hangi resmin Ankara radyosunun öğle yayınlarında oynanan skeçlerdeki Patavatsız tipine ait olduğu sorulmuştur. İkinci müsabakada sekiz sayı boyunca iki farklı ünlünün fotoğrafı tek bir surat halinde verilmiş, müsabaka sonunda okuyucuların bu on altı ünlünün kim olduğunu bilmeleri istenmiştir.

Üçüncü olarak fıkra müsabakası yapılmıştır. Bu müsabaka ile millî mizahımıza katkı sağlanması amaçlanmış, okuyuculardan oturdukları muhite ait unutulmaya yüz tutmuş fıkraları dergiye göndermeleri istenmiştir. Böylece en iyi bulunan otuz fıkra dergide yayımlanarak gün ışığına çıkarılmıştır.

Dördüncü müsabakada İstanbul'un önemli yapılarının resimleri gölge şeklinde verilmiş, okuyuculara bu mekânların isimleri sorulmuştur. Derginin birinci yılı münasebetiyle yeni bir müsabaka tertiplenmiş, okuyuculara dergide bir yıl boyunca yayımlanmış destan (haftanın destanı köşesinde yer alan şiirler kastedilmektedir), karikatür, fıkra ve hikâyelerden en çok hangilerini beğendikleri sorulmuştur.

Müsabaka sonunda okuyucuların oy çokluğuyla kırk sekizinci sayının ikinci sayfasında yer alan Sağdıç imzalı *Yirminci Yıl* isimli şiir en iyi destan (Bkz.: Ek V,

Resim 9), ellinci sayının dördüncü sayfasında çıkan Cemal Nadir'in bobstilleri eleştirdiği karikatürü en iyi karikatür (Bkz.: Ek V, Resim 10), otuz birinci sayının ikinci sayfasındaki *Amcabey'den Rivayet* köşesinde yer alan *Tehlike* başlıklı fıkra en iyi fıkra (Bkz.: Ek V, Resim 11), otuz beşinci sayının sekizinci sayfasında yayımlanan Patavatsız imzalı *Canlanan Tablo* hikâyesi en iyi hikâye seçilmiştir (Bkz.: Ek V, Resim 12).

Beşinci müsabakada okuyuculardan, yazısız yayımlanan bir karikatürün yazısını yazmaları istenmiştir. Altıncı hediyeli müsabakada ise okuyuculara Cemal Nadir'in *Amcabey*'in resmini nereden başlayarak çizdiği sorulmuştur. Müsabaka sonunda Cemal Nadir'in *Amcabey*'i burnundan başlayarak çizdiği açıklanmıştır.

Ayrıca, *Baki Kalan Bu Kubbede* köşesinde, okuyuculara şu muammalı beyit:

“Su kilit, ağaç anahtar
Kuş kaçtı, avcı tutuldu”⁴¹

sorulmuştur. Elli birinci sayıda ise bu beyitte Musa peygamberin Lut Denizi'nden geçmesinin ve Firavun'un boğulmasının anlatıldığı açıklanmıştır.

Dergideki müsabakalar verilen hediyelerin ülkenin ekonomik şartlarını gözler önüne sermesi bakımından önemlidir. En büyük hediyeler fıkra müsabakasında dağıtılan para cüzdanıyla para çantasıdır. Diğer müsabakalarda ödül olarak dereceye göre birer ya da yarımşar kilo kestane, akide ve çay şekeri, bir kilo tahin helvası, birer el sabunu, birer paket kibrit, bir çift çorap verilmiştir.

Derginin son sayfalarında bilmece, bulmaca ve müsabakalar dışında Cemal Nadir'in yarattığı *Salamon* ve *Ak'la Kara* isimli karikatür bant tipleri yer almıştır.

⁴¹ *Amcabey*, Sy.44, s.9

Amcabey'in yayın hayatı, Cemal Nadir'in rahatsızlığı nedeniyle altmış dokuzuncu sayıdan itibaren sona ermiştir. Bu karar okuyuculara şu sözlerle duyurulmuştur:

“Arkadaşımız Cemal Nadir hasta! Üç hafta evvel şiddetli bir nezle ile başlayan gribin sol kulağında iltihap yapması yüzünden operatör müdahalesine ihtiyaç hâsıl oldu ve arkadaşımız küçük bir ameliyat geçirdi. Geçen sene de sağ kulağında yapılan bu ameliyatın tekrerrüü arkadaşımızı bir müddet dinlenmek ve esaslı bir tedavi görmek mecburiyetinde bırakıyor. Hâlbuki mecmuamızın her hafta tertibi ve resimlerinin hazırlanması ancak Cemal Nadir'in sıhhatte bulunmasına bağlı bulunuyor. İşin başında o olmadan bu mecmuayı hazırlayıp size sunmaya imkân yoktur.

Elinizdeki bu sayı bile, gerek resimleri gerek tertibi bakımından arkadaşımızın yattığı yerde hazırladığı bir nüshadır. Fakat takdir edersiniz ki her hafta onun bu şekilde çalışması kabil olamayacaktır. Ya sıhhati büsbütün bozulacak ya baştan savma eserler vermek zorunda kalacaktır. Bu sebeple ve böyle hayatî bir zaruret yüzünden neşriyatımızı muvakkaten tatil etmeye karar verdik.”⁴²

Cemal Nadir'in yukarıda bahsedilen sağlık sorunu hafiflese de ekonomik zorunlulukları nedeniyle işine uzun süre ara verip dinlenememesi, *Cumhuriyet*, *Akbaba* gibi yayınlara karikatürler çizmeye devam etmesi, bünyesinin daha çok zayıf düşmesine neden olmuş ve Cemal Nadir, üç yıl sonra yine nezle şikâyetiyle hayata gözlerini yummuştur.

Genç yaşta ölen sanatkâr, hayata dair kurduğu pek çok planı maalesef gerçekleştirememiştir. *Amcabey* dergisi onun hayata geçirmeyi başardığı hayallerinden biri olması sebebiyle de önemlidir. Cemal Nadir, bu hayalinin hiçbir konuda sekteye uğramaması ve sansüre takılmaması için matbuat kurallarına titizlikle uymuştur. Bu sayede *Amcabey*, altmış dokuz sayı boyunca hiçbir kovuşturmayla uğramadan yayın hayatına devam etmiştir.

⁴² *Amcabey*, Sy.69, s.2

2.3. *Amcabey* Dergisinin Yazar, Şair ve Karikatürist Kadrosu

Cemal Nadir, karikatüristliğinin yanında yazılarıyla da Türk mizahına katkılarda bulunmuştur. *Amcabey*'de yer alan nitelikli hikâye, şiir, piyes ve fıkraları maalesef mizah edebiyatımızda hak ettiği değeri görmemiştir. Cemal Nadir'in karikatürist kimliğinin ön planda olması, edipliğinin göz ardı edilmesine neden olmuştur. Cemal Nadir, dergide kendi adı dışında Velehu Eyzan, Patavatsız, Bacanak, Uykusuz, Kederli, *Amcabey* gibi imzalar kullanmıştır. Fakat bu imzalar altında kimi zaman Rıza Ruşen Yüceer'in de yazılar kaleme aldığı tahmin edildiğinden ve dergide kullanılan diğer müstear isimlerin kimlere ait olduğu tam kesinlik kazanmadığı için bu isimler altında yazılan eserleri indekste ayrı ayrı sınıflandırdık.

Amcabey'de yer alan toplam dokuz yüz elli dokuz yazının dört yüz elli ikisi imzasızdır. Eser sayısına göre en etkili isimler sırasıyla; altmış dört yazıyla Ankaralı Amca, kırk iki yazıyla Patavatsız, kırk yazıyla *Amcabey*, otuz dört yazıyla Sağdıç, yirmi sekiz yazıyla Mahmut Yesari, yirmi altı yazıyla Burhan Felek, yirmi bir yazıyla Bacanak, on dört yazıyla Sermet Muhtar Alus, on üç yazıyla Külhani, beş yazıyla Hüseyin Rıfat, dört yazıyla Vasfi Rıza Zobu'dur. Bu isimlerin dışında doksan beş ayrı imzayla da yazı ve şiirler kaleme alınmıştır. *Amcabey*'de toplam yüz altı farklı imza yer almaktadır.

Dergiye yazdıkları eserlerle Cemal Nadir ile birlikte en etkili olan Burhan Felek, Hüseyin Rıfat, Mahmut Yesari, Rıza Ruşen Yüceer, Sermet Muhtar Alus ve Vasfi Rıza Zobu mizahî edebiyatımıza büyük katkılar sağlamış dönemin parlak isimleridir. Bu isimleri kısaca tanıyalım:

Burhan Felek, 11 Mayıs 1889 tarihinde Üsküdar'da doğdu. Devlet Şûrası Âzası'ndan Ziyaeddin Bey'in oğludur. Ravza-i Terakki Mektebi'nin ardından Üsküdar İdadisi'ne devam etti. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun

oldu. Evkaf İnşaat Başkâtipliği, Ticaret Nezareti Hukuk Müşavir Muavinliği, İstanbul İaşe Müdürlüğü, Fransızca hocalığı ve avukatlık görevlerinde bulundu.

Gazeteciliğe *Donanma Mecmuası*'nda başladı. *Tasvir-i Efkâr*'a spor muharriri ve fotoğraf muhabiri olarak girdi. Fıkra muharriri olarak her gün yazmaya *Vakit*'te başladı. Sonra *Vatan*, *Millet*, *Yeni Ses*, *Milliyet*, *Tan* ve *Cumhuriyet* gibi süreli yayınlarda çalıştı. 1924'te Milli Spor Teşkilatı'nı kurdu.

Burhan Felek'e, 1974 yılında Şeyh'ül Muharririn unvanı verildi. *Hint Masalları*, *Felek*, *Vatandaş Efendi*, *Eski İstanbul Hikâyeleri*, *Yaşadığımız Günler* dışında fotoğrafçılığa dair iki eser daha yazdı. 4 Kasım 1982'de vefat etti.⁴³

Hüseyin Rıfat (Işıl), 1878 yılında İzmir'de dünyaya geldi. İdadî tahsilini yarıda bırakarak İzmir'de çıkan *Hizmet* gazetesinde çalışmaya başladı ve zamanla İzmir'in ünlü gazetecilerinden biri oldu. İstanbul'da Eczacılık Fakültesi'nde okudu. II. Meşrutiyet'ten sonra *Kukuruk*, *İlham*, *Deccal*, *Dellâl* ve *Hav Hav* isimli mizahî dergileri çıkardı.

Şair Eşref'in yakın çevresinde bulundu. Mizahî şiirleriyle ünlenen şair, ayrıca Ömer Hayyâm'ı dilimize en iyi çeviren tercüman olarak tanındı. Türk sanat müziği eserlerinde güfteleri kullanıldı. Bir süre Seyr-i Sefâin Meclisi Azalığı yaptı. Maarif Matbaası'nda memur olarak çalıştı. Mevlânâ ve Hayyâm'dan manzum rubâî tercümeleri ile *Kırık Kavalardan Sesler* isimli hece vezni ile yazılmış şiir kitabı basılmıştır. 1953 yılında vefat eden Hüseyin Rıfat'ın mezarı Rumelihisarı Mezarlığı'ndadır.⁴⁴

Mahmut Yesari, 5 Mayıs 1895 tarihinde doğdu. Hattat Yesarizâde Mehmet Esat ile hattat Yesarizâde İzzet Efendi'nin torunu, Miralay Fahreddin Bey'in oğlu, öykücü Afif Yesari'nin babasıdır. İstanbul Lisesi'nde ve bir müddet Güzel Sanatlar Akademisi'nde okudu. Okulunu bitirmeden süren I. Dünya Savaşı nedeniyle askere alındı ve Anafartalar Cephesi'nde yedek subay olarak görev yaptı.

⁴³ İbrahim Alâettin Gövsa, "Burhan Felek", **Türk Meşhurları Ansiklopedisi**, y.y., Yedigün Neşriyatı, t.y., s.134

⁴⁴ "Hüseyin Rıfat Bey", **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C.IV, Dergâh Yayınları, 1980, s.302

1908 yılında, savaştan döndükten sonra sanat hayatına karikatürle başladı. 1918–1919 yıllarında karikatürleri *Diken* ve *Gıdık* dergilerinde yer aldı. 1920’lerde oyun yazarlığı yapmaya başladı. İlk olarak *Fidan Zehra* adlı uyarılama bir oyun yazdı. Oyun yazarlığından sonra roman yazarlığına yöneldi. İlk romanının adı *Namus*’tur.

Reşat Nuri Güntekin ile birlikte çıkardığı *Kelebek* başta olmak üzere *Resimli Herşey*, *Yarın*, *Yedigün* ve *Yarımay* gibi dergilerde çalıştı. 1925 yılında yayımlanan *Çoban Yıldızı* romanıyla üne kavuştu, 1927’de yayımlanan ve kimilerince Türk edebiyatının ilk işçi romanı kabul edilen *Çulluk* romanıyla ünü yaygınlaştı. Romanları dışında *Yakacık Mektupları* adında bir anı kitabı çıkardı. Bilinen diğer eserleri, *Pervin Abla*, *Su Sinekleri*, *Ölünün Gözleri*, *Tipi Dindi*, *Doğu Rüzgârı*, *Gece Yürüyüşü*, *Bay-Bayan*, *Telli Turna*, *Bağrı Yanık Ömer*, *Kalbimin Suçu*, *Ak Saçlı Genç Kız*, *Bahçemde Bir Gül Açtı*, *Merhametten Maraz*, *Sürtük* ve *Yalı Uşağı* olarak sıralanabilir.

Roman, hikâye ve piyesleri dışında günlük gazeteler için edebiyat ve tiyatro alanında kısa tanıtım yazıları ve eleştiriler kaleme aldı. Ayrıca film senaryoları yazdı. Ömrünün son yıllarında Cahit Uçuk ile evlendi. 16 Ağustos 1945 tarihinde Yakacık Sanatoryumu’nda veremden dolayı vefat etti. Mezarı Çamlıca’da Çataldağı Mezarlığı’ndadır.⁴⁵

Rıza Ruşen Yüceer, 1899 yılında doğdu. Resme olan düşkünlüğü sayesinde çocuk yaşta tanıştığı Cemal Nadir’in en yakın arkadaşıydı. Bursa’da çeşitli liselerde felsefe ve Fransızca öğretmenliği yaptı. Bursa’da *Arkadaş* ve *Yeni Fikir* gazetelerini çıkardı. Bursa’da yayımlanan, *Yoldaş*, *Kardeş*, *Uludağ* ve *Bursa* gazetelerinde muhabir, muharrir ve neşriyat müdürü olarak çalıştı.

Amcabey dışında İstanbul’da yayımlanan *Türklük* gazetesine de yazılar gönderdi. *Vakit* ve *Cumhuriyet*’in ayrı ayrı zamanlarda Bursa temsilciliğini üstlendi. *Atatürk’e Ait Birkaç Fıkra* ve *Hatıra* kitabında yer verdiği *Bursa Nutku* ile uzun yıllar tartışılan bir isim oldu. Bu kitaptan başka, K.A.Bernard’ın ünlü kaplıca

⁴⁵ Gövsa, a.g.e., s.403-404

risalesini tercüme ederek *Bursa Banyoları* adıyla neşretti. Bu kitabın *Amcabey*'deki reklamında yazarın Sağdıç takma adıyla dergiye şiirler yazdığı da açıklanmıştır.⁴⁶ İşi nedeniyle Ankara'ya sıklıkla gidip gelmesi nedeniyle dergideki Ankaralı Amca müstearının da kendisine ait olduğu tahmin edilmektedir. Rıza Ruşen Yüceer, 1959 yılında İstanbul'da vefat etmiştir.⁴⁷

Sermet Muhtar Alus, 20 Mayıs 1887'de İstanbul'da doğdu. Askerî Müze Müdürü Ahmet Muhtar Paşa'nın oğludur. Hususî hocalar tarafından okutuldu, Fransızca ve Almanca dersleri aldı. 1905 yılında Galatasaray Lisesi'nin, son sınıfına imtihanla girdi ve bir yıl sonra mezun oldu. 1910'da da Hukuk tahsilini tamamladı. Hâkimlik ve avukatlık yapmak istemediği için Askerî Müze'ye girdi.

II. Meşrutiyet'in ardından bazı arkadaşlarıyla *El-Üfürük* ve *Davul* mecmualarını neşretti. *Akşam*, *Tan*, *Son Posta*, *Cumhuriyet* gibi gazetelerde sayısı bini geçen, birçok değişik konuyu kapsayan yazılar yayımladı. Piyes olarak başlıca eserleri: *Dert*, *Zincirleme*, *Helal Mal*, *Kof Ramiz Yahut Kurusıkı*, *Ev İlacı*, *Duvar Aslanı* ve *Yıldızlar Barıştı*'dir.

Kıvırcık Paşa, *Harp Zengininin Gelini*, *Havalanmalar*, *Pembe Maşlahlı Hanım*, *Sülüin Beyin Hatıraları*, *Bir Varmış-Bir Yokmuş* ve *Tombul Mirasyedi* öne çıkan romanlarındandır. Bunlardan başka asıl şöhretini İstanbul hayatını, halk yaşantısı ve psikolojisiyle gözler önüne serdiği makaleleriyle kazandı. Nispeten ilmî mahiyette sayılan *Askerî Müze Rehberi*, *Aya İrini'nin* ve *Askerî Müze'nin Tarihçesi*, *Yeniçeriler*, *İstanbul'u Tanıyalım*, *Türkçe-Fransızca Lûgat* isimli eserleri yazdı. Rıza Ruşen'den sonra *Amcabey*'e en çok emeği geçen isim olan Sermet Muhtar Alus, 28 Mayıs 1952'de İstanbul'da vefat etti.

Vasfi Rıza Zobu, 5 Aralık 1902'de İstanbul'da doğdu. Asıl ismi Mehmet Vasfi Rıza'dır. Beyazıt Rüştüyesi'nin ardından Kuleli Askerî Lisesi'ni yarıda bırakarak Alman Ticaret Mektebi'ne girdi. Ardından iki yıl Güzel Sanatlar

⁴⁶ *Amcabey*, Sy.41, s.2

⁴⁷ Raif Kaplanoğlu, *Bursalı Şair, Yazar ve Ünlüler Ansiklopedisi*, Bursa, Avrasya Etnografya Vakfı Yayınları, 1998, s.315

Akademisi'ne devam etti. 1917 yılında Darülbedayi Tiyatro Okulu'na, 1923'de ise sahneye çıkmaya başladı. Şehir Tiyatroları'nda oyuncu, yönetmen ve yönetici olarak uzun yıllar görev yaptı. 1984'te Şehir Tiyatroları'ndan ayrıldı.

1923'ten sonra gazete ve dergilerde, tiyatro konusundaki makalelerinin dışında yazdığı telif ve uyarlama oyunlar da yayımlandı. Vasfi Rıza Zobu özellikle uyarlamasını yaptığı güldürü ve vodvillerdeki rolleri ile beğeni kazandı. 1921'de kısa dizi filmlerle sinema oyunculuğuna başladı ve kariyerine Muhsin Ertuğrul'un yönettiği filmlerle devam etti. 1987 yılında Devlet Sanatçısı ödülünü aldı. Türk tiyatro tarihi konusunda önemli bir kaynak özelliği taşıyan hatıraları *O Günden Bugüne Anılar* adıyla kitap haline getirildi. Vasfi Rıza Zobu, 23 Kasım 1992 tarihinde, İstanbul'da vefat etti.⁴⁸

Cemal Nadir, dergisine karikatürleriyle gelen tüm gençlerle birebir ilgilenmiş, *Amcabey* çatısı altında karikatüre ilgi duyan gençlere dersler vermiştir. Bu durum Türk karikatür tarihinde bir ilktir. Cemal Nadir daha önce hiçbir yerde varlık göstermemiş, tamamıyla tecrübesiz, henüz on dört, on beş yaşındaki bu gençlerin çalışmalarına bekletmeden dergisinde yer vererek onları cesaretlendirmiştir. Bu gençler arasında dergide en etkili olanlar Selma Emiroğlu ve Semih Balcıoğlu'dur.

Selma Emiroğlu Aykan, Cumhuriyet tarihimizin ilk kadın karikatüristidir. 1928 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Üsküdar Kız Koleji'ndeki öğreniminden sonra İstanbul Konservatuvarı'nda opera eğitimi aldı. 1940 yılında annesinin çizgilerini Cemal Nadir'e göndermesiyle Cemal Nadir ile tanıştı. *Amcabey*'de yer alan Cemal Nadir'in yazdığı *Şairin Gözyaşları* hikâyesini resmetmesiyle on beş yaşında profesyonel olarak mesleğe adım attı.

Amcabey kapandıktan sonra çocuk dergisi *Doğan Kardeş* için çizmeye başladı. Bu dergi için yarattığı *Kara Kedi Çetesi* büyük rağbet gördü. *Doğan*

⁴⁸ Gövsa, a.g.e., s.551

Kardeş'ten sonra *Tef* ve *Akbaba*'da, aile-çocuk, gericilik, sosyal politika ve gündelik konularla ilgili karikatürler çizdi. 1963 yılında karikatüristliğe son verip eşiyle birlikte Almanya'ya yerleşti.⁴⁹

Semih Balcıoğlu, 1928 yılında İstanbul'da doğdu. Işık Lisesi'nde ve Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Grafik bölümünde okudu. Profesyonel karikatüristlik hayatı *Amcabey* ile başladı. *Akbaba*, *Taş*, *Akşam*, *Vatan*, *Dünya*, *Tercüman*, *Hürriyet* ve *Yeni Yüzyıl*'da çalıştı. Cemal Nadir'in *Cumhuriyet*'e geçmesiyle onun yerine *Akşam*'da çizmeye başladı. On beş yaşında başladığı günlük karikatür işinde en büyük desteği hocası Cemal Nadir'den gördü.⁵⁰ Cemal Nadir'den sonra Türk karikatürünü dünyaya tanıtan ikinci kişidir. Yurt içi ve yurt dışında kırk bir ödül kazandı. Türkiye'de üç boyutlu karikatürü gerçekleştiren ilk sanatçıdır. 1969 yılında Turhan Selçuk ve Ferit Öngören ile beraber Karikatürcüler Derneği'ni kurdu.⁵¹ 27 Ekim 2006'da, İstanbul'da yaşama veda etti.

Amcabey'de karikatürlerine yer verilen diğer amatörler: İzmitli nüfus memuru Orhan Kaşıray, tıbbiye talebesi Ercüment Baktır, iktisat talebesi Turhan Selçuk, hukuk talebesi Salim Ekşi, Doktor Sadi Berger, Vasıf Erak, Nehar Tüblek, Talat Tekin, Melih Koray, Ali Suat, Adnan Başarer, Abdi İpekçi, Ali Ulvi, Firuz Aşkın, H.Sezen, F.Ceyhan, M.Atalay ve Nuri'dir.⁵²

Bu genç isimlerden bazıları ileride "50 Kuşağı" olarak anılacak karikatür akımını oluşturmuşlardır. *Amcabey*, Türk karikatürünün çağ atlamasını sağlayan "50 Kuşağı"nı yetiştirmesi bakımından da önem teşkil eder. Bu genç amatörlerin bir diğer bölümü ise karikatürü bırakıp başka mesleklere yönelmişlerdir. Örneğin Abdi İpekçi, gazetecilikte ilerlemiş ve basında tanınan bir isim olmuştur (Bkz.: Ek V, Resim 13).

⁴⁹ Semih Balcıoğlu, **Cumhuriyet'in 75. Yılında Türk Karikatürü**, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 1999, s.104

⁵⁰ Demirci, **a.g.e.**, s.138

⁵¹ Semih Balcıoğlu, **Memleketimden Karikatürcü Manzaraları**, İstanbul, Can Yayınları, 2003, s.4

⁵² Yücebaş, **a.g.e.**, s.36

2.4. *Amcabey* Dergisi'nde Yer Alan Edebî Nev'iler

2.4.1. Nazım

Amcabey'de toplam yüz yirmi yedi adet manzum olarak yazılmış eser vardır. Bunlar, *Haftanın Destanı*, *Kiralık Sahife*, *Onların Ağzıyla* köşelerinde veya bir köşeden bağımsız olarak yer almışlardır. *Haftanın Destanı* başlığı altında altmış beş şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin kırk altısı dörtlükler halinde, geri kalan on dokuzu ise beyitler halinde yazılmıştır. *Haftanın Destanı* köşesinde hem divan edebiyatı hem de halk edebiyatı nazım şekilleri ve türlerinden faydalanılmıştır.

Kiralık Sahife başlığı altında, yirmi beş adet şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin, on üçü dörtlük, ikisi beyit geri kalan dokuzu ise serbest nazım şekli kullanılarak yazılmıştır. *Onların Ağzıyla* köşesinde bulunan beş şiirin üçü dörtlük, biri beyit ve diğeri serbest nazım şekliyle yazılmıştır. *Amcabey*'deki geri kalan otuz iki şiir belli bir başlık altında olmadan yazılmıştır. Bunların yirmi biri dörtlük, yedisi beyit, dördü de serbest nazım şekliyle kaleme alınmıştır.

Amcabey'deki şiirlerde ölçü olarak çoğunlukla hece ölçüsü kullanılmıştır. Aruz ölçüsüyle ve serbest ölçüyle yazılmış şiirlere de rastlanmaktadır. Dergide yer alan farklı özellikteki şiirlerden şu örnekleri gösterebiliriz:

“Bana öyle gelir ki harp nereden çıktıysa
Yine aynı yerlerde bulacaktır nihayet
Nasıl beşeriyeti bir ‘koridor’ yıktıysa
Başka bir koridor da kurtaracaktır elbet “

Eski bir meseleyken Polonya-Rus hududu
Toprak için başladı yeniden dedikodu
Rusya diyor Polonya'nın kalsa bile vücudu
Aldığım yer olmalı Rusya'nın ilelebet...”⁵³

.....

⁵³ *Amcabey*, Sy.15, s.2

Amcabey'in on beşinci sayısında *Haftanın Destanı* köşesinde yer alan *Kuvvet Daima Kuvvet* adlı şiir bu köşede yer alan şiirlerin tipik özelliklerini gözler önüne seren bir örnektir. Genelde bu köşede, yukarıdaki örnekte olduğu gibi on dördü hece ölçüsüyle halk edebiyatının destan nazım şekline istinaden, koşma nazım şekliyle yazılan ve sosyal olaylara atıflarda bulunan şiirler yer almıştır. Yine aynı başlık altında, 18. yüzyıl divan edebiyatı şairlerinden Rasih'in *Üstüne* redifli gazeli beyit nazım birimi kullanılarak tehzil halinde yazılmıştır.

“Çok güzelden görmüşüz ihsan ihsan üstüne
Aşka hâlâ talibiz canan canan üstüne
.....

İsteriz her iş düzelsin tastasam olsun fakat
Gösterir her gün felek noksan noksan üstüne

Gerçi var sayfiyelerde dostumuz ahabımız
Lakin almaz bir yatak insan insan üstüne

Az da olsa şimdilik tekrar kavuştuk kahveye
İçti millet çok şükür fincan fincan üstüne”⁵⁴
.....

Haftanın Destanı başlığı altında, derginin yedinci sayısında yer alan *Milletler Kahvesinde Saz Şairleri* adlı şiirde, halk edebiyatında sıkça karşılaştığımız âşık atışmaları, II. Dünya Savaşı'na katılan ülkelere şöyle uyarlanmıştır:

“Yedi âşık sazlarını düzdüler,
Yaktılar çubuğu harp ocağından!
Gizli gizli birbirini süzdüler,
Hepsi de yâd olmuş sulh bucağından!

Aldı Alman:

Yıldırım gibiydim bir yıl evveli,
Katmıştım önüme yedi düveli;
Amerika harbe girdi gireli,
Çıkamadım gitti Don batağından!

⁵⁴ *Amcabey*, Sy.28, s.2

Aldı Rus:

Kafam kızdı gelmem artık oyuna,
Tırpan attırırım Cermen soyuna;
Geldim işte eski hudut boyuna,
Merkez kesiminden, Kafkas dağından!

Aldı Amerikan:

Yardıma koştum Çin ile Rus'un,
Bekçisiyim şimdi Fas'ın Tunus'un;
Beyaz kitap yazdım Hitler okusun,
Mesuldür tutuşan harp saçağından!

Aldı İngiliz:

Duman bürür Londra'yı sis bürür,
Yavaş giden işler yolunda yürür;
Yakında anlarız kim ziyan görür,
Hava alanında dev uçağından!

Aldı İtalyan:

Derinedir dostlar yaram derine,
Yandım dost fendine, dost hünerine;
Yedirdiler taze üzüm yerine,
Yeşil koruk elin zafer bağından!

Aldı Fransız:

Peten ilk göz ağrım Laval belalım;
Döğol âşığımdır, Jiro sevdalım;
Hepsi derler visaline kanalım,
Eser varken henüz gençlik çağından!

Aldı Japon:

Amerika bozdu uygun işimi,
Pasifikte bırakmadı peşimi;
Sıkmak düştü çürüdükçe dişimi
Sırtıma saplanan kin bıçağından!

Türk'e döndü sonra hepsi yüzünü,
Sordular bu çıkmaz yolun düzünü;
Türk kısaca şöyle kesti sözünü:
Öpmeli barışı gül dudağından!"⁵⁵

⁵⁵ Amcabey, Sy.7, s.2

Bu şiir 16 İkincikânun 1943 tarihli *Amcabey*'de çıkmış ve o tarihteki savaşın durumunu tüm ülkelerin bakış açısıyla ele alarak mizahî bir üslupla okuyucusuyla buluşturmuştur. Derginin elli yedinci sayısında yine savaşa katılan ülkelerin ağzından karikatürleriyle birlikte yılbaşı dolayısıyla manzumeler yazılmıştır. (Bkz.: Ek V, Resim 14)

Halk edebiyatına ait bir başka nazım şekli olan maniler, *Amcabey*'de, Elebaşı imzasıyla yer almıştır. *Bekârlık Vergisi* isimli mani şu dörtlükten oluşmaktadır:

“Yüzde beş vergi alınsa bekâr erkeklerden,
Vermeli vergiyi üç misli, bekâr nazlı bayan!
Bu bahiste daha fazla kadının methali var;
Tâ ezelden ‘dişi’ dir erkeği baştan çıkaran!”⁵⁶

Elebaşı müstearıyla yazılan manilerden başka halk edebiyatının koşma nazım şekliyle yazılmış örneklerine de *Amcabey*'de yer verilmiştir. Koşma nazım şekliyle yazılmış ve genellikle güzelleme nazım türünde olan bu şiirler Külhani imzasını taşımaktadır.

“Söz sırası benim oldu,
Ahu gözlü fattan nerde?
Pusu kursam yakalarım
Fareler çok kapan nerde?

.....

Bir vakitler neler vardı...
Han yıkılmış külhan nerde?
At oynattım yerim vardı,
Bilmem şimdi meydan nerde?”⁵⁷

.....

Külhani'nin, koşma nazım şekliyle yazdığı *Nerde?* isimli yukarıdaki şiirin koçaklama nazım türü özellikleri taşıdığını söyleyebiliriz. Külhani'nin güzelleme

⁵⁶ *Amcabey*, Sy.7, s.2

⁵⁷ *Amcabey*, Sy.53, s.5

nazım türünde kaleme aldığı şiirlere örnek olarak *Meraktı Geçti* isimli şu şiiri gösterebiliriz:

“Belki de gönlü vardı,
Yüzüme baktı geçti.
Fıkır fıkır kaynardı,
Kalbimi yaktı geçti!

Hoppaca bir kız değil,
Eşi var yalnız değil...
Bir parlak yıldız değil,
Şimşekti çaktı geçti!

Narindi bebek gibi,
Saçları ipek gibi,
Aşkımı elek gibi,
Peşine taktı geçti!

Her tarafı arardım,
Bulamazsa ağlardım.
Kaçarsa kovalardım:
Bu bir meraktı geçti!⁵⁸

Tekke edebiyatı nazım şekillerinden nefese de dergide rastlamaktayız. Rıza Tevfik imzalı, *Babîli Nefesleri* isimli şiirde, Rıza Tevfik’in üslûbu taklit edilerek nefes nazım şekli özellikleri kullanılmış ve dönemin basın hayatına atıfta bulunulmuştur.

“Gel tâbî’ m gel, pek uzağa gitme,
Her ne arıyorsan hepsi bendedir!
Bizlere beyhude eziyet etme,
Satışsa maksudun imkân bendedir!

.....

Devşirme eseri durma basarsın,
Kapağı boyar altmışa satarsın,
Reklamları yapıp kari ararsın,
Okuyanı sen bul yazan bendedir!

.....

Şairin kiblesi senin yüzündür,

⁵⁸ Amcabey, Sy.42, s.6

Ücreti çok gören senin gözündür,
Bu işe hükmeden senin sözündür,
Dükkânın saraysa sultan bendedir!⁵⁹

.....

Hüseyin Rıfat, *Amcabey*'de, çoğunlukla divan edebiyatı nazım şekillerinden olan rubaî örnekleri kaleme almıştır. Hüseyin Rıfat, kendi yazdığı rubailerle beraber Ömer Hayyâm tercümeleriyle de ün kazanmıştır.

“Sen bu dünya denilen varlığa yoktan geldin,
Gideceksin gene yokluklara bir gün âhir;
İki yokluk arasında sıkışıp kalmış olan,
Eğreti varlığını bari biraz hoşça geçir!”⁶⁰

Yukarıdaki rubaî, Hüseyin Rıfat'ın, Hayyâm tercümelerindedir. Şairin kendi rubaîlerine şu örneği verebiliriz:

“Beni dinsizlik ile kim ki ederse itham,
İyi bilsin ki onun akli demektir noksan!
Yılda bir kurbanı da kesmedim amma Rıfat,
Günde bin bir gözle kendimi ettim kurban!”⁶¹

Rubaî dışında dergide, divan edebiyatı nazım şekli kullanılarak yazılan mesnevilerle karşılaşmaktayız. Beyitler halinde yazılan bu mesnevilerde sosyal olaylara nükteli atıflarda bulunulmuştur. Sağdıç, Fakir ve Kederli imzalarıyla yazılmış bu manzumalara örnek olarak, Kederli'nin kaleme aldığı aşağıdaki mesneviyi gösterebiliriz.

“Dünya acayıplığe gidiyor eyvah derim,
Ömrümüz eğer böyle geçecekse vah derim.

Hiçbir şeyin yanına artık yaklaşılmıyor,

⁵⁹ *Amcabey*, Sy.68, s.10

⁶⁰ *Amcabey*, Sy.6, s.1

⁶¹ *Amcabey*, Sy.4, s.2

Niçin önceden gelip geçmedim ben ah derim.

Eğer dertli dünyada rahat eden varsa,
Beş parmağımı açar bağırarak nah derim.

Genç kızların halini gözlerimle görünce
Evlenemem biriyle olsa da ilâh derim.

Evlenmek bile şimdi kolaylaştı vesselâm
İstemez nişan, düğün, istemez nikâh derim.”⁶²

.....

Dergide yer alan halk edebiyatı ve divan edebiyatı nazım şekilleri kullanılarak yazılan şiirlerde dahi batı edebiyatı etkileri görmek mümkündür. Bunların dışında tamamıyla batı edebiyatı etkisiyle yazılmış şiirler de vardır. Serbest nazımla yazılmış şiirlere;

“Akşamları boza satardı.
Gündüzleri kâğıt helvası
Dondurmacı Recebi
İşkembeci Şabanı severdi hayatında;
Ağaçlardan kavağı severdi,
Nargileye meftundu.
Bayramdı adı.
Karısınınki Arife
Sizlere ömür, ona rahmet
İşkodralıydı
Şimdi burada yatıyor!”⁶³

Mersiye isimli, Oktay Rıfat imzalı, Garip şiir akımına ve Orhan Veli Kanık'ın *Kitabe-i Seng-i Mezar* şiirine atıfta bulunmak için yazılan yukarıdaki şiiri örnek gösterebiliriz. Sonuç olarak *Amcabey*'in, şiir sayısı ve şiirlerin tür, şekil, konu çeşitliliği bakımından oldukça zengin bir dergi olduğunu söyleyebiliriz.

⁶² *Amcabey*, Sy.32, s.2

⁶³ *Amcabey*, Sy.56, s.10

2.4.2. Nesir

Amcabey'de yer alan nesir nev'ilerini, sayılarına göre sırayla: üç yüz yirmi dokuz fıkra, yüz kırk bir deneme, seksen sekiz hikâye, elli sekiz sohbet, elli iki ilan, kırk altı eski-yeni mukayesesi, on sekiz piyes, sekiz mülakat, dört mektup, iki mizahî roman, iki hatırat, iki gezi yazısı ve elli dördü diğerleri olarak belirtebiliriz.

Fıkra: *Amcabey*'de yer alan üç yüz yirmi dokuz fıkranın büyük bir kısmı, *Amcabey'den Rivayet* ve *Baki Kalan Bu Kubbede* köşelerinde yayımlanmıştır. Dergideki fıkralar Körkütük imzalı iki fıkra dışında imzasızdır. *Amcabey*'de yapılan fıkra müsabakası sonucunda seçilen otuz fıkraya on beşinci sayıdan itibaren derginin son sayfalarında on iki hafta boyunca yer verilmiştir. Bu müsabaka sonucunda, okuyucular tarafından birinci seçilen fıkra:

“Adamın biri iki oğlu ile beraber otururken susamış ve büyük oğluna:
— Bana bir bardak su ver, demiş.

Oğlan hiç oralı olmamış. Ağabeyinin bu halini gören küçük oğlan babasına dönerek:
— Üzülme baba, demiş. Ne olacak, hayırsız evlat! Kalk kendin iç de bir bardak da bana ver!”⁶⁴

Amcabey'in fıkra müsabakasında yayımlanan ilk fıkradır. Derginin genelinde yer alan fıkraların yukarıdaki örnekten biraz daha uzun olduğunu ve ortalama on cümleden oluştuğunu söyleyebiliriz.

Amcabey'den Rivayet köşesinde yaşanan dönemin sosyal ve siyasî olaylarına ve ünlü simalarına dair fıkralara yer verilmiştir. Bu fıkralarda ironi ve ince mizah kullanılarak halkın süregelen sorunların farkına varması amaçlanmıştır. Yaşanan edebî tartışmalar, geleneksel mizahî motiflerimizden faydalanılarak şu şekilde bir fıkraya konu edilmiştir:

⁶⁴ *Amcabey*, Sy.15, s.4

“Baba ile oğul edebiyat münakaşasına tutuşmuşlardı. Baba Fecri âticilerden, oğul tasfiyecilerdendi! Oğlan bir ara ağzındaki pipoyu eline alarak bağırdı:

— Hececiler, hececiler diyorsunuz ama ne yaptı bunlar? Edebiyatta yaptıkları iş Hacivat’ı susturup Karagöz’ü konuşurmak oldu.

Baba oğlunun kendi nesline Hacivat demesine pek kızdı:

— Ya siz, dedi. Ya siz? İkisini de susturup Tuzsuz Deli Bekir’i konuşturdunuz!”⁶⁵

Baki Kalan Bu Kubbede köşesinde çoğunlukla, geçmiş zamana ait Abbasî, Selçuklu ve Osmanlı Devleti’nin sosyal ve kültürel hayatına atıfta bulunan fıkralara yer verilmiştir. Osmanlı mizahında önemli bir yeri olan hiciv türüne şu fıkrayla değinilmiştir:

“On yedinci asrın iki büyük şairi, Şeyhülislam Yahya Efendi ile Nef’î birbirlerine sık sık latifelerde bulunurlardı. Bir gün Yahya Efendi, Nef’î hakkında şu kıtayı yazmıştı:

Şimdi hayli suhanveran içre
Nef’î menendi var mı bir şâir
Sözleri seb’a-i muallâkadır
İmriü’l-kays kendidir kâfir

Koca hicviyeci Nef’î de şair Şeyhülislama şu kıta ile cevap vermiş:

Bize kâfir demiş müftü efendi
Tutalım ben diyem ana müselman
Varıldıkta yarın ruz-i cezâyâ
İkimiz de çıkarız anda yalan”⁶⁶

Deneme: Dergide fıkradan sonra en sık karşılaştığımız nesir türüdür. Toplamda yüz kırk bir adet bulunan denemelerin altmış dördü Ankaralı Amca imzasıyla *Ankara’dan* köşesinde yer almıştır. *Dev Aynası* başlığı altındaki denemelerin kırk biri imzasızdır; otuz ikisi Amcabey imzası, üçü de Nadir Nadi imzası taşımaktadır. *Kıralık Sahife* köşesinde de Ahmet Hamdi Başer imzalı bir deneme bulunmaktadır.

⁶⁵ Amcabey, Sy.12, s.1

⁶⁶ Amcabey, Sy.61, s.8

Denemelerde, o dönemde toplumun gündeminde olan sosyal, siyasî, kültürel her türlü güncel konuya değinilmiştir. *Ankara'dan* köşesinde gündem Ankara'dan takip edilmektedir. *Gürültü* başlıklı yazıda Ankara Belediyesi'nin aldığı bir karar değerlendirilmektedir:

“Belediye nihayet (sayın halkın nazar-ı dikkatine) bir ilan takdim etti. Ankara’da bu haftanın dedikoduları arasında bu ilan işi mühim yer aldı: Gece saat 23.00’ten sabahleyin saat sekize kadar sokaklarda apartmanlar ve binalar içinde bağırarak çağırmak, her ne suretle olursa olsun gürültü etmek ve komşuları rahatsız edecek şekilde piyano, gramofon, radyo vesaire çalmak yasaktır. Belediye bir sürü telefon numaraları yazıyor, kimin başı rahatsız olursa bunlara haber verecek...”⁶⁷

Dev Aynası başlığı altında güncel konular ele alınmakla beraber çoğunlukla toplumdaki aksaklıklar, II. Dünya Savaşı, hükûmetin aldığı kararlar ve diğer basın organlarının yaşanan olayları değerlendiriş şekli eleştirel bir dille konu edilmektedir. *Amcabey*'in on dokuzuncu sayısında yer alan *Köylü Gene Kazanıyor!* başlıklı yazıda basında köylünün zengin olduğuna dair çıkan haberler sert bir dille eleştirilmektedir:

“Köy ve köylü cumhuriyetin ana davalarından biridir. Elbette herkes köyden, köylüden bahsedecek. Ediyorlar da: <Köylü gene kazanıyor, köylü zengin oluyor, köylü beşibirlik topluyor, köylü çocuğunu şehirde okutmaya kalkıyor!>

Hele bak şu köylüye! O köylü ki, ihtikâr yapan o, fiyat yükselten o, bire yüz kazanan o; yazı adada kışı Moda’da geçiren o. Kırk beşe pabuç, doksana elbise, üç yüz liraya palto giyen o. Yirmi günde sekiz katlı apartman diken o; radyo çalan, frijider alan, kulüp rakısını çeken o...

...Neredeyiz, hangi dünya cennetinin, hangi bahtiyar köylüsünden bahsediyoruz? Devletin kırka mal edip şehirlie 17’ye, 27’ye yedirdiği ekmeği ancak 55’e yiyebilen, yiyemeyince koçanılla birlikte öğütülmüş mısır ekmeğini çürük dişlerinde deneyen, bulgur lapasına kırdan toplanmış otları katarak vitamin tedarik eden köylüden başkası mıdır?...⁶⁸

Hikâye: *Amcabey*'de seksen sekiz tane hikâye bulunmaktadır. Patavatsız otuz, Mahmut Yesari yirmi dört, Burhan Felek on, Sağdıç ve Sermet Muhtar Alus dörder

⁶⁷ *Amcabey*, Sy.66, s.4

⁶⁸ *Amcabey*, Sy.19, s.1

hikâyeye imza atmışlardır. Bu isimler dışında *Amcabey*'de bir iki tane hikâyesine rastladığımız isimler: Bacanak, Aka Gündüz, Bürhan Cahit Morkaya, Esat Mahmut Karakurt, Hüseyin Rahmi Gürpınar, İsmail Hakkı Baltacıoğlu ve Mustafa Şerif'tir.

Hikâyelerde başta kadın erkek ilişkileri, karaborsa ve geçim sıkıntısı olmak üzere toplum hayatını ilgilendiren her türlü konu işlenmiştir. Hikâyelerde, kurnaz olduğunu düşünen fakat sonunda planları suya düşen kahramanlar çoğunluktadır. Bu kahramanlar aracılığıyla dönemin yaşanan ekonomik sıkıntılarını fırsat bilen üçkâğıtçılar ironi yoluyla eleştirilmektedir. *Padişahımızın Parası* isimli hikâyeyi buna örnek olarak gösterebiliriz:

“— Selâmünaleyküm ağa!
— Ve aleykümselâm efendi, buyur!

Vergi tahsildarı, jandarmaları dışarıda bırakıp ağanın kara kıldan çadırına yalnız girmişti. Günlerden beri at sırtında dolaşmaktan eller, tutar yeri kalmamıştı. Ağanın yer göstermesini beklemeden evvela koltuğundaki defter çıkını sonra da kendini yerde serili postlardan birine atıverdi.

Halinden hiç memnun değildi. Elin yabanı böyle âlâ yaylalarda, kuzu dolmaları yiyip gümüş taslardan ayranlar içerek Şam ipeklilerinden yastıklara dayanıp keyif çatarak, aşiret ahalesinin yerlere sürünerek getirip önüne yığıldığı altınları torbalara doldurup sandıklara yerleştirsün; kendi ise bu yaşta, kurda kuşa yem olma korkusu içinde dağ taş dolaşıp padişaha para toplasın!

...Fakat hayır, artık dayanamayacaktı. Ne olursa olsun kurduğu planı tatbik edecek zengin olacaktı.

— Padişahımız efendimizin mahsus selamları var ağam

diye söze başladı. Sana ayrıca bir hediye gönderdi, dedi ve yeleşinin düğmelerini çözdü. ...Göğsünden çektiği kitabın yapraklarını karıştırdı ve arasından bir kart çıkarıp üç defa öptükten sonra merakla kendisine bakan ağaya uzattı:

— Zat-ı şahane sana tasvirini yolladı, dedi.

Ağa resmi eline aldı ve ilk bakışta tanıdı: Bu bir karamaça papazıydı! ...Gür kara bıyıklarının altında dolaşan gülümsemeyi gizlemeye çalışarak:

— Tekabbelallah! Cenab-ı Hak zat-ı şahanelerini başımızdan eksik etmesin âmin, dedi.

Tahsildar boynu bükük, gözleri yerde aynı duayı tekrarladı:

— Âmin!

Ağa da resmi üç kere öpüp koynuna yerleştirdikten sonra tahsildara sordu:

—Ferman?

Tahsildar:

— Bir torba fazla altın! Malum a Moskofla muharebe...

Ağa hiç itiraz etmedi:

— Ferman padişahımıdır...

...Her yıl bu aşiretten bir torba altın alınırdı. Bu yıl ikileşen torbalar karşısında tahsildarın başı döndü, gözleri karardı. Ağaya bir şey sezdirmemeye gayret ederek torbaları önüne çekti. Kendi cebine girecek torbanın birini bir an önce açıp altınları avuçlamak, yüzüne gözüne sürmek istiyordu. Bir bahane buldu:

— İki de aynı miktarda mı dersin ağa?

diye torbalardan birinin kaytanını çözdü, açtı. Fakat beyninden vurulmuşa döndü! Torba altın yerine tavlâ pullarıyla doluydu. Boğazı kurudu, nutku tutuldu. Bir şey söylemeye çalışarak öteki torbaya da el attı. O da öyle!

— Nedir bunlar, diye yarı hiddet, yarı nefretle ağanın yüzüne baktı.

Ağa, gür, kara bıyıklı, dağ adamı, tilki kadar kurnaz bir gülüşle sırtarak koynundaki iskambil kâğıdını çıkardı:

— Padişahımızın parası, dedi.”⁶⁹

Hikâyelerde, kadın erkek ilişkilerinin, değişen sosyal hayatla birlikte geleneksel değerlerimizden uzaklaştığı ve evliliklerde ahlakî yozlaşma yaşandığı vurgulanmaktadır. Mahmut Yesari'nin derginin altmış beşinci sayısında yer alan *Mes'ut Çiftler* isimli hikâyesinde: birbirlerinin kaçınıcı eşi olduklarını bilmeyen, evliyken başkalarıyla da görüşen, bir süre sonra evlerine hiç uğramamaya başlayan bir karı-kocanın diğer evli çiftlere göre daha mutlu oldukları anlatılarak zamane evlilikleri mizahî bir üslupla eleştirilmiştir.

İşgüzar kahramanların maceralarına da hikâyelerde sıkça yer verilmiş, üstü kapalı olarak dönemin yöneticilerine atıfta bulunulmuştur. Patavatsız imzalı, on yedinci sayıda yer alan *Anıt* isimli hikâyede, kasabayı şereflelendirmek ve yurtseverliğini ispatlamak için düşünmeden, hesapsızca diktiği anıtla komik duruma düşen bir belediye başkanı konu edilmiştir.

⁶⁹ Amcabey, Sy.31, s.3

Bürokrasinin aksak işleyişi hikâyelerde işlenen konulardandır. Özellikle Burhan Felek hikâyelerinde bu konuya sıklıkla değinmiştir. Otuz altıncı sayıda yazdığı *Muamele* isimli hikâyesinde, devlet dairesine “düşen” bir köylü teyzenin mağduriyetini anlatmaktadır.

Resimli Hikâye: *Amcabey*'de ayrıca iki resimli hikâye bulunmaktadır. *Şairin Gözyaşları* isimli hikâye Cemal Nadir tarafından yazılmış, Selma Emiroğlu tarafından çizilmiştir. (Bkz.: Ek V, Resim 15) Derginin yedinci ile onuncu sayıları arasında çıkan bu hikâyede, şairlerini kimselere beğendiremediği için bastıramayan bir şairin yeni kazanç yolu anlatılmaktadır. Şiirleri ilgi görmeyen şair, Beyazıt Kahvesi'nde üzüntüsünden ağlamaya başlar. Gözyaşları masasındaki çay bardağını doldurur. Yanından geçen zengin biri neden ağladığını sorar ve çayından bir yudum alır. Şairin gözyaşının tadını çok beğenen zengin, ben ağlamayı unuttum diyerek şaire her gün ona bir şişe gözyaşı satmasını teklif eder.

Şair sattığı gözyaşlarıyla çok para kazanıp kendini zevk ü sefaya kaptırır. Eskiden onu beğenmeyenler şiirlerini yayınlarında basabilmek için peşinden koşmaya başlarlar. Fakat şair, yaşadığı bu yeni hayat sonunda ilham perisini kaybeder ve şiir yazamaz, gözyaşı dökemez hale gelir. Zengin adama gözyaşı yerine bir şişe soda götürür. Zengin adamın bu hileyi anlayıp onu işten atmasıyla çok üzülür, Beyazıt Kahvesi'ne gidip ağlamaya başlar. Fakat bu kez etrafta zengin biri yoktur.

Amcabey'in altmış beşinci sayısında başlayıp altmış dokuzuncu sayısında sona eren *Sadık Köpek* hikâyesi, Selma Emiroğlu tarafından çizilmiştir ve Patavatsız imzasıyla yazılmıştır (Bkz.: Ek V, Resim 16). Bu hikâyede, avcı Ali Çakaralmaz'ın, artık çok yaşlandığını düşündüğü köpeği Daltaban'ı öldürmeye çalışması fakat köpeğin sahibine sadakati sayesinde avcının her teşebbüsünden sıyrılması ve bunun üzerine Ali Çakaralmaz'ın, köpeği Daltaban'ın eceliyle ölmesi gerektiğine karar vermesi anlatılmaktadır.

Sohbet: *Amcabey*'de elli sekiz sohbet yazısı vardır. *Olağan İşler*, *Felek'ten Rivayet*, *Laf Torbası* ve *Kiralık Sahife* köşelerinde yer alan bu sohbet yazılarının

yirmi ikisi imzasızdır. Burhan Felek on beş, Bacanak altı, İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu ve Patavatsız üç, Reşit Halit Gönç, Refik Halit Karay ve Yusuf Ziya Ortaç iki, Abidin Daver, Mahmut Yesari ve Nurullah Ataç bir sohbet yazısına imza atmışlardır.

Sohbetlerde, yaşanan sosyal ve güncel olaylar nükteli bir dille ve okuyucuyla karşılıklı konuşma havasında kaleme alınmıştır. Reşit Halit Gönç'ün, otuz dokuzuncu sayıda yer alan *Her Şeyin Bir Hikmeti* isimli yazısı da sohbet türü örneklerindedir.

“Tahtakurusunun gözü yokmuş da hisle hareket edermiş ve her erkeği doğar doğmaz baba olma kudretini ve her dişisi de ana olma kabiliyetini gösterir, habire ürerlermiş, diye kulağıma bir laf çalınmıştı. Bunun ne derece doğru olduğunu öğrenmek için ne bir haşerat mütehasşısına ne de bir kitaba başvurduğum.

Fakat kendi kendime görme hassasının yokluğu ile üreme kabiliyetinin çokluğu başka hangi hayvanda olsaydı, acaba insanların daha çok işine yarardı, diye şöyle bir düşündüm. İlk aklıma gelen koyun oldu. En çok faydalandığımız ehlî hayvan koyun değil midir?

Bir kere yününü alır, türlü işlerde kullanırız. Doğurdu mu, hem sütünden hem yavrusundan faydalanırız. Bunlar yetmiyormuş gibi bir de keser, etini afiyetle yeriz. Postu da caba! Hele boynuzları, neye yaramaz ki?

Öteki ehlî hayvanlara gelince: atı, eşeği, katırı uşak gibi kullanırız. ...İneğin melûl melûl bakıp bol bol süt vermekten başka ne marifeti vardır? Kedi, farelere karşı el altında bulundurulana, kendini beğenmiş bir subaşından farksızdır. Köpeğin vefa ve sadakat bahsinde birçok insana örnek olmaktan başka övecek bir meziyeti yoktur. Kaz, hindi, ördek, tavuk ve horoz gibi hayvanlarda da et ve yumurta vermekten başka bir hüner bulamıyorum!

Görüyorsunuz ya, hiçbirini dört başı mamur faydalı mahlûklar değil. Şu halde insanlara temin ettiği faydalar bakımından tahtakurusu gibi çabuk üreme özgülüğu koyundan başkasına yakışmıyor...”⁷⁰

İlan: *Amcabey*'de elli iki ilan bulunmaktadır. Bu yazılar mizah yaratma amacıyla takma isimlerle ya da imzasız olarak yazılmıştır. Bu ilanlar aracılığıyla yine toplumda yaşanan hadiseler esprili bir dille yansıtılmıştır. Derginin on üçüncü sayısında çıkan üç ilanda, tramvayların kalabalığı, süt ürünlerinin fahiş fiyatlara satılması ve Nurullah Ataç'ın eleştiri yazıları konu edilmiştir:

⁷⁰ *Amcabey*, Sy.39, s.5

“Her gün tramvaya binmek zorundayım. Fazla örselenmeden girip çıkmanın kolayını bilenlerin insaniyet namına adresime bildirmelerini rica ederim. Aksaray: Ali Çatal

Halis tereyağı ile peynirin tadını kaybettim. Bulanlar adresime getirdikleri takdirde memnun edileceklerdir. Galata: Vehbi

Göklere çıkarılmak üzere bir şair aranıyor. Hiç yoktan, zahmetsizce meşhur olmak isteyenlerin aşağıdaki adrese bir satırlık yazılarıyla müracaatları: Ankara lise öğretmenlerinden Nurullah Ataç”

Eski-Yeni Mukayesesi: *Amcabey*'de eski ve yeniye ait değerler *Dünden Bugünden* köşesinde kırk altı ayrı başlık altında ele alınmıştır. Sermet Muhtar Alus imzalı üç, Cemal Nadir ve Hikmet Feridun imzalı iki yazı dışındaki tüm yazılar imzasızdır. Derginin elli dokuzuncu sayısında bu köşede yayımlanan *Komşu* başlıklı, imzasız yazıda komşuluğun lüks semtlerdeki durumuna değinilmiştir:

“...altı, yedi katlı apartmanlarla süslü semtlerden birinde bir apartmana taşındınız. Hem de nasıl taşınma! Eşyaları yüklediğiniz kamyonların patırtısı eflâki tuttu. Apartmanın önü serilen eşya ve dalaşan hamallarla bir kavga alanına döndü. Fakat bütün bu şakaya rağmen bir Allah'ın kulu komşu çıkıp da nedir, ne oluyor, hoş geldiniz, beş gittiniz, demez.

Sanki sokağın bütün apartmanları boştur. Yan ve karşı apartmanlar hadi neyse! Fakat aynı çatı altında oturmaya geldiğiniz binadaki daire komşularınız bari bir ilgi gösterebilirler! Ne gezer. Yalnız ara sıra merdivenlerden acele acele bir genç kızın yahut bir şık kadının kokular saçarak inip çıktığını yahut da asık suratlı bir beyin sizin eşyalara ters ters bakarak geçip gittiğini görürsünüz. O kadar!..”⁷¹

Piyes: *Amcabey*'de on sekiz piyes yayımlanmıştır. Piyeslerin perde sayısı yediyle bir arasında değişmektedir. Yedisi Patavatsız, dördü Vasfı Rıza Zobu, ikisi Bacanak ve Sermet Muhtar Alus imzası taşımaktadır. Zemberek, Mahmut Yesari ve Orhan Nebi imzalı birer piyes bulunmaktadır. Piyeslerde başlıca işlenen konular, savaş, geçim sıkıntısı, bit salgını, kadın-erkek ilişkileri, şehir tiyatroları ve oyuncularındır.

⁷¹ *Amcabey*, Sy.59, s.8

Vasfi Rıza Zobu, derginin on sekizinci sayfasında yayımladığı ve bir perdelik içtimaî dram olarak nitelendirdiği *Hakka Tecaviüz* isimli piyesinde, çekirdek bir fare ailesi aracılığıyla üstü kapalı olarak şehir tiyatrolarına, varlık vergisine, tiyatro eleştirmenlerine ve gazetecilere atıfta bulunmuştur.

Şehir tiyatrolarının tavan arasında yaşayan fare ailesinin reisi babanın, öğle yemeği vakti gelmesine rağmen eve dönmeyen oğullarına öfkesi şöyle tasvir edilmiştir:

“...

Ana Fare:

— Biraz sabırlı ol kocacığım. Şimdi nerede ise gelir.

Baba Fare:

— Nerede ise ne demek? On defa tembih ettim ki yemek zamanı ata baba bekletilmez!..

Ana Fare:

— Ama sen de tuhafısın. Sanki aklı başında, koskoca bir adamdan bahsediyor gibi söylüyorsun. Ayol evladımızın ağzı daha süt kokuyor.

Baba Fare:

— Daha iyi söyledin ya. Ağzı süt kokan bir çocuk, bacağına kırar anasının babasının yanında oturur. Bu, zamane gazetecileri gibi çat burada çat kapının arkasında.

Ana Fare:

— A kocacığım, sen demez miydin ki: Evladımız gözü kapalı büyümesin bizim gibi nafakasını yalnız tiyatrodan çıkararak imrârı hayat eylesin, gezsün dolaşsın.

...

Baba Fare:

— ...Ben dolaşsın dediğim zaman varlık vergisi daha konmamıştı. Dükkânlar, apartmanlar istif edilmiş mallarla dolu çuvallar dolusu yiyecek omuz omuza vermiş, tavanlara kadar yükselmişti. Şimdi öyle mi? Gittiği yerde ne buluyor ki?

...

İKİNCİ MECLİS (anne fare, baba fare, çocuk fare)

Çocuk Fare:

— (Soğuktan titreyerek gelir) Of dondum.

Baba Fare:

— (Sert bir tavırla) Neredeydin bu saate kadar?Bir saattir ananla beni yemeğe beklettin.

Çocuk Fare:

— Ne yapayım (kütüphaneye) bir kere girmiş bulundum. Tatlı geldi bırakıp çıkamadım.

Baba Fare:

— Haydi, bırak şimdi lafı da sofraya oturalım. (Baba masaya doğru ilerler, ana da onu takip eder)

Çocuk Fare:

— (Sedire yerleşerek) Size afiyet olsun, benim karnım tok.

...

Baba Fare:

— Yine ne abur cubur ziftlendin kim bilir?

Çocuk Fare:

— Neden abur cubur olacakmış? Telif bir piyesti.

Baba Fare:

— Ne piyesi?

Çocuk Fare:

— Tiyatronun kütüphanesinde ne dramaturg ne de müsahipzade vardı. Yarın akşam ilk defa oynanacak telif bir eseri masanın üstünde bırakmışlar. İnce pembe kâğıdı dişime uygun buldum. Baştan aşağı onu didikledim, karnımı doyurdum.

Baba Fare:

— Utanmadan bu tecavüzünü bize de söylüyorsun!

Çocuk Fare:

— Kime tecavüz ettim baba? Ben piyesi didikledim.

Baba Fare:

— Sana kaç defa söyledim ki; Allah herkesin rızkını bir yoldan verir. Onun için başkalarının rızkına mani olacak hareketlerden daima çekinmeliyiz.

Çocuk Fare:

— Ben kimsenin rızkına mani olmadım ki.

Baba Fare:

— Daha nasıl olacaksın? Yarın akşam ilk defa oynanacak telif bir piyesi sahneye konmadan didiklemişsin. Sorarım şimdi sana; yarın onu sahnede seyreden meşhur tiyatro münekkitleri neyi didikleyecekler?

(Çocuk fare, yaptığı hareketin başkalarının hakkına tecavüz olduğunu anlayarak mahcup mahcup önüne bakarken perde ağır ağır kapanır.)”⁷²

Mülakat: *Amcabey*'de sekiz mülakat bulunmaktadır. Bu mülakatların üçü Bacanak, ikisi Patavatsız tarafından yazılmıştır. Geri kalanların biri imzasızdır, diğerleri ise Necip Fazıl Kısakürek ve Burhan Felek imzasıyla yayımlanmıştır. On kuruş, bit, Adana, kibrit ve Karagöz ile yapılan bu mülakatlar gerçeklikten uzaktır. Mülakatların mizah unsuru taşıması da bu gerçeküstü, absürt durumdan kaynaklanmaktadır.

Bacanak'ın enflasyon nedeniyle değeri hızla düşen on kuruşla yaptığı mülakatta, on kuruşun değerinin yanında mecmuaların değerinden de bahsedilmiştir:

“Eskiden yani bir francalanın bir kuruşa satıldığı devirlerde olsaydı, huzuruna varmak için yedi yerden temenna, sekizincisinde el-pençe divan durmak lazımdı. Ama şimdi nerede o eski saltanatı? Başımda şapka, ağzımda sigara, bir bobstil laubaliliğiyle karşısına dikildim:

— Nedir bu senin başına gelen yahu, dedim. On paralık oldun.

Meğer o da derdini dökecek adam arıyormuş, açtı ağzını yumdu gözünü:

— Kabahat bende değil birader, dedi, kabahat zamanda! Önümdeki bir sıfırın yanına birkaç sıfır koymadan artık bir işe yaramaz oldum. Hele bu tek sıfırımı da kaldırdım mı, tamam. İnsana bir bardak su içirmekten başka bir şey temin edemiyorum!

....Şöyle bir çarşıya çık bayım beni verip bir iskarpin boyatabiliyor musun? Bir sulu limon alabiliyor musun? Bir ekmek alabiliyor musun? Bir defter alabiliyor musun? Bir şerbet içebiliyor musun? Bir pasta yiyebiliyor musun?.. Ha? Söyle? Nerede benim kıymetim? Hangisine yarıyorum?

Düşündüm on kuruşun yerden göğe hakkı vardı. Derken aklıma bizim mecmualar geldi:

— Haftada bir seninle bir mecmua alınabiliyor ya, dedim.

— Ohh, diye omuz silkti, o da benim değerimi göstermez. Sizin mecmuaların kendilerini benimle değişmeleri kendi değerlerinin farkında olmalarındandır. Yoksa benim değerimin fazlalığından değil!..”⁷³

⁷² *Amcabey*, Sy.18, s.3

⁷³ *Amcabey*, Sy.45, s.4

Mektup: *Amcabey*'de dört mektup bulunmaktadır. İmzasız olarak dergide yer alan *Şarlo'ya Açık Mektup*'ta, Amerika Birleşik Devletleri'nde katıldığı bir radyo programında Nasreddin Hoca'dan bir fıkra anlatan, yanındaki Türk kadının güzelliğinden etkilenip ilk fırsatta Türkiye'ye gelmek istediğini belirten Charlie Chaplin; daha güzel bir fıkra seçmediği, Türkiye hakkında çok az bilgi sahibi olduğu ve sadece bir kadını güzel bulması nedeniyle ülkemize gelmek istediği için eleştirilmektedir.⁷⁴

Yahya Kemal'e Açık Mektup yazısında CHP estetik müşavirliğine tayin edilen Yahya Kemal'den, daha ziyade estetik subaşılığı yaparak peşindeki bir manga memurla şehrin estetik görüntüsünü bozan binalara ceza vermesi, şehrin bünyesine aykırı olan zevksizliklerin sorumlularını falakaya yatırması, milli sanata hizmet etmiş hakikî kıymetler yerine birkaç sanat çapulcusunun sanat tarihine geçmesine engel olmak için üstat, büyük sanatkâr gibi unvanların yalnızca hak edenlere verilmesini sağlaması talep edilmiştir.⁷⁵

Kıralık Sahife köşesinde Hüseyin Cahit Yalçın'ın gazete makalelerinde kullandığı üslûp taklit edilerek Hüseyin Cahit Yalçın imzasıyla yayımlanan *Çörçil'e Açık Mektup*⁷⁶ yazısında mizahî bir üslupla Churchill'in, II. Dünya Savaşı'nda nasıl bir strateji izlemesi gerektiği anlatılmıştır. Gezgin Amca imzalı *Saatler* isimli mektupta da Kurtuluş'ta oturan arkadaşını ziyaret etmek isteyen fakat meydan saatlerinin ayarsızlığı nedeniyle çok zaman kaybeden Gezgin Amca'nın saatlerin bozuk ayarlarından şikâyet etmesi konu edilmiştir.⁷⁷

Roman: *Amcabey*'de, Sermet Muhtar Alus imzalı iki mizahî roman yayımlanmıştır. *Şahende Hala* ve *Banker Arif* isimli bu mizahî romanlar, toplam kırk beş sayı boyunca tefrika edilmiştir. On üçüncü sayı ile otuzuncu sayı arasında çıkan *Şahende Hala*⁷⁸ romanında; annesi ölünce babası oğlu olan bir kadınla evlenen ve

⁷⁴ *Amcabey*, Sy.3, s.1

⁷⁵ *Amcabey*, Sy.32, s.2

⁷⁶ *Amcabey*, Sy.52, s.10

⁷⁷ *Amcabey*, Sy.66, s.5

⁷⁸ *Amcabey*, Sy.13–30, s.2–3

üvey erkek kardeşinin çocuklarının ona hala demesiyle adı tüm mahallede halaya çıkan Şahende Hala'nın maceralı hayatı anlatılmaktadır. Şahende, annesi öldüğü için babası İmam Nuri Efendi tarafından çok şımartılan, okula gitmeyip sokaklarda sabahtan akşama kadar taşkınlıklar yapıp herkese sataşan, bütün mahallenin yaka silktiği, kara, çirkin bir kızdır.

Laftan anlamayan, zapt edilemeyen Şahende'den kurtulmak amacıyla onu evlendirmeye karar veren mahalleli, her yerde onu methetmeye başlar. Günün birinde Şahende'nin methini duyan Şuayip Paşa, sübyanken havale geçirip budalalaşan biricik oğlu Adnan'a Şahende'yi istemeye gider. Paşa ailesi, Şahende'yi çirkin bulsa da oğullarına daha iyisinin gelmeyeceğini düşünerek gençleri evlendirmeye karar verir.

Şahende ilk görüşte kendine âşık olan Adnan'ın, budala olduğunu anlayınca kendi keyfine bakmak için ona tahammül etmeye başlar. Şahende zamanla tüm ev halkını avucunun içine alır, gezer, tozar, beğendiği erkeklerle buluşur. Kâhya Ziba Hanım ile çarşı pazarda genç erkeklerle flörtleşen Şahende bir gün gittiği bir Rum evi basılınca konaktan kovulur. Şahende, Ziba Hanım ile gezmelerine ara vermez, sürekli koca değiştirir. Parasının bittiği ve hiçbir erkeğin ilgi göstermediği günlerden birinde üvey kardeşinin oğlu, halasına, para kazanmak için falcılık yapmasını söyler.

Şahende Hala'nın ünü kısa zamanda yayılır, derdine derman arayan herkes soluğu onun kapısında alır. Şahende'nin konaktan gidişiyle kara sevdaya tutulan Adnan da, şifa bulmak için Şahende Hala'ya gelir. Birbirini hemen tanıyan çift sarılıp koklaşır. Adnan, Şahende'ye ben iyileştim artık bırakmam seni, der. Şahende'nin yeğeni, Adnan'ın hüddamlı hocalara benzediğini ve halasının bu fırsatı kaçırmaması gerektiğini söyler. Bundan sonra Şahende Hala ile Hüddamlı Adnan Hoca'nın evi tıklım tıklım dolar.

Amcabey'in otuz ikinci sayısından altmışıncı sayısına kadar devam eden *Banker Arif*⁷⁹ mizahî romanında, Arif'in hayatının farklı zamanlarından kesitler

⁷⁹ *Amcabey*, Sy.32–60, s.9

sunulmuştur. Babası ölünce yetim kalan Arif, annesi Kurşuncu Kadriye Molla'nın büyük çabaları sonucu okuyup bir işe girer. Zira daha memedeyken boncuk hastalığı geçirdiği için fiziği geç gelişen ve zekâsı geri kalan Arif, sekiz yaşında mektebe yazılır fakat kafası elif badan gerisini almadığı için hocasından işkence görür, annesinin hocalarını tehdit etmesiyle ancak on üçüne geldiğinde mezun olur. Annesi Arif'in kusurlarını her zaman görmezden gelerek onun geleceğine dair büyük hayaller kurar. Bu hayallerin gerçekleşebilmesi için Arif'i önce rüştiyeye, mezun olunca da yalvara yakara gümrük kâtipliğine sokar.

Müşterisi çok bol olan ve bütün İstanbul tarafından tanınan Kurşuncu Kadriye Molla, gittiği konaklarda oğlu için gelin arar ama hiç kimseleri Arif'e layık bulmaz. En sonunda "Dazlayan daza düşer, kel başlı kıza düşer." atasözünde olduğu gibi on dört yaşında, bir hayli çirkin, okuma yazma bilmeyen, fakir ve yetim Binnaz'ı gelin olarak alır.

Otuz beş yıl sonra İstanbul'un en popüler ve lüks semti olan Suadiye'deki görkemli bir ev herkesin dilindedir. Bu gösterişli yapı Bay Banker Arif Tataroğlu'nun malikânesidir. Bu malikâne, Binnaz ve Arif'ten başka, kızları Memnun, damatları Mehmet, ikizleri Uhuvvet ve Musavat, torunları Faik yaşamaktadır. Hikâyenin bu bölümünde Arif'in zenginliği ve ailesinin görgüsüzlükleri tasvir edilir. Arif bu zenginliğe annesinin kurnazlığı sayesinde, savaş döneminde iş hayatına atılmasıyla ulaşmıştır. Roman, Arif'in evine ziyarete gelen zengin koca avcısı Bedriye isimli bir genç kızla kaçmasıyla son bulur.

Hatırat: Mahmut Yesari, *Amcabey*'in altmış altıncı ve altmış yedinci sayılarında yayımlanan *Emn-Abad Geceleri* başlıklı yazı serisinde, İbrahim Çallı'nın, Emn-Abad Sarayı'nda yani Güzel Sanatlar Akademisi'nde oturduğu zamanlarda yaşadığı ve kendisinin şahit olduğu olayları, hatırat türünde kaleme almıştır.

Gezi Yazısı: *Amcabey*'de iki gezi yazısı bulunmaktadır. İlki, üçüncü sayıda A. imzasıyla yayımlanan *Teselli Seyahati* başlıklı yazıdır. Bu yazıda süren savaş nedeniyle yurt dışına sıklıkla çıkan yazarlara nükteli bir yazıyla atıfta bulunulmuştur.

Aldıkları davet üzerine, 6 Aralık 1942 Pazar günü saat sekizde, Üsküdar iskelesinde toplanan muharrirler ve hep beraber çıktıkları vapur yolculuğu anlatılmıştır.

Amcabey'de yayımlanan ikinci gezi yazısı, Sermet Muhtar Alus'un, elli birinci sayıda yer alan *Taksim'den Galatasaray'a* yazısıdır. Bu yazı yazarın *İstanbul Kazan Ben Kepçe* isimli kitabından alınmıştır.

Musavver Yazı: *Amcabey*'de yer alan musavver yazılarda mizah yazıyla beraber kullanılan fotoğraflar sayesinde sağlanmıştır. Fotomontajın kullanıldığı bu fotoğraflarda dönemin ünlü muharrirleri konu edilmiştir. Dokuzuncu sayıda yayımlanan *Hindistan'da Bir Tıraş Sahnesi* başlıklı yazıda, Hindistan seyahatine giden isimlere atıfta bulunulmuştur (Bkz.: Ek V, Resim 17).

Diğer: *Amcabey*'de bu edebî türlerin dışında kalan kısa yazıları diğer başlığı altında sınıflandırdık. Bu kategoride yer alan Dr. Amca imzalı mizahî yazılarda, misafirlik, üstatlık, spor, radyo, taksit, diploma, istif ve itişme hastalıklarına dair öğütlere yer verilmiştir. Derginin kırkıncı sayısında yer alan *Taksit Hastalığı* başlıklı yazıda şu teşhis konulmuştur:

“Kibar ve lüks yerlerde görülen bir hastalıktır. (Modern iktisat prensiplerine göre, çeyizsiz, çemensiz evleniveren gençler arasında da çok görülür.)

Başlayışı: Hastalık, bono imzalamak ve kefil aramakla başlar.

Ârazı: Hasta, hastalığın devamınca peynir-ekmekten başka bir şey yiyemez olur. Sık sık takvime bakıp günleri sayar!

Tahribatı: Bütçeyi altüst eder. Eğer hasta aylıklı ise maaşını kuşa benzetir.

Tedavisi: Ne olursa olsun peşin para ile alışveriş etmektir.”⁸⁰

Amcabey'de söz oyunları ile yaratılan kısa mizah yazılarına da yer verilmiştir. *Bizim Lûgatten Parçalar* başlığı altında, kelimelerin dönemin şartlarına uygun olarak kazandığı yeni anlamlar belirtilmiştir. Bu lûgata göre:

⁸⁰ *Amcabey*, Sy.40, s.5

“Esnemek: Bazı evli adamların rahatça ağızlarını açtıkları zaman
Komşu: Sizin hakkınızda sizden çok malumatı olan kimse
Asalet: Sütü gümüş kaşıkla içmek fakat sütün ve kaşığın parasını
vermemek”⁸¹

Cemal Nadir’in, atasözlerini nükteli bir şekilde yeniden şekillendiren ve bu söz oyununa başvuran ilk mizahçı olduğu bilinmektedir. Bursa’da yaşadığı yıllarda kaleme aldığı bu mizahî yazılara kendi dergisinde de yer vermiştir.

“Kötü şiir yazmak, kötü şiir okumaktan evladır.
Fişleri bekleyen kahveyi içer.
Otomobili an tentürdiyodu hazırla.
Radyoyu seven parazitine katlanır.
İstanbul’u seven bitine katlanır.
Hava gazı şirketine borçlu olma, ya ay ortasında ister ya ay
sonrasında.”⁸²

2.4.3. Başkalarının Eserleri ve Üslûpları Etrafında Yazılmış Metinler

Divan edebiyatı geleneğinde başkalarının eserleri ve üslûpları etrafında yazılan şiirlere tehzil denilmektedir. Hezl kökünden türetilmiş olan tehzil kelimesi, ciddi bir esere, nükteli bir şekilde nazire yapmak anlamına gelmektedir.⁸³ *Amcabey*’de, *Kiralık Sahife* başlığı altında, Türk edebiyatında tehzilleriyle ün kazanan en önemli isimlerden olan Fazıl Ahmet Aykaç’ın şiirlerine yer verilmiştir.

Fazıl Ahmet Aykaç’a büyük saygı duyan ve edebiyatla yakından ilgilenen Cemal Nadir, *Amcabey*’de, tıpkı tehzillerde olduğu gibi edebiyatçıların eserleri etrafında, içinde bulunulan zamanı eleştirme yoluna başvurmuştur. Cemal Nadir şiirler dışında dönemin sükse yapan romanlarının içeriklerini de nükteli bir dille değiştirerek farklı bir başlık altında dergisine koymuştur. Esat Mahmut Karakurt’un,

⁸¹ *Amcabey*, Sy.5, s.2

⁸² *Amcabey*, Sy.29, s.2

⁸³ Ali Şükrü Çoruk, “Vükelâname Yahut Meşrutiyet Döneminde Bir Kabine Toplantısı”, *Journal of Turkish Studies: Türklük Bilgisi Araştırmaları*, C.XXX, 2005, s.275

genç bir subayla Bulgar bir çete kızının imkânsız aşkını anlattığı *Vahşi Bir Kız Sevdim* romanı, *Kıralık Sahife* köşesi altında yine Esat Mahmut Karakurt imzasıyla fakat bu kez *Yamyam Bir Kız Sevdim* başlığıyla yer almıştır. *Yamyam Bir Kız Sevdim* isimli yazıda tayyaresi bozulunca kendini Afrika'nın balta girmemiş ormanlarında bulan bir genç, ormanın yerlisi bir yamyam kıza âşık olur. Bu hikâyedeki aşk da *Vahşi Bir Kız Sevdim*'de olduğu gibi kızın babası yüzünden bozulur ve kızın öldürülmesiyle hikâye sona erer.

Aka Gündüz'ün 1943 yılında neşrettiği *Bir Şoförün Gizli Defteri* adlı romanı, derginin altmış ikinci sayısında, *Kıralık Sahife* köşesinde yine Aka Gündüz imzasıyla *Bir Vatmanın Defterinden* adıyla yer almıştır. *Bir Şoförün Gizli Defteri* romanında şoförlük yapan Ali ile paşa kızı Çiler'in hazin aşk öyküsü anlatılmıştır. *Bir Vatmanın Defterinden* yazısında ise tramvay vatmanının yaşadığı sıkıntılar ve şikâyetleri dile getirilmiştir.

İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun yazdığı *Türke Doğru* eseri ve yine o dönem kaleme aldığı pedagoji ve muaşeret kitapları, *Amcabey*'in kırk dokuzuncu sayısında yer alan *Hamama Doğru*, *Ey Türk! Temizlenmesini Öğren!* ve *Ey Türk Genci! Kendine Sor!* başlıklı mizahî yazılarıyla, İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu imzası kullanılarak ele alınmıştır.

Necip Fazıl Kısakürek'in *Büyük Doğu* dergisinde çıkan *Tanrı Kulundan Dinlediklerim* başlıklı yazılarına, *Amcabey*'in, *Kıralık Sahife* köşesinde, Necip Fazıl Kısakürek imzalı *Tanrı Kulu ile Mülakat* başlığıyla yer alan yazıyla atıfta bulunulmuştur. *Amcabey*'de yayımlanan yazı şu sözlerle başlar:

“Dedi – Sen kimsin?

Dedim – Ben benim!

Dedi – Senin sen olduğunu biliyorum, adını sordum.

Dedim – Ben men, şair mair, Necip mecip, Fazıl mazıl, Kısa mısa, Kürek mürekim.

Dedi – Öyle ise insanların en davalısına çattım. Demek sen, şair ve muharrir, meşhur: Ben men, şair mair, Necip mecip vesaire mesairesin haaa? Hani kelimelerin cambazı, hayallerin hokkabazı, mefhum takozlarının

marangozu, mana anlaşmazlıklarının muhasebecisi, *Büyük Doğu*'nun mizancı, Babıâli'nin çerçevesi...

Dedim – Arkadaş, beni eğer mutlaka şahıslandırmak istiyorsan oldukça güç ve müthiş bir teknik problemanı halle mecbursun. Bu hususta sana yardım edebilirim. Ben senin aynadaki nabzının hayali; ben senin damardaki kanının gölgesi; ben senin dağ başındaki çığlığının aksisi; ben, senin rüyadaki vücudunun heykeliyim. İşte sana beni anlamın için basit bir kilit. Aklın varsa bu kilidi açabilirsin.

Dedi – Benim aklım maalesef bu kilide uymuyor.

Dedim – Öyle ise git kendine akıl ara...⁸⁴

Amcabey'in dördüncü sayısından itibaren beş sayı boyunca yayımlanan *Onların Ağzıyla* köşesinde, Abdülhak Hamit Tarhan, Yahya Kemal Beyatlı, Mehmet Emin Yurdakul, Faik Ali Ozansoy ve Mehmet Akif Ersoy'un üslûpları Velehu Eyzan imzasıyla taklit edilerek *Amcabey* konulu şiirler kaleme alınmıştır. *Aptülhak Hamit gibi* şiirinde Cemal Nadir ve *Amcabey* şu şekilde ele alınmıştır:

“Bay Amca’yı Amcabey eden yâr
Koydu şu Cemal’i de ‘Güler’ siz;
Takrize bu olmasın sezavâr
Tenkidi fakat olur mu yersiz?
Şimdi geçiyor önümde tabût
Nakletmede maderi mizahı;
Nükte nazarımda oldu nabût
Gûşeyle felekte ahu vahı,

Erbabı kalem ki olmamıştır
İhyasına gün gelip de kadir
Sinemde ümid solmamıştır
Meydan çıkıp Cemal Nadir

Nadir o ise güler biz olsak,
Neşe o ise keder biz olsak
Can verse o maderi mizaha
Bari ona da peder biz olsak”⁸⁵

Amcabey'in otuz üçüncü sayısında Ahmet Kutsi Tecer'in *Besbelli* şiirinin yanına Mehmet Muflis İçer imzalı farklı bir *Besbelli* şiiri yazılmıştır:

⁸⁴ *Amcabey*, Sy.53, s.10

⁸⁵ *Amcabey*, Sy.4, s.3

Besbelli ölümüm sabahleyindir
İlk ışık korkuyla girerken camdan,
Uzan, başucumdan perdeyi indir,
Mum olduğu gibi kalsın

akşamdan

Sonra koş terlikle haber vermeye,
'Kiracım bu sabah can verdi' diye
Üç beş kişi duysun ve belediye,
Beni kaldırmaya gelsin odamdan.
Evden çıkar çıkmaz omuzda tabut,
Sen de eller gibi adımları unut,
Kapımı birkaç gün için açık tut
Eşyan bakakalsın diye arkamdan

Besbelli ölümüm Mazarik'dedir.
Son hesap dolgunca gelirken andan,
Uzan, ağızındaki kadehi indir
Mezeler olduğu gibi kalsın

akşamdan

Sonra koş terlikle haber vermeye
'Bir müşteri hesap göremiyor' diye,
Üç beş kişi duysun, polis, adliye
Beni kaldırmaya gelsin masamdan,
Kapıdan çıkarken zil zurna, bulut,
Mazarik sen de artık adımları unut!
Vestiyer şapkamı son bir defa tut,
Elalem bakakalsın diye arkamdan!⁸⁶

Yahya Kemal Beyatlı'nın, *Itrî* şiirinin tehzili, Sarı Çizmeli'nin imzası ve *Muhtekir* başlığıyla derginin elli sekizinci sayısında yayımlanmıştır.

“ Bir muhtekire şimdi derler,
Bizim can düşmanlarımızın pîri,
O kadar halkı soymuş ki; yer, yer,
Herkes olmuş onun esiri!

Yola geldi, geliyor derken,
Ve o sinsî, sinsî gülerken,
Söylüyoruz hala 'nush' u, 'tekdir' i!”⁸⁷

Kiralık Sahife köşesinde, Yahya Kemal Beyatlı'nın iki şiiri daha ele alınmıştır. *Bedri'ye Mısralar* şiirinin *Meclise Mısralar* şiirine uyarlanması ve ardından, şarkılarının yeni bir yorumuna yer verilmiştir. Eserleri mizahî bir üslupla tekrar yazılan şairler arasında, Asaf Halet Çelebi, Oktay Rifat Horozcu, Orhan Veli Kanık, Faruk Nafiz Çamlıbel, Orhan Seyfi Orhon ve Rıza Tevfik Bölükbaşı bulunmaktadır.

Bestesiyle de ün salan, Faruk Nafiz Çamlıbel'in *Kıskanç* isimli şiiri, derginin altmış üçüncü sayısında, tramvay temasına uyarlanmıştır:

“Sakin bilet kestirme, çantayı açma sakın,
Paramı gören olur, ona göz koyan olur!

⁸⁶ Amcabey, Sy.33, s.2

⁸⁷ Amcabey, Sy.58, s.6

Düşmanımdır seni kim oturtsa cama yakın,
Baban bile çağırsa benim bağırm kan olur!

Dilerim Kırdar'dan ki sıra sıra duraklar,
Bir daha görünmeden, caddelerden sırolsun!
Kan tükürsün trama davet eden dudaklar,
Sana yolcu gözüyle bakan vatman kör olsun!⁸⁸

Amcabey'in kırk sekizinci sayısında, *Sohbet* başlığı altında, Nurullah Ataç imzasıyla yayımlanmış yazıda hem Nurullah Ataç'ın şiir eleştirilerine hem de Garip Akımı şairlerine atıfta bulunulmuştur. Yazının tamamı şöyledir:

“Geçenlerde Kutlu Gazinosu'na oturmuş, tabiatın eşsiz güzelliğini hayran hayran temaşa etmekteydim. Ben, nedense buranın manzarasına bayılırdım. Nefis çam kokularını ciğerlerime doldurmaktan, yüce akasya ağaçlarının gölgesinde serinlemekten büyük bir haz duyardım. Hele boyları eflake ser çeken kavaklar...

O kadar dalmışım ki bir aralık kavaklardan birinin masamın önünde arz-ı endam ettiğini hissettim sanki. Meğer yanılmışım, gelen, sevgili evladım Orhan Veli imiş. Eğildi, huşu ile elimi öptü sonra ceketinin cebinden yeşil renkte bir kitap çıkararak:

— İşte, üstadım, dedi. Son eserimiz “Acaip”!

Kitap, içinde yüz küsur şiir olmasına rağmen sekiz sayfadan ibaret! Bir eserin dolgun olmayışı olgunluğuna alamettir! Gerçekten kabında yazılı imzalar da bunu ispata kâfi: Orhan Veli, Oktay Rıfat ve Asaf Halet Çelebi! Kitaptaki şiirler tam tabiri ile enfes! Bayıldım! Benim iç alemime hitap eden bu bulunmaz şiirlerden size de sunacağım. Oktay'cığım:

Sevgilim
Bir gün,
mantara bas
ve turşucuya gel!
Ben turşu, sen turşu, dünya turşu fakat turşu neden pahalı?

diyor. Ne samimilik, ne duyuş değil mi? Sevinmeli, kelimelerin yakınlığından derin bir mana şiiri çıkarabiliyor. Abdülhak Hamit'in en zayıf tarafı bu değil mi? Şiirde mana önemli değildir. İnsanların şiirde mana araması tembel oluşlarından. Yoksa cahil şair olmaz. İşte, Asaf Halet Çelebi'nin: *Çingene Kızları*, *Varil Baba*, *Cimdallı Köse*, *Kölelerim* adlı şiirlerinden birer parça misal veriyorum.

Yeşil katırtırnağı yemeye bayılırlar da
Kekik, çöre otuna banarak,

⁸⁸ *Amcabey*, Sy.63, s.10

Neden beni sevmezler,
Çingene kızlarım.

* * *

Varil baba diyen kız
Gelecek bahçeye
benimle oynamaya,
Varil Baba, Varil Baba!
ver elini çekerek
ben sana küserek

* * *

Başı bana benzer
sakalı sana
Elif be te se
Cimdallı kese

* * *

İki çanağı birbirine vurup
Zati Sungur gibi, çıkardım
ağzı var
dili yok
kölelerimi.

Çelebi'nin şiirdeki tabiiğine diyecek yok. Fakat mide bulandıran
ağır bir kafiye kokusu var! Gelelim Orhan'cığma:

Saçma sapan ne demek?
Benim şiirlerimmiş güya
ne yanlış?
İnhisarlar dairesi miyim saçma satayım
olsam da saçmaya gümrük koyar mıyım?

sapanım da yok
küçükken Mıstık aşırđı.
ne güzel sapandı o?

diyor. Orhan bu şiirde sanatı ile sanatını ne güzel müdafaa ediyor!
Hele Oktay ile beraber yazdıkları:

Pır pır pır
hey zıpır
Kuş beyinli aklı kısır
Hır hır hır her gün hır
çıkarmak için hazır

şiiiri ahenk olgunluğunun şaheseridir. Kitapta her şiiiri ayrı bir güzellikte olan Orhan Veli Kanık'ın "Hiç" şiiirine senenin en güzel şiiiri nazarı ile bakabiliriz:

hiçxhiç=hiç
hiç=cevap
ben hiç
sen hiç
hiç=çok şey!

Orhan'ı alkışlarım, düşüncede Pascal'ı geride bırakıyor. Kitabın son sahifesi çok enfes bir şiiire hasredilmiş. Anlaşılan gençler bu şiiir için çok uğraşmışlar. Tamamını aşağıya alıyorum:

Kuk kuri kuuuu!
O.V.K. – A.H.Ç. – O.R.H.

Son sözüm aşk olsun çocuklara!
Nurullah Ataç⁸⁹

Amcabey'in kırkıncı sayısında başlayıp kırk ikinci sayısına kadar devam eden *Eski Şiiirlerin Yeni Medlûlleri* köşesinde Nedim'in *Kaside Der Vâsf- ı İstanbul* isimli şiiiri, her mısrası için gündeme uygun ayrı bir karikatür çizilerek yayımlanmıştır. (Bkz.: Ek V, Resim 18-19-20)

Yahya Kemal'in, *Mahurdan Gazel* şiiirinin ilk iki beytiyle, Ziya Paşa'nın, *Terkib-i Bend*'inin en ünlü beyti *Amcabey* sayfalarında, II. Dünya Savaşı'nın durumunu anlatan karikatürlerin alt yazısı olarak kullanılmıştır. (Bkz.: Ek V, Resim 21-22)

⁸⁹ *Amcabey*, Sy.48, s.10

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. *AMCABEY* DERGİSİ'NDE YER ALAN YAZI ve ŞİİRLERİN TEMATİK İNCELENMESİ

3.1. II. Dünya Savaşı

Amcabey'in II. Dünya Savaşı'nın sürdüğü yıllarda yayımlanan siyasî bir mizah dergisi olması sebebiyle, savaşa dair yaşanan her yeni gelişme, derginin sayfalarında farklı yazı türleri içinde yankı bulmuştur. Savaşa katılan ülkelerin son durumları, özellikle her hafta yayımlanan *Haftanın Destanı* köşesinde yer alan şiirlerle mizahî bir üslup kullanılarak özetlenmiştir. Derginin beşinci sayısında çıkan *1943'e Girerken* başlıklı şiirde ülkelerin son durumu şöyle tasvir edilir:

.....

“Amerika der ki vardır çeklerim,
Dokuz yüz elliye kadar beklerim;
Boşuna çıkarsa bu emeklerim
Dolarla öderim kan bedelini!

İngiliz'in keyfi tamam yerinde,
Çay demler Orta şark semaverinde;
Bay Ruzvelt oldukça beraberinde,
Ateş tutmak için yakmaz elini!

Alaman der çektimse de eziyet,
Aldım milyonlarca esir, ganimet;
Çekilsem de şimdi tabana kuvvet,
Elimden bilmeli Rus ecelini!

Ruslar diyor Alman'ı bitirdik,
İndirdik silleyi, yola getirdik;
Yüz şehir zapt ettik, bin köye girdik;
Doğrultamaz artık Hitler belini!”¹

.....

¹ *Amcabey*, Sy.5 s.2

Ocak 1943'te yapılan Kazablanka Konferansı'ndan sonra Adana'ya gelen Churchill'in bu ziyareti, *Haftanın Destanı* köşesinde *Adana Mülakatı* başlığı altında konu edilmiştir:

.....

“Kazablanka olmuşken ilk mülakat menzili,
Ansızın Adana'da gördük Mister Çörçil'i;
Sevinçle karşıladı bu gelişi Türk ili,
Has konuk ağırlamak Türk'e saadet olur.

Görüldü her yönden türlü dünya işleri,
İki devletin birdir anladık gidişleri;
İşte böyle atınca sahte gösterişleri,
Dostlar için netice hayra alamet olur.

Yakından gördü Çörçil yakın şarkın yüzünü,
Betondan sağlam buldu, mayasını, özünü;
Dedi, diken olursa bu toprağa gözünü,
Başına geleceğin adı kıyamet olur.”²

.....

Müttefiklerin 1943 Kasım'ında düzenlediği Kahire Konferansı'nda, Türkiye'yi savaşa girmeye ikna edebilmek için alınan kararlara şu şiirle cevap verilir:

.....

Kimi ateşe yandı Boğazlar vereminden,
Kimi üs bağısladı kemal-i kereminden;
Sade bizim terazi şaşmadı dirheminden,

Bekledik herkes alsın ölçüsünü, boyunu,
Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu

Biz girersek savaşa azalır mış senesi,
Bu konuda işleyip durdu elin çenesi;
Bilmeyen varsa şayet Türk nedir, neyin nesi.

Öğrendiler sanırız hep soyunu sopunu,
Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu

Biz sustukça onlara gayret verdi Yaradan,
Yardımdan dem vurdular, söz açtılar paradan,

² Amcabey, Sy.11 s.2

Kâh denizden yürüyüp kâh yüzdüler karadan.

Hülyanın dolaştılar körfezini, koyunu,
Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu.”³

.....

Bitmek bilmeyen savaşa insanların da zamanla alışması ve barış adına hiç kimsenin bir adım atmaması, *DövüŖe İŖtah* başlığı altında eleŖtirilmiŖtir:

“Ŗu son harp baŖlayalı yüzyıllar da olmadı ama insanlar ona ne kadar çabuk alıştılar? Milyonlarca insana sanki sadizm aşısı yapılmıŖ gibi eziyete, çileye, iŖkenceye, mihnete, vuruŖup kırıŖmaya karŖı bir iŖtah, bir iŖtah!

Biri çıkıp da ellerinden toplarını, tüfeklerini alıverecek diye adeta ödleri kopuyor. Farzı muhal silahtan ayrılıverseler hepsi de <Yahu, güzel güzel dövüŖüyor, tatlı tatlı baŖ göz yarıyor, Ŗırıl Ŗırıl kanlar akıtıyor, köyler, Ŗehirler yakıp yıkıyorduk! Ŗimdi biz ne yapacağız?> diye dövünüp sızlanmaya baŖlayacaklar!..”⁴

II. Dünya SavaŖı dergideki fıkralara da konu olmuŖtur. Bu fıkralarda sürekli deđiŖen Avrupa haritalarına atıfta bulunulmuŖtur. Cemal Nadir, *Amcabey*’de savaŖ konusunu yazıdan ziyade karikatürlerde iŖlemeyi tercih etmiŖtir. Bu sebeple savaŖla ilgili karikatürlerin sayısı yazı ve Ŗiirlerin sayısından daha fazladır.

3.2. Siyaset

II. Dünya SavaŖı yıllarında Türkiye, siyasî baskıların, ağır vergilerin, yokluğun ve fakirliğin pençesinde, sıkıntılı günler geçirmekteydi. Ülkede yaŖanan geliŖmeler *Amcabey*’de kendine yer bulmuŖtur. 28 Ŗubat 1943’te yapılan Milletvekili Seçimleri’nden bir ay önce yazılan *Dâhilî Olaylar* Ŗiirinde seçim hakkında Ŗu değerlendirme yapılmıŖtır:

.....

“GençleŖsin meclis diye, Büyük Milli Kurultay,

³ *Amcabey*, Sy.51 s.2

⁴ *Amcabey*, Sy.25 s.1

Seçim yenilemeye karar verdi geçen ay.

Dört senede bir oynar böyle yürekler,
Dört senede bir defa herkes bugünü bekler!

Dört yıl rüya görenler iple çeker bu ayı,
Rey toplamak yerine arar sağlam bir dayı!”⁵

.....

Seçimlerin ardından, *Haftanın Destanı* köşesinde sonuçlara ilişkin *Seçim Haftası* şiiri yayımlanmıştır:

“Bu hafta şöyle geniş nefes aldık hepimiz,
Tamamlandı çok şükür yeni meb’us seçimi;
Hayli farklı kuruldu Kurultay heyetimiz,
Beğenecek sanırım millet yeni biçimi!

Mebusluk geçim değil, gedik değilse hele,
Her devre bir yenilik olması tabiidir;
Size de sıra gelir, etmemeli acele,
Çorba içmek isteyen tekke beklemedir!

Kaybettinse üzülme, intihabı bu sefer,
Adettir eskidikçe atılır pabuç dama;
Bu dünyada herkese sıra savmak mukadder,
Mebusluğu vermezler ömrünce bir adama!”⁶

.....

Varlık Vergisi’nin uygulandığı dönemlerde yayımlanan *Amcabey*’de bu konuya da değinilmiştir. Konuyla ilgili yazı ve şiirlerden *Amcabey*’de, Varlık Vergisi’nin olumlu karşılandığı görülmektedir. Varlık Vergisi iki şiirde yer almıştır. İlkinde:

.....

“Varlığımı vergiye istiyorsan değişmek,
Bozkır soğuklarında gerektir biraz pişmek!

⁵ *Amcabey*, Sy.9 s.2

⁶ *Amcabey*, Sy.14 s.2

Şu kesin emri verdi geçen hafta Başkale:
Batakçı kabileye istikamet Aşkale!”⁷

.....

beyitleriyle vergisini ödeyemeyen azınlıkların Aşkale’deki çalışma kampına gidiş kararı yorumlanmıştır. Diğer şiirde ise Varlık Vergisi sayesinde ülke ekonomisinin refaha ulaşacağı tahmin edilmiştir:

.....

“Sultandı kara borsa, hepimiz birer kulduk,
Yıllarca ihtikâra lokma olduk, yutulduk;
Darlık hastalığına <varlık>la çare bulduk,
Kurtuldu yufkalıktan hafifleyen kasamız!”⁸

.....

Aşkale’ye giden ilk kafilenin haberinde azınlıklara, İstanbul mükellefleri denilmesi üzerine *Mükellefler* başlığı altında şu yazı yazılmıştır:

“... birkaç ay önceye kadar her biri mükellef bir apartmanın mükellef bir kapısından mükellef bir hususî taksiye biner, yaya kalmışların arasından mevsimine göre toz veya çamur saçarak mükellef yazıhanelerine giderlerdi!

Kazançları mükellefti. Ufak tefek sayılarla iş görmezler, bir tahtada on binler sayarlar, bir kaleme yüz binler dökerlerdi!

Yedikleri mükellefti. Lokantaların mükellefine giderler, mükellef bir köşesinde önlerine serilen mükellef takımlarda mükellef yemekler yerlerdi!

İçtikleri mükellefti. Millet bir şişe bira, bir küçük rakı bulmak için bakkal bakkal dolaşmaktan sarhoş olurken, onlar mükellef dolaplarda buğulandırılmış mükellef içkileri, mükellef kadehlerin dudağından içerek mest olurlardı!..”⁹

⁷ Amcabey, Sy.9 s.2

⁸ Amcabey, Sy.17 s.2

⁹ Amcabey, Sy.10 s.1

Hükûmetin Varlık Vergisi dışında, ülkenin ekonomisini rahatlatmak için alınan tedbirleri uygulamada çok yavaş davranması, *Şeker Tarifesi* başlıklı yazıyla eleştirilmiştir:

“... varlıklı mısınız? Buyurun! Pahalılık devrinin şartlarına göre ölçülmüş, biçilmiş hazırlanmış varlık vergisi! Darlıklı mısınız? Buyurun! Yine bu devre göre ölçülüp biçilmiş tedbirler: koordinasyon, kooperatif, korunma kanunu, mahrukat ofisi, karne ile satış, basma, pazen, un, zeytinyağı, şeker dağıtımı ve nihayet bedava kumaş...”

Hepsi de vatandaşın pahalılık karşısındaki durumunu düzenleyen, onu aşırı varlığın zehrinden olduğu kadar aşırı darlığın acısından da kurtaran tedbirler. Ancak bu tedbirlerin ikincisinde birincideki sürat yok! ...bekleyen derviş muradına ermiş ama dar gelirli bir vatandaş günün birinde şeker kavuştuğu zaman bir bakar ki hafızasında şeker dair ne malumat varsa eriyip gitmiş! Etrafında da bir bilen yoksa yandı biçare! Bunun bir besin maddesi mi, bir yakıt maddesi mi yoksa sadece bir bakıt maddesi mi olduğunu anlayamaz...”¹⁰

3.3. Hayat Pahalılığı

Türkiye, II. Dünya Savaşı'na katılmamasına rağmen, savaşa karşı hazırlıklı olabilmek amacıyla devlet bütçesinin orduya aktarılması, gençlerin askere alınması sonucu tarımın gerilemesi ve ticaretin tamamen Almanya'ya bağlı yapılması nedeniyle ekonomik bir çöküş yaşamıştır.¹¹

Geçim sıkıntısının artmasına neden olan elbise, ayakkabı, meyve, bakliyat, et, balık, un ve şeker zamları *Amcabey*'de de sıklıkla işlenmiştir. Günlük besin maddelerinin fahiş fiyatlara satılması şu dörtlükte konu edilmiştir:

.....

“Millî iktisat denen bilginin baş emeli
Pahalılık üstüne kurmamalı temeli
Serbestliğin adını öğrendik öğreneli,
İpek fiyatındadır, lahanamız, pırasamız!”¹²

¹⁰ *Amcabey*, Sy.15, s.1

¹¹ Cemil Koçak, *Türkiye'de Milli Şef Dönemi C. II*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.208

¹² *Amcabey*, Sy.17, s.2

.....

Temel gıda maddelerinin pahalılığı şu beyitlerle de dile getirilmiştir:

.....

“Piyasada ucuzluk bekleyip durduk, fakat
Kazık denen nesnenin adı oldu tenzilât!

En sıcak havadisi günün -izah-ı zait-,
Serbest bırakılması ne varsa una ait!

Sürelim yüzümüzü, makarnaya, irmiğe,
Şekerin de fiyatı başlasın erimeğe!¹³

Meyve fiyatlarının pahalılığı *Gandi'nin Orucu* isimli fıkrada şöyle işlenmiştir:

“Bir portakalın yirmi üç, bir mandalınanın on beş, bir kilo elmanın yüz elli kuruşa satıldığı dükkânlardan birinin önünden geçiyorlardı. Konuştukları şey dünya politikasıydı. Kahverengi şapkalısı:

— Duydun mu, diye arkadaşının kolunu dürttü, Gandi yine oruca başlamış, Aga Han'ın sarayına kapanıp iki hafta yalnız meyve suyu içecekmiş!

Çoktandır, on portakalı, iki kilo elmayı bir yerde görmeyen arkadaşı yemişi dükkânlarına baktı, baktı da:

— Ayol, bu oruç değil, sunturlu bir ziyafet, diye içini çekti.¹⁴

Meyve pahalılığının dışında, et, balık, ayakkabı fiyatlarının pahalılığı ile ilgili yazılmış fıkralar dergide sıkça yer almıştır. Tahıl fiyatlarının artması, beraberinde şehirlerde yaşayan halkın ekmek stoku yapmaya başlamasına neden olmuştur. Piyasada yaşanan ekmek yokluğu karşısında hükûmetin uygulamaya koyduğu ekmek karnesi sistemi ve bu karnelerin sahtelerinin basılması yine fıkralarda yoğun olarak işlenmiştir.

Derginin elli yedinci sayısında yayımlanan bir yazıda ise ironi yoluyla hayat pahalılığının olumlu tarafları ele alınmıştır:

¹³ Amcabey, Sy.9, s.2

¹⁴ Amcabey, Sy.12, s.1

“Pahalılığın da kendine göre kaideleri vardır. Tahtaboşlu, cumbalı bir yandan da modern apartmanlara benzeyen kadın ayakkabılarının, elli, altmış ve seksen liraya fırlaması, aile saadeti bakımından hayırlıdır. Mütevazı bir ailenin kıskanç erkeği, karısının, kız kardeşinin ve daha nice kadın akrabasının sokağa çıkmasını, mutaassıp ve eski kafalılıkla itham olunmadan, asrî iktisat kafasıyla menedebilir.

Etin yenemeyecek kadar artması, harpten evvel doktorların bağıra bağıra bir türlü kabul ettiremedikleri sade suya sebze yemeklerini esas taam haline sokar. Rakının, çayın, kahvenin artması bizi keyif verici mayilerden uzaklaştırır. Velhasıl harpten sonra dünyanın tatmaya mecbur olduğu iktisadî oruca bizleri şimdiden idman ettirmiş olur. Yaşasın pahalılık!”¹⁵

3.4. Karaborsa

II. Dünya Savaşı sırasında ticaret yollarının kapanması, Türkiye'nin, ihtiyaçlarını sağlamak için ithalat yapmasını engellemiştir. Hükûmetin, iç pazardan elde ettiği temel gıda maddelerini stoklaması ve savaş psikolojisindeki halkın her ürüne hücum etmesi üzerine piyasada erzak ve eşya sıkıntısı yaşanmaya başlanmıştır. Bu durumu fırsat bilen bazı tüccarlar, fırsatçılık yaparak ellerindeki ürünleri fahiş fiyatlarla piyasaya sürmüşlerdir. Vatandaşın savaş yıllarında yaşadığı en büyük mağduriyet olan karaborsa *Amcabey*'in sayfalarında kendine sıklıkla “ihtikâr”, “muhtekir”, “vurgun” ve “vurguncu” kelimeleriyle beraber yer bulmuştur.

Yahya Kemal Beyatlı'nın, *Itrî* şiirine tehzil olarak yazılan *Muhtekir* şiiri (Bkz.: s.85) dışında *İş Mi Var?* şiirinde de karaborsa konusuna değinilmiştir:

“Ticarette kalmadı insaftan biraz eser,
İnsafsızlar eline kalmakta da iş mi var?
Kuduran köpekleri, bağlamazlarsa eğer,
Onlarca, paçamıza dalmakta da iş mi var?”

Bin bir dalavereyle çalıp halkın hakkını,
Güya temin ederler günlük istihkakını!
Değiştikçe paraya vicdan ve ahlâkını,
İhtikâr erbabınca çalmakta da iş mi var?”¹⁶

.....

¹⁵ *Amcabey*, Sy.57, s.3

¹⁶ *Amcabey*, Sy.56, s.2

Şükri Saraçoğlu'nun, karaborsacıları cezalandırarak karaborsayı önleyeceğine dair yaptığı açıklamalar *Amcabey*'de yer alan deneme yazılarında konu olarak işlenmiştir. Karaborsacılar para cezası verilmesi kararı şu ifadelerle eleştirilmiştir:

“...para cezasının, bir kalemde yüzlerce lira vurabilen bir muhtekiri, kül edemeyeceğine göre, bunun elbet başka bir hikmeti, başka bir manası olsa gerektir. Son harbin ortaya çıkardığı sembolik taarruz, sembolik işgal usulleri gibi bu da belki sembolik ceza olabilir. Yani bu ceza ile muhtekire demek istenir ki:

<Bana bak arkadaş, bu beş lira senin vurgununun yanında solda sıfırdır. Senin kılımı bile oynatmaz ama istersek bu beş lira yerine sana beş yüz, beş bin, beş yüz bin liralık ceza kesebiliriz. Aklını başına al, ihtikârı bir yana bırak, namusunla para kazan!>

İyi, hoş ama aşırı kazancın keyfiyle kendinden geçen muhtekirde bu ince imadan, bu tatlı kinayeden anlayacak kafa nerede?”¹⁷

Amcabey'in yirmi dokuzuncu sayısında yer alan *Kayıplar*¹⁸ başlıklı yazıda, harbe girmeyen Türkiye’de can kaybının yaşanmadığı ama onun yerine karaborsacılık nedeniyle çok büyük bir ahlak kaybı yaşandığı vurgulanmaktadır. Ayrıca *Muhtekir Masalı*¹⁹ hikâyesinde de, bir inek, bir tilki ve bir tavşanın şehirde türeyen muhtekir isimli adamları merak edip ormandan şehre gitmeleri anlatılır.

Hikâyede, şehre ilk giden inek, birkaç saat sonra memesi pörsümüş, tırnakları koparılmış, derisi yüzülmüş ve boynuzu kırılmış bir halde muhtekirlerin elinden dörtlüye kaçarak ormana gelir. Tavşan ise şehre gittikten yarım saat sonra tekrar ormana döner. Derisi, kürkü soyulmuş haldedir ve ineğin muhtekirleri korkunç bulmasına hak verir. Tilki ise şehre gidince bir daha ormana dönmez çünkü muhtekirlere ortak olmuştur.

¹⁷ *Amcabey*, Sy.21, s.1

¹⁸ *Amcabey*, Sy.29, s.1

¹⁹ *Amcabey*, Sy.12, s.3

3.5. Belediye Hizmetleri

Belediye hizmetleri içinde, en fazla, ulaşım taşıtları ve özellikle tramvaylar konu olarak ele alınmıştır. *Sabrın Sonu* isimli şiirde, İstanbul'un belediye başkanı ve valisi olan Lütfi Kırdar'a, pahalılık üzerine atıfta bulunulmuş ayrıca tramvayların kalabalığına değinilmiştir:

.....

“Nakliye ücretini yükseltmiş belediye,
Bu yüzden çaresiz tövbe ettik et yemeye,
Böylece her gün oruç tutmak farz oldu diye,
Çağırısın Lütfi Kırdar bizleri iftarına!

Kaç saat tramvayı bekledik, durak durak,
Tıklım tıklımken içi, hevenk hevenk basamak,
Bir yerine asıldık yılmayıp saldırarak,
Beşliği kurban ettik polisin ihtarına!”²⁰

.....

Tramvayların kalabalığı, *Olsun* isimli bir başka şiirde daha, şu dizelerle ele alınmıştır:

.....

“Öne dört yolcu alır şimdi tramvaylarımız,
İçi isterse balık istifi sükkân olsun!

Bugün İstanbul'u görseydi Nedim şairimiz,
Şu sözüm derdi, benim namıma ferman olsun:

— Frenin sakınarak basma aman vatmanım,
Aşınan ray, sıkışan bir yığın insan olsun!”²¹

Burhan Felek, *Rahat Etmenin Yolu* başlıklı yazısında iki arkadaşın tramvayda sıkışmadan, ezilmeden yolculuk yapmak için aldığı önlemler hakkındaki sohbetlerini konu almıştır. Tramvaylarda rahat yolculuk etmenin çaresini sarımsak yiyerek

²⁰ Amcabey, Sy.63, s.2

²¹ Amcabey, Sy.40, s.2

bulduğunu, ağız kokusundan uzaklaşanlar sayesinde Kız Kulesi kadar yapayalnız kaldığını söyleyen adama, arkadaşı, peki herkes senin gibi sarımsak yerse ne yapacaksın, diye sorunca; adam, pahalılığı nedeniyle herkesin sarımsak yiyemeyeceğini fakat hem pahalı hem de iştah açıcı olan sarımsak, bütçesine çok zarar verdiği için yine en iyi çarenin vatman yazılmak olduğunu söyler.²²

Kalabalık olan toplu ulaşım taşıtları yalnızca tramvaylar değildir. Otobüslerde de izdiham yaşanmaktadır. Otobüslerin daha iyi hizmet verebilmesi için sayıları artırılır ve yeni sarı renkli otobüsler satın alınır. Bu duruma *Korku* isimli fıkrayla atıfta bulunulmuştur:

“...vakit geçirmek için Taksim Meydanı’ndan geçen iki ahbab tezgâhtar, duraklarda müşteri alan iki yeni otobüsü görüp durdular.

Biri:

— Ula Haso, ne dimege bunların rengü sarudur, ha, diye sordu.

Öbürü:

— Görmüy misin gurban, diye cevap verdi, sana da beyle hucum itseler, senin de gorphudan benizin sararır!²³

Vapur seferlerinin hava muhalefeti ve kömür tasarrufu bahaneleriyle sürekli iptal edilmesi ya da ertelenmesi de dergide sıklıkla işlenmiştir. *Sis* isimli fıkrada, vapuru sis nedeniyle sefer yapamayan bir vatandaşın serzenişine yer verilmiştir.²⁴

Amcabey’in altmış altıncı sayısında yayımlanan *Saatler* isimli mektupta, İstanbul’daki meydan saatlerinin ayarsızlığı eleştirilmiştir. Belediye hizmetlerinden bir başka şikâyet de İstanbul’un yollarının bakımsızlığı ve kirliliği üzerinedir. Mevsimine göre ya çok tozlu ya da çok çamurlu olan İstanbul sokakları fıkralara konu olmuştur. Derginin kırk ikinci sayısında yer alan *Mazeret* isimli fıkra da bunlardan biridir. Kirlilik konusuna, fıkraların dışında, şu nükteli yazıyla da atıfta bulunulmuştur:

“Şehirlerdeki ana caddelerin değil de yan ve arka sokakların bir türlü toz, toprak ve gübreden kurtulamadığını gören Ziraat Vekâleti bu feyizli

²² *Amcabey*, Sy.50, s.6

²³ *Amcabey*, Sy.42, s.4

²⁴ *Amcabey*, Sy.63, s.5

yerlerin boşu boşuna durmasını modern iktisat prensiplerine uygun bulmamış ve buralara her şehrin iklimine göre hububat ekilmesini kararlaştırmıştır. Milli ziraatımıza fersahlarca arazi kazandıracak bu karardan ötürü Ziraat Vekâleti'ni tebrik ederiz!²⁵

3.6. Sağlık

Amcabey'in yayımlandığı yıllarda Türkiye'de tifus, çiçek, uyuz ve bit salgını yaşanmaktaydı. Bu konu, *Nihayet* isimli şiirde şu şekilde konu edilmiştir:

.....

“Şimdi tek düşüncemiz bite, tifişe dair,
Ressam onu çiziyor, onu yazıyor şair;
Kışa kadar gitmezse bu melun, iğrenç zair,
Vakaların sayısı çıkacak yüze otuza!”²⁶

.....

Ülkede baş gösteren bit, pire, tahtakurusu ve sinek salgını, bir perdelik sıhî ve içtimaî komedi nitelemesiyle *Haşeratla Mücadele* isimli piyeste konu edilmiştir. Sıhhiye komisyonunda haşeratlıardan nasıl kurtulacağı tartışılmaktadır. Komisyondan biri, ezelden beri problem teşkil ettiği için adına atasözleri bile söylenmiş bu haşeratlıardan hamamla ve ilaçlamayla kurtulmanın mümkün olmadığını belirterek kendi çözüm önerisini paylaşır.

Bu çözüme göre, memlekette ne kadar kadın çantası, eldiveni, şapkası ve iskarpini yapan sanatkâr varsa, onlardan milli sağlık adına, bit derisinden çanta, tahtakurusu derisinden eldiven, sinek kanadından şapka ve iskarpin yapmaları rica edilmelidir. Öneriyi sunan kişi bu gerçekleşirse haftasına memlekette haşerat kalmayacağını aksi takdirde bıyıklarını keseceğini söyler. Perde bravo sesleri ve sürekli alkışlar arasında iner.²⁷

²⁵ *Amcabey*, Sy.32, s.1

²⁶ *Amcabey*, Sy.33, s.2

²⁷ *Amcabey*, Sy.30, s.3

Günün Kahramanı ile Mülakat başlıklı yazıda, Bacanak'ın, tramvayda karşılaştığı bir bitle konuşmasına yer verilmiştir:

“Kendisini birinci bir mevki tramvayda, iri yarı, pala bıyıklı bir yolcunun yakasında, iki dikiş arasında gördüm. Hayatından pek memnundu. Selam verdim. Almadı. Ters ters yüzüme baktı. Fakat Birinci Cihan Harbi yıllarında dedeleriyle pek yakından tanıştığımı ve sıhhiye memuru değil bir gazeteci olduğumu söyleyince tersliği bıraktı, ne istediğimi sordu. Herkes kış geçti, odun, kömür derdinden kurtulduk, yaza çıktık diye sevinip dururken sizin yaptığınız bu baskın doğrusu hiç nazikâne olmadı, diye söze başladım.

— Yanılıyorsun bayım, dedi. Bu bir nezaket değil, haysiyet meselesidir.

— Nasıl haysiyet?

— Aylardan beri, uyuya, tifoya, çiçeğe verdiğiniz ehemmiyeti unutuyor musunuz? Sanki bu dünyada benim adım sanım yokmuş, sanki el birliği edip kökümü kazımışsınız gibi adımı anmadınız. Benim ne yaman bir afet olduğumu hatırlamadınız. ...halbuki bunların hiçbiri benim taşıdığım hastalık kadar dehşetli değildir. Nihayet birisi kaşındırır, birisi saç döker, birisi cilt bozar. Ve bilginleriniz de hepsine karşı çare bulurlar ama ben öyle miyim ya? Bana yakalanmanın vay haline! İş böyle olduğu halde bir gün adımı anıp çare aramadınız. Kim olsa bu saygısızlığa kızar.

— Demek bunun için baskın yaptınız ha, diye kekeledim.

— Evet, ne sandın, haysiyet, onur meselesi bu!..²⁸

Bit dışında *Amcabey* sayfalarında Bacanak imzasıyla, tifüs salgını yaşanan Adana ile de mülakat yapılmıştır. Bu mülakatta, Adana'da temizlik önlemlerinin hastalık yayıldıktan sonra alınmaya başlaması eleştirilmiştir. Tifüs salgınının İstanbul'da toplu ulaşım araçlarındaki halkın, iç içe seyahat etmesine rağmen yaygınlaşmaması, bu araçların içinin mikrop yaşayamayacak kadar pis olmasına bağlanmıştır.²⁹

Tavsiyeler başlıklı yazıda ise, Lütfi Kırdar'ın halka, tifüsten korunmak için sık sık yıkanmayı, elbiseleri suda kaynatmayı ve kızgın ütüyle ütülenmeyi tavsiye etmesi üzerine, suyun, sabunun pahalılığı nedeniyle tifüsün de anlatıldığı gibi yokluktan ve fakirlikten kaynaklanan bir hastalık olmadığı vurgulanmıştır.

²⁸ *Amcabey*, Sy.27, s.2

²⁹ *Amcabey*, Sy.18, s.2

3.7. Edebî ve Siyasî Portreler

Amcabey yayımlandığı zamanlarda edebiyat çevresinde popüler olan isimlerin hemen hepsi dergide çıkan yazı ve şiirlere konu olmuştur. İsmi en çok zikredilen edebiyatçılarımız, Nurullah Ataç, Yahya Kemal Beyatlı, Necip Fazıl Kısakürek, Rıza Tevfik Bölükbaşı, Peyami Safa ve Burhan Felek'tir.

Nurullah Ataç edebiyat eserlerini değerlendirdiği eleştirileriyle, Yahya Kemal nükteli anılarıyla ve şiirlerinin güzelliğiyle, Necip Fazıl *Büyük Doğu*'daki yazılarıyla, Peyami Safa gözlükleri, davaları ve sürekli yeni bir kitap çıkarmasıyla, Rıza Tevfik filozofluğuyla, Burhan Felek ise yazılarında Nasreddin Hoca fıkralarına yer vermesiyle dergiye konu olmuştur.

1943 yılında bazı edebiyatçılarımızın dâhil olduğu Hindistan gezisinden, *Amcabey*'de de bahsedilmiştir. Derginin yirmi beşinci sayısında yayımlanan *Soyadlarına Göre* şiiri, bu gezi sonrasında kaleme alınmıştır. Şiirde ayrıca, Yahya Kemal'in az şiir yazması eleştirilmiş, Nurullah Ataç'ın tenkit yazılarına, Garip Akımı'na atıfta bulunulmuş ve Behçet Kemal Çağlar'ın Erzincan milletvekilliğiyle beraber yurt sevgisini işlediği şiirleri konu edilmiştir.

.....

“Racaya benzetirim Falih Rıfkı Atay'ı,
Haşmetle anlatırken Delhi'yi, Kalküta'yı,

Hele Hint seferinden dönüşte Burhan Felek,
Eskisinden bin kere daha olmuş civelek!

Hesaplansa diyormuş Faruk Nafiz Çamlıbel,
Devirdiğim çamlardan yeni bir Eyfel!

.....

Yazmasaydı arada Yahya Kemal Beyatlı,
Okur muyduk şiiri hep böyle tatlı tatlı?

Ankara'ya gittikten sonra Nurullah Ataç,
Yazmıyor genç şairler artık nasıra ilaç!

Ne zaman hatırlasam Behçet Kemal Çağlar'ı,
Dile gelmiş sanırım Erzincan'ın dağları!³⁰

Edebiyatçılarımızı konu alan bir başka şiir, *Amcabey*'in dördüncü sayısında yayımlanan *Yarenlik*'tir:

.....

“Üstat Yalçın'a göre, çifte demokrasiler,
Dilerse kâinatı bir lahzada kül eder!

.....

Tasarruf ne eldedir, ne de gümüş çildedir,
Refik Halid'e göre asıl tutum dildedir!

Peyami'yi silenler konferans listesinden,
Korktular mı dersiniz Nizam'ın fiskesinden,

Nerede bir siyasî başmakale yazıla,
İnanma sakın danışmadan Necip Fazıl'a!

Dizerken birkaç nükte böyle üç beş satıra,
Gelmemek kabil midir Fazıl Ahmet hatıra!³¹

.....

Amcabey'de Rıza Tevfik'in Tevfik Fikret ile ilgili bir anısına da yer verilmiştir. Rıza Tevfik'in ağzından anlatılan anıda, iki edebiyatçının nasıl barıştıkları anlatılmaktadır:

“Fikret'in hasta olduğu zamanlardan birinde üç gün mütemadiyen kendisini ziyaret edememiştim. Bir gün kapıyı çaldığım sırada hizmetçi Fikret Bey'in evde olmadığını söyledi. Ben onun hastalığını bildiğimden, dışarı çıkamayacağını pek âlâ biliyorum. Hizmetçi kıza, o benim gibi serseri değildir. Bir kahve yap da şöyle bahçede içeyim, dedim.

Bahçeye girdiğim zaman merhum muğber bir çehreyle yanıma yaklaştı. Ben kendisine, <Azizim, eğer benimle kavga etmek istersen ben

³⁰ *Amcabey*, Sy.25, s.2

³¹ *Amcabey*, Sy.4, s.2

kavgadan esasen hoşlanırım. Hiçbir zaman çekinmem. Fakat senin için fena olur!> dedim. Bu söz hoşuna gitti, barıştık ve konuşmaya başladık.”³²

Edebiyatçılarımız dışında, Ressam İbrahim Çallı, etrafına insanları toplayıp onlara nükteli bir şekilde anılarını anlatmasıyla *Amcabey*'de sıkça işlenen isimler arasındadır. Çallı'nın bir sözüne yine dergide ismiyle sıkça karşılaştığımız Yahya Kemal'in cevabı, fıkra olarak *Amcabey* sayfalarında kendine yer bulmuştur:

“Türk Ressam ve Heykeltıraşlar Cemiyeti'nin, Güzel Sanatlar Akademisi'nde sergi açacağı gündü. O gün şerefine yapılan törene, memleketin birçok tanınmış adamı çağrılmıştı. İbrahim Çallı, cemiyetin kuruluşundaki maksatları, o veciz ve belîğ natıkası ile davetlilere anlatırken:

— Arkadaşlar, dedi. Cemiyetimizin maksadı, bütün sanatkârlar arasında sıkı bir tesanüt tesis etmek yani onları, birbirlerinden kuvvet alarak birbirlerine dayanarak yaşatmaktır.

Yahya Kemal de dinleyenler arasındaydı:

— Çok isabet, diye söylendi. Zaten birçoğu, bir yere dayanmadan duramayacak hale geldiler.³³

İbrahim Çallı'dan başka, edebiyat dışında sanat icra eden, İstanbul Şehir Tiyatrosu oyuncusu Hazım Körmükçü de dergide adı sık zikredilen isimlerdendir. Beyoğlu'nda açtığı ve piyango sattığı dükkânı dergide birçok fıkra konu olmuştur. *Amcabey*'in on birinci sayısında yayımlanan *Hüviyet Cüzdanı* hikâyesinde de Hazım Körmükçü'den bahsedilmektedir.

Amcabey'de adı en çok geçen siyasî isimler o dönemin İngiltere Başbakanı Winston Churchill ve Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Franklin D. Roosevelt'tir. Bu ikili, Türkiye'yi savaşa girmeye ikna edebilmek için sundukları vaatlerle şiirlere konu olmuşlardır. Derginin çıktığı dönemlerde Hindistan için bağımsızlık mücadelesi veren Mahatma Gandhi de hakkında fıkralar yazılmış siyasî bir isimdir.

Amcabey, İsmet İnönü'nün Milli Şef ilan edildiği, hükûmetin basına büyük baskı yaptığı, tek parti döneminde yayımlanmıştır. İktidar güdümlü bu haber yapma

³² *Amcabey*, Sy.22, s.3

³³ *Amcabey*, Sy.35, s.5

ortamında, Belediye Başkanı ve Vali Lütfi Kırdar, belediye hizmetlerindeki eksikleri nedeniyle işlenebilen yegâne siyasî isim olmuştur.

3.8. Kadın - Erkek İlişkisi

Kentleşmeyle beraber değişen hayat şartları, aile yapısının da değişikliğe uğramasına yol açmıştır. Savaş yıllarında yaşanan ekonomik sıkıntılara rağmen kadınların bitmek bilmeyen ihtiyaçları, dergideki hikâyelerin temel konusunu oluşturmaktadır. Kadın-erkek ilişkisi birkaç şiir dışında, *Amcabey*'de hikâye türünde yer almıştır.

Kadın-erkek ilişkisine dair yazılan şiirlerin başlıca konusu, çıkartılması düşünülen ve o dönem halk arasında hakkında çok konuşulan Bekârlık Vergisi'dir. Bu konuyla ilgili Elebaşı imzasıyla şu dörtlük kaleme alınmıştır:

“Yüzde beş vergi alınsa bekâr erkeklerden,
Vermeli vergiyi üç misli, bekâr, nazlı bayan!
Bu bahiste daha fazla kadının methali var;
Tâ ezelden <dişi>dir erkeği baştan çıkaran!”³⁴

Bekârlık Vergisi, *Sabrin Sonu* isimli şiirde, evlilik hayatının yozlaşmasına vurgu yapılarak işlenmiştir:

“Erkek çapkınlığında, hanım alışkın bola,
Evlilik yollarında nicesi vermiş mola...
Vergisine şimdiden yüzde beş yüz zammola,
Devrin halkalanmamış talihli bekârına!”³⁵

Mahmut Yesari'nin, *Amcabey*'de yer alan çoğu hikâyesinin konusu evlilik hayatı ve kadın-erkek ilişkileridir. Mahmut Yesari, hikâyeleriyle şehir hayatının ve ekonomik darlığın meydana getirdiği yeni insan profillerinin, ilişkilerinde yaşadığı aksaklıkları nükteli bir üslupla ele almıştır. Otuz yedinci sayıda yayımlanan *Sevmek*

³⁴ *Amcabey*, Sy.61, s.5

³⁵ *Amcabey*, Sy.63, s.2

için hikâyesinde evlenmek üzere olan nişanlı çiftten kızın, erkeği aldatması üzerine erkek, kızıdan nişan yüzüğünü sevgilisine vermesini ve onunla evlenmesini, aşklarının daima sürebilmesi için kendisiyle sevgili kalmasını ister.

Otuz sekizinci sayıda yer alan *Kazakla Kılıbık* hikâyesinde, kılıbık ve kazak erkeğin evlilik hayatlarına dair sohbetleri ve kılıbığın kazağa verdiği nasihatler anlatılır. Kırkıncı sayıda çıkan *Dâhiyane Keşif* hikâyesinde, karısıyla küs oldukları için on beş gün hiç konuşmadıklarını söyleyen bir adama, başka bir adam, karınızı on beş gün susturan dâhiyane keşfi lütfen benimle paylaşın diye yalvarır. Elli yedinci sayıda yayımlanan *Saygılı Erkek* hikâyesinde, evli bir kadınla, âşık olmasına rağmen duyduğu saygıdan ötürü birlikte olmayan adamın tavrı, kadın tarafından şımarıkça bulunur. Mahmut Yesari'nin kadın ve erkeğin ilişkiye bakış açısını anlattığı hikâyeleri bunlarla sınırlı değildir. Yazar, dergide yer alan tüm hikâyelerinde zamane evliliklerini üstü kapalı bir şekilde eleştirmektedir.

Mahmut Yesari dışında Sağdıç, Patavatsız ve Sermet Muhtar Alus imzalarıyla bu konuyu işleyen hikâyeler yazılmıştır. Sermet Muhtar Alus'un ayrıca, derginin altmış sekizinci sayısında yayımlanan, ellili yaşlarında bir adamla metresinin hayatından bir kesitin sunulduğu Rönar Arjante isimli bir piyesi bulunmaktadır.

Amcabey'de, kadınlara, evlilik hayatlarıyla ilgili şu öğütlerde bulunulmuştur:

“* Erkeğimi adam edeceğim diye uğraşmayın. Annesinin adam edemediği bir erkeği siz nasıl edersiniz?

* Kocanızdan intikam almak için boşuna uğraşmayın. Bırakın, başka kadınlar sizin intikamınızı alırlar!

* Gözyaşlarınızın kıymetini bilin ve evleninceye kadar ağlamamaya bakın. Çünkü evlendikten sonra size birçok şeyi hatta saadetinizi temin edecek olan bu gözyaşlarıdır!”³⁶

³⁶ *Amcabey*, Sy.22, s.2

3.9. Eski - Yeni Mukayesesi

Amcabey'de kırk altı sayı boyunca yayımlanan *Dünden Bugünden* köşesinde, eski dönemlerde ve o zamanlarda yaşayan gazeteci, şair (Bkz.: Ek V, Resim 24), Türkçe muallimi (Bkz.: Ek V, Resim 25), sinir hekimi, tiyatro artisti, tiyatro aktörü, kitapçı, kadın hanende, erkek hanende, lise müdürü, operatör, mahalle bekçisi, artist, daire müdürü, arzuhalci, hokkabaz, berber, sporcu ve hamal gibi meslek gruplarına ait iki isim tanıtıcı bir yazıyla karşılaştırılmıştır.

Moda anlayışının geçen zamanla nasıl değiştiği ve bu değişimin kıyafetler, ayakkabılar, aksesuarlar ve saç şekilleri üzerinde nasıl etkili olduğu anlatılmıştır. Şehrin ve evlerin yeni mimarisine, eskiden ısınmak için mangal kullanılan evlerin artık kaloriferle ısındığına, sokakta yaşayan köpeklerin evlere taşındığına değinilmiştir. Şehrin ulaşım taşıtlarının geçirdiği gelişim; öküz arabası-kamyon, deniz yolları-seyri sefain, kira arabası-taksi, atlı tramvay-elektrikli tramvay karşılaştırmalarıyla izah edilmiştir.

Çay, kahve, lokanta, Göksu testisi-buzdolabı konulu yazılarda yiyecek içecek alışkanlıklarımızın tarihçesinden bahsedilmiştir. Nişan merasimi, komşu ve kurban bayramı konusunu işleyen yazılarda, modern zamanlara ayak uydurabilmek için gelenek ve göreneklerimizden uzaklaşmamız eleştirilmiştir.

Dünden Bugünden köşesinde, eski ve modern kalemler şu şekilde karşılaştırılmıştır:

“Eski yazıyı usulünce yazmak, <cim>lerin karnını, <ayın>ların kaşını, <he>lerin gözünü hakkıyla çiziktirmek ancak kamış kalemle mümkündü. Bu kalemler yarım parmak kalınlığında ve kırk, elli santim uzunluğunda, ortasındaki boğum yerinden ikiye bölünebilen kahverengi kamışlardan yapılırdı. Kamış, sahaflardan alınacağı zaman, çatlak matlak olmasın diye, şöyle yüksekte, bir taşın üstüne bırakılır, çıkan sese göre sağlam veya sakat olduğu anlaşılırdı.

...Koroğlu'nun, <Silah icat edildi, yiğitlik bozuldu!> dediği gibi demir uçlu kalemin icadı da kamış kalemin saltanatını bozdu. Nedir o

bugünkü istiloların rahatlığı? Ne çakı ister, ne makta! Ne hokka ister, ne divit! Doldur içine mürekkebin, tak yeleşin cebine! Dağ başında bir yazı mı yazacaksın, hazır! Postanenin kalemleri bozulmuş, mürekkepleri kurumuş mu, hemen istiloya el at! Pul üstüne bir imza mı istediler, şipşak!..”³⁷

Bu köşe dışında eski-yeni mukayesesi yapılan fıkralar ve yazılar bulunmaktadır. Mahmut Yesari, elli altıncı sayıda yayımlanan *Bekçi Baba* yazısıyla eski bekçilerle zamane bekçilerini karşılaştırmıştır. Eski bekçilerin babacan tavırları nedeniyle Bekçi Baba olarak anıldığını, şimdiki bekçilerin ise zorba olduğunu örnekler vererek açıklamıştır.³⁸

Amcabey'in elli sekizinci sayısında yer alan *Esrarlı Hayat* başlıklı yazıda mahalleli ilişkilerinin, zamanla nasıl değişim geçirdiği anlatılır:

“Eski mahalle hayatının bir iç görünüşü vardı: Hangi komşu ayda ne kazanır? Hangi komşunun ne kadar malı, ne kadar mülkü, hatta sandığında kaç bohçası, çıkınında kaç beşbirliği vardır? Kızına ne harcar, karısına ne sarf eder? Sırtındaki gömlek hangi tezgâhta dokunmuştur, elindeki tespih nereden gelmiştir? Bütün bunları mahalleli bilirdi.

Kimse kimseden varını yoğunu gizlemez, herkes billur köşlerde oturan sultanlar gibi birbirinin içini dışını seyrederek fakat birbiri hakkında hiçbir şüpheye düşmeden, yaşar giderdi.

Olaylar, insanlar arasında riya ve menfaat perdelerini çektikçe herkes birbirine yabancılaşmaya başladı. Öyle ki, üst katın kiracısı, alt kattaki kiracının sabahlara kadar eşine dostuna nasıl ziyafet çektiğine, karşiki komşunun sabah akşam kapısında nasıl otomobil beklettiğine, hatta kızı, anasının sırtındaki üç bin liralık kürkün nasıl alındığına; anası kızının ayağındaki iskarpinleri her ay nasıl değiştiğine akıl erdiremez oldu! Hayat esrarlaştı, insanların birbirlerinden şüphesi arttı.”³⁹

Zaman içinde Türkçenin değişmesi ve eski halinden uzaklaşması, kuşaklar arasındaki iletişimde anlaşmazlıklar yaşanmasına yol açmıştır. *Amcabey*'de bu durum fıkralara konu olmuştur. *Nine ile Torun* başlıklı fıkra da bunlardan biridir:

³⁷ *Amcabey*, Sy.61, s.8

³⁸ *Amcabey*, Sy.56, s.6

³⁹ *Amcabey*, Sy.58, s.3

“Sevgi odaya girince büyükannesinin ağladığını gördü. Kadıncağız, elindeki gazetenin bir köşesine bakıp bakıp ağlıyordu. Sevgi:

— Neden ağlıyorsun büyükanne, diye sordu. Büyükanne derin bir iç çekmesinden sonra:

— Bir <irtihal-i dâr-ı beka> haberi okudum da diye kekeleydi. Çocuk ferahlamıştı:

— Ben de bir <ölüm> haberi okudun sanmıştım büyükanne, diyerek rahat bir nefes aldı!”⁴⁰

3.10. Diğer Temalar

Amcabey'de, işlenen diğer temaları, Şehir Tiyatroları, radyo yayını ve futbol müsabakaları olarak sıralayabiliriz. Şehir Tiyatroları genellikle bakımsız binasıyla konu edilmiştir. Tiyatro binasının eskiliği nedeniyle gazetelerde hep salaş bina olarak anılmasına atıfta bulunan fıkralar yazılmıştır. On beşinci sayıda yayımlanan *Salaşpur* fıkrasında da bu konu işlenmiştir.

Şehir Tiyatrosu'nun damının çökmesi de fıkralarda yer almıştır. Çökmenin ardından onarılmasına rağmen, damın akmaya devam etmesine; “Geçen gün yağın yağmurda şehir tiyatrosunun damından bir damla su akmadığı hayretle görülmüştür.”⁴¹ sözleriyle atıfta bulunulmuştur. Ayrıca Vasfi Rıza Zobu'nun Şehir Tiyatrosu'nun çatı katında yaşayan fare ailesinin hayatını anlattığı piyesleri de binanın fareli oluşuna bir gönderme içermektedir.

Amcabey'de bir diğer tema olarak radyo yayınları ele alınmıştır. Ankara Radyosu'nun düdüğü pek çok fıkrada kullanılmıştır. Ankara Radyosu'nda, *Radyo Gazetesi* isimli programı hazırlayıp sunan Nurettin Artam'ın yayın sırasında yaşadığı dil sürçmeleri mizahî bir üslupla işlenmiştir. Nurettin Artam'ın hiç değişmeyen, kalıplaşmış sunumuna dergide yayımlanan, “...Nurettin Artam, dün gece Radyo Gazetesi'ni kaparken, <Hepinize şen ve aydın geceler dilerim.> diyeceği yerde

⁴⁰ *Amcabey*, Sy.25, s.2

⁴¹ *Amcabey*, Sy.6, s.1

<Hepinize aydın ve şen geceler dilerim.> diyerek önemli bir değişiklik yapmıştır.”⁴²
sözleriyle atıfta bulunulmuştur.

Radyo yayınlarında seçilen şarkılar şu fıkrayla konu edilmiştir:

“Sayın bay bir saattir çaldırıp dinlediği plaklardan bir tanesini bile beğenmemişti. Satıcı kız, nihayet dayanamadı:

— Peki ama, dedi. Nasıl bir şarkı istiyorsunuz, onu söyleyin bayım.

Sayın bay, başını satıcı kıza uzattı:

—Şöyle, büyükannemin gençliğinde söylenen şarkılardan arıyorum, matmazel, dedi. Kız:

—Öylesi bizde yok bayım, diye cevap verdi. Bir defa İstanbul Radyosu’na, olmazsa Ankara Radyosu’na bakınız.”⁴³

Kavga çıkmadan tamamlanamayan vukuatlı futbol müsabakaları da fıkralara konu olmuştur. Derginin yirmi dördüncü sayısında çıkan *Heyecan* isimli fıkra ile elli sekizinci sayıda yer alan *Maç* isimli fıkrada müsabaka sırasında kavga eden futbolcular ele alınmıştır.

⁴² Amcabey, Sy.6, s.1

⁴³ Amcabey, Sy.28, s.2

SONUÇ

Hikâye ve şiir dışında radyo için piyesler yazan, ayrıca sahnelenmiş bir tiyatro oyunu sahibi olan Cemal Nadir'in, karikatüristliğinin yanında başarılı bir mizah yazarı olduğunu söyleyebiliriz. Fakat yazı ve şiirlerini kitap haline getirmediği ve çoğunda Bacanak, Patavatsız, Amcabey gibi takma isimler kullandığı için yazar yönü unutulmuş Cemal Nadir, yalnızca karikatürist kimliği ile tanınmıştır.

Cemal Nadir tarafından II. Dünya Savaşı sırasında, 1942–1944 yılları arasında çıkarılan *Amcabey* dergisi, döneme başka bir açıdan yaklaşmasıyla önemli bir yayındır. Savaş nedeniyle hayat koşulları ağırlaşmış, buna paralel olarak Türk mizahı en kısır zamanlarını yaşamaya başlamıştır. Cemal Nadir, kurucusu olduğu *Amcabey* dergisiyle durgunlaşmış Türk mizahının, hem karikatür hem süreli yayıncılık hem de edebiyat bakımından yeni bir soluk almasını ve hareketlenmesini sağlamıştır.

İlk sayısı 5 Birincikânun 1942 tarihinde çıkan *Amcabey*'in yayın hayatı, 25 Mart 1944 tarihli altmış dokuzuncu sayıyla sona ermiştir. Dergide en etkili olan isimler: Patavatsız, Bacanak, Uykusuz, Kederli imzalarını da kullanan Cemal Nadir başta olmak üzere, Sağdıç müstearıyla Rıza Ruşen Yüceer, Mahmut Yesari, Burhan Felek, Sermet Muhtar Alus, Hüseyin Rıfat ve Vasfi Rıza Zobu olarak sıralanmaktadır. Karikatürist olarak ise Cemal Nadir dışında Selma Emiroğlu, Semih Balcıoğlu, Vasıf Erak, Orhan Kaşıray ve Ercüment Baktır gibi genç isimlerin çalışmalarına dergide yer verilmiştir. *Amcabey*'in II. Dünya savaşı yıllarında çıkması nedeniyle karikatürlerin büyük bölümü savaş konusu etrafında çizilmiştir.

Amcabey'de yer alan başlıca yazılar, türlerine göre: Fıkra, deneme, şiir, hikâye, sohbet, ilan, mülakat, piyes, eski-yeni mukayesesi, mektup, musavver yazı, roman, hatırat ve gezi yazısı gibi isimlendirmeler altında sınıflandırılmıştır. Söz konusu türlerde tema olarak, savaş, karaborsa, hayat pahalılığı, bit ve tifus gibi bulaşıcı hastalıklar, tramvayın kalabalığı ve şehrin ulaşım sorunu, edebî ve siyasî

portreler, kadın-erkek ilişkileri, geleneklerin terk edilmesi, şehir tiyatrolarının bakımsız binası, futbol müsabakalarındaki kavgalar, radyo yayınındaki aksaklıklar ele alınmıştır.

Savaş teması karikatürlerden sonra en fazla şiirlerde işlenmiştir. *Amcabey*'in ilk sayısından itibaren *Haftanın Destanı* başlığı altında, savaşan ülkelerle ilgili şiirler kaleme alınmıştır. Bu şiirler, savaş yıllarında yaşanan tüm gelişmeleri mizahî bir üslupla yansıtmaları bakımından önem taşımaktadır. Savaşın tüm şiddetiyle devam ettiği ve hükûmetin basın üzerindeki baskısının hat safhada olduğu yıllarda yayımlanan *Amcabey*'de siyasî konular tenkidî bir gözle değerlendirilememiştir.

İç politikaya dair, dergide yalnızca 1943'te yapılan milletvekili seçimleri ve uygulanan Varlık Vergisi Kanunu ile ilgili yazı ve şiirler yayımlanmıştır. Hükûmetin eleştirilmesinin yasak olduğu yıllarda çıkan dergide, eleştiriler yalnızca sosyal konular ve belediyeçilik hizmetleriyle sınırlı kalmıştır. Belediyeler de en fazla tramvay ve otobüslerin kalabalığı ile şehrin pisliği konuları dâhilinde ele alınmıştır.

Savaşın yol açtığı yokluk ve ekonomik darlık fırsatçılar tarafından sömürülmüş, karaborsa ve hayat pahalılığı dönemin sosyal hayatını çıkmaza sokmuştur. *Amcabey*'de yer alan yazılarda bu durum sıklıkla işlenmiş, savaşa katılmayan Türkiye'de asker kaybı olmamasına rağmen karaborsanın yönlendirdiği piyasalar yüzünden insanların ahlak kaybı yaşadığı vurgulanmıştır.

Amcabey'in yayımlandığı yıllarda ülkede bit ve tifüs gibi bulaşıcı salgın hastalıklar yaşanması nedeniyle bu konuda çok sayıda fıkra, deneme ve mülakat yazılmıştır. Dönemin etkili olan edebî, siyasî ve diğer bazı sanatkâr isimlerine de *Amcabey* sayfalarında yer verilmiştir.

Dergide yer alan hikâyelerin çoğunda, şehir hayatıyla birlikte yozlaşan aile hayatı ile kadın erkek ilişkilerinin geçirdiği değişim, mizahî bir üslupla ele alınmıştır. Bu hikâyelerde özellikle Mahmut Yesari imzası dikkat çekmektedir. Mahmut Yesari hikâyelerinde yeni anlayışa uygun kadın-erkek ilişkilerini eleştirirken üstü kapalı

olarak eskinin savunuculuğunu üstlenmiştir. *Amcabey*'deki eski-yeni mukayesesi bu hikâyelerle sınırlı değildir. *Dünden Bugünden* köşesinde, eski ve yeniye ait değerler kırk altı sayı boyunca incelenmiştir.

Bu konular dışında futbol müsabakaları, şehir tiyatroları ve radyo yayınları da yazılarda mizahî bir üslupla ele alınmıştır. *Amcabey* yayımlandığı dönemi, yazı ve karikatürleriyle her açıdan ele almıştır. Bu özelliğiyle dergi, II. Dünya Savaşı yıllarını yansıtan bir ayna ve bir tarihçe işlevini taşımaktadır.

Amcabey, Cemal Nadir'in mizah anlayışına bağlı olarak, halkı sıkıntıya sokan meseleleri muazzam bir seçkinlikle ele alan, Türk halkının en sıkıntılı zamanlarında düşüncenin ışığıyla tebessüm etmesini sağlayan, bu başarısı sayesinde halkın büyük beğenisine mahzar olan Türk mizah edebiyatının öncü bir örneğidir.

BİBLİYOGRAFYA/KAYNAKÇA

- Arık, M. Bilal: **Kral Çıplak - Türk Basımına Eleştirel Bir Bakış Denemesi**, İstanbul, Tablet Kitabevi, 2005
- Akşin, Sina, v.d.: **Yakınçağ Türkiye Tarihi, C.I**, İstanbul, Milliyet Yayınları, 2003
- Albayrak, Nurettin: “Hiciv: Halk Edebiyatı” **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998, s.452
- Balcıoğlu, Semih: **Cumhuriyet’in 75. Yılında Türk Karikatürü**, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 1999
- Balcıoğlu, Semih: **Memleketimden Karikatürcü Manzaraları**, İstanbul, Can Yayınları, 2003
- Banarlı, Nihad Sâmi: **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, C.II**, İstanbul, M.E.B., 2001
- Baudelaire, Charles: **Gülmenin Özü**, Çev: İrfan Yalçın, İstanbul, İris Yayıncılık, 1997
- Bergson, Henri: **Gülme: Komiğin Anlamı Üstüne Deneme**, İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 1996
- Berkes, Niyazi: **Türkiye’de Çağdaşlaşma**, Haz: Ahmet Kuyaş, İstanbul, YKY, 2002
- Boratav, Pertev Naili: **Nasreddin Hoca**, İstanbul, Kırmızı Yayınları, 2007

- Boya, Orkun Levent: **Edebiyatımızda Mizah**, Ankara, Kırkayak Ofset Matbaacılık, 1986
- Çakır, Hamza: “Tarihimizin İlk Mizah Dergisi Diyojen’in Kapatma Cezalarına Yine Mizahi Yoldan Gösterdiği Tepkiler”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. XV, 2003, s.161–172
- Çapanoğlu, M. Süleyman: **Basın Tarihimizde Mizah Dergileri**, İstanbul, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, 1970
- Çeviker, Turgut: **Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü I: Tanzimat Dönemi 1867–1878**, İstanbul, Adam Yayıncılık, 1986
- Çeviker, Turgut: **Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü II: Meşrutiyet Dönemi 1908–1918**, İstanbul, Adam Yayıncılık, 1988
- Çeviker, Turgut: **Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü III: Kurtuluş Savaşı Dönemi 1918–1923**, İstanbul, Adam Yayıncılık, 1991
- Çeviker, Turgut: **Karikatür Üzerine Yazılar**, İstanbul, İris Yayıncılık, 1997
- Çoruk, Ali Şükrü: **Mizah Şairi: Fazıl Ahmet Aykaç**, İstanbul, Kitabevi Yayınları, 2008
- Çoruk, Ali Şükrü: **Mizah Penceresinden Milli Mücadele: Ya İstiklâl Ya Ölüm**, İstanbul, Kitabevi Yayınları, 2008

- Çoruk, Ali Şükrü: “Vükelâname Yahut Meşrutiyet Döneminde Bir Kabine Toplantısı”, **Journal of Turkish Studies: Türklük Bilgisi Araştırmaları**, C.XXX, 2005, s.274–283
- Demirci, Cihan: **Cemal Nadir 100 Yaşında**, Ankara, Karikatürcüler Derneği, 2002
- Ertuğ, Hasan Refik: **Basın ve Yayın Hareketleri Tarihi**, İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1959
- Freud, Sigmund: **Esprî Sanatı**, Çev: Erdoğan Alkan, İstanbul, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, 1999
- Gönenç Yapar, Aslı: “Türkiye’de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi”, **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, C.XXIX, 2007, s.63–78
- Gövsa, İbrahim Alâettin **Türk Meşhurları Ansiklopedisi**, y.y., Yedigün Neşriyatı, t.y.
- İskit, Server: **Türkiye’de Matbuat İdareleri ve Politikaları**, Ankara, Basın Yayın Umum Müdürlüğü, 1943
- Kabacalı, Alpay: **Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Matbaa Basın ve Yayın**, İstanbul, Literatür Yayınları, 2000
- Kabacalı, Alpay: **Türk Basınında Demokrasi**, Ankara, Kültür Ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1999

- Kaplanoglu, Raif: **Bursalı Şair, Yazar ve Ünlüler Ansiklopedisi**, Bursa, Avrasya Etnografya Vakfı Yayınları, 1998
- Koçak, Cemil: **Türkiye’de Milli Şef Dönemi C. I-II**, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008
- Koestler, Arthur: **Mizah Yaratma Eylemi**, Çev: Özcan Kabakçioğlu, Sevinç Kabakçioğlu, İstanbul, İris Yayıncılık, 1997
- Koloğlu, Orhan: **Osmanlı’dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi**, İstanbul, Artı Yayın, 2006
- Koloğlu, Orhan: **Türkiye Karikatür Tarihi**, İstanbul, Bileşim Yayıncılık, 2005
- Kortantamer, Tunca: “Osmanlı Dönemi Türk Mizah Anlayışı”, **Journal of Turkish Studies: Türklük Bilgisi Araştırmaları**, C.XXVII, 2003, s.373–379
- Kortantamer, Tunca: “Kuruluştan Tanzimat’a Kadar Osmanlı Dönemi Türk Mizahının Kısa Bir Tarihi”, **Türkler Ansiklopedisi**, C.XI, 2002, s.605–621
- Levend, Ağâh Sırrı: **Türk Edebiyatı Tarihi C.I**, Ankara, TTK Basımevi, 1998
- Moran, Berna: **Edebiyat Kuramları ve Eleştiri**, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007
- Nesin, Aziz: **Cumhuriyet Dönemi Türk Mizahı**, Yay. Haz: Turgut Çeviker, İstanbul, Adam Yayıncılık, 2001

- Oktay, Ahmet: **Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı 1923–1950**, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları,1993
- Oral, Fuat Süreyya: **Türk Basın Tarihi**, Ankara, Yeni Adım Matbaası, 1968
- Öngören, Ferit: **Cumhuriyet’in 75. Yılında Türk Mizahı ve Hicvi**, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 1999
- Özcan, Ömer: **Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Hiciv ve Mizah**, İstanbul, İnkılâp Kitabevi, 2002
- Pala, İskender: “Hezl: Türk Edebiyatı”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998, s.305–306
- Pala, İskender, Metin Akkuş: “Hiciv: Divan Edebiyatı”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C.XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998, s.450–451
- Sertel, Zekeriya: **Hatırladıklarım**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2000
- Sipahioğlu, Ahmet: **Çizgi Film Teknikleri Açısından Tazimat’tan 1980’e Türk Grafik Mizahında Yeni Eğilimler**, (Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi), İzmir, 1993
- Topuz, Hıfzı: **Türk Basın Tarihi**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2003
- Turan, Oğuz: **Basında Çizgi Sanatı**, İstanbul, Ankara Gazeteciler Cemiyeti Yayını, 1975

- Uçarol, Rifat: **Siyasî Tarih (1789–1994)**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1995
- Usta, Çiğdem: **Mizah Dilinin Gizemi**, İstanbul, Akçağ Yayınları, 2005
- Ülken, Hilmi Ziya: **Türkiye’de Çağdaş Düşünce Tarihi**, İstanbul, Ülken Yayınları, 1998
- Yalman, Ahmed Emin: **Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim C.II (1922–1971)**, Yay. Haz: Erol Şadi Erdinç, İstanbul, Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., 1997
- Yavuz, Kâmil: **Cemal Nadir Caddesi**, Bursa, BURFAŞ A.Ş., 2002
- Yücebaş, Hilmi: **Bütün Cepheleriyle Cemal Nadir**, İstanbul, Duygu Matbaası, 1950
- Yücebaş, Hilmi: **Cemal Nadir ve Amcabey**, İstanbul, Dizerkonca Matbaası, 1955
- Yücebaş, Hilmi: **Cemal Nadir: Hayatı, Karikatürleri, Hatıraları**, İstanbul, Dizerkonca Matbaası, 1957
- Yücebaş, Hilmi: **Hiciv ve Mizah Edebiyatı Antolojisi**, İstanbul, Leyla ve Mecnun Yayıncılık, 2004
- (...) **“Mizah”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C.VI, Dergâh Yayınları, 1980, s.382–388

(...) “Hüseyin Rıfat Bey”, **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C.IV, Dergâh Yayınları, 1980, s.302

(...) “Mizah”, **Ana Britannica**, C.XVI, Ana Yayıncılık, 1989, s.156

EKLER

Ek I. Türlerle Göre İndeks

Fıkralar

1. “Yıkılmak Tehlikesi”, İmzasız, Sy.1, s.2
2. “Tebessüm”, İmzasız, Sy.1, s.2
3. “Şeker İşi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.2, s.2
4. “Soy Adları” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.2, s.2
5. “Kart” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.2, s.2
6. “Mesele Yok” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.3, s.2
7. “Dolan Cehennem” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.3, s.2
8. “Uzun Ömür” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.3, s.2
9. “Yanlışlar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.3, s.2
10. “Helvacının Üzüümü” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.3, s.2
11. “Harbin Doğuşu” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.4, s.3
12. “Zekâ ve Zeki” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.4, s.3
13. “Yandı!” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.4, s.3
14. “Asansör” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.4, s.3
15. “Öğünmek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.4, s.3
16. “Konforlu Teşbih” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.5, s.2
17. “On Beş Dakika” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.5, s.2
18. “Hami ile Mahmi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.5, s.2
19. “Drahoma” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.5, s.2
20. “Sıfır” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.5, s.2
21. “Heykel” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.6, s.2
22. “Açıkgöz” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.6, s.2
23. “Altın” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.6, s.2
24. “Hayat Sevgisi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.6, s.2
25. “Gelelim” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.6, s.2

26. “Daimi Müşteri” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.6, s.3
27. “Çelenk Parası” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.6, s.3
28. “Yağlı Yanak” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.7, s.2
29. “Muaşeret Adabı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.7, s.2
30. “Çoban Radyoda” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.7, s.2
31. “Beyin” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.8, s.2
32. “Şenlik” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.8, s.2
33. “Kurşun” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.8, s.2
34. “Radyonun Düdüğüne Dair” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.8, s.2
35. “Kemer” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.8, s.2
36. “Nallı Pire” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.8, s.3
37. “Bir Zamanlar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.9, s.2
38. “İlaç” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.9, s.2
39. “Saygısızlarımıza Mahsus” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.9, s.2
40. “Sen De Seveceksin” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.10, s.2
41. “Ufak Zafer” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.10, s.2
42. “Gelir Meselesi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.10, s.2
43. “Mide” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.11, s.2
44. “Tabii Ecel” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.11, s.2
45. “Gideceğiniz Yer” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.11, s.2
46. “Akan Su” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.11, s.2
47. “Gandi’nin Orucu” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.12, s.1
48. “Tuzsuz Bekir” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.12, s.1
49. “Orta Yaşlısı” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.12, s.3
50. “İncir” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, 20 Şubat 1943, Sy.12, s.3
51. “Değersiz Hediye” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.12, s.3
52. “Beş Yüz Beş Kuruş” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.13, s.3
53. “Bir Prensip” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.13, s.3
54. “Resmen İhtiyar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.14, s.2
55. “Konuşmak ve Dinlemek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.14, s.2
56. “Yeni Caddeler” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.14, s.3
57. “Fındıkçılık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.15, s.2

58. “Afiyetle” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.15, s.2
59. “Salaşpur” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.15, s.2
60. “Kalay” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.15, s.3
61. “İki İmar Usulü” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.15, s.3
62. “Fıkra:1” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.15, s.4
63. “Fıkra:2” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.15, s.4
64. “Fıkra:3” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.16, s.4
65. “Fıkra:4” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.16, s.4
66. “Oturacak Ada” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.17, s.3
67. “İkincisi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.17, s.3
68. “Fıkra:5” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.17, s.4
69. “Fıkra:6” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.17, s.4
70. “Fıkra:7” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.17, s.4
71. “Çubuğun Vazifesi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.18, s.3
72. “Fıkra:8” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.18, s.4
73. “Fıkra:9” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.18, s.4
74. “Fıkra:10” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.18, s.4
75. “Dişin Kökü” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.19, s.2
76. “Umacı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.19, s.2
77. “Hamamdan Sonra” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.19, s.2
78. “Fıkra:11” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.19, s.4
79. “Fıkra:12” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.19, s.4
80. “Fıkra:13” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.19, s.4
81. “Fıkra:14” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.19, s.4
82. “Fıkra:15” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.20, s.4
83. “Fıkra:16” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.20, s.4
84. “Kese” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.21, s.2
85. “Dar Kapı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.21, s.2
86. “Gandi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.21, s.2
87. “Fırtına” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.21, s.3
88. “Fıkra:17” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.21, s.4
89. “Fıkra:18” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.21, s.4

90. “Telif Yazı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.22, s.2
91. “Temaşa” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.22, s.2
92. “Acaip Soyadları” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.22, s.2
93. “Bir Barışma Hatırası” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.22, s.3
94. “Fıkra:19” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.22, s.4
95. “Fıkra:20” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.22, s.4
96. “Fıkra:21” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.22, s.4
97. “Saat”, İmzasız, Sy.23, s.1
98. “Nasıl Yazmalı?”, İmzasız, Sy.23, s.1
99. “Tetkik” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.23, s.2
100. “Düdüklü Neşriyat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.23, s.2
101. “Fıkra:22” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.23, s.4
102. “Fıkra:23” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.23, s.4
103. “Fıkra:24” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.23, s.4
104. “Fıkra:25” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.23, s.4
105. “Alman Mimari Sergisinde” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.24, s.1
106. “İkisini De” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.24, s.1
107. “Beylik” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.24, s.1
108. “Yıldırım” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.24, s.2
109. “Bollukla Kıtık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.24, s.2
110. “Heyecan” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.24, s.2
111. “Menfaat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.24, s.2
112. “Fıkra:26” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.24, s.4
113. “Fıkra:27” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.24, s.4
114. “Kısmet” İmzasız, Sy.25, s.2
115. “Kibarlar” İmzasız, Sy.25, s.2
116. “Yangın” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.25, s.2
117. “Haciz” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.25, s.2
118. “Nine ile Torun” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.25, s.2
119. “Fıkra:28” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.25, s.4
120. “İslim” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.26, s.2
121. “Radyo” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.26, s.2

122. “Sigorta” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.26, s.2
123. “Fıkra:29” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.26, s.4
124. “Fıkra:30” (Fıkra Müsabakası), İmzasız, Sy.26, s.4
125. “Etek Meselesi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.27, s.2
126. “Zengin İlanı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.27, s.2
127. “Salamon’un Akli” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.27, s.2
128. “Toprak Mahsulü” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.28, s.2
129. “Tarif” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.28, s.2
130. “Şarkı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.28, s.2
131. “Yüz Gram Tereyağı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.28, s.2
132. “İşin Kolayı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.28, s.2
133. “Fark” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.28, s.2
134. “Siyah, Mavi, Kırmızı” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.28, s.3
135. “İmdat” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.28, s.3
136. “Kös Dinlemiş” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.29, s.2
137. “Canlı Takvim” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.29, s.2
138. “İskele Hamalları” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.29, s.2
139. “Otobüs Hattı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.29, s.2
140. “Hasırla Keçe” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.29, s.3–4
141. “Fitilin Nükteleri”, Körkütük, Sy.30, s.2
142. “Tasarruf” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.30, s.2
143. “Karısının Çorabı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.30, s.2
144. “İki İhtiyar” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.30, s.3
145. “Alınamayan Şey” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.30, s.3
146. “Fitilin Nükteleri”, Körkütük, Sy.31, s.2
147. “Ter” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.31, s.2
148. “Fert ve Cemiyet” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.31, s.2
149. “Tehlike” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.31, s.2
150. “Tatarcık” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.31, s.3
151. “Bela” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.32, s.3
152. “Hurşid” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.33, s.3
153. “Tiri Müjgan” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.33, s.3

154. “Aradığınız Gibi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.34, s.5
155. “İkbal Baremi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.34, s.5
156. “İstanbul” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.34, s.5
157. “Ben De” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.34, s.5
158. “Ol Saltanat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.34, s.5
159. “Beaute Publique” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.34, s.6
160. “Karagöz” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.34, s.6
161. “Verim” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.35, s.4
162. “İki Gazi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.35, s.4
163. “Pilav” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.35, s.5
164. “Dayanmak” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.35, s.5
165. “Ucuz Hayat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.35, s.5
166. “Uyan Birader” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.35, s.5
167. “Kadının Fendi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.36, s.5
168. “Sebil” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.36, s.5
169. “Kar İçin Mi? Nam İçin Mi?” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.36, s.5
170. “Emekli” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.37, s.4
171. “Muşamba Yerine” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.37, s.4
172. “Duçenin Yeri” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.37, s.4
173. “Çekmek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.37, s.4
174. “Mazeret” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.37, s.4
175. “Şükret” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.37, s.4
176. “Güzellik” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.37, s.8
177. “Boğulmak” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.38, s.4
178. “Sulist” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.38, s.4
179. “Alışkanlık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.38, s.4
180. “Kan Kardeşi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.38, s.5
181. “Sulh İçin Yapılan Dua” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.39, s.4
182. “Balıkların İntikamı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.39, s.4
183. “Gül Ki Gül Yüzüne Gülmek Yaraşır” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.39, s.4
184. “Sansür” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.39, s.4

185. “Manalı Şeyler” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.40, s.4
186. “Bizim Denizin Yelkenlisi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.40, s.5
187. “Kazara Şöhretler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.40, s.5
188. “Şeftaliler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.40, s.5
189. “Öküz Meselesi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.41, s.4
190. “Atlamazsa Ayıp” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.41, s.5
191. “Ucuzlamış” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.41, s.5
192. “Söyletir” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.41, s.5
193. “Yelkenler Mayna” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
194. “Hayaller” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
195. “Atı Alan..” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
196. “Başından Gidenler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
197. “Mazeret” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
198. “Korku” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
199. “Malumat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.42, s.4
200. “Sivri Hisar” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.42, s.8
201. “Cehenneme!” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.42, s.8
202. “Post!” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.42, s.8
203. “Garaj” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.43, s.4
204. “16 Numaralı Dünya” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.43, s.4
205. “Bir Müstesna” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.43, s.4
206. “Barometre” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.43, s.4
207. “Ucuzluk Grevi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.44, s.4
208. “Un İhtiyacı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.44, s.4
209. “İkiye Karşı Bir” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.44, s.4
210. “Yazık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.44, s.4
211. “Cennette Cehennem” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.44, s.9
212. “İltica” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.44, s.9
213. “Şükür” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.45, s.5
214. “Mektup Kâğıdı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.45, s.5
215. “Turfandalar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.45, s.5
216. “Nakit” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.45, s.5

217. “Kezzap” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.45, s.5
218. “Menfaat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.45, s.5
219. “Adamına Göre” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.45, s.8
220. “İki Ahmet” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.45, s.8
221. “Muska” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.45, s.8
222. “Memur, Artist” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.46, s.4
223. “Modern İsa” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.46, s.4
224. “Baklalar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.46, s.4
225. “Azat” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.46, s.8
226. “Güzel Hırsız” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.47, s.4
227. “Geçinmek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.47, s.4
228. “Bilet Parası” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.47, s.4
229. “Cesedi ile Ruh” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.47, s.8
230. “Nimet” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.47, s.8
231. “Tayyare ve Harp”, İmzasız, Sy.48, s.6
232. “Mürakaba”, İmzasız, Sy.48, s.7
233. “Kâfir Göz” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.48, s.8
234. “İmamlık” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.48, s.8
235. “İkinci Cephe” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.49, s.4
236. “Mantık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.49, s.4
237. “Bir Nokta” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.49, s.4
238. “Zorla” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.50, s.4
239. “Dünya ve Çanta” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.50, s.4
240. “Tramvay Yasakları” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.50, s.4
241. “Yarım Şiir” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.50, s.5
242. “Nüfus Meselesi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.51, s.4
243. “Poezi Mort” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.51, s.4
244. “Tedbir” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.51, s.4
245. “Şairin Dişleri”(Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.51, s.6
246. “Mübalağa” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.51, s.6
247. “Şeytandan Evvel” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.52, s.8
248. “Yapışıklar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.53, s.4

249. “Sanat ve Sanatkâr” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.53, s.4
250. “Kul Korkusu” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.53, s.5
251. “Koç” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.54, s.8
252. “Bir Aç Gözlü” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.54, s.8
253. “Mesihi” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.55, s.8
254. “İtibar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
255. “Dalkavuk” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
256. “Antika” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
257. “Daha Mühim” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
258. “Eyvah” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
259. “Çivi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
260. “Ekmek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
261. “Maşallah” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.56, s.5
262. “Korku” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.56, s.8
263. “Keyif” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.57, s.5
264. “Hiç Olmazsa” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.57, s.5
265. “Yürek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.57, s.5
266. “Yazık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.57, s.5
267. “Teessür” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.57, s.5
268. “Kabihat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.57, s.5
269. “Ah, ah...” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.58, s.5
270. “Masal” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.58, s.5
271. “Bebekler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.58, s.5
272. “Maç” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.58, s.5
273. “Dua” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.58, s.5
274. “Bir Sarhoşluk Hatırası” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.58, s.5
275. “Tek Göz” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.58, s.8
276. “Yeni Elbise” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5
277. “Yanlı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5
278. “Döndürür” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5
279. “Eşeklere Mahsus” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5
280. “Ayrılık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5

281. “Kösele” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5
282. “Ne Virecen?” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.59, s.5
283. “Tahkir” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.59, s.8
284. “Yoh, Yoh” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.60, s.5
285. “Adam Olmayınca” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.60, s.5
286. “Asıl Kadın” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.60, s.5
287. “Ekâbir” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.60, s.5
288. “Zerde” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.60, s.8
289. “Eski Yemekler” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.60, s.8
290. “Kesik Saç” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.61, s.5
291. “Şair” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.61, s.5
292. “Mücadele Arkadaşı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.61, s.5
293. “Harap Evler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.61, s.5
294. “Talih” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.61, s.5
295. “Yumurta” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.61, s.8
296. “Hiciv” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.61, s.8
297. “Kâr” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.62, s.5
298. “Kauçuk ve Yağ” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.62, s.5
299. “Opera” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.62, s.5
300. “Çocuklarla” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.62, s.5
301. “Yemiş” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.62, s.5
302. “Yenilenen Eskiler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.62, s.5
303. “Altın ve Âşık” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.62, s.8
304. “Ağlatayım Derken” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.63, s.5
305. “Bozulanlar” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.63, s.5
306. “Petrol” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.63, s.5
307. “Eleman” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.63, s.5
308. “Sarsıntı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.63, s.5
309. “Sis” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.63, s.5
310. “Okuyup Yazmak” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.64, s.5
311. “Biri Olmazsa” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.64, s.5
312. “Tehlike” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.64, s.5

313. “Gazete” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.64, s.5
314. “Beğenmek” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.64, s.8
315. “Allah’ın Hikmeti” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.64, s.8
316. “Yenilenen Eskiler” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.65, s.5
317. “Tahsil” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.65, s.5
318. “Öğünmek” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.65, s.5
319. “Zor İş” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.65, s.5
320. “Dam Çatı” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.67, s.5
321. “Üstatlık” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.67, s.5
322. “Tersine” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.67, s.5
323. “Hacı Bektaşî Yortusu” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.67, s.7
324. “Nazik Zaman” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.68, s.5
325. “Maksat” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.68, s.5
326. “Vakit Meselesi” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.68, s.5
327. “Kim Öğretti?” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.69, s.5
328. “Rüya” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.69, s.5
329. “Vasiyetname” (Amcabey’den Rivayet), İmzasız, Sy.69, s.5

Denemeler

1. “Bacak” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.1, s.1
2. “Üçüncü Seyahat” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.2, s.1
3. “Berlin’de Bayram Namazı” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.4, s.1
4. “Büyük Adam Ne Oldu Sana?” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.4, s.1
5. “Şairane Harpler” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.5, s.1
6. “Kâinat Muamması” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.5, s.1
7. “Gazete Falcılığı” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.6, s.1
8. “Şimdi Sırası Mı?” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.7, s.1
9. “Sulh Nerede?” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.8, s.1
10. “Mükellefler” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.10, s.1
11. “Yeni Bir İnsan” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.11, s.1

12. “Cazibe Kanunu” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.11, s.1
13. “İğreti At” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.11, s.1
14. “Hatay’dan Gelen Hakikat” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.13, s.1
15. “Propaganda Gayreti” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.13, s.1
16. “Listede Görünmeyenler” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.14, s.1
17. “Şeker Tarifesi” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.15, s.1
18. “Boğaz Meselesi” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.16, s.1
19. “Omfalos” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.17, s.1
20. “Orta Gelirliler” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.18, s.1
21. “Köylü Gene Kazanıyor” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.19, s.1
22. “Para Cezası” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.21, s.1
23. “Zorla Güzellik Olur Mu?” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.22, s.1
24. “Naşid’in Vasiyeti” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.23, s.1
25. “Dövüş İştah” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.25, s.1
26. “Cezalar Mübareki” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.26, s.1
27. “Cinsi Terbiye” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.28, s.1-4
28. “Kayıplar” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.29, s.1
29. “Yıllar” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.31, s.1
30. “Tavsiyeler” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.31, s.1
31. “Hangi Rıza Tevfik?” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.31, s.1
32. “Randevu” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.32, s.1
33. “Apartmanistan” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.33, s.1
34. “Ucuz Atlattık” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.33, s.1
35. “Yeni Ruh” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.34, s.4
36. “Furya!” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.34, s.4
37. “Kestirme Yol” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.35, s.4
38. “Kaçanın Anası” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.36, s.4
39. “Cankurtaranlar” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.38, s.4
40. “Parmak” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.38, s.4
41. “Fırınlar” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.38, s.4
42. “Balıklarımız” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.38, s.4
43. “Büyükdere Otobüsleri” (İster Ağla İster Gül), Amcabey, Sy.38, s.5

44. “Halkın Gözü, Kulağı” (Dev Aynası), İmzasız, Sy.39, s.3
45. “Roma’nın Sesi” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.40, s.3
46. “Zor İş” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.40, s.3
47. “Pastörize Ahlak” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.40, s.3
48. “Biz Hangisiyiz?” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.41, s.3
49. “Yeni Evlenmeler” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.42, s.3
50. “Fırsat Bu Fırsat” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.43, s.3
51. “Vebali Boynumuza” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.44, s.3
52. “Dam Üstünde Saksakağan” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.46, s.3
53. “Kanlı Rekorlar” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.51, s.3
54. “Ankara’dan”, Ankaralı Amca, Sy.52, s.5
55. “Kadın Parmağı” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.53, s.3
56. “Bir Tamim” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.54, s.3
57. “Ankara’dan”, Ankaralı Amca, Sy.54, s.4–11
58. “Yazalım mı, Yazmayalım mı?” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.55, s.3
59. “Böyle Baş, Böyle Tıraş” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.56, s.3
60. “Yabancıya Hayranlık” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.56, s.3
61. “Zenginler Mahallesi” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.56, s.3
62. “Gazetesine Göre” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.56, s.4
63. “En Önemli Belge” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.56, s.4
64. “Eski Günler” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.56, s.4
65. “Papa’nın Karikatürü” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.56, s.4
66. “Yaşasın Pahalılık” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.57, s.3
67. “Saraçoğlu Röntgeni” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.57, s.4–9
68. “En İyi Tarafı” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.57, s.4–9
69. “Bizim Kongre” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.57, s.4–9
70. “Asıl Dalkavuk” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.57, s.4–9
71. “Hediye” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.57, s.4–9
72. “Beş On Zat” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.57, s.4–9
73. “Kaşığın Sapı” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.58, s.3
74. “Esrarlı Hayat” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.58, s.3
75. “Teftişte Bulunmuşlar” (Dev Aynası), Nadir Nadi, Sy.58, s.3–8

76. “İtişip Kakışmadan” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.58, s.4
77. “Yılbaşı Gecesi” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.58, s.4
78. “Burhan Felek’i Tebrik” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.58, s.4–8
79. “Fedakârlık” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.59, s.3
80. “Rakamların Azizliği” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.59, s.4
81. “Roma’daki Ziyafet” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.59, s.4
82. “Tecrübe İyi Netice Verdi” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.59, s.4
83. “Senelik Hulasa” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.59, s.4
84. “İstanbul’a Nefes” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.60, s.3–8
85. “İrfana Hizmet” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.60, s.3–8
86. “Yemin” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.60, s.3–8
87. “Fon Pepe’nin Duası” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.60, s.4
88. “Yaşasın Evlilik” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.60, s.4
89. “Mahkûmiyet İlanları” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.60, s.4
90. “Son Durak” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.60, s.4
91. “Rahatlık” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.60, s.4
92. “Katmerli Vergi” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.61, s.3
93. “Kalburüstü” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.61, s.4
94. “851” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.61, s.4
95. “Bir Mukayese” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.61, s.4
96. “Kefaret” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.62, s.3
97. “Ankara’nın Denizi Dondu” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.62, s.4
98. “Et Yerine Balık” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.62, s.4
99. “Rıdvan Paşa Ne Yapmıştı?” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.62, s.4
100. “Ev Sahiplerinin Sevinci” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.62, s.4
101. “Üstadın Makamı” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.62, s.4–11
102. “Sulh ve Kadın” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.63, s.3
103. “Çocuk Vergisi” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.63, s.4
104. “61 inci sayıdaki” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.63, s.4
105. “Bir Hatıra” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.63, s.4
106. “Hakkımızdır” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.63, s.4
107. “Garplılığın İlk Şartı” (Dev Aynası), Nadir Nadi, Sy.64, s.3

108. “Marifetli Köpekler” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.64, s.4
109. “Baylar Bayanlar” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.64, s.4
110. “Balıkla Tavuk” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.64, s.4
111. “Kalburüstü Çıktı” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.64, s.4
112. “Hayırlı Bir İş” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.64, s.4
113. “Halil Lütfi’nin Hatırına Getiriyoruz” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.64, s.4
114. “Bombalanan Manastır” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.65, s.3
115. “Matbuat Hürriyeti” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.65, s.4
116. “Renkli Fotoğraf Sergisi” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.65, s.4
117. “Benzin Ne Demektir?” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.65, s.4
118. “Keçi Eti Cezası” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.65, s.4
119. “Ekmek İşleri” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.65, s.4
120. “Vesikalı Frak” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.66, s.3
121. “Gürültü” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.66, s.4
122. “Ankara Postası” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.66, s.4
123. “Ev Sahibi Profesör” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.66, s.4
124. “Gandi’nin Karısı” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.66, s.4
125. “Felek Burhan’a Sormuşlar” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.66, s.4
126. “Fırsatlardan Faydalanalım” (Kiralık Sahife) Ahmet Hamdi Başar, Sy.66, s.10
127. “Asri Muska” (Dev Aynası), Nadir Nadi, Sy.67, s.3
128. “Hangisi Ucuz” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.67, s.4
129. “Mevzu Kıtlığı” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.67, s.4
130. “Piyango” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.67, s.4–11
131. “Zenginlik” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.67, s.11
132. “Keskin Zekâ” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.69, s.3
133. “Lüksle Mücadele” (Dev Aynası), Amcabey, Sy.69, s.3–11
134. “Zam Paraları” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.68, s.4
135. “Gazeteciler Ankara’da” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.68, s.4
136. “Bir Taraflı Kibrit Kutuları” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.68, s.4
137. “Çıldırın Adam” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.68, s.4

138. “Haldeki Ciğerciler” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.69, s.4
139. “Lütfü Kırdar ile” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.69, s.4
140. “Barem Meselesi” (Ankara’dan), Ankaralı Amca, Sy.69, s.4
141. “Hüseyin Rahmi’nin Arkasından” (Ankara’dan), 25 Mart 1944, Sy.69, s.4

Şiirler

1. Haftanın Destanı, İmzasız, Sy.1, s.2
2. "Son Ahval" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.2, s.2
3. Başlıksız, Hüseyin Rıfat, Sy.2, s.3
4. “Gider”, İmzasız, Sy.3, s.2
5. “Tasarruf Haftası”, Hüseyin Rıfat, Sy.3, s.3
6. “Bir Sürü Tezat”, Sağdıç, Sy.4, s.1
7. “Yarenlik” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.4, s.1
8. “Kurban”, Hüseyin Rıfat, Sy.4, s.2
9. “Aptülhak Hamit gibi” (Onların Ağzıyla), Velehu Eyzan, Sy.4, s.3
10. “1943 e girerken” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.5, s.2
11. “Ömer Hayyam’dan”, Hüseyin Rıfat, Sy.6, s.1
12. “Mahmut Şevket Paşa için”, Neyzen Tevfik, Sy.6, s.1
13. “Yine Yarenlik” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.6, s.2
14. “Yahya Kemal gibi”(Onların Ağzıyla:2), Velehu Eyzan, Sy.6, s.2
15. “Milletler Kahvesinde Saz Şairleri” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.7, s.2
16. “Mehmet Emin gibi” (Onların Ağzıyla:3), Velehu Eyzan, Sy.7, s.2
17. “Hindistan Seyahatnamesi” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.8, s.2
18. “Faik Ali gibi” (Onların Ağzıyla:4), Velehu Eyzan, Sy.8, s.3
19. “Dâhili Olaylar” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.9, s.2
20. “Hayhat,heyhat!” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.10, s.2
21. “Mehmet Akif gibi” (Onların Ağzıyla:5), Velehu Eyzan, Sy.10, s.3
22. “Geçen Sonbahar”, Ulukışla: Kederli, Sy.10, s.3
23. “Adana Mülakatı” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.11, s.2
24. “Dış Olaylar” (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.12, s.2

25. " Halime Ağlayan Ağlayana Fakat ", Hüseyin Rıfat, Sy.12, s.2
26. "Nutuklar", (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.13, s.2
27. " Herkes Bir Şeye Hasret ", Fakir, Sy.14, s.1
28. "Seçim Haftası" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.14, s.2
29. "Kuvvet, Daima Kuvvet!" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.15, s.2
30. "Eski Çamlar", Ankara: Körkadı, Sy.16, s.1
31. "Dördüncü Bahar!" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.16, s.2
32. "İç ve Dış Siyasamız" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.17, s.2
33. "Buyur Kürküm!" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.17, s.2
34. "Olmuş!" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.19, s.2
35. "Çölden Balkana" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.20, s.2
36. "Dairdir" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.21, s.2
37. "Gerektir!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.22, s.2
38. "Harb Durumu" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.23, s.2
39. "Uzar Gider!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.24, s.2
40. "Soyadlarına Göre!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.25, s.2
41. "İlkbahar Destanı" (Haftanın Destanı), S.Taner, Sy.26, s.2
42. "Bir Suale Cevap" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.27, s.2
43. "Üstüne!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.28, s.2
44. "Olur Gider!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.29, s.2
45. "Beklenen Kıyamet!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.30, s.2
46. "Edelim!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.31, s.2
47. "Çörçil'in Nutku!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.32, s.2
48. "Derim!", Kederli, Sy.32, s.2
49. "Nihayet!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.33, s.2
50. "Besbelli!" (Bir şiir ve benzeri), Ahmet Kutsi Tecer, Sy.33, s.2
51. "Besbelli!" (Bir şiir ve benzeri), Mehmet Muflis İçer, Sy.33, s.2
52. "Edersin!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.34, s.2
53. "Bu Sıcaklarda!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.35, s.2
54. "Gel De Güven!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.36, s.2
55. "Daktilo", Külhani, Sy.36, s.7
56. "Sulh Olursa?!" (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.37, s.2

57. “Ya Rab!”, Külhani, Sy.37, s.6–7
58. “Gibidir!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.38, s.2
59. “Vişneli, Kaymaklı!”, Külhani, Sy.38, s.2
60. “Kebek!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.39, s.2
61. “Olsun!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.40, s.2
62. “Çiroz”, Ankara: Haytay, Sy.40, s.4
63. “Bugün”, Külhani, Sy.40, s.8
64. “Beşinci Yıl!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.41, s.2
65. “İtalya’ya tarih!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.42, s.2
66. “Meraktı, Geçti!”, Külhani, Sy.42, s.6
67. “Etmeliyiz!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.43, s.2
68. “Kızım”, Külhani, Sy.43, s.9
69. “Tahmis!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.44, s.2
70. “İnsancası” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.45, s.2
71. “Olsa Da Bir Olmasa Da Bir” (Haftanın Destanı), Münir Melal, Sy.46, s.2
72. “Arap Kızı”, Külhani, Sy.46, s.6
73. “İşlerin Manzarası!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.47, s.2
74. “Yirminci Yıl” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.48, s.2
75. “Son Sevgi”, Külhani, Sy.48, s.5
76. “Dünyanın!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.49, s.2
77. “Kahire Görüşmesi” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.51, s.2
78. “İledir!” (Haftanın Destanı), Sağdıç, Sy.52, s.2
79. “Vakti Kerahette”, Külhani, Sy.52, s.5
80. “Manzara!” (Haftanın Destanı), Sarı Çizmeli, Sy.53, s.2
81. “Nerde?”, Külhani, Sy.53, s.5
82. “Kurban Bayramında” (Haftanın Destanı), Sarı Çizmeli, Sy.54, s.2
83. “Bursalı Kız”, Külhani, Sy.54, s.9
84. “Bir Cadde” (Haftanın Destanı), Sarı Çizmeli, Sy.55, s.2
85. “İş Mi Var?!” (Haftanın Destanı), Sarı Çizmeli, Sy.56, s.2
86. “Deli Kız”, Külhani, Sy.56, s.5
87. “Karga” (Kiralık Sahife), Orhan Veli Kanık, Sy.56, s.10
88. “Kadın” (Kiralık Sahife), Orhan Veli Kanık, Sy.56, s.10

89. "Mersiye" (Kiralık Sahife), Oktay Rıfat Horoz, Sy.56, s.10
90. "Ham Hum Şaralop" (Kiralık Sahife), Asaf Halet Çelebi, Sy.56, s.10
91. "Hamam" (Kiralık Sahife), Asaf Halet Çelebi, Sy.56, s.10
92. "Gayın" (Kiralık Sahife), Asaf Halet Çelebi, Sy.56, s.10
93. "Çingenelerim" (Kiralık Sahife), Asaf Halet Çelebi, Sy.56, s.10
94. "1944'e Girerken" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.57, s.2
95. "Elemeler", Elebaşı, Sy.57, s.5
96. "İstilâya Hazırlanırken" (Haftanın Destanı), İmzasız, Sy.58, s.2
97. "Muhtekir!", Sarı Çizmeli, Sy.58, s.6
98. "Çifte Telli", Külhani, Sy.58, s.7
99. "Bulunmaz!" (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.59, s.2
100. "Şahane Manzara" (Kiralık Sahife), Fazıl Ahmet Aykaç, Sy.59, s.10
101. "Taniniyye" (Kiralık Sahife), Fazıl Ahmet Aykaç, Sy.59, s.10
102. "Kırkından Sonra" (Kiralık Sahife), Fazıl Ahmet Aykaç, Sy.59, s.10
103. "Arap Saçı!" (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.60, s.2
104. "Ne Diyorlar?" (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.61, s.2
105. "Bekarlık Vergisi", Elebaşı E. L., Sy.61, s.5
106. "Bedri'ye Mısralar" (Kiralık Sahife), Yahya Kemal Beyatlı, Sy.61, s.10
107. "Meclise Mısralar" (Kiralık Sahife), Yahya Kemal Beyatlı, Sy.61, s.10
108. "Şarkı Gözleyen" (Kiralık Sahife), Yahya Kemal Beyatlı, Sy.61, s.10
109. "Çare" (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.62, s.2
110. "Sabrın Sonu" (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.63, s.2
111. "Felek'ten Şikâyet" (Elemeler), Elebaşı, Sy.63, s.6
112. "Terkos Çeşmesi" (Kiralık Sahife), Faruk Nafiz Çamlıbel, Sy.63, s.10
113. "Ali" (Kiralık Sahife), Faruk Nafiz Çamlıbel, Sy.63, s.10
114. "Kıskanç" (Kiralık Sahife), Faruk Nafiz Çamlıbel, Sy.63, s.10
115. "Coşma" (Kiralık Sahife), Faruk Nafiz Çamlıbel, Sy.63, s.10
116. "Şu.. Bu.." (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.64, s.2
117. "Değişmiş", Malatyalı Amca, Sy.64, s.5
118. "Dökülen Dilekler" (Kiralık Sahife), Çimdik, Sy.64, s.10
119. "Olmasa" (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy. 65, s.2
120. "Dua" (Kiralık Sahife), Orhan Seyfi Orhon, Sy.65, s.10

121. “Karaborsada Seyahat” (Kiralık Sahife), Orhan Seyfi Orhon, Sy.65, s.10
122. “Harb İçinde Bahar” (Kiralık Sahife), Orhan Seyfi Orhon, Sy.65, s.10
123. “Kaçma” (Kiralık Sahife), Orhan Seyfi Orhon, Sy.65, s.10
124. “Bahara Girerken” (Haftanın Destanı), Amcabey, Sy.66, s.2
125. “Babîâli Nefesleri” (Kiralık Sahife), Rıza Tevfik, Sy.68, s.10
126. “Şiirin Necib Ruhuna” (Kiralık Sahife), Rıza Tevfik, Sy.68, s.10
127. “Kalenderi” (Kiralık Sahife), Rıza Tevfik, Sy.68, s.10

Hikâyeler

a) Resimli Hikâyeler

1. “Şairin Gözyaşları”, Yazan Cemal Nadir Güler, Çizen Selma Emiroğlu, Sy.7–10, s.2–3
2. “Sadık Köpek”, Yazan Patavatsız, Çizen Selma Emiroğlu, Sy.65–69, s.9–10

b) Hikâyeler

1. “Bulunan Para” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.1, s.3
2. “İrade-i Külliye”, Sağdıç, Sy.1, s.4
3. “Söz ve Sakal” (Baki Kalan Bu Kubbede), İmzasız, Sy.2, s.3
4. “Karne Düşmanı”, Sağdıç, Sy.2, s.4
5. “Helva Kurbanı”, Sağdıç, Sy.3, s.3
6. “Azıcık Eğlenelim”, İmzasız, Sy.4, s.2
7. “Bir Dertleşme”, İmzasız, Sy.5, s.3
8. “Beni İhya Ettiniz” Sağdıç, Sy.6, s.3
9. “Bir Yaz Gecesi Hatırası”, Sağdıç, Sy.7, s.3
10. “Hüviyet Cüzdanı”, Patavatsız, Sy. 11, s.3
11. “Muhtekir Masalı”, Patavatsız, Sy.12, s.3
12. “Bir Otomobil Kazası”, Bacanak, Sy.13, s.3
13. “Davulcu Baba”, Patavatsız, Sy.14, s.3

14. “Elkâsibu Habibullah”, Patavatsız, Sy.15, s.3
15. “Karamanın Koyunu”, Patavatsız, Sy.16, s.3
16. “Anıt”, Patavatsız, Sy.17, s.3
17. “Sarhoşun İcadı”, Patavatsız, Sy.20, s.3
18. “Telli Yorgan”, Patavatsız, Sy.22, s.3
19. “İşkilli Mahmut”, Patavatsız, Sy.24, s.3
20. “Papazın Şemsiyesi”, Patavatsız, Sy.25, s.3
21. “Osman Hoca”, Patavatsız, Sy.26, s.3
22. “Yaktın Beni”, Patavatsız, Sy.27, s.3
23. “Yeniler..Eskiler..”, Patavatsız, Sy.28, s.3
24. “Ne Eğlendik, Ne Eğlendik..”, Patavatsız, Sy.29, s.3
25. “Padişahımızın Parası”, Patavatsız, Sy.31, s.3
26. “Zilli Evliya”, Patavatsız, Sy.32, s.3–4
27. “Çok Şükür”, Bacanak, Sy.33, s.2
28. “Bülbül”, Patavatsız, Sy.33, s.3
29. “Pazar Yürüyüşü”, Patavatsız, Sy.34, s.8
30. “Canlanan Tablo”, Patavatsız, Sy.35, s.8–11
31. “Muamele” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, , Sy.36, s.6–11
32. “Sam Lekesi”, Patavatsız, Sy.36, s.8–11
33. “Havale” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.37, s.6–7
34. “Sevmek için”, Mahmut Yesari, Sy.37, s.8–11
35. “Hocanın Şükürü” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.38, s.5
36. “Kazakla Kılıbık”, Mahmut Yesari, Sy.38, s.6
37. “Arkalıktaki Servet”, Mahmut Yesari, Sy.39, s.7
38. “Harp Karikatürleri”, Mahmut Yesari, Sy.39, s.7–11
39. “Eşek Şakası”, Mahmut Yesari, Sy.39, s.7–11
40. “Dâhiyane Keşif”, Mahmut Yesari, Sy.40, s.6–7–10
41. “Amma Eğlenmişler” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.40, s.8
42. “Atmaaa!”, Mahmut Yesari, Sy.41, s.9–10
43. “A! Annem Geçti!” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.42, s.6
44. “Tavsiye Mektubu”, Patavatsız, Sy.42, s.7–10
45. “Çarpmış Amma”, Mahmut Yesari, Sy.43, s.8–10

46. “Yeni Zenginin Karısı”, Patavatsız, Sy.44, s.6–11
47. “Tırış”, Mahmut Yesari, Sy.45, s.7–10–11
48. “Meçhul Kahraman” (İster Ağla İster Gül), Mahmut Yesari, Sy.46, s.5–10
49. “Adam Sarrafı”, Nakili: Mustafa Şerif, Sy.46, s.8
50. “Göksu Testisi”, Patavatsız, Sy.47, s.6–7–11
51. “Bektaş’ın Cenneti” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.48, s.5–10
52. “Ben Boşuna Konuşmam”, Mahmut Yesari, Sy.48, s.6–7
53. “Yarma’nın Yarı” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.49, s.5
54. “Bir Talih Kurbanı”, Mahmut Yesari, Sy.49, s.8
55. “Rahat Etmenin Yolu” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.50, s.6
56. “Üstün Akıl”, Patavatsız, Sy.50, s.7–11
57. “Bir Roman Fedaisi” (İster Ağla İster Gül), Mahmut Yesari, Sy.51, s.5
58. “Bedava Seyahat”, Patavatsız, Sy.51, s.6
59. “Yaz Misafiri”, Patavatsız, Sy.52, s.6–7–11
60. “Garson Vahan”, Mahmut Yesari, Sy.53, s.8–11
61. “Felsefe Doktoru”, Patavatsız, Sy.54, s.6
62. “Yamyam Bir Kız Sevdim” (Kiralık Sahife), Esat Mahmut Karakurt, Sy.54, s.10
63. “Balo” (İster Ağla İster Gül), İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Sy.55, s.5
64. “Meçhul Dost”, Patavatsız, Sy.55, s.6–9
65. “Paris’te Noel Gecesi!-Karısını Kesen Durmuş!” (Kiralık Sahife), Bürhan Cahit Morkaya, Sy.55, s.10
66. “Bekçi Baba”, Mahmut Yesari, Sy.56, s.6–8
67. “Saygılı Erkek”, Mahmut Yesari, Sy.57, s.7–8
68. “Bir Çarşı Gezmesi” (Kiralık Sahife), Hüseyin Rahmi Gürpınar, Sy.57, s.10
69. “Akıllı Deli”, Mahmut Yesari, Sy.58, s.7
70. “-Var Efendim! –Yok Efendim!” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.59, s.6–9
71. “Talimli Oğlan”, Mahmut Yesari, Sy.59, s.7–11
72. “Bir İyimserin Başına Gelenler” (İster Ağla İster Gül), Patavatsız, Sy.60, s.6–11
73. “Cem Çavuş”, Mahmut Yesari, 22 Sonkanun 1944, Sy.60, s.7–11
74. “Ev Kadınına Bağlılık”, Mahmut Yesari, Sy.62, s.6–11
75. “Dönek Adam”, Sermet Muhtar Alus, Sy.62, s.9
76. “Bir Vatmanın Defterinden” (Kiralık Sahife), Aka Gündüz, Sy.62, s.10

77. “Kıskanç Koca”, Mahmut Yesari, Sy.63, s.6–7–8
78. “Bir Evlenmenin Hikâyesi”, Sermet Muhtar Alus, Sy.63, s.9–11
79. “İtaat”, Mahmut Yesari, Sy.64, s.6
80. “Sofu Adam”, Sermet Muhtar Alus, Sy.64, s.9–11
81. “Mes’ut Çiftler”, Mahmut Yesari, Sy.65, s.7–8
82. “Saatler” (İstanbul Mektupları), Gezgin Amca, Sy.66, s.5
83. “15 Yılın Azizliği”, Sermet Muhtar Alus, Sy.66, s.6–11
84. “Konferans” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.68, s.6–7–11
85. “Tavuklu Mevlut”, Mahmut Yesari, Sy.68–69, s.6–7–8
86. “İsim Gününe Hazırlık”, Sermet Muhtar Alus, Sy.69, s.8–11

Sohbetler

1. “Paydos Borusu” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.1, s.1
2. “Frenlere Dikkat” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.1, s.1
3. “Bir Kongre” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.2, s.1
4. “Nasıl Olurdu?” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.2, s.1
5. “Renkler” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.2, s.1
6. “Olağan İşler” İmzasız, Sy.4, s.2
7. “Olağan İşler” İmzasız, Sy.5, s.2
8. “Olağan İşler” İmzasız, Sy.6, s.1
9. “Olağan İşler” İmzasız, Sy.8, s.1
10. “Olağan İşler” İmzasız, Sy.9, s.3
11. “Bir Cenaze Alayı”, Patavatsız, Sy.9, s.3
12. “Bir Mektup” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.10, s.1
13. “Felek’in Konferansı”, Bacanak, Sy.16, s.2
14. “Büyük Bir Ziyafet” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.27, s.1
15. “Şehir Gezici Kadınlar” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.27, s.1
16. “Kâğıthane Gezintisi” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.27, s.1
17. “Hat Boyuna Karyola” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.27, s.1
18. “Olağan İşler”, İmzasız, Sy.32, s.1

19. “İşsizlik ve Hakiki İşsizler”, Bacanak, Sy.35, s.6
20. “Her Şeyin Bir Hikmeti” (Laf Torbası), Raşit Gönç, Sy.39, s.5–10
21. “Kimi İstiyorsunuz?” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.39, s.6–8
22. “Sünnet Üniforması” (Laf Torbası), Patavatsız, Sy.41, s.4–11
23. “Ramazana Dair” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.41, s.6
24. “Olağan İşler”, İmzasız, Sy.42, s.4
25. “Çıkarma” (Laf Torbası), Reşit Halit Gönç, Sy.42, s.5
26. “Patlıcanın Dalkavuğu” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.43, s.6
27. “Taş” (Laf Torbası), Mahmut Yesari, Sy.44, s.5–10
28. “Değirmen”, (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.46, s.6
29. “Neşeli Mektup” (Laf Torbası), Bacanak, Sy.47, s.4
30. “Kekeme Tramvaylar” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.47, s.5
31. “Sohbet” (Kiralık Sahife), Nurullah Ataç, Sy.48, s.10
32. “Hamama Doğru” (Kiralık Sahife), İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Sy.49, s.10
33. “Ey Türk!.. Temizlenmesini Öğren!” (Kiralık Sahife), İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Sy.49, s.10
34. Ey Türk Genci! Kendine Sor! (Kiralık Sahife), İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Sy.49, s.10
35. “Hem Nalına Hem Mihnına” (Kiralık Sahife), Abidin Daver, Sy.50, s.10
36. “Duvar Yalayıcı” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.52, s.4–11
37. “Benim Değil!” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.53, s.4–11
38. “Kim Saklamış Onu Oraya?” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.54, s.5
39. “Basın Kongresinde Üç Gün” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.55, s.4-5
40. “Tersine Laf” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.57, s.6–8
41. “Şu Yılbaşı” (İster Ağla İster Gül), Bacanak, Sy.58, s.5-8
42. “Para”, Patavatsız, Sy.58, s.6
43. “Sakın Aldanma, İnanma, Kanma” (Kiralık Sahife), Refik Halit Karay, Sy.60, s.10
44. “Gençliğimin Babiâli Caddesi” (Kiralık Sahife), Refik Halit Karay, Sy.60, s.10–11
45. “Sokak Lâkırdıları” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.62, s.8
46. “Niçin Evlenirler?”, Bacanak, Sy.64, s.7

47. “Bir Et Hikâyesi” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.64, s.8
48. “Yeni Hayat” (Kiralık Sahife), Yusuf Ziya Ortaç, Sy.64, s.10
49. “Korku” (Kiralık Sahife), Yusuf Ziya Ortaç, Sy.64, s.10
50. “Niçin Evlenirler?”, Bacanak, Sy.65, s.6–7
51. “Sûzinak Faslı” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.66, s.6
52. “Ben Hepsini Tanırım” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.67, s.5
53. “Tebrik” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.67, s.6
54. “Mısır Çarşısı” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.67, s.6
55. “Bağış” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.67, s.6
56. “Hediye” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.67, s.6
57. “Tavzih” (Olağan İşler), İmzasız, Sy.67, s.6
58. “Böyle Şakaya İçerlerim” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.69, s.6

Diğerleri

1. “Yola Çıkarken”, Necmeddin Sadak, Sy.1, s.1
2. “Çare” (İster Ağla İster Gül), Vatan, Sy.1, s.3
3. “Cesaret” (İster Ağla İster Gül), Giornale Ditalia, Sy.1, s.3
4. “Sarhoşlarla Meyhaneciler” (İster Ağla İster Gül), Vatan, Sy.1, s.3
5. “Hovardalık” (İster Ağla İster Gül), Akşam, Sy.1, s.3
6. “Kemiksiz Diller” (İster Ağla İster Gül), Son Telgraf-Necip Fazıl Kısakürek, Sy.1, s.3
7. “Neler Dediler?”, İmzasız, Sy.2, s.1
8. “İpek Çoraba Elveda”, (İster Ağla İster Gül), Akşam, Sy.2, s.3
9. “Başlıksız” (İster Ağla İster Gül), Cumhuriyet-Celalettin Ezine, Sy.2, s.3
10. “Başlıksız” (İster Ağla İster Gül), Tan, Sy.2, s.3
11. “Neler Dediler?”, İmzasız, Sy.3, s.2
12. “Bizim Lûgattan Parçalar” İmzasız, Sy.5, s.2
13. “Bizim Lûgattan Parçalar” İmzasız, Sy.6, s.2
14. “Bizim Lûgattan Parçalar” İmzasız, Sy.7, s.2
15. “Bizim Lûgattan Parçalar” İmzasız, Sy.8, s.2

16. “Harb Nerede Bitecek?”, İmzasız, Sy.9, s.1
17. “Bizim Lûgattan Parçalar” İmzasız, Sy.9, s.2
18. “Bir Mebus Namzedinin Not Defterinden”, Bacanak, Sy.12, s.2
19. “...İzm!”, İmzasız, Sy.12, s.3
20. “Su Baskını”, İmzasız, Sy.12, s.3
21. “Hindistan’dan Gelen Hediyeler”, İmzasız, Sy.15, s.1–3
22. “Bir Daha Sefere” Bacanak, Sy.15, s.2
23. “Filozofun Sakalı”, İmzasız, Sy.19, s.1
24. “Ayıptır”, İmzasız, Sy.19, s.2
25. “Fasıla İşaretleri”, İmzasız, Sy.20, s.2
26. “Ada Çamları”, İmzasız, Sy.21, s.1
27. “Kıvanç Listesi”, İmzasız, Sy.21, s.1
28. “Neden?”, İmzasız, Sy.21, s.1
29. “Bir Hesabının Not Defterinden” (Şapkanın Değeri), İmzasız, Sy.21, s.2
30. “Kadın”, Bacanak, Sy.22, s.2
31. “Neden?”, İmzasız, Sy.24, s.1
32. “Sanatkârlık Baremi”, Bacanak, Sy.25, s.2
33. “Amcabey’in Vecizeleri”, İmzasız, Sy.29, s.2
34. “Misafirlik Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.29, s.3
35. “Üstatlık Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.30, s.3
36. “Spor Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.31, s.3
37. “Sergiler”, İmzasız, Sy.32, s.2
38. “Belediye Cezası”, İmzasız, Sy.32, s.3
39. “İstanbul Radyosunun Bu Haftaki Programı”, İmzasız, Sy.35, s.4
40. “Bir Nokta”, İmzasız, Sy.36, s.5
41. “Radyo Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.39, s.4
42. “Taksit Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.40, s.5
43. “Diploma Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.42, s.8
44. “İstif Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.42, s.8
45. “İtişme Hastalığı” (Dr. Amca’nın Öğütleri), Doktor Amca, Sy.42, s.8
46. “Açık Teşekkür”, Recep Gür, Sy.44 s.9

47. “Aşğılık Duygusu Örnekleri”, (İster Ağla İster Gül), Hep Bu Toprak’tan, Sy.48, s.4
48. “Hereke Halıları” (İster Ağla İster Gül), Hep Bu Toprak’tan, Sy.48, s.4–11
49. “Veciz Vecize”, Bacanak, Sy.49, s.8
50. “Hiç Olur Mu?”, Uykusuz, Sy.51, s.4
51. “Hiç Olur Mu?”, Uykusuz, Sy.52, s.4
52. “Hiç Olur Mu?”, Uykusuz, Sy.53, s.4
53. “Olsa Ne Olur?”, Uykusuz, Sy.54, s.4
54. “Türk Mizah Sanatı Bir Ustasını Kaybetti”, İmzasız, Sy.68, s.3

İlanlar

1. “Küçük İlanlar”, Balatta Raşel, Sy.13, s.2
2. “Küçük İlanlar”, Ali Çatal, Sy.13, s.2
3. “Küçük İlanlar”, Vehbi, Sy.13, s.2
4. “Küçük İlanlar”, Amasyalı Murat, Sy.13, s.2
5. “Küçük İlanlar”, Nurullah Ataç, Sy.13, s.2
6. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.14, s.2
7. “Küçük İlanlar”, Ankara Radyosu, Sy.14, s.2
8. “Küçük İlanlar”, Türk Basın Birliğı, Sy.14, s.2
9. “Küçük İlanlar”, Talebe Yurdu, Sy.14, s.2
10. “Küçük İlanlar”, Nurettin Artam, Sy.17, s.2
11. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.17, s.2
12. “Küçük İlanlar”, A. A., Sy.17, s.2
13. “Küçük İlanlar”, Üniversite Rektörlüğü, Sy.17, s.2
14. “Küçük İlanlar”, Basın Birliğı Reisliğı, Sy.17, s.2
15. “Küçük İlanlar”, Hakkı Tarık Us, Sy.21, s.2
16. “Küçük İlanlar”, Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, Sy.21, s.2
17. “Küçük İlanlar”, Rejisörlük, Sy.21, s.2
18. “Küçük İlanlar”, Hüsnü Bağrıyanık, Sy.24, s.3
19. “Küçük İlanlar”, M., Sy.24, s.3

20. “Küçük İlanlar”, Halit Nanay, Sy.24, s.3
21. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.24, s.3
22. “Küçük İlanlar”, Yeni Sabah Gazetesi, Sy.25, s.2
23. “Küçük İlanlar”, Şekerci Tekir, Sy.25, s.2
24. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.25, s.2
25. “Küçük İlanlar”, Küllük Üniversitesi, Sy.25, s.2
26. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.27, s.3
27. “Küçük İlanlar”, K. K., Sy.27, s.3
28. “Küçük İlanlar”, H. H., Sy.27, s.3
29. “Küçük İlanlar”, Salamon, Sy.27, s.3
30. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.27, s.3
31. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.27, s.3
32. “Teşekkür” (Küçük İlanlar), A. Yayık, Sy.35, s.4
33. “Satılık” (Küçük İlanlar), A. Züğürt, Sy.35, s.4
34. “Kayıp” (Küçük İlanlar), S. Y., Sy.35, s.4
35. “Öğretmen” (Küçük İlanlar), Azade Tarcan, Sy.35, s.4
36. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.43, s.11
37. “Küçük İlanlar”, Küllük, Sy.43, s.11
38. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.43, s.11
39. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.43, s.11
40. “Küçük İlanlar”, Asri, Sy.43, s.11
41. “Küçük İlanlar”, İmzasız, Sy.46, s.11
42. “Küçük İlanlar”, Kasap Hayrullah, Sy.46, s.11
43. “Küçük İlanlar”, Emanetçi Dursun, Sy.46, s.11
44. “Davet” (Küçük İlanlar), A. B., Sy.46, s.11
45. “Teşekkür” (Küçük İlanlar), Bir Orta Halli, Sy.46, s.11
46. “Kayıp” (Küçük İlanlar), Murat Yanık, Sy.58, s.6
47. “Kayıp” (Küçük İlanlar), Unkapanı Sadullah, Sy.58, s.6
48. “Rica” (Küçük İlanlar), Hasan Topuz, Sy.58, s.6
49. “Teşekkür” (Küçük İlanlar), Avram, Sy.58, s.6
50. “Tavzih” (Küçük İlanlar), Hüseyin Hüsnü Kaymak, Sy.58, s.6
51. “İnsanîyet Namına” (Küçük İlanlar), Himmet Vurgun, Sy.62, s.8

52. “Evlenme Teklifi” (Küçük İlanlar), Ne Ala Memleket, Sy.62, s.8

Eski-Yeni Mukayeseleri

1. “Gazeteci”, Ahmet Mithat Efendi-Ahmet Emin Yalman (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.6, s.3
2. “Şair”, Hersekli Arif Hikmet Bey-Orhan Seyfi Orhon (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.7, s.3
3. “Türkçe Muallimi”, Şeyh Vasfi-Esat Mahmut Karakurt (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.8, s.3
4. “Sinir Hekimi”, Doktor Raşit Tahsin-Doktor Fahrettin Kerim Gökay (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.9, s.3
5. “Tiyatro Artisti”, Hekimyan-Bedia Ferdi (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.10, s.3
6. “Kitapçı ve Tabı”, Karabet-Semih Lütfi (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.11, s.3
7. “Kadın Hanende”, Topal Sıdika Hanım-Bayan Safiye (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.12, s.3
8. “Hanende”, Hafız Osman-Munir Nurettin (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.13, s.3
9. “Galatasaray Lisesi Müdürü”, Abdürrahman Şeref Efendi-Bay Behçet Güçer (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.14, s.3
10. “Tiyatro Aktörü”, Binemciyan-Talat Artemel (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.16, s.3
11. “Operatör”, Ahmet Nuri Bey-Bay Halid Ziya Konuralp (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.17, s.3
12. “Şık Erkek”, Şık Bey-Bobstil (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.18, s.3
13. “Şık Kadın”, Şık Hanım-Şık Bayan (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.19, s.3
14. “Ev”, Eski Ev-Yeni Ev (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.20, s.3–4
15. “Mahalle Bekçisi”, Pazvani-Bekçi (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.21, s.3–4
16. “Artist”, Kantocu-Revü Artisti (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.22, s.3–4
17. “Arzuhalçiler”, Arzuhalci-Daktilo (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.23, s.3

18. “Müdür”, Kalem Müdürü Saadetli Beyefendi-Umum Müdür (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.24, s.3
19. “Taşıt”, Öküz Arabası-Kamyon (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.25, s.3
20. “Hokkabaz”, Hokkabaz Yasef’in Oğlu-İllüzyonist (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.26, s.3
21. “Göksu Testisi-Buz Dolabrı” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.27, s.3
22. “Çaylak Ali-Sporcu” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.28, s.3
23. “Sokak Köpekleri-Ev Köpekleri” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.29, s.3–4
24. “Kiralık Köşk- Kiralık Villa” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.30, s.3–4
25. “Mangal-Kalorifer” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.31, s.3
26. “Unkapanı Köprüsü-Gazi Köprüsü” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.33, s.3
27. “Vapurlar” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.34, s.9
28. “Kira Arabası-Taksi” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.36, s.8
29. “Suadiye” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.37, s.8
30. “Atlı Tramvay-Elektrikli Tramvay” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.39, s.8
31. “Galatasaray Sultanisi-Galatasaray Lisesi” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.41,s.8–11
32. “Sirk Hamalları-Asri Hamallar” (Dünden Bugünden), Sermet Muhtar Alus-Hikmet Feridun Es, Sy.44, s.8–11
33. “Kadın Kıyafetleri” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.47, s.8–11
34. “Fes-Şapka” (Dünden Bugünden), Sermet Muhtar Alus-Hikmet Feridun Es, Sy.48, s.8
35. “Ayakkabılar” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.50, s.8–11
36. “Bıyıklar” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.51, s.8
37. “Gözlük” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.52, s.8
38. “Kurban Bayramı” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.54, s.8
39. “Lokanta” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.55, s.8
40. “Nişan Merasimi” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.58, s.8
41. “Komşu” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.59, s.8
42. “Kalem” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.61, s.8
43. “Berber” (Dünden Bugünden), Sermet Muhtar Alus-Cemal Nadir, Sy.63, s.8
44. “Çay” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.65, s.8

45. “Müdürün Daireye Gidişi” (Dünden Bugünden), Sermet Muhtar Alus, Cemal Nadir, Sy.66, s.8
46. “Kahve” (Dünden Bugünden), İmzasız, Sy.68, s.8

Tanıtım Yazıları

1. “Hep Bu Topraktan” (Yeni Çıkan Eserler), Bacanak, Sy.26, s.2
2. “Çeyiz” (Yeni Çıkan Eserler), Bacanak, Sy.26, s.2
3. “İnönü Ansiklopedisi”, (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.51, s.11
4. “Atatürk’e Şiirler” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.51, s.11
5. “Geçmişte Bugün” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.51, s.11
6. “Parme Manastırı” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.53, s.11
7. “Bir Yaz Gecesi” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.53, s.11
8. “Hep Bu Toprak’tan” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.53, s.11
9. “Sokakta Gürültü Var” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.53, s.11
10. “Türkiye’de Resim” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.54, s.11
11. “Türk’e Doğru” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.55, s.11
12. “Resim Öğretmeni” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.55, s.11
13. “Sebil ve Güvercinler” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.58, s.11
14. “Tarihte Türkler İçin Söylenen Büyük Sözler” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.60, s.11
15. “Sanat Takvimi” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.62, s.11
16. “Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.63, s.11
17. “Tıp Yolunda Yılbaşı” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.63, s.11
18. “Salkım” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.65, s.11
19. “Milliyetçilik Yolunda” (Amcabey ve Kitaplar), İmzasız, Sy.65, s.11
20. “Avrupa Mukadderatının Yedi Muamması”, İmzasız, Sy.67, s.11

Piyesler

1. “Yalan Hastalığı”, Patavatsız, Sy.8, s.3
2. “İki Vatandaş”, Patavatsız, Sy.13, s.2
3. “Harb Sonu Dünyası”, Bacanak, Sy.17, s.2
4. “Hakka Tecavüz”, Vasfi Rıza Zobu, Sy.18, s.2
5. “Sağlam Kazık”, Vasfi Rıza Zobu, Sy.19, s.3–4
6. “Harb Düşkünleri”, Vasfi Rıza Zobu, Sy.21, s.3
7. “Tasdikten Gelen”, Vasfi Rıza Zobu, Sy.23, s.3
8. “Torik”, Zemberek, Sy.28, s.2
9. “Haşeratla Mücadele”, Bacanak, Sy.30, s.3
10. “Bir Aylık İkramiye”, Patavatsız, Sy.43, s.5
11. “Eski Toprak”, Patavatsız, Sy.45, s.6–11
12. “Pasif Korunma İmtihanı”, Patavatsız, Sy.48, s.4
13. “Biri İki Gören Müşteri”, Patavatsız, Sy.49, s.6
14. “Artan Satış”, Patavatsız, Sy.59, s.8–9
15. “Bir Beslenme Tarzı”, Mahmut Yesari, Sy.61, s.9
16. “Boşuna Nefes”, Sermet Muhtar Alus, Sy.67, s.8
17. “Rönar Arjante”, Sermet Muhtar Alus, Sy.68, s.7–8
18. “Mahalle Sohbeti”, Orhan Nebi, Sy.69, s.5

Mülakatlar

1. “Nasıl Olsun?”, İmzasız, Sy.2, s.2
2. “Adana ile Mülakat”, Bacanak, Sy.18, s.2–4
3. “Günün Kahramanı ile Mülakat” Bacanak, Sy.27, s.2–4
4. “10 Kuruşla Mülakat” (Laf Torbası), Bacanak, Sy.45, s.4
5. “Tanrıkulu ile Mülakat” (Kiralık Sahife), Necip Fazıl Kısakürek, Sy.53, s.10
6. “Kibritler Arasında Bir Saat”, Patavatsız, Sy.56, s.7–8
7. “Karagöz’le Mülakat” (Felek’ten Rivayet), Burhan Felek, Sy.60, s.5–8
8. “Ben Ne Kadar Kurnaz Oldum!” (Kendimle Mülakat), Patavatsız, Sy.61, s.6

Musavver Yazılar

1. “Modern Çilekeş”, İmzasız, Sy.7, s.2
2. “Amerika Seyahatinden Bir Hatıra”, İmzasız, Sy.8, s.2
3. “Hindistan’da Bir Traş Sahnesi”, İmzasız, Sy.9, s.2
4. “Hindistan Seyahatinin En Heyecanlı Bir Hatırası”, İmzasız, Sy.10, s.2
5. “Muharirler Jubilesinde”, İmzasız, Sy.11, s.2
6. “Büyük Heyecan”, İmzasız, Sy.14, s.3
7. “Kanatlı Mütahassıslar”, İmzasız, Sy.31, s.2

Mektuplar

1. “Şarlo’ya Açık Mektup”, İmzasız, Sy.3, s.1
2. “Yahya Kemal’e Açık Mektup”, Bacanak, Sy.32, s.2
3. “Çörçil’e Açık Mektup” (Kiralık Sahife), Hüseyin Cahit Yalçın, Sy.52, s.10
4. “Saatler” (İstanbul Mektupları), Gezgin Amca, Sy.66, s.5

Romanlar

1. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus, Sy.13–30, s.2–3
2. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus, Sy.32–60, s.9–10

Hatıratlar

1. Emn-Abad Geceleri, Mahmut Yesari, Sy.66, s.8–11
2. Emn-Abad Geceleri 2, Mahmut Yesari, Sy.67, s.6–7–11

Gezi Yazıları

1. “Teselli Seyahati”, A. Sy.3, s.3
2. “Taksim’den Galatasaray’a” (Kiralık Sahife), Sermet Muhtar Alus, Sy.51, s.10

Müsabakalar

1. “Fıkra Müsabakası”, Sy.13–26, s.4
2. “Muamma”, Baki Kalan Bu Kubbe’de köşesinde okuyuculara bir muamma soruluyor, verilen beytin anlamının çözümü isteniyor. Sy.44, s.9
3. “En çok beğendiğiniz, destan, karikatür, fıkra, hikâye hangisidir?”, Sy.50–58, s.11
4. “Karikatüre Uygun Resim Arıyoruz.”, Sy.61–63, s.11
5. “Amcabey Nasıl Çiziliyor?”, Sy.65–68, s.11

Bilmeceler

1. “Acaba Hangisi?”, Sy.1–4, s.4
2. “Resimdeki Kim?”, Sy. 5–12, s.4
3. “Burası Neresi?”, Sy.28–35, s.4

Bulmacalar

1–69 sayıları arasında toplam otuz yedi adet bulmaca yayımlanmıştır.

Anket

“Sazdan Sonra mı Rakı? Rakıdan Sonra Mı Saz?” Amcabey’in Anketi, İmzasız, Sy.28–33, s.1–4

Okuyucu Mektupları

1–69 sayıları arasında toplam 62 adet başlıkta *Amcabey* okuyucularının soruları, *Amcabey Postası* başlığı altında cevaplanmıştır.

Ek II. Yazar Adlarına ve İmzalara Göre İndeks

A.

Teselli Seyahati Gezi Yazısı Sy.3 s.3

A. A.

Küçük İlanlar İlan Sy.17 s.2

A. B.

Davet İlan Sy.46 s.11

A.Yayık

Teşekkür İlan Sy.35 s.4

A. Zügürt

Satılık İlan Sy.35 s.4

Abidin Daver

Hem Nalına Hem Mihına Sohbet Sy.50 s.10

Ahmet Hamdi Başer

Fırsatlardan Faydalanalım Deneme Sy.66 s.10

Ahmet Kutsi Tecer

Besbelli Şiir Sy.33 s.2

Aka Gündüz

Bir Vatmanın Defterinden Hikâye Sy.62 s.10

Akşam

Hovardalık Diğer Sy.1 s.3

İpek Çoraba Elveda Diğer Sy.2 s.3

Ali Çatal

Küçük İlanlar İlan Sy.13 s.2

Amasyalı Murat

Küçük İlanlar İlan Sy.13 s.2

Amcabey

Kestirme Yol Deneme Sy.35 s.4
Kaçanın Anası Deneme Sy.36 s.4
Büyükdere Otobüsleri Deneme Sy.38 s.5
Roma'nın Sesi Deneme Sy.40 s.3
Zor İş Deneme Sy.40 s.3
Pastörize Ahlak Deneme Sy.40 s.3
Biz Hangisiyiz? Deneme Sy.41 s.3
Yeni Evlenmeler Deneme Sy.42 s.3
Fırsat Bu Fırsat Deneme Sy.43 s.3
Vebali Boynumuza Deneme Sy.44 s.3
Dam Üstünde Saksığan Deneme Sy.46 s.3
Kanlı Rekorlar Deneme Sy.51 s.3
Kadın Parmağı Deneme Sy.53 s.3
Bir Tamim Deneme Sy.54 s.3
Yazalım mı, Yazmayalım mı? Deneme Sy.55 s.3
Böyle Baş, Böyle Traş Deneme Sy.56 s.3
Yabancıya Hayranlık Deneme Sy.56 s.3
Zenginler Mahallesi Deneme Sy.56 s.3
Yaşasın Pahalılık Deneme Sy.57 s.3
Kaşığın Sapı Deneme Sy.58 s.3
Esrarlı Hayat Deneme Sy.58 s.3
Fedakârlık Deneme Sy.59 s.3
İstanbul'a Nefes Deneme Sy.60 s.3
İrfana Hizmet Deneme Sy.60 s.3-8

Yemin	Deneme	Sy.60 s.8
Katmerli Vergi	Deneme	Sy.61 s.3
Kefaret	Deneme	Sy.62 s.3
Sulh ve Kadın	Deneme	Sy.63 s.3
Bombalanan Manastır	Deneme	Sy.65 s.3
Vesikalı Frak	Deneme	Sy.66 s.3
Keskin Zekâ	Deneme	Sy.69 s.3
Lüksle Mücadele	Deneme	Sy.69 s.3–11
Bulunmaz	Şiir	Sy.59 s.2
Arap Saçı	Şiir	Sy.60 s.2
Ne Diyorlar?	Şiir	Sy.61 s.2
Çare	Şiir	Sy.62 s.2
Sabrın Sonu	Şiir	Sy.63 s.2
Şu Bu	Şiir	Sy.64 s.2
Olmasa	Şiir	Sy.65 s.2
Bahara Girerken	Şiir	Sy.66 s.2
Ankara Haytay		
Çiroz	Şiir	Sy.40 s.4
Ankara Körkadı		
Eski Çamlar	Şiir	Sy.16 s.1
Ankara Radyosu		
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Ankaralı Amca		
Ankara'dan	Deneme	Sy.52 s.3
Ankara'dan	Deneme	Sy.54 s.4–11
Gazetesine Göre	Deneme	Sy.56 s.4
En Önemli Belge	Deneme	Sy.56 s.4

Eski Günler	Deneme	Sy.56 s.4
Papa'nın Karikatürü	Deneme	Sy.56 s.4
Saraoğlu Röntgeni	Deneme	Sy.57 s.4
En İyi Tarafı	Deneme	Sy.57 s.4
Bizim Kongre	Deneme	Sy.57 s.4
Asıl Dalkavuk	Deneme	Sy.57 s.4
Hediye	Deneme	Sy.57 s.4–9
Beş On Zat	Deneme	Sy.57 s.9
İtişip Kakişmadan	Deneme	Sy.58 s.4
Yılbaşı Gecesi	Deneme	Sy.58 s.4
Burhan Feleği Tebrik	Deneme	Sy.58 s.4–8
Rakamların Azizliği	Deneme	Sy.59 s.4
Roma'daki Ziyafet	Deneme	Sy.59 s.4
Tecrübe İyi Netice Verdi	Deneme	Sy.59 s.4
Senelik Hlusa	Deneme	Sy.59 s.4
Fon Pepe'nin Duası	Deneme	Sy.60 s.4
Yaşasın Evlilik	Deneme	Sy.60 s.4
Mahkmiyet İlanları	Deneme	Sy.60 s.4
Son Durak	Deneme	Sy.60 s.4
Rahatlık	Deneme	Sy.60 s.4
Kalburüstü	Deneme	Sy.61 s.4
851	Deneme	Sy.61 s.4
Bir Mukayese	Deneme	Sy.61 s.4
Ankara'nın Denizi Dondu	Deneme	Sy.62 s.4
Et Yerine Balık	Deneme	Sy.62 s.4
Rıdvân Paşa Ne Yapmıştı?	Deneme	Sy.62 s.4
Ev Sahiplerinin Sevinci	Deneme	Sy.62 s.4
stadın Makamı	Deneme	Sy.62 s.4
Çocuk Vergisi	Deneme	Sy.63 s.4
61 inci Sayıdaki	Deneme	Sy.63 s.4
Bir Hatıra	Deneme	Sy.63 s.4

Hakkımızdır	Deneme	Sy.63 s.4
Marifetli Köpekler	Deneme	Sy.64 s.4
Baylar Bayanlar	Deneme	Sy.64 s.4
Balıkla Tavuk	Deneme	Sy.64 s.4
Kalburüstü Çıktı	Deneme	Sy.64 s.4
Hayırlı Bir iş	Deneme	Sy.64 s.4
Halil Lütfü'nin Hatırına Getiriyoruz	Deneme	Sy.64 s.4
Matbuat Hürriyeti	Deneme	Sy.65 s.4
Renkli Fotoğraf Sergisi	Deneme	Sy.65 s.4
Benzin Ne Demektir?	Deneme	Sy.65 s.4
Keçi Eti Cezası	Deneme	Sy.65 s.4
Ekmek İşleri	Deneme	Sy.65 s.4
Gürültü	Deneme	Sy.66 s.4
Ankara Postası	Deneme	Sy.66 s.4
Ev Sahibi Profesör	Deneme	Sy.66 s.4
Gandi'nin Karısı	Deneme	Sy.66 s.4
Felek Burhan'a Sormuşlar	Deneme	Sy.66 s.4
Hangisi Ucuz?	Deneme	Sy.67 s.4
Mevzu Kıtlığı	Deneme	Sy.67 s.4
Piyango	Deneme	Sy.67 s.4-11
Zenginlik	Deneme	Sy.67 s.11
Zam Paraları	Deneme	Sy.68 s.4
Gazeteciler Ankara'da	Deneme	Sy.68 s.4
Bir Taraflı Kibrit Kutuları	Deneme	Sy.68 s.4
Çıldırın Adam	Deneme	Sy.68 s.4
Haldeki Ciğerciler	Deneme	Sy.69 s.4
Lütfü Kırdar ile	Deneme	Sy.69 s.4
Barem Meselesi	Deneme	Sy.69 s.4
Hüseyin Rahmi'nin Arkasından	Deneme	Sy.69 s.4

Asaf Halet Çelebi

Ham Hum Şaralop	Şiir	Sy.56 s.10
Hamam	Şiir	Sy.56 s.10
Gayın	Şiir	Sy.56 s.10
Çingenelerim	Şiir	Sy.56 s.10

Asri

Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
---------------	------	------------

Avram

Teşekkür	İlan	Sy.58 s.6
----------	------	-----------

Azade Tarcan

Öğretmen	İlan	Sy.35 s.4
----------	------	-----------

Bacanak

Feleşin Konferansı	Sohbet	Sy.16 s.2
İşsizlik ve Hakiki İşsizler	Sohbet	Sy.35 s.6
Neşeli Mektup	Sohbet	Sy.47 s.4
Şu Yılbaşı	Sohbet	Sy.58 s.5–8
Niçin Evlenirler?	Sohbet	Sy.64 s.5–7
Niçin Evlenirler?	Sohbet	Sy.65 s.6–7
Bir Mebus Namzedinin Not Defterinden	Diğer	Sy.12 s.2
Bir Daha Sefere	Diğer	Sy.15 s.2
Kadın	Diğer	Sy.22 s.2
Sanatkârlık Baremi	Diğer	Sy.25 s.2
Veciz Vecize	Diğer	Sy.49 s.8
10 Kuruşla Mülakat	Mülakat	Sy.45 s.4
Adana ile Mülakat	Mülakat	Sy.18 s.2–4
Günün Kahramanı ile Mülakat	Mülakat	Sy.27 s.2–4
Bir Otomobil Kazası	Hikâye	Sy.13 s.3

Çok Şükür	Hikâye	Sy.33 s.2
Harb Sonu Dünyası	Piyes	Sy.17 s.2
Haşeratla Mücadele	Piyes	Sy.30 s.3
Hep Bu Toprak'tan	Tanıtım Yazısı	Sy.26 s.2
Çeyiz	Tanıtım Yazısı	Sy.26 s.2
Yahya Kemal'e Açık Mektup	Mektup	Sy.32 s.2

Balatta Raşel

Küçük İlanlar	İlan	Sy.13 s.2
---------------	------	-----------

Basın Birliği Reisliği

Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2
---------------	------	-----------

Bir Orta Halli

Teşekkür	İlan	Sy.46 s.11
----------	------	------------

Burhan Felek

Kimi İstiyorsunuz?	Sohbet	Sy.39 s.6–8
Ramazana Dair	Sohbet	Sy.41 s.6
Patlıcanın Dalkavuğu	Sohbet	Sy.43 s.6
Değirmen	Sohbet	Sy.46 s.6
Kekeme Tramvaylar	Sohbet	Sy.47 s.5
Duvar Yalayıcı	Sohbet	Sy.52 s.4–11
Benim Değil	Sohbet	Sy.53 s.4–11
Kim Saklamış Onu Oraya?	Sohbet	Sy.54 s.5
Basın Kongresinde Üç Gün	Sohbet	Sy.55 s.4–5
Tersine Laf	Sohbet	Sy.57 s.6–8
Sokak Lâkırdıları	Sohbet	Sy.62 s.8
Bir Et Hikâyesi	Sohbet	Sy.64 s.8
Sûzinak Faslı	Sohbet	Sy.66 s.6
Ben Hepsini Tanırım	Sohbet	Sy.67 s.5

Böyle Şakaya İçerlerim	Sohbet	Sy.69 s.6
Muamele	Hikâye	Sy.36 s.6-11
Havale	Hikâye	Sy.37 s.6-7
Hocanın Şükürü	Hikâye	Sy.38 s.5
Amma Eğlenmişler	Hikâye	Sy.40 s.8
A! Annem Geçti	Hikâye	Sy.42 s.6
Bektaşî'nin Cenneti	Hikâye	Sy.48 s.5-10
Yarma'nın Yarı	Hikâye	Sy.49 s.5
Rahat Etmenin Yolu	Hikâye	Sy.50 s.6
— Var Efendim! – Yok Efendim!	Hikâye	Sy.59 s.6-9
Konferans	Hikâye	Sy.68 s.6-7-11
Karagöz'le Mülakat	Mülakat	Sy.60 s.5-8

Bürhan Cahit Morkaya

Paris'te Noel Gecesi! - Karısını Kesen Durmuş!	Hikâye	Sy.55 s.10
--	--------	------------

Cemal Nadir

Şairin Gözyaşları	Hikâye	Sy.7-10 s.2-3
Berber	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.63 s.8
Müdürün Daireye Gidişi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.66 s.8

Celalettin Ezine-Cumhuriyet

Başlıksız	Diğer	Sy.2 s.3
-----------	-------	----------

Çimdik

Dökülen Dilekler	Şiir	Sy.64 s.10
------------------	------	------------

Doktor Amca

Misafirlik Hastalığı	Diğer	Sy.29 s.3
Üstatlık Hastalığı	Diğer	Sy.30 s.3

Spor Hastalığı	Diğer	Sy.31 s.3
Radyo Hastalığı	Diğer	Sy.39 s.4
Taksit Hastalığı	Diğer	Sy.40 s.5
Diploma Hastalığı	Diğer	Sy.42 s.8
İstif Hastalığı	Diğer	Sy.42 s.8
İtişme Hastalığı	Diğer	Sy.42 s.8

Elebaşı

Elemeler	Şiir	Sy.57 s.5
Bekârlık Vergisi	Şiir	Sy.61 s.5
Felek'ten Şikâyet	Şiir	Sy.63 s.6

Emanetçi Dursun

Küçük İlanlar	İlan	Sy.46 s.11
---------------	------	------------

Esat Mahmut Karakurt

Yamyam Bir Kız Sevdim	Hikâye	Sy.54 s.10
-----------------------	--------	------------

Fakir

Herkes Bir Şeye Hasret	Şiir	Sy.14 s.1
------------------------	------	-----------

Fazıl Ahmet Aykaç

Şahane Manzara	Şiir	Sy.59 s.10
Taniniyye	Şiir	Sy.59 s.10
Kırkından Sonra	Şiir	Sy.59 s.10

Faruk Nafiz Çamlıbel

Terkos Çeşmesi	Şiir	Sy.63 s.10
Ali	Şiir	Sy.63 s.10
Kıskanç	Şiir	Sy.63 s.10
Coşma	Şiir	Sy.63 s.10

Gezgin Amca

Saatler Mektup Sy.66 s.5

Giornale Ditalia

Cesaret Diğer Sy.1 s.3

H. H.

Küçük İlanlar İlan Sy.27 s.3

Hakkı Tarık Us

Küçük İlanlar İlan Sy.21 s.2

Halit Nanay

Küçük İlanlar İlan Sy.24 s.3

Hasan Topuz

Rica İlan Sy.58 s.6

Hep Bu Toprak'tan

Aşğılık Duygusu Örnekleri Diğer Sy.48 s.4

Hereke Halıları Diğer Sy.48 s.4–11

Hikmet Feridun Es

Asrî Hamallar Eski Yeni Mukayesesi Sy.44 s.8–11

Şapka Eski Yeni Mukayesesi Sy.48 s.8

Himmet Vurgun

İnsaniyet Namına İlan Sy.62 s.8

Hüseyin Cahit Yalçın

Çörçil'e Açık Mektup Mektup Sy.52 s.10

Hüseyin Hüsnü Kaymak

Tavzih İlan Sy.58 s.6

Hüseyin Rahmi Gürpınar

Bir Çarşı Gezmesi Hikâye Sy.57 s.10

Hüseyin Rıfat

Başlıksız Şiir Sy.2 s.3

Tasarruf Haftası Şiir Sy.3 s.3

Kurban Şiir Sy.4 s.2

Ömer Hayyam'dan Şiir Sy.6 s.1

Halime Ağlayan Ağlayana Fakat Şiir Sy.12 s.2

Hüsnü Bağrıyanık

Küçük İlanlar İlan Sy.24 s.3

İsmail Hakkı Baltacıoğlu

Balo Hikâye Sy.55 s.5

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu

Hamama Doğru Sohbet Sy.49 s.10

Ey Türk! Temizlenmesini Öğren! Sohbet Sy.49 s.10

Ey Türk Genci! Kendine Sor! Sohbet Sy.49 s.10

K. K.

Küçük İlanlar İlan Sy.27 s.5

Kasap Hayrullah

Küçük İlanlar İlan Sy.46 s.11

Kederli

Geçen Sonbahar	Şiir	Sy.10 s.3
Derim	Şiir	Sy.32 s.2

Körkütük

Fitilin Nükteleri	Fıkra	Sy.30 s.2
Fitilin Nükteleri	Fıkra	Sy.31 s.2

Külhani

Daktilo	Şiir	Sy.36 s.7
Ya Rab	Şiir	Sy.37 s.6-7
Vişneli, Kaymaklı	Şiir	Sy.38 s.8
Bugün	Şiir	Sy.40 s.8
Meraktı, Geçti	Şiir	Sy.42 s.6
Kızım	Şiir	Sy.43 s.9
Arap Kızı	Şiir	Sy.46 s.6
Son Sevgi	Şiir	Sy.48 s.5
Vakti Kerahette	Şiir	Sy.52 s.5
Nerde?	Şiir	Sy.53 s.5
Bursalı Kız	Şiir	Sy.54 s.9
Deli Kız	Şiir	Sy.56 s.5
Çifte Telli	Şiir	Sy.58 s.7

Küllük

Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
---------------	------	------------

Küllük Üniversitesi

Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
---------------	------	-----------

M.

Küçük İlanlar	İlan	Sy.24 s.3
---------------	------	-----------

Mahmut Yesari

Sevmek için	Hikâye	Sy.37 s.5-11
Kazakla Kılıbık	Hikâye	Sy.38 s.6
Arkalıktaki Servet	Hikâye	Sy.39 s.7
Harp Karikatürleri	Hikâye	Sy.39 s.7-11
Eşek Şakası	Hikâye	Sy.39 s.7-11
Dâhiyane Keşif	Hikâye	Sy.40 s.6-7-10
Atmaaa!	Hikâye	Sy.41 s.9-10
Çarpmış Amma	Hikâye	Sy.43 s.8-10
Tırış	Hikâye	Sy.45 s.7-11
Meçhul Kahraman	Hikâye	Sy.46 s.5-10
Ben Boşuna Konuşmam	Hikâye	Sy.48 s.6-7
Bir Talih Kurbanı	Hikâye	Sy.49 s.8
Bir Roman Fedaisi	Hikâye	Sy.51 s.5
Garson Vahan	Hikâye	Sy.53 s.8-11
Bekçi Baba	Hikâye	Sy.56 s.6-8
Saygılı Erkek	Hikâye	Sy.57 s.7-8
Akıllı Deli	Hikâye	Sy.58 s.7
Talihli Oğlan	Hikâye	Sy.59 s.7-11
Cem Çavuş	Hikâye	Sy.60 s.7-11
Ev Kadınına Bağlılık	Hikâye	Sy.62 s.6-11
Kıskanç Koca	Hikâye	Sy.63 s.6-7-8
İtaat	Hikâye	Sy.64 s.6
Mes'ut Çiftler	Hikâye	Sy.65 s.7-8
Tavuklu Mevlüt	Hikâye	Sy.68-69 s.6-8
Emn-Abad Geceleri	Hatırat	Sy.66 s.8-11
Emn-Abad Geceleri 2	Hatırat	Sy.67 s.6-7-11
Bir Beslenme Tarzı	Piyas	Sy.61 s.9
Taş	Sohbet	Sy.44 s.5-10

Malatyalı Amca

Değişmiş Şiir Sy.64 s.5

Mehmet Müflis İçer

Besbelli Şiir Sy.33 s.2

Mustafa Şerif

Adam Sarrafı Hikâye Sy.46 s.8

Murat Yank

Kayıp İlan Sy.58 s.6

Münir Melal

Olsa da Bir Olmasa da Bir Şiir Sy.46 s.2

Nadir Nadi

Teftişte Bulunmuşlar Deneme Sy. 58 s.3–8

Garplılığın İlk Şartı Deneme Sy.64 s.3

Asrî Muska Deneme Sy.67 s.3

Ne Ala Memleket

Evlenme Teklifi İlan Sy.62 s.8

Necip Fazıl Kısakürek

Tanrı Kulu ile Mülakat Mülakat Sy.53 s.10

Kemiksiz Diller Diğer Sy.1 s.3

Necmeddin Sadak

Yola Çıkarken Diğer Sy.1 s.1

Neyzen Tevfik

Mahmut Şevket Paşa için Şiir Sy.6 s.1

Nurettin Artam

Küçük İlanlar İlan Sy.17 s.2

Nurullah Ataç

Küçük İlanlar İlan Sy.13 s.2

Sohbet Sohbet Sy.48 s.10

Oktay Rifat Horoz

Mersiye Şiir Sy.56 s.10

Orhan Nebi

Mahalle Sohbeti Piyes Sy.69 s.5

Orhan Seyfi Orhon

Dua Şiir Sy.65 s.10

Karaborsada Seyahat Şiir Sy.65 s.10

Harb İçinde Bahar Şiir Sy.65 s.10

Kaçma Şiir Sy.65 s.10

Orhan Veli Kanık

Karga Şiir Sy.56 s.10

Orhan Veli Kandı

Kadın Şiir Sy.56 s.10

Patavatsız

Sadık Köpek Hikâye Sy.65-69s.9-10

Hüviyet Cüzdanı Hikâye Sy.11 s.3

Muhtekir Masalı	Hikâye	Sy.12 s.3
Davulcu Baba	Hikâye	Sy.14 s.3
Elkasibu Habibullah	Hikâye	Sy.15 s.3
Karaman'ın Koyunu	Hikâye	Sy.16 s.3
Anıt	Hikâye	Sy.17 s.3
Sarhoşun İcadı	Hikâye	Sy.20 s.3
Telli Yorgan	Hikâye	Sy.22 s.3
İşkilli Mahmut	Hikâye	Sy.24 s.3
Papazın Şemsiyesi	Hikâye	Sy.25 s.3
Osman Hoca	Hikâye	Sy.36 s.3
Yaktın Beni	Hikâye	Sy.27 s.3
Yeniler... Eskiler...	Hikâye	Sy.28 s.3
Ne Eğlendik, Ne Eğlendik	Hikâye	Sy.29 s.3
Padişahımızın Parası	Hikâye	Sy.31 s.3
Zilli Evliya	Hikâye	Sy.32 s.3-4
Bülbül	Hikâye	Sy.33 s.3
Pazar Yürüyüşü	Hikâye	Sy.34 s.8
Canlanan Tablo	Hikâye	Sy.35 s.8-11
Sam Lekesi	Hikâye	Sy.36 s.8-11
Tavsiye Mektubu	Hikâye	Sy.42 s.7-10
Yeni Zenginın Karısı	Hikâye	Sy.44 s.6-11
Göksu Testisi	Hikâye	Sy.47 s.6-7-11
Üstün Akıl	Hikâye	Sy.50 s.7-11
Bedava Seyahat	Hikâye	Sy.51 s.6
Yaz Misafiri	Hikâye	Sy.52 s.6-7-11
Felsefe Doktoru	Hikâye	Sy.54 s.6
Meçhul Dost	Hikâye	Sy.55 s.6-9
Bir İyimserin Başına Gelenler	Hikâye	Sy.60 s.6-11
Yalan Hastalığı	Piyes	Sy.8 s.3
İki Vatandaş	Piyes	Sy.13 s.2
Bir Aylık İkramiye	Piyes	Sy.43 s.5

Eski Toprak	Piyes	Sy.45 s.6–11
Pasif Korunma İmtihanı	Piyes	Sy.48 s.4
Biri İki Gören Müşteri	Piyes	Sy.49 s.6
Artan Satış	Piyes	Sy.59 s.8–9
Bir Cenaze Alayı	Sohbet	Sy.9 s.3
Sünnet Üniforması	Sohbet	Sy.41 s.4–11
Para	Sohbet	Sy.58 s.6
Kibritler Arasında Bir Saat	Mülakat	Sy.56 s.7–8
Ben Ne Kadar Kurnaz Oldum?	Mülakat	Sy.61 s.6

Recep Gür

Açık Teşekkür	Diğer	Sy.44 s.9
---------------	-------	-----------

Reşit Halit Gönç

Her Şeyin Bir Hikmeti	Sohbet	Sy.39 s.5–10
Çıkarma	Sohbet	Sy.42 s.5

Refik Halit Karay

Sakın Aldanma, İnanma, Kanma	Sohbet	Sy.60 s.10
Gençliğimin Babıâli Caddesi	Sohbet	Sy.60 s.10

Rejisörlük

Küçük İlanlar	İlan	Sy.21 s.2
---------------	------	-----------

Rıza Tevfik

Babıâli Nefesleri	Şiir	Sy.68 s.10
Şiirin Necib Ruhuna	Şiir	Sy.68 s.10
Kalenderi	Şiir	Sy.68 s.10

S. Taner

İlkbahar Destanı Şiir Sy.26 s.2

S. Y.

Kayıp İlan Sy.35 s.4

Sağdıç

Bir Sürü Tezat Şiir Sy.4 s.1

Gerektir Şiir Sy.22 s.2

Harb Durumu Şiir Sy.23 s.2

Uzar Gider Şiir Sy.24 s.2

Soyadlarına Göre Şiir Sy.25 s.2

Bir Suale Cevap Şiir Sy.27 s.2

Üstüne Şiir Sy.28 s.2

Olur Gider Şiir Sy.29 s.2

Beklenen Kıyamet Şiir Sy.30 s.2

Edelim Şiir Sy.31 s.2

Çörçil'in Nutku Şiir Sy.32 s.2

Nihayet Şiir Sy.33 s.2

Edersin Şiir Sy.34 s.2

Bu Sıcaklarda Şiir Sy.35 s.2

Gel De Güven Şiir Sy.36 s.2

Sulh Olursa Şiir Sy.37 s.2

Gibidir Şiir Sy.38 s.2

Kebek Şiir Sy.39 s.2

Olsun Şiir Sy.40 s.2

Beşinci Yıl Şiir Sy.41 s.2

İtalya'ya Tarih Şiir Sy.42 s.2

Etmeliyiz Şiir Sy.43 s.2

Tahmis Şiir Sy.44 s.2

İnsancası Şiir Sy.45 s.2

İşlerin Manzarası	Şiir	Sy.47 s.2
Yirminci Yıl	Şiir	Sy.48 s.2
Dünyanın	Şiir	Sy.49 s.2
Kahire Görüşmesi	Şiir	Sy.51 s.2
İledir	Şiir	Sy.52 s.2
İrade-i Külliye	Hikâye	Sy.1 s.4
Karne Düşmanı	Hikâye	Sy.2 s.4
Helva Kurbanı	Hikâye	Sy.3 s.3
Beni İhya Ettiniz	Hikâye	Sy.6 s.3
Bir Yaz Gecesi Hatırası	Hikâye	Sy.7 s.3

Salamon

Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
---------------	------	-----------

Sarı Çizmeli

Manzara	Şiir	Sy.53 s.2
Kurban Bayramı'nda	Şiir	Sy.54 s.2
Bir Cadde	Şiir	Sy.55 s.2
İş Mi Var?	Şiir	Sy.56 s.2
Muhtekir	Şiir	Sy.58 s.6

Sermet Muhtar Alus

Dönek Adam	Hikâye	Sy.62 s.9
Bir Evlenmenin Hikâyesi	Hikâye	Sy.63 s.9-11
Sofu Adam	Hikâye	Sy.64 s.9-11
15 Yılın Azizliği	Hikâye	Sy.66 s.6-11
İsim Gününe Hazırlık	Hikâye	Sy.69 s.8-11
Sirk Hamalları	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.44 s.8-11
Fes	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.48 s.8
Berber	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.63 s.8
Müdürün Daireye Gidişi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.66 s.8

Şahende Hala	Roman	Sy.13-30 s.2-3
Banker Arif	Roman	Sy.32-60 s.9
Boşuna Nefes	Piyes	Sy.67 s.8
Rönar Arjante	Piyes	Sy.68 s.7-8
Taksim'den Galatasaray'a	Gezi Yazısı	Sy.51 s.10
Şekerci Tekir		
Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
Talebe Yurdu		
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Tan		
Başlıksız	Diğer	Sy.2 s.3
Türk Basın Birliği		
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Unkapanı Sadullah		
Kayıp	İlan	Sy.58 s.6
Uykusuz		
Hiç Olur Mu?	Diğer	Sy.51 s.4
Hiç Olur Mu?	Diğer	Sy.52 s.4
Hiç Olur Mu?	Diğer	Sy.53 s.4
Olsa Ne Olur?	Diğer	Sy.54 s.4
Üniversite Rektörlüğü		
Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2

Vali ve Belediye Reisi Lutfi Kırdar

Küçük İlanlar İlan Sy.21 s.2

Vasfi Rıza Zobu

Hakka Tecavüz Piyes Sy.18 s.2
Sağlam Kazık Piyes Sy.19 s.3-4
Harb Düşkünleri Piyes Sy.21 s.3
Tasdikten Gelen Piyes Sy.23 s.3

Vatan

Çare Diğer Sy.1 s.3
Sarhoşlarla Meyhaneciler Diğer Sy.1 s.3

Vehbi

Küçük İlanlar İlan Sy.13 s.2

Velehu Eyzan

Aptülhak Hamit gibi Şiir Sy.4 s.3
Yahya Kemal gibi Şiir Sy.6 s.2
Mehmet Emin gibi Şiir Sy.7 s.2
Faik Ali gibi Şiir Sy.8 s.3
Mehmet Akif gibi Şiir Sy.10 s.3

Yahya Kemal Beyath

Bedri'ye Mısralar Şiir Sy.61 s.10
Meclise Mısralar Şiir Sy.61 s.10
Şarkı Gözleyen Şiir Sy.61 s.10

Yeni Sabah Gazetesi

Küçük İlanlar İlan Sy.25 s.2

Yusuf Ziya Ortaç

Yeni Hayat	Sohbet	Sy.64 s.10
Korku	Sohbet	Sy.64 s.10

Zemberek

Torik	Piyes	Sy.28 s.2
-------	-------	-----------

İmzasız

Yıkılmak Tehlikesi	Fıkra	Sy.1 s.2
Tebessüm	Fıkra	Sy.1 s.2
Şeker İşi	Fıkra	Sy.2 s.2
Soy Adları	Fıkra	Sy.2 s.2
Kart	Fıkra	Sy.2 s.2
Mesele Yok	Fıkra	Sy.3 s.2
Dolan Cehennem	Fıkra	Sy.3 s.2
Uzun Ömür	Fıkra	Sy.3 s.2
Yanlışlar	Fıkra	Sy.3 s.2
Helvacının Üzümü	Fıkra	Sy.3 s.2
Harbin Doğuşu	Fıkra	Sy.4 s.3
Zekâ ve Zeki	Fıkra	Sy.4 s.3
Yandı	Fıkra	Sy.4 s.3
Asansör	Fıkra	Sy.4 s.3
Öğünmek	Fıkra	Sy.4 s.3
Konforlu Teşbih	Fıkra	Sy.5 s.2
On Beş Dakika	Fıkra	Sy.5 s.2
Hami ile Mahmi	Fıkra	Sy.5 s.2
Drahoma	Fıkra	Sy.5 s.2
Sıfır	Fıkra	Sy.5 s.2
Heykel	Fıkra	Sy.6 s.2
Açıkgöz	Fıkra	Sy.6 s.2
Altın	Fıkra	Sy.6 s.2

Hayat Sevgisi	Fıkra	Sy.6 s.2
Gelelim	Fıkra	Sy.6 s.2
Daimi Müşteri	Fıkra	Sy.6 s.3
Çelenk Parası	Fıkra	Sy.6 s.3
Yağlı Yanak	Fıkra	Sy.7 s.2
Muaşeret Adabı	Fıkra	Sy.7 s.2
Çoban Radyoda	Fıkra	Sy.7 s.2
Beyin	Fıkra	Sy.8 s.2
Şenlik	Fıkra	Sy.8 s.2
Kurşun	Fıkra	Sy.8 s.2
Radyonun Düdüğüne Dair	Fıkra	Sy.8 s.2
Kemer	Fıkra	Sy.8 s.2
Nallı Pire	Fıkra	Sy.8 s.3
Bir Zamanlar	Fıkra	Sy.9 s.2
İlaç	Fıkra	Sy.9 s.2
Saygısızlarımıza Mahsus	Fıkra	Sy.9 s.2
Sen De Seveceksin	Fıkra	Sy.10 s.2
Ufak Zafer	Fıkra	Sy.10 s.2
Gelir Meselesi	Fıkra	Sy.10 s.2
Mide	Fıkra	Sy.11 s.2
Tabii Ecel	Fıkra	Sy.11 s.2
Gideceğiniz Yer	Fıkra	Sy.11 s.2
Akan Su	Fıkra	Sy.11 s.2
Gandi'nin Orucu	Fıkra	Sy.12 s.1
Tuzsuz Bekir	Fıkra	Sy.12 s.1
Orta Yaşlısı	Fıkra	Sy.12 s.3
İncir	Fıkra	Sy.12 s.3
Değersiz Hediye	Fıkra	Sy.12 s.3
Beş Yüz Beş Kuruş	Fıkra	Sy.13 s.3
Bir Prensip	Fıkra	Sy.13 s.3
Resmen İhtiyar	Fıkra	Sy.14 s.2

Konuşmak ve Dinlemek	Fıkra	Sy.14 s.2
Yeni Caddeler	Fıkra	Sy.14 s.3
Fındıkçılık	Fıkra	Sy.15 s.2
Afiyetle	Fıkra	Sy.15 s.2
Salaşpur	Fıkra	Sy.15 s.2
Kalay	Fıkra	Sy.15 s.3
İki İmar Usülü	Fıkra	Sy.15 s.3
Fıkra:1	Fıkra	Sy.15 s.4
Fıkra:2	Fıkra	Sy.15 s.4
Fıkra:3	Fıkra	Sy.16 s.4
Fıkra:4	Fıkra	Sy.16 s.4
Oturacak Ada	Fıkra	Sy.17 s.3
İkincisi	Fıkra	Sy.17 s.3
Fıkra:5	Fıkra	Sy.17 s.4
Fıkra:6	Fıkra	Sy.17 s.4
Fıkra:7	Fıkra	Sy.17 s.4
Çubuğun Vazifesi	Fıkra	Sy.18 s.3
Fıkra:8	Fıkra	Sy.18 s.4
Fıkra:9	Fıkra	Sy.18 s.4
Fıkra:10	Fıkra	Sy.18 s.4
Dişin Kökü	Fıkra	Sy.19 s.2
Umacı	Fıkra	Sy.19 s.2
Hamamdan Sonra	Fıkra	Sy.19 s.2
Fıkra:11	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:12	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:13	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:14	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:15	Fıkra	Sy.20 s.4
Fıkra:16	Fıkra	Sy.20 s.4
Kese	Fıkra	Sy.21 s.2
Dar Kapı	Fıkra	Sy.21 s.2

Gandi	Fıkra	Sy.21 s.2
Fırtına	Fıkra	Sy.21 s.3
Fıkra:17	Fıkra	Sy.21 s.4
Fıkra:18	Fıkra	Sy.21 s.4
Telif Yazı	Fıkra	Sy.22 s.2
Temaşa	Fıkra	Sy.22 s.2
Acayip Soyadları	Fıkra	Sy.22 s.2
Bir Barışma Hatırası	Fıkra	Sy.22 s.3
Fıkra:19	Fıkra	Sy.22 s.4
Fıkra:20	Fıkra	Sy.22 s.4
Fıkra:21	Fıkra	Sy.22 s.4
Saat	Fıkra	Sy.23 s.1
Nasıl Yazmalı?	Fıkra	Sy.23 s.1
Tetkik	Fıkra	Sy.23 s.2
Düdüklü Neşriyat	Fıkra	Sy.23 s.2
Fıkra:22	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:23	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:24	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:25	Fıkra	Sy.23 s.4
Alman Mimari Sergisinde	Fıkra	Sy.24 s.1
İkisini De	Fıkra	Sy.24 s.1
Beylik	Fıkra	Sy.24 s.1
Yıldırım	Fıkra	Sy.24 s.2
Bollukla Kıtlık	Fıkra	Sy.24 s.2
Heyecan	Fıkra	Sy.24 s.2
Menfaat	Fıkra	Sy.24 s.2
Fıkra:26	Fıkra	Sy.24 s.4
Fıkra:27	Fıkra	Sy.24 s.4
Kısmet	Fıkra	Sy.25 s.2
Kibarlar	Fıkra	Sy.25 s.2
Yangın	Fıkra	Sy.25 s.2

Haciz	Fıkra	Sy.25 s.2
Nine ile Torun	Fıkra	Sy.25 s.2
Fıkra:28	Fıkra	Sy.25 s.4
İslim	Fıkra	Sy.26 s.2
Radyo	Fıkra	Sy.26 s.2
Sigorta	Fıkra	Sy.26 s.2
Fıkra:29	Fıkra	Sy.26 s.4
Fıkra:30	Fıkra	Sy.26 s.4
Etek Meselesi	Fıkra	Sy.27 s.2
Zengin İlanı	Fıkra	Sy.27 s.2
Salamon'un Aklı	Fıkra	Sy.27 s.2
Toprak Mahsulü	Fıkra	Sy.28 s.2
Tarif	Fıkra	Sy.28 s.2
Şarkı	Fıkra	Sy.28 s.2
Yüz Gram Tereyağı	Fıkra	Sy.28 s.2
İşin Kolayı	Fıkra	Sy.28 s.2
Fark	Fıkra	Sy.28 s.2
Siyah, Mavi, Kırmızı	Fıkra	Sy.28 s.3
İmdat	Fıkra	Sy.28 s.3
Kös Dinlemiş	Fıkra	Sy.29 s.2
Canlı Takvim	Fıkra	Sy.29 s.2
İskele Hamalları	Fıkra	Sy.29 s.2
Otobüs Hattı	Fıkra	Sy.29 s.2
Hasırla Keçe	Fıkra	Sy.29 s.3-4
Tasarruf	Fıkra	Sy.30 s.2
Karısının Çorabı	Fıkra	Sy.30 s.2
İki İhtiyar	Fıkra	Sy.30 s.3
Alınamayan Şey	Fıkra	Sy.30 s.3
Ter	Fıkra	Sy.31 s.2
Fert ve Cemiyet	Fıkra	Sy.31 s.2
Tehlike	Fıkra	Sy.31 s.2

Tatarcık	Fıkra	Sy.31 s.3
Bela	Fıkra	Sy.32 s.3
Hurşid	Fıkra	Sy.33 s.3
Tiri Müjgan	Fıkra	Sy.33 s.3
Aradığınız gibi	Fıkra	Sy.34 s.5
İkbal Baremi	Fıkra	Sy.34 s.5
İstanbul	Fıkra	Sy.34 s.5
Ben De	Fıkra	Sy.34 s.5
Ol Saltanat	Fıkra	Sy.34 s.5
Beaute Publique	Fıkra	Sy.34 s.6
Karagöz	Fıkra	Sy.34 s.6
Verim	Fıkra	Sy.35 s.4
İki Gazi	Fıkra	Sy.35 s.4
Pilav	Fıkra	Sy.35 s.5
Dayanmak	Fıkra	Sy.35 s.5
Ucuz Hayat	Fıkra	Sy.35 s.5
Uyan Birader	Fıkra	Sy.35 s.5
Kadının Fendi	Fıkra	Sy.36 s.5
Sebil	Fıkra	Sy.36 s.5
Kar için mi? Nam için mi?	Fıkra	Sy.36 s.5
Emekli	Fıkra	Sy.37 s.4
Muşamba Yerine	Fıkra	Sy.37 s.4
Duçenin Yeri	Fıkra	Sy.37 s.4
Çekmek	Fıkra	Sy.37 s.4
Mazeret	Fıkra	Sy.37 s.4
Şükret	Fıkra	Sy.37 s.4
Güzellik	Fıkra	Sy.37 s.8
Boğulmak	Fıkra	Sy.38 s.4
Sulist	Fıkra	Sy.38 s.4
Alışkanlık	Fıkra	Sy.38 s.4
Kan Kardeşi	Fıkra	Sy.38 s.5

Sulh için Yapılan Dua	Fıkra	Sy.39 s.4
Balıkların İntikamı	Fıkra	Sy.39 s.4
Gül ki Gül Yüzüne Gülmek Yaraşır	Fıkra	Sy.39 s.4
Sansür	Fıkra	Sy.39 s.4
Manalı Şeyler	Fıkra	Sy.40 s.4
Bizim Denizin Yelkenlisi	Fıkra	Sy.40 s.5
Kazara Şöhretler	Fıkra	Sy.40 s.5
Şeftaliler	Fıkra	Sy.40 s.5
Öküz Meselesi	Fıkra	Sy.41 s.4
Atlamazsa Ayıp	Fıkra	Sy.41 s.5
Ucuzlamış	Fıkra	Sy.41 s.5
Söyletir	Fıkra	Sy.41 s.5
Yelkenler Mayna	Fıkra	Sy.42 s.4
Hayaller	Fıkra	Sy.42 s.4
Atı Alan...	Fıkra	Sy.42 s.4
Başından Gidenler	Fıkra	Sy.42 s.4
Mazeret	Fıkra	Sy.42 s.4
Korku	Fıkra	Sy.42 s.4
Malumat	Fıkra	Sy.42 s.4
Sivri Hisar	Fıkra	Sy.42 s.8
Cehenneme	Fıkra	Sy.42 s.8
Post	Fıkra	Sy.42 s.8
Garaj	Fıkra	Sy.43 s.4
16 Numaralı Dünya	Fıkra	Sy.43 s.4
Bir Müstesna	Fıkra	Sy.43 s.4
Barometre	Fıkra	Sy.43 s.4
Ucuzluk Grevi	Fıkra	Sy.44 s.4
Un İhtiyacı	Fıkra	Sy.44 s.4
İkiye Karşı Bir	Fıkra	Sy.44 s.4
Yazık	Fıkra	Sy.44 s.4
Cennette Cehennem	Fıkra	Sy.44 s.9

İltica	Fıkra	Sy.44 s.9
Şükür	Fıkra	Sy.45 s.5
Mektup Kâğıdı	Fıkra	Sy.45 s.5
Turfandalar	Fıkra	Sy.45 s.5
Nakit	Fıkra	Sy.45 s.5
Kezzap	Fıkra	Sy.45 s.5
Menfaat	Fıkra	Sy.45 s.5
Adamına Göre	Fıkra	Sy.45 s.8
İki Ahmet	Fıkra	Sy.45 s.8
Muska	Fıkra	Sy.45 s.8
Memur, Artist	Fıkra	Sy.46 s.4
Modern İsa	Fıkra	Sy.46 s.4
Baklalar	Fıkra	Sy.46 s.4
Azat	Fıkra	Sy.46 s.8
Güzel Hırsız	Fıkra	Sy.47 s.4
Geçinmek	Fıkra	Sy.47 s.4
Bilet Parası	Fıkra	Sy.47 s.4
Cesedi ile Ruhunu	Fıkra	Sy.47 s.8
Nimet	Fıkra	Sy.47 s.8
Tayyare ve Harp	Fıkra	Sy.48 s.6
Mürakaba	Fıkra	Sy.48 s.7
Kâfir Göz	Fıkra	Sy.48 s.8
İmamlık	Fıkra	Sy.48 s.8
İkinci Cephe	Fıkra	Sy.49 s.4
Mantık	Fıkra	Sy.49 s.4
Bir Nokta	Fıkra	Sy.49 s.4
Zorla	Fıkra	Sy.50 s.4
Dünya ve Çanta	Fıkra	Sy.50 s.4
Tramvay Yasakları	Fıkra	Sy.50 s.4
Yarım Şiir	Fıkra	Sy.50 s.5
Nüfus Meselesi	Fıkra	Sy.51 s.4

Poezi Mort	Fıkra	Sy.51 s.4
Tedbir	Fıkra	Sy.51 s.4
Şairin Dişleri	Fıkra	Sy.51 s.6
Mübalğa	Fıkra	Sy.51 s.6
Şeytandan Evvel	Fıkra	Sy.52 s.8
Yapışıklar	Fıkra	Sy.53 s.4
Sanat ve Sanatkâr	Fıkra	Sy.53 s.4
Kul Korkusu	Fıkra	Sy.53 s.5
Koç	Fıkra	Sy.54 s.8
Bir Aç Gözli	Fıkra	Sy.54 s.8
Mesihi	Fıkra	Sy.55 s.8
İtibar	Fıkra	Sy.56 s.5
Dalkavuk	Fıkra	Sy.56 s.5
Antika	Fıkra	Sy.56 s.5
Daha Mühim	Fıkra	Sy.56 s.5
Eyvah	Fıkra	Sy.56 s.5
Çivi	Fıkra	Sy.56 s.5
Ekmek	Fıkra	Sy.56 s.5
Maşallah	Fıkra	Sy.56 s.5
Korku	Fıkra	Sy.56 s.8
Keyif	Fıkra	Sy.57 s.5
Hiç Olmazsa	Fıkra	Sy.57 s.5
Yürek	Fıkra	Sy.57 s.5
Yazık	Fıkra	Sy.57 s.5
Teessür	Fıkra	Sy.57 s.5
Kabahat	Fıkra	Sy.57 s.5
Ah, ah...	Fıkra	Sy.58 s.5
Masal	Fıkra	Sy.58 s.5
Bebekler	Fıkra	Sy.58 s.5
Maç	Fıkra	Sy.58 s.5
Dua	Fıkra	Sy.58 s.5

Bir Sarhoşluk Hatırası	Fıkra	Sy.58 s.5
Tek Göz	Fıkra	Sy.58 s.8
Yeni Elbise	Fıkra	Sy.59 s.5
Yanlış	Fıkra	Sy.59 s.5
Döndürür	Fıkra	Sy.59 s.5
Eşeklere Mahsus	Fıkra	Sy.59 s.5
Ayrılık	Fıkra	Sy.59 s.5
Kösele	Fıkra	Sy.59 s.5
Ne Virecen?	Fıkra	Sy.59 s.5
Tahkir	Fıkra	Sy.59 s.8
Yok, Yoh	Fıkra	Sy.60 s.5
Adam Olmayınca	Fıkra	Sy.60 s.5
Asıl Kadın	Fıkra	Sy.60 s.5
Ekâbir	Fıkra	Sy.60 s.5
Zerde	Fıkra	Sy.60 s.8
Eski Yemekler	Fıkra	Sy.60 s.8
Kesik Saç	Fıkra	Sy.61 s.5
Şair	Fıkra	Sy.61 s.5
Mücadele Arkadaşı	Fıkra	Sy.61 s.5
Harap Evler	Fıkra	Sy.61 s.5
Talih	Fıkra	Sy.61 s.5
Yumurta	Fıkra	Sy.61 s.8
Hiciv	Fıkra	Sy.61 s.8
Kâr	Fıkra	Sy.62 s.5
Kauçuk ve Yağ	Fıkra	Sy.62 s.5
Opera	Fıkra	Sy.62 s.5
Çocuklarla	Fıkra	Sy.62 s.5
Yemiş	Fıkra	Sy.62 s.5
Yenilenen Eskiler	Fıkra	Sy.62 s.5
Altın ve Âşık	Fıkra	Sy.62 s.8
Ağlatayım Derken	Fıkra	Sy.63 s.5

Bozulanlar	Fıkra	Sy.63 s.5
Petrol	Fıkra	Sy.63 s.5
Eleman	Fıkra	Sy.63 s.5
Sarsıntı	Fıkra	Sy.63 s.5
Sis	Fıkra	Sy.63 s.5
Okuyup Yazmak	Fıkra	Sy.64 s.5
Biri Olmazsa	Fıkra	Sy.64 s.5
Tehlike	Fıkra	Sy.64 s.5
Gazete	Fıkra	Sy.64 s.5
Beğenmek	Fıkra	Sy.64 s.8
Allah'ın Hikmeti	Fıkra	Sy.64 s.8
Yenilenen Eskiler	Fıkra	Sy.65 s.5
Tahsil	Fıkra	Sy.65 s.5
Öğünmek	Fıkra	Sy.65 s.5
Zor İş	Fıkra	Sy.65 s.5
Dam = Çatı	Fıkra	Sy.67 s.5
Üstatlık	Fıkra	Sy.67 s.5
Tersine	Fıkra	Sy.67 s.5
Hacı Bektaşî Yortusu	Fıkra	Sy.67 s.7
Nazik Zaman	Fıkra	Sy.68 s.5
Maksat	Fıkra	Sy.68 s.5
Vakit Meselesi	Fıkra	Sy.68 s.5
Kim Öğretti?	Fıkra	Sy.69 s.5
Rüya	Fıkra	Sy.69 s.5
Vasiyetname	Fıkra	Sy.69 s.5
Gazeteci	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.6 s.3
Şair	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.7 s.3
Türkçe Muallimi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.8 s.3
Sinir Hekimi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.9 s.3
Tiyatro Artisti	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.10 s.3
Kitapçı ve Tabı	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.11 s.3

Kadın Hanende	Eski Yeni Mukayesesi Sy.12 s.3
Hanende	Eski Yeni Mukayesesi Sy.13 s.3
Galatasaray Lisesi Müdürü	Eski Yeni Mukayesesi Sy.14 s.3
Tiyatro Aktörü	Eski Yeni Mukayesesi Sy.16 s.3
Operatör	Eski Yeni Mukayesesi Sy.17 s.3
Şık Erkek	Eski Yeni Mukayesesi Sy.18 s.3
Şık Kadın	Eski Yeni Mukayesesi Sy.19 s.3
Ev	Eski Yeni Mukayesesi Sy.20 s.3
Mahalle Bekçisi	Eski Yeni Mukayesesi Sy.21 s.3-4
Artist	Eski Yeni Mukayesesi Sy.22 s.3-4
Arzuhalcılar	Eski Yeni Mukayesesi Sy.23 s.3
Müdür	Eski Yeni Mukayesesi Sy.24 s.3
Taşıt	Eski Yeni Mukayesesi Sy.25 s.3
Hokkabaz	Eski Yeni Mukayesesi Sy.26 s.3
Göksu Testisi - Buz Dolabı	Eski Yeni Mukayesesi Sy.27 s.3
Çaylak Ali – Sporcu	Eski Yeni Mukayesesi Sy.28 s.3
Sokak Köpekleri – Ev Köpekleri	Eski Yeni Mukayesesi Sy.29 s.3-4
Kiralık Köşk – Kiralık Villa	Eski Yeni Mukayesesi Sy.30 s.3-4
Mangal – Kalorifer	Eski Yeni Mukayesesi Sy.31 s.3
Unkapanı Köprüsü – Gazi Köprüsü	Eski Yeni Mukayesesi Sy.33 s.3
Vapurlar	Eski Yeni Mukayesesi Sy.34 s.9
Kira Arabası – Taksi	Eski Yeni Mukayesesi Sy.36 s.8
Suadiye	Eski Yeni Mukayesesi Sy.37 s.8
Atlı Tramvay – Elektrikli Tramvay	Eski Yeni Mukayesesi Sy.39 s.8
Galatasaray Sultanisi - Galatasaray Lisesi	Eski Yeni Mukayesesi Sy.41 s.8-11
Kadın Kıyafetleri	Eski Yeni Mukayesesi Sy.47 s.8-11
Ayakkabılar	Eski Yeni Mukayesesi Sy.50 s.8-11
Bıyıklar	Eski Yeni Mukayesesi Sy.51 s.8
Gözlük	Eski Yeni Mukayesesi Sy.52 s.8
Kurban Bayramı	Eski Yeni Mukayesesi Sy.54 s.8
Lokanta	Eski Yeni Mukayesesi Sy.55 s.8

Nişan Merasimi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.58 s.8
Komşu	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.59 s.8
Kalem	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.61 s.8
Çay	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.65 s.8
Kahve	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.68 s.8
Bacak	Deneme	Sy.1 s.1
Üçüncü Seyahat	Deneme	Sy.2 s.1
Berlin’de Bayram Namazı	Deneme	Sy.4 s.1
Büyük Adam Ne Oldu Sana?	Deneme	Sy.4 s.1
Şairane Harpler	Deneme	Sy.5 s.1
Kâinat Muamması	Deneme	Sy.5 s.1
Gazete Falcılığı	Deneme	Sy.6 s.1
Şimdi Sırası Mı?	Deneme	Sy.7 s.1
Sulh Nerede?	Deneme	Sy.8 s.1
Mükellefler	Deneme	Sy.10 s.1
Yeni Bir İnsan	Deneme	Sy.11 s.1
Cazibe Kanunu	Deneme	Sy.11 s.1
İğreti At	Deneme	Sy.11 s.1
Hatay’dan Gelen Hakikat	Deneme	Sy.13 s.1
Propaganda Gayreti	Deneme	Sy.13 s.1
Listede Görünmeyenler	Deneme	Sy.14 s.1
Şeker Tarifesi	Deneme	Sy.15 s.1
Boğaz Meselesi	Deneme	Sy.16 s.1
Omfalos	Deneme	Sy.17 s.1
Orta Gelirliler	Deneme	Sy.18 s.1
Köylü Gene Kazanıyor	Deneme	Sy.19 s.1
Para Cezası	Deneme	Sy.21 s.1
Zorla Güzellik Olur Mu?	Deneme	Sy.22 s.1
Naşid’in Vasiyeti	Deneme	Sy.23 s.1
Dövüşe İştah	Deneme	Sy.25 s.1
Cezalar Mübareki	Deneme	Sy.26 s.1

Cinsi Terbiye	Deneme	Sy.28 s.1–4
Kayıplar	Deneme	Sy.29 s.1
Yıllar	Deneme	Sy.31 s.1
Tavsiyeler	Deneme	Sy.31 s.1
Hangi Rıza Tevfik?	Deneme	Sy.31 s.1
Randevu	Deneme	Sy.32 s.1
Apartmasistan	Deneme	Sy.33 s.1
Ucuz Atlattık	Deneme	Sy.33 s.1
Yeni Ruh	Deneme	Sy.34 s.4
Furya	Deneme	Sy.34 s.4
Cankurtaranlar	Deneme	Sy.38 s.4
Parmak	Deneme	Sy.38 s.4
Fırınlr	Deneme	Sy.38 s.4
Balıklarımız	Deneme	Sy.38 s.4
Halkın Gözü, Kulağı	Deneme	Sy.39 s.3
Neler Dediler?	Diğer	Sy.2 s.1
Neler Dediler?	Diğer	Sy.3 s.2
Bizim Lûgattan Parçalar	Diğer	Sy.5 s.2
Bizim Lûgattan Parçalar	Diğer	Sy.6 s.2
Bizim Lûgattan Parçalar	Diğer	Sy.7 s.2
Bizim Lûgattan Parçalar	Diğer	Sy.8 s.2
Harb Nerede Bitecek?	Diğer	Sy.9 s.1
Bizim Lûgattan Parçalar	Diğer	Sy.9 s.2
...İzm!	Diğer	Sy.12 s.3
Su Baskını	Diğer	Sy.12 s.3
Hindistan'dan Gelen Hediyeler	Diğer	Sy.15 s.1–3
Filozofun Sakalı	Diğer	Sy.19 s.1
Ayıptır	Diğer	Sy.19 s.2
Fasıla İşaretleri	Diğer	Sy.20 s.2
Ada Çamları	Diğer	Sy.21 s.1
Kıvanç Listesi	Diğer	Sy.21 s.1

Neden?	Diğer	Sy.21 s.1
Bir Hesabının Not Defterinden	Diğer	Sy.21 s.2
Neden?	Diğer	Sy.24 s.1
Amcabey'in Vecizeleri	Diğer	Sy.29 s.2
Sergiler	Diğer	Sy.32 s.2
Belediye Cezası	Diğer	Sy.32 s.3
İstanbul Radyosu'nun Bu Haftaki Programı	Diğer	Sy.35 s.4
Bir Nokta	Diğer	Sy.36 s.5
Haftanın Destanı	Şiir	Sy.1 s.2
Son Ahval	Şiir	Sy.2 s.2
Gider	Şiir	Sy.3 s.2
Yarenlik	Şiir	Sy.4 s.2
1943'e girerken	Şiir	Sy.5 s.2
Yine Yarenlik	Şiir	Sy.6 s.2
Milletler Kahvesinde Saz Şairleri	Şiir	Sy.7 s.2
Hindistan Seyahatnamesi	Şiir	Sy.8 s.2
Dâhili Olaylar	Şiir	Sy.9 s.2
Heyhat, Heyhat	Şiir	Sy.10 s.2
Adana Mülakatı	Şiir	Sy.11 s.2
Dış Olaylar	Şiir	Sy.12 s.2
Nutuklar	Şiir	Sy.13 s.2
Seçim Haftası	Şiir	Sy.14 s.2
Kuvvet, Daima Kuvvet	Şiir	Sy.15 s.2
Dördüncü Bahar	Şiir	Sy.16 s.2
İç ve Dış Siyasamız	Şiir	Sy.17 s.2
Buyur Kürküm	Şiir	Sy.18 s.2
Olmuş	Şiir	Sy.19 s.2
Çölden Balkana	Şiir	Sy.20 s.2
Dairdir	Şiir	Sy.21 s.2
1944'e Girerken	Şiir	Sy.57 s.2
İstilaya Hazırlanırken	Şiir	Sy.58 s.2

Paydos Borusu	Sohbet	Sy.1 s.1
Frenlere Dikkat	Sohbet	Sy.1 s.1
Bir Kongre	Sohbet	Sy.2 s.1
Nasıl Olurdu?	Sohbet	Sy.2 s.1
Renkler	Sohbet	Sy.2 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.4 s.2
Olağan İşler	Sohbet	Sy.5 s.2
Olağan İşler	Sohbet	Sy.6 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.8 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.9 s.3
Bir Mektup	Sohbet	Sy.10 s.1
Büyük Bir Ziyafet	Sohbet	Sy.27 s.1
Şehir Gezici Kadınlar	Sohbet	Sy.27 s.1
Kâğıthane Gezintisi	Sohbet	Sy.27 s.1
Hat Boyuna Karyola	Sohbet	Sy.27 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.32 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.42 s.4
Tebrik	Sohbet	Sy.67 s.6
Mısır Çarşısı	Sohbet	Sy.67 s.6
Bağış	Sohbet	Sy.67 s.6
Hediye	Sohbet	Sy.67 s.6
Tavzih	Sohbet	Sy.67 s.6
İnönü Ansiklopedisi	Tanııtım Yazısı	Sy.51 s.11
Atatürk'e Şiirler	Tanııtım Yazısı	Sy.51 s.11
Geçmişte Bugün	Tanııtım Yazısı	Sy.51 s.11
Parme Manastırı	Tanııtım Yazısı	Sy.53 s.11
Bir Yaz Gecesiydi	Tanııtım Yazısı	Sy.53 s.11
Hep Bu Toprak'tan	Tanııtım Yazısı	Sy.53 s.11
Sokakta Gürültü Var	Tanııtım Yazısı	Sy.53 s.11
Türkiye'de Resim	Tanııtım Yazısı	Sy.54 s.11
Türk'e Doğru	Tanııtım Yazısı	Sy.55 s.11

Resim Öğretmeni	Tanııtım Yazısı	Sy.55 s.11
Sebil ve Güvercinler	Tanııtım Yazısı	Sy.58 s.11
Tarihte Türkler için Söylenilen Büyük Sözler	Tanııtım Yazısı	Sy.60 s.11
Sanat Takvimi	Tanııtım Yazısı	Sy.62 s.11
Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı	Tanııtım Yazısı	Sy.63 s.11
Tıb Yolunda Yılbaşı	Tanııtım Yazısı	Sy.63 s.11
Salkım	Tanııtım Yazısı	Sy.65 s.11
Milliyetçilik Yolunda	Tanııtım Yazısı	Sy.65 s.11
Avrupa Mukadderatının Yedi Muamması	Tanııtım Yazısı	Sy.67 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.24 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.46 s.11
Modern Çilekeş	Musavver Yazı	Sy.7 s.2
Amerika Seyahatinden Bir Hatıra	Musavver Yazı	Sy.8 s.2
Hindistan'da Bir Traş Sahnesi	Musavver Yazı	Sy.9 s.2
Hindistan Seyahatinin En Heyecanlı Bir Hatırası	Musavver Yazı	Sy.10 s.2
Muharrirler Jübilesinde	Musavver Yazı	Sy.11 s.2
Büyük Heyecan	Musavver Yazı	Sy.14 s.3
Kanatlı Mütahassıslar	Musavver Yazı	Sy.31 s.2
Bulunan Para	Hikâye	Sy.1 s.3
Söz ve Sakal	Hikâye	Sy.2 s.3

Azıcık Eğlenelim	Hikâye	Sy.4 s.2
Bir Dertleşme	Hikâye	Sy.5 s.3
Nasıl Olsun?	Mülakat	Sy.2 s.2
Şarlo'ya Açık Mektup	Mektup	Sy.3 s.1
Türk Mizah Sanatı Bir Ustasını Kaybetti	Diğer	Sy.6 s.3

Ek III. Alfabetik İndeks

Başlıksız	Diğer	Sy.2 s.3
Başlıksız	Diğer	Sy.2 s.3
Başlıksız	Şiir	Sy.2 s.3
...İzm!	Diğer	Sy.12 s.3
A! Annem Geçti	Hikâye	Sy.42 s.6
Acayip Soyadları	Fıkra	Sy.22 s.2
Açık Teşekkür	Diğer	Sy.44 s.9
Açıkgöz	Fıkra	Sy.6 s.2
Ada Çamları	Diğer	Sy.21 s.1
Adam Olmayınca	Fıkra	Sy.60 s.5
Adam Sarrafı	Hikâye	Sy.46 s.8
Adamına Göre	Fıkra	Sy.45 s.8
Adana ile Mülakat	Mülakat	Sy.18 s.2-4
Adana Mülakatı	Şiir	Sy.11 s.2
Afiyetle	Fıkra	Sy.15 s.2
Ağlatayım Derken	Fıkra	Sy.63 s.5
Ah, Ah!	Fıkra	Sy.58 s.5
Akan Su	Fıkra	Sy.11 s.2
Akıllı Deli	Hikâye	Sy.58 s.7
Alınamayan Şey	Fıkra	Sy.30 s.3
Alışkanlık	Fıkra	Sy.38 s.4
Ali	Şiir	Sy.63 s.10
Allah'ın Hikmeti	Fıkra	Sy.64 s.8
Alman Mimari Sergisinde	Fıkra	Sy.24 s.1
Altın	Fıkra	Sy.6 s.2
Altın ve Âşık	Fıkra	Sy.62 s.8
61 inci Sayıdaki	Deneme	Sy.63 s.4
Amcabey'in Vecizeleri	Diğer	Sy.29 s.2
Amerika Seyahatinden Bir Hatıra	Musavver Yazı	Sy.8 s.2
Amma Eğlenmişler	Hikâye	Sy.40 s.8

Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı	Tanıtım Yazısı	Sy.63 s.11
Anıt	Hikâye	Sy.17 s.3
Ankara Postası	Deneme	Sy.66 s.4
Ankara'dan	Deneme	Sy.52 s.3
Ankara'dan	Deneme	Sy.54 s.4-11
Ankara'nın Denizi Dondu	Deneme	Sy.62 s.4
Antika	Fıkra	Sy.56 s.5
Apartmasistan	Deneme	Sy.33 s.1
Aptülhak Hamit gibi	Şiir	Sy.4 s.3
Aradığınız gibi	Fıkra	Sy.34 s.5
Arap Kızı	Şiir	Sy.46 s.6
Arap Saçı	Şiir	Sy.60 s.2
Arkalıktaki Servet	Hikâye	Sy.39 s.7-11
Artan Satış	Piyas	Sy.59 s.8-9
Artist	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.22 s.3-4
Arzuhalçiler	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.23 s.3
Asansör	Fıkra	Sy.4 s.3
Asıl Dalkavuk	Deneme	Sy.57 s.4
Asıl Kadın	Fıkra	Sy.60 s.5
Asri Hamallar	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.44 s.8-11
Asri Muska	Deneme	Sy.67 s.3
Aşâğılık Duygusu Örnekleri	Diğer	Sy.48 s.4
Atatürk'e Şiirler	Tanıtım Yazısı	Sy.51 s.11
Atı Alan...	Fıkra	Sy.42 s.4
Atlamazsa Ayıp	Fıkra	Sy.41 s.5
Atlı Tramvay – Elektrikli Tramvay	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.39 s.8
Atmaaa!	Hikâye	Sy.41 s.9-10
Avrupa Mukadderatının Yedi Muamması	Tanıtım Yazısı	Sy.67 s.11
Ayakkabılar	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.50 s.8-11
Ayıptır	Diğer	Sy.19 s.2
Ayrılık	Fıkra	Sy.59 s.5

Azat	Fıkra	Sy.46 s.8
Azıcık Eğlenelim	Hikâye	Sy.4 s.2
Babîli Nefesleri	Şiir	Sy.68 s.10
Bacak	Deneme	Sy.1 s.1
Bağış	Sohbet	Sy.67 s.6
Bahara Girerken	Şiir	Sy.66 s.2
Baklalar	Fıkra	Sy.46 s.4
Balıkla Tavuk	Deneme	Sy.64 s.4
Balıklarımız	Deneme	Sy.38 s.4
Balıkların İntikamı	Fıkra	Sy.39 s.4
Balo	Hikâye	Sy.55 s.5
Banker Arif	Roman	Sy.32–60 s.9
Barem Meselesi	Deneme	Sy.69 s.4
Barometre	Fıkra	Sy.43 s.4
Basın Kongresinde Üç Gün	Sohbet	Sy.55 s.4–5
Başından Gidenler	Fıkra	Sy.42 s.4
Baylar Bayanlar	Deneme	Sy.64 s.4
Beaute Publique	Fıkra	Sy.34 s.6
Bebekler	Fıkra	Sy.58 s.5
Bedava Seyahat	Hikâye	Sy.51 s.6
Bedri'ye Mısralar	Şiir	Sy.61 s.10
Beğenmek	Fıkra	Sy.64 s.8
Bekârlık Vergisi	Şiir	Sy.61 s.5
Bekçi Baba	Hikâye	Sy.56 s.6–8
Beklenen Kıyamet	Şiir	Sy.30 s.2
Bektaşî'nin Cenneti	Hikâye	Sy.48 s.5–10
Bela	Fıkra	Sy.32 s.3
Belediye Cezası	Diğer	Sy.32 s.3
Ben Boşuna Konuşmam	Hikâye	Sy.48 s.6–7
Ben De	Fıkra	Sy.34 s.5
Ben Hepsini Tanırım	Sohbet	Sy.67 s.5

Ben Ne Kadar Kurnaz Oldum	Mülakat	Sy.61 s.6
Beni İhya Ettiniz	Hikâye	Sy.6 s.3
Benim Değil	Sohbet	Sy.53 s.4–11
Benzin Ne Demektir?	Deneme	Sy.65 s.4
Berber	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.63 s.8
Berlin’de Bayram Namazı	Deneme	Sy.4 s.1
Besbelli	Şiir	Sy.33 s.2
Besbelli	Şiir	Sy.33 s.2
Beş On Zat	Deneme	Sy.57 s.9
Beş Yüz Beş Kuruş	Fıkra	Sy.13 s.3
Beşinci Yıl	Şiir	Sy.41 s.2
Beyin	Fıkra	Sy.8 s.2
Beylik	Fıkra	Sy.24 s.1
Bıyıklar	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.51 s.8
Bilet Parası	Fıkra	Sy.47 s.4
1943’e Gिरerken	Şiir	Sy.5 s.2
1944’e Gिरerken	Şiir	Sy.57 s.2
Bir Aç Gözlü	Fıkra	Sy.54 s.8
Bir Aylık İkramiye	Piyes	Sy.43 s.5
Bir Barışma Hatırası	Fıkra	Sy.22 s.3
Bir Beslenme Tarzı	Piyes	Sy.61 s.9
Bir Cadde	Şiir	Sy.55 s.2
Bir Cenaze Alayı	Sohbet	Sy.9 s.3
Bir Çarşı Gezmesi	Hikâye	Sy.57 s.10
Bir Daha Sefere	Diğer	Sy.15 s.2
Bir Dertleşme	Hikâye	Sy.5 s.3
Bir Et Hikâyesi	Sohbet	Sy.64 s.8
Bir Evlenmenin Hikâyesi	Hikâye	Sy.63 s.9–11
Bir Hatıra	Deneme	Sy.63 s.4
Bir Hesabının Not Defterinden	Diğer	Sy.21 s.2
Bir İyimserin Başına Gelenler	Hikâye	Sy.60 s.6–11

Bir Kongre	Sohbet	Sy.2 s.1
Bir Mebus Namzedinin Not Defterinden	Diğer	Sy.12 s.2
Bir Mektup	Sohbet	Sy.10 s.1
Bir Mukayese	Deneme	Sy.61 s.4
Bir Müstesna	Fıkra	Sy.43 s.4
Bir Nokta	Fıkra	Sy.49 s.4
Bir Nokta	Diğer	Sy.36 s.5
Bir Otomobil Kazası	Hikâye	Sy.13 s.3
Bir Prensip	Fıkra	Sy.13 s.3
Bir Roman Fedaisi	Hikâye	Sy.51 s.5
Bir Sarhoşluk Hatırası	Fıkra	Sy.58 s.5
Bir Suale Cevap	Şiir	Sy.27 s.2
Bir Sürü Tezat	Şiir	Sy.4 s.1
Bir Talih Kurbanı	Hikâye	Sy.49 s.8
Bir Tamim	Deneme	Sy.54 s.3
Bir Taraflı Kibrit Kutuları	Deneme	Sy.68 s.4
Bir Vatmanın Defterinden	Hikâye	Sy.62 s.10
Bir Yaz Gecesi Hatırası	Hikâye	Sy.7 s.3
Bir Yaz Gecesiydi	Tanıtım Yazısı	Sy.53 s.11
Bir Zamanlar	Fıkra	Sy.9 s.2
Biri İki Gören Müşteri	Piyas	Sy.49 s.6
Biri Olmazsa	Fıkra	Sy.64 s.5
Biz Hangisiyiz?	Deneme	Sy.41 s.3
Bizim Denizin Yelkenlisi	Fıkra	Sy.40 s.5
Bizim Kongre	Deneme	Sy.57 s.4
Bizim Lûgatten Parçalar	Diğer	Sy.5 s.2
Bizim Lûgatten Parçalar	Diğer	Sy.6 s.2
Bizim Lûgatten Parçalar	Diğer	Sy.7 s.2
Bizim Lûgatten Parçalar	Diğer	Sy.8 s.2
Bizim Lûgatten Parçalar	Diğer	Sy.9 s.2
Boğaz Meselesi	Deneme	Sy.16 s.1

Boğulmak	Fıkra	Sy.38 s.4
Bollukla Kıtlık	Fıkra	Sy.24 s.2
Bombalanan Manastır	Deneme	Sy.65 s.3
Boşuna Nefes	Piyes	Sy.67 s.8
Bozulanlar	Fıkra	Sy.63 s.5
Böyle Baş, Böyle Tıraş!	Deneme	Sy.56 s.3
Böyle Şakaya İçerlerim	Sohbet	Sy.69 s.6
Bu Sıcaklarda	Şiir	Sy.35 s.2
Bugün	Şiir	Sy.40 s.8
Bulunan Para	Hikâye	Sy.1 s.3
Bulunmaz	Şiir	Sy.59 s.2
Burhan Felek'i Tebrik	Deneme	Sy.58 s.4-8
Bursalı Kız	Şiir	Sy.54 s.9
Buyur Kürküm	Şiir	Sy.18 s.2
Bülbül	Hikâye	Sy.33 s.3
Büyük Adam, Ne Oldu Sana?	Deneme	Sy.4 s.1
Büyük Bir Ziyafet	Sohbet	Sy.27 s.1
Büyük Heyecan	Musavver Yazı	Sy.14 s.3
Büyükdere Otobüsleri	Deneme	Sy.38 s.5
Cankurtaranlar	Deneme	Sy.38 s.4
Canlanan Tablo	Hikâye	Sy.35 s.8-11
Canlı Takvim	Fıkra	Sy.29 s.2
Cazibe Kanunu	Deneme	Sy.11 s.1
Cehenneme	Fıkra	Sy.42 s.8
Cem Çavuş	Hikâye	Sy.60 s.7-11
Cennette Cehennem	Fıkra	Sy.44 s.9
Cesaret	Derleme	Sy.1 s.3
Cesedi ile Ruhu	Fıkra	Sy.47 s.8
Cezalar Mübareki	Deneme	Sy.26 s.1
Cinsi Terbiye	Deneme	Sy.28 s.1-4
Coşma	Şiir	Sy.63 s.10

Çare	Şiir	Sy.61 s.2
Çare	Diğer	Sy.1 s.3
Çarpmış Amma	Hikâye	Sy.43 s.8–10
Çay	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.65 s.8
Çaylak Ali – Sporcu	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.28 s.3
Çekmek	Fıkra	Sy.37 s.4
Çelenk Parası	Fıkra	Sy.6 s.3
Çeyiz	Tanıtm Yazısı	Sy.26 s.2
Çıkarma	Sohbet	Sy.42 s.5
Çıldırın Adam	Deneme	Sy.68 s.4
Çiftetelli	Şiir	Sy.58 s.7
Çingenelerim	Şiir	Sy.56 s.10
Çiroz	Şiir	Sy.40 s.4
Çivi	Fıkra	Sy.56 s.5
Çoban Radyoda	Fıkra	Sy.7 s.2
Çocuk Vergisi	Deneme	Sy.63 s.4
Çocuklarla	Fıkra	Sy.62 s.5
Çok Şükür	Hikâye	Sy.33 s.2
Çölden Balkana	Şiir	Sy.20 s.2
Çörçil’e Açık Mektup	Mektup	Sy.52 s.10
Çörçil’in Nutku	Şiir	Sy.32 s.2
Çubuğun Vazifesi	Fıkra	Sy.18 s.3
Daha Mühim	Fıkra	Sy.56 s.5
Dâhili Olaylar	Şiir	Sy.9 s.2
Dâhiyane Keşif	Hikâye	Sy.40 s.7–10
Daimi Müşteri	Fıkra	Sy.6 s.3
Dairdir	Şiir	Sy.21 s.2
Daktilo	Şiir	Sy.36 s.7
Dalkavuk	Fıkra	Sy.56 s.5
Dam = Çatı	Fıkra	Sy.67 s.5
Dam Üstünde Saksığan	Deneme	Sy.46 s.3

Dar Kapı	Fıkra	Sy.21 s.2
Davet	İlan	Sy.46 s.11
Davulcu Baba	Hikâye	Sy.14 s.3
Dayanmak	Fıkra	Sy.35 s.5
Değersiz Hediye	Fıkra	Sy.12 s.3
Değirmen	Sohbet	Sy.46 s.6
Değişmiş	Şiir	Sy.64 s.5
Deli Kız	Şiir	Sy.56 s.5
Derim	Şiir	Sy.32 s.2
Dış Olaylar	Şiir	Sy.12 s.2
Diploma Hastalığı	Diğer	Sy.42 s.8
Dışın Kökü	Fıkra	Sy.19 s.2
Dolan Cehennem	Fıkra	Sy.3 s.2
Dökülen Dilekler	Şiir	Sy.64 s.10
Döndürür	Fıkra	Sy.59 s.5
Dönek Adam	Hikâye	Sy.62 s.9
Dördüncü Bahar	Şiir	Sy.16 s.2
Dövüşe İştah	Deneme	Sy.25 s.1
Drahoma	Fıkra	Sy.5 s.2
Dua	Fıkra	Sy.58 s.5
Dua	Şiir	Sy.65 s.10
Duçenin Yeri	Fıkra	Sy.37 s.4
Duvar Yalayıcı	Sohbet	Sy.52 s.4–11
Düdüklü Neşriyat	Fıkra	Sy.23 s.2
Dünya ve Çanta	Fıkra	Sy.50 s.4
Dünyanın	Şiir	Sy.49 s.2
Edelim	Şiir	Sy.31 s.2
Edersin	Şiir	Sy.34 s.2
Ekâbir	Fıkra	Sy.60 s.5
Ekmek	Fıkra	Sy.56 s.5
Ekmek İşleri	Deneme	Sy.65 s.4

Eleman	Fıkra	Sy.63 s.5
Elemeler	Şiir	Sy.57 s.5
Elkâsibu Habibullah	Hikâye	Sy.15 s.3
Emekli	Fıkra	Sy.37 s.4
Emn-Abad Geceleri	Gezi Yazısı	Sy.66 s.8-11
Emn-Abad Geceleri 2	Gezi Yazısı	Sy.67 s.8-11
En İyi Tarafı	Deneme	Sy.57 s.4
En Önemli Belge	Deneme	Sy.56 s.4
Eski Çamlar	Şiir	Sy.16 s.1
Eski Günler	Deneme	Sy.56 s.4
Eski Toprak	Piyas	Sy.45 s.6-11
Eski Yemekler	Fıkra	Sy.60 s.8
Esrarlı Hayat	Deneme	Sy.58 s.3
Eşek Şakası	Hikâye	Sy.39 s.11
Eşeklere Mahsus	Fıkra	Sy.59 s.5
Et Yerine Balık	Deneme	Sy.62 s.4
Etek Meselesi	Fıkra	Sy.27 s.2
Etmeliyiz	Şiir	Sy.43 s.2
Ev	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.20 s.3
Ev Kadınına Bağlılık	Hikâye	Sy.62 s.6-11
Ev Sahibi Profesör	Deneme	Sy.66 s.4
Ev Sahiplerinin Sevinci	Deneme	Sy.62 s.4
Evlenme Teklifi	İlan	Sy.62 s.8
Ey Türk! Temizlenmesini Öğren!	Sohbet	Sy.49 s.10
Ey Türk Genci! Kendine Sor!	Sohbet	Sy.49 s.10
Eyvah	Fıkra	Sy.56 s.5
Faik Ali Gibi	Şiir	Sy.8 s.3
Fark	Fıkra	Sy.28 s.2
Fasıla İşaretleri	Diğer	Sy.20 s.2
Fedakârlık	Deneme	Sy.59 s.3
Felek'in Konferansı	Sohbet	Sy.16 s.2

Felek Burhan'a Sormuşlar	Deneme	Sy.66 s.4
Felekten Şikâyet	Şiir	Sy.63 s.6
Felsefe Doktoru	Hikâye	Sy.54 s.6
Fert ve Cemiyet	Fıkra	Sy.31 s.2
Fes	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.48 s.8
Fıkra:1	Fıkra	Sy.15 s.4
Fıkra:2	Fıkra	Sy.15 s.4
Fıkra:3	Fıkra	Sy.16 s.4
Fıkra:4	Fıkra	Sy.16 s.4
Fıkra:5	Fıkra	Sy.17 s.4
Fıkra:6	Fıkra	Sy.17 s.4
Fıkra:7	Fıkra	Sy.17 s.4
Fıkra:8	Fıkra	Sy.18 s.4
Fıkra:9	Fıkra	Sy.18 s.4
Fıkra:10	Fıkra	Sy.18 s.4
Fıkra:11	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:12	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:13	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:14	Fıkra	Sy.19 s.4
Fıkra:15	Fıkra	Sy.20 s.4
Fıkra:16	Fıkra	Sy.20 s.4
Fıkra:17	Fıkra	Sy.21 s.4
Fıkra:18	Fıkra	Sy.21 s.4
Fıkra:19	Fıkra	Sy.22 s.4
Fıkra:20	Fıkra	Sy.22 s.4
Fıkra:21	Fıkra	Sy.22 s.4
Fıkra:22	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:23	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:24	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:25	Fıkra	Sy.23 s.4
Fıkra:26	Fıkra	Sy.24 s.4

Fıkra:27	Fıkra	Sy.24 s.4
Fıkra:28	Fıkra	Sy.25 s.4
Fıkra:29	Fıkra	Sy.26 s.4
Fıkra:30	Fıkra	Sy.26 s.4
Fındıkçılık	Fıkra	Sy.15 s.2
Fırınlr	Deneme	Sy.38 s.4
Fırsat Bu Fırsat	Deneme	Sy.43 s.3
Fırsatlardan Faydalanalım	Deneme	Sy.66 s.10
Fırtına	Fıkra	Sy.21 s.3
Filozofun Sakalı	Diğer	Sy.19 s.1
Fitilin Nükteleri	Fıkra	Sy.30 s.2
Fitilin Nükteleri	Fıkra	Sy.31 s.2
Fon Papenin Duası	Deneme	Sy.60 s.4
Frenlere Dikkat	Sohbet	Sy.1 s.1
Furya	Deneme	Sy.34 s.4
Galatasaray Lisesi Müdürü	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.14 s.3
Galatasaray Sultanisi – Galatasaray Lisesi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.41 s.8–11
Gandi	Fıkra	Sy.21 s.2
Gandi'nin Orucu	Fıkra	Sy.12 s.1
Gandi'nin Karısı	Deneme	Sy.66 s.4
Garaj	Fıkra	Sy.43 s.4
Garplılığın İlk Şartı	Deneme	Sy.64 s.3
Garson Vahan	Hikâye	Sy.53 s.8–11
Gayın	Şiir	Sy.56 s.10
Gazete	Fıkra	Sy.64 s.5
Gazete Falcılığı	Deneme	Sy.6 s.1
Gazeteci	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.6 s.3
Gazeteciler Ankara'da	Deneme	Sy.68 s.4
Gazetesine Göre	Deneme	Sy.56 s.4
Geçen Sonbahar	Şiir	Sy.10 s.3
Geçinmek	Fıkra	Sy.47 s.4

Geçmişte Bugün	Tanıtım Yazısı	Sy.51 s.11
Gel De Güven	Şiir	Sy.36 s.2
Gelelim	Fıkra	Sy.6 s.2
Gelir Meselesi	Fıkra	Sy.10 s.2
Gençliğimin Babiâli Caddesi	Sohbet	Sy.60 s.10
Gerektir	Şiir	Sy.22 s.2
Gibidir	Şiir	Sy.38 s.2
Gideceğiniz Yer	Fıkra	Sy.11 s.2
Gider	Şiir	Sy.3 s.2
Göksu Testisi	Hikâye	Sy.47 s.6-7-11
Göksu Testisi – Buz Dolabı	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.27 s.3
Gözlük	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.52 s.8
Gül Ki Gül Yüzüne Gülmek Yaraşır	Fıkra	Sy.39 s.4
Günün Kahramanı ile Mülakat	Mülakat	Sy.27 s.2-4
Gürültü	Deneme	Sy.66 s.4
Güzel Hırsız	Fıkra	Sy.47 s.4
Güzellik	Fıkra	Sy.37 s.8
Hacı Bektaşî Yortusu	Fıkra	Sy.67 s.7
Haciz	Fıkra	Sy.25 s.2
Haftanın Destanı	Şiir	Sy.1 s.2
Hakka Tecavüz	Piyas	Sy.18 s.3
Hakkımızdır	Deneme	Sy.63 s.4
Haldeki Çiğerciler	Deneme	Sy.69 s.4
Halil Lütfî'nin Hatırına Getiriyoruz	Deneme	Sy.64 s.4
Halime Ağlayan Ağlayana Fakat	Şiir	Sy.12 s.2
Halkın Gözü Kulağı	Deneme	Sy.39 s.3
Ham Hum Şaralop	Şiir	Sy.56 s.10
Hamam	Şiir	Sy.56 s.10
Hamama Doğru	Sohbet	Sy.49 s.10
Hamamdan Sonra	Fıkra	Sy.19 s.2
Hami ile Mahmi	Fıkra	Sy.5 s.2

Hanende	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.13 s.3
Hangi Rıza Tevfik?	Deneme	Sy.31 s.1
Hangisi Ucuz?	Deneme	Sy.67 s.4
Harap Evler	Fıkra	Sy.61 s.5
Harb Durumu	Şiir	Sy.23 s.2
Harb Düşkünleri	Piyes	Sy.21 s.3
Harb İçinde Bahar	Şiir	Sy.65 s.10
Harb Nerede Bitecek?	Diğer	Sy.9 s.1
Harb Sonu Dünyası	Piyes	Sy.17 s.2
Harbin Doğuşu	Fıkra	Sy.4 s.3
Harp Karikatürleri	Hikâye	Sy.39 s.7–11
Hasırla Keçe	Fıkra	Sy.29 s.3–4
Haşeratla Mücadele	Piyes	Sy.30 s.3
Hat Boyuna Karyola	Sohbet	Sy.27 s.1
Hatay'dan Gelen Hakikat	Deneme	Sy.13 s.1
Havale	Hikâye	Sy.37 s.6–7
Hayaller	Fıkra	Sy.42 s.4
Hayat Sevgisi	Fıkra	Sy.6 s.2
Hayırlı Bir İş	Deneme	Sy.64 s.4
Hediye	Deneme	Sy.57 s.4–9
Hediye	Sohbet	Sy.67 s.6
Helva Kurbanı	Hikâye	Sy.3 s.3
Helvacının Üzüümü	Fıkra	Sy.3 s.2
Hem Nalına Hem Mihına	Sohbet	Sy.50 s.10
Hep Bu Toprak'tan	Tanıttım Yazısı	Sy.26 s.2
Hep Bu Toprak'tan	Tanıttım Yazısı	Sy.53 s.11
Her Şeyin Bir Hikmeti	Sohbet	Sy.39 s.5–10
Hereke Halıları	Diğer	Sy.48 s.4–11
Herkes Bir Şeye Hasret	Şiir	Sy.14 s.1
Heyecan	Fıkra	Sy.24 s.2
Heyhat Heyhat	Şiir	Sy.10 s.2

Heykel	Fıkra	Sy.6 s.2
Hiciv	Fıkra	Sy.61 s.8
Hiç Olmazsa	Fıkra	Sy.57 s.5
Hiç Olur Mu?	Diğer	Sy.51 s.4
Hiç Olur Mu?	Diğer	Sy.52 s.4
Hiç Olur Mu?	Diğer	Sy.53 s.4
Hindistan Seyahatinin En Heyecanlı Bir Hatırası	Musavver Yazı	Sy.10 s.2
Hindistan Seyahatnamesi	Şiir	Sy.8 s.2
Hindistan'da Bir Traş Sahnesi	Musavver Yazı	Sy.9 s.2
Hindistan'dan Gelen Hediyeler	Diğer	Sy.15 s.1-3
Hocanın Şükürü	Hikâye	Sy.38 s.5
Hokkabaz	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.26 s.3
Hovardalık	Diğer	Sy.1 s.3
Hurşid	Fıkra	Sy.33 s.3
Hüseyin Rahmi'nin Arkasından	Deneme	Sy.69 s.4
Hüviyet Cüzdanı	Hikâye	Sy.11 s.3
İç ve Dış Siyasamız	Şiir	Sy.17 s.2
İğreti At	Deneme	Sy.11 s.1
İkbal Baremi	Fıkra	Sy.34 s.5
İki Ahmet	Fıkra	Sy.45 s.8
İki Gazi	Fıkra	Sy.35 s.4
İki İhtiyar	Fıkra	Sy.30 s.3
İki İmar Usulü	Fıkra	Sy.15 s.3
İki Vatandaş	Piyes	Sy.13 s.2
İkinci Cephe	Fıkra	Sy.49 s.4
İkincisi	Fıkra	Sy.17 s.3
İkisini De	Fıkra	Sy.24 s.1
İkiye Karşı Bir	Fıkra	Sy.44 s.4
İlaç	Fıkra	Sy.9 s.2
İledir	Şiir	Sy.52 s.2

İlkbahar Destanı	Şiir	Sy.26 s.2
İltica	Fıkra	Sy.44 s.9
İmamlık	Fıkra	Sy.48 s.8
İmdat	Fıkra	Sy.28 s.3
İncir	Fıkra	Sy.12 s.3
İnönü Ansiklopedisi	Tanıtım Yazısı	Sy.51 s.11
İnsancası	Şiir	Sy.45 s.2
İnsaniyet Namına	İlan	Sy.62 s.8
İpek Çoraba Elveda	Diğer	Sy.2 s.3
İrade-i Külliye	Hikâye	Sy.1 s.4
İrfana Hizmet	Deneme	Sy.60 s.3–8
İsim Gününe Hazırlık	Hikâye	Sy.69 s.8–11
İskele Hamalları	Fıkra	Sy.29 s.2
İslim	Fıkra	Sy.26 s.2
İstanbul	Fıkra	Sy.34 s.5
İstanbul Radyosu'nun Bu Haftaki Programı	Diğer	Sy.35 s.4
İstanbul'a Nefes	Deneme	Sy.60 s.3
İstif Hastalığı	Diğer	Sy.42 s.8
İstilaya Hazırlanırken	Şiir	Sy.58 s.2
İş Mi Var?	Şiir	Sy.56 s.2
İşin Kolayı	Fıkra	Sy.28 s.2
İşkilli Mahmut	Hikâye	Sy.24 s.3
İşlerin Manzarası	Şiir	Sy.47 s.5
İşsizlik ve Hakiki İşsizler	Sohbet	Sy.35 s.6
İtaat	Hikâye	Sy.64 s.6
İtalya'ya Tarih	Şiir	Sy.42 s.2
İtibar	Fıkra	Sy.56 s.5
İtişip Kakışmadan	Deneme	Sy.58 s.4
İtişme Hastalığı	Diğer	Sy.42 s.8
Kabahat	Fıkra	Sy.57 s.5
Kaçanın Anası	Deneme	Sy.36 s.4

Kaçma	Şiir	Sy.65 s.10
Kadın	Şiir	Sy.56 s.10
Kadın	Diğer	Sy.22 s.2
Kadın Hanende	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.12 s.3
Kadın Kıyafetleri	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.47 s.8–11
Kadın Parmağı	Deneme	Sy.53 s.3
Kadının Fendi	Fıkra	Sy.36 s.5
Kâfir Göz	Fıkra	Sy.48 s.8
Kâğıthane Gezintisi	Sohbet	Sy.27 s.1
Kahire Görüşmesi	Şiir	Sy.51 s.2
Kahve	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.68 s.8
Kâinat Muamması	Deneme	Sy.5 s.1
Kalay	Fıkra	Sy.15 s.3
Kalburüstü	Deneme	Sy.61 s.4
Kalburüstü Çıktı	Deneme	Sy.64 s.4
Kalem	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.61 s.8
Kalenderi	Şiir	Sy.68 s.10
Kan Kardeşi	Fıkra	Sy.38 s.5
Kanatlı Mütahassıslar	Musavver Yazı	Sy.31 s.2
Kanlı Rekorlar	Deneme	Sy.51 s.3
Kâr	Fıkra	Sy.62 s.5
Kâr için mi? Nam için mi?	Fıkra	Sy.36 s.5
Karaborsada Seyahat	Şiir	Sy.65 s.10
Karagöz	Fıkra	Sy.34 s.6
Karagöz'le Mülakat	Mülakat	Sy.60 s.5–8
Karamanın Koyunu	Hikâye	Sy.16 s.3
Karga	Şiir	Sy.56 s.10
Karısının Çorabı	Fıkra	Sy.30 s.2
Karne Düşmanı	Hikâye	Sy.2 s.4
Kart	Fıkra	Sy.2 s.2
Kaşığın Sapı	Deneme	Sy.58 s.3

Katmerli Vergi	Deneme	Sy.61 s.3
Kauçuk ve Yağ	Fıkra	Sy.62 s.5
Kayıp	İlan	Sy.58 s.6
Kayıp	İlan	Sy.58 s.6
Kayıp	İlan	Sy.35 s.4
Kayıplar	Deneme	Sy.29 s.1
Kazakla Kılıbık	Hikâye	Sy.38 s.6
Kazara Şöhretler	Fıkra	Sy.40 s.5
Kebek	Şiir	Sy.39 s.2
Keçi Eti Cezası	Deneme	Sy.65 s.4
Kefaret	Deneme	Sy.62 s.3
Kekeme Tramvaylar	Sohbet	Sy.47 s.5
Kemer	Fıkra	Sy.8 s.2
Kemiksiz Diller	Diğer	Sy.1 s.3
Kese	Fıkra	Sy.21 s.2
Kesik Saç	Fıkra	Sy.61 s.5
Keskin Zekâ	Deneme	Sy.69 s.3
Kestirme Yol	Deneme	Sy.35 s.4
Keyif	Fıkra	Sy.57 s.5
Kezzap	Fıkra	Sy.45 s.5
Kırkından Sonra	Şiir	Sy.59 s.10
Kıskanç	Şiir	Sy.63 s.10
Kıskanç Koca	Hikâye	Sy.63 s.6-7-8
Kısmet	Fıkra	Sy.25 s.2
Kıvanç Listesi	Diğer	Sy.21 s.1
Kızım	Şiir	Sy.43 s.9
Kibarlar	Fıkra	Sy.25 s.2
Kibritler Arasında Bir Saat	Mülakat	Sy.56 s.7-8
Kim Öğretti?	Fıkra	Sy.69 s.5
Kim Saklamış Onu Oraya?	Sohbet	Sy.54 s.5
Kimi İstiyorsunuz?	Sohbet	Sy.39 s.6-8

Kira Arabası – Taksi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.36 s.8
Kiralık Köşk – Kiralık Villa	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.30 s.3–4
Kitapçı ve Tabı	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.11 s.3
Koç	Fıkra	Sy.54 s.8
Komşu	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.59 s.8
Konferans	Hikâye	Sy.68 s.6-7-11
Konforlu Teşbih	Fıkra	Sy.5 s.2
Konuşmak ve Dinlemek	Fıkra	Sy.14 s.2
Korku	Fıkra	Sy.42 s.4
Korku	Fıkra	Sy.56 s.8
Korku	Sohbet	Sy.64 s.10
Kös Dinlemiş	Fıkra	Sy.29 s.2
Kösele	Fıkra	Sy.59 s.5
Köylü Gene Kazanıyor	Deneme	Sy.19 s.1
Kul Korkusu	Fıkra	Sy.53 s.5
Kurban	Şiir	Sy.4 s.2
Kurban Bayramı	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.54 s.8
Kurban Bayramında	Şiir	Sy.54 s.2
Kurşun	Fıkra	Sy.8 s.2
Kuvvet Daima Kuvvet	Şiir	Sy.15 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.13 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.13 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.13 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.13 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.13 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.14 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2

Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.17 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.21 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.21 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.21 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.24 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.24 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.24 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.24 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.25 s.2
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.27 s.3
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.43 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.46 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.46 s.11
Küçük İlanlar	İlan	Sy.46 s.11
Listede Görünmeyenler	Deneme	Sy.14 s.1
Lokanta	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.55 s.8
Lüksle Mücadele	Deneme	Sy.69 s.3–11

Lütfi Kırdar ile	Deneme	Sy.69 s.4
Maç	Fıkra	Sy.58 s.5
Mahalle Bekçisi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.21 s.3–4
Mahalle Sohbeti	Piyas	Sy.69 s.5
Mahkûmiyet İlanları	Deneme	Sy.60 s.4
Mahmut Şevket Paşa için	Şiir	Sy.6 s.1
Maksat	Fıkra	Sy.68 s.5
Malumat	Fıkra	Sy.42 s.4
Manalı Şeyler	Fıkra	Sy.40 s.4
Mangal – Kalorifer	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.31 s.3
Mantık	Fıkra	Sy.49 s.4
Manzara	Şiir	Sy.53 s.2
Marifetli Köpekler	Deneme	Sy.64 s.4
Masal	Fıkra	Sy.58 s.5
Maşallah	Fıkra	Sy.56 s.5
Matbuat Hürriyeti	Deneme	Sy.65 s.4
Mazeret	Fıkra	Sy.37 s.4
Mazeret	Fıkra	Sy.42 s.4
Meclise Mısralar	Şiir	Sy.61 s.10
Meçhul Dost	Hikâye	Sy.55 s.6–9
Meçhul Kahraman	Hikâye	Sy.46 s.5–10
Mehmet Akif gibi	Şiir	Sy.10 s.3
Mehmet Emin gibi	Şiir	Sy.7 s.2
Mektup Kâğıdı	Fıkra	Sy.45 s.5
Memur, Artist	Fıkra	Sy.46 s.4
Menfaat	Fıkra	Sy.24 s.2
Menfaat	Fıkra	Sy.45 s.5
Meraktı Geçti	Şiir	Sy.42 s.6
Mersiye	Şiir	Sy.56 s.10
Mesele Yok	Fıkra	Sy.3 s.2
Mesihî	Fıkra	Sy.55 s.8

Mes'ut Çiftler	Hikâye	Sy.65 s.7-8
Mevzu Kıtlığı	Deneme	Sy.67 s.4
Mısır Çarşısı	Sohbet	Sy.67 s.6
Mide	Fıkra	Sy.11 s.2
Milletler Kahvesinde Saz Şairleri	Şiir	Sy.7 s.2
Milliyetçilik Yolunda	Tanıtm Yazısı	Sy.65 s.11
Misafirlik Hastalığı	Diğer	Sy.29 s.3
Modern Çilekeş	Musavver Yazı	Sy.7 s.2
Modern İsa	Fıkra	Sy.46 s.4
Muamele	Hikâye	Sy.36 s.6-11
Muaşeret Adabı	Fıkra	Sy.7 s.2
Muharrirler Jübilesinde	Musavver Yazı	Sy.11 s.2
Muhtekir	Şiir	Sy.58 s.6
Muhtekir Masalı	Hikâye	Sy.12 s.3
Muska	Fıkra	Sy.45 s.8
Muşamba Yerine	Fıkra	Sy.37 s.4
Mübalaga	Fıkra	Sy.51 s.6
Mücadele Arkadaşı	Fıkra	Sy.61 s.5
Müdür	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.24 s.3
Müdürün Daireye Gidişi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.66 s.8
Mükellefler	Deneme	Sy.10 s.1
Mürakaba	Fıkra	Sy.48 s.7
Nakit	Fıkra	Sy.45 s.5
Nallı Pire	Fıkra	Sy.8 s.3
Nasıl Olsun?	Mülakat	Sy.2 s.2
Nasıl Olurdu?	Sohbet	Sy.2 s.1
Nasıl Yazmalı	Fıkra	Sy.23 s.1
Naşid'in Vasiyeti	Deneme	Sy.23 s.1
Nazik Zaman	Fıkra	Sy.68 s.5
Ne Diyorlar?	Şiir	Sy.61 s.2
Ne Eğlendik Ne Eğlendik	Hikâye	Sy.29 s.3

Ne Virecen?	Fıkra	Sy.59 s.5
Neden?	Diğer	Sy.21 s.1
Neden?	Diğer	Sy.24 s.1
Neler Dediler?	Diğer	Sy.2 s.1
Neler Dediler?	Diğer	Sy.3 s.2
Nerde?	Şiir	Sy.53 s.5
Neşeli Mektup	Sohbet	Sy.47 s.4
Niçin Evlenirler?	Sohbet	Sy.64 s.5-7
Niçin Evlenirler?	Sohbet	Sy.65 s.6-7
Nihayet	Şiir	Sy.33 s.2
Nimet	Fıkra	Sy.47 s.8
Nine ile Torun	Fıkra	Sy.25 s.2
Nişan Merasimi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.58 s.8
Nutuklar	Şiir	Sy.13 s.2
Nüfus Meselesi	Fıkra	Sy.51 s.4
Okuyup Yazmak	Fıkra	Sy.64 s.5
Ol Saltanat	Fıkra	Sy.34 s.5
Olağan İşler	Sohbet	Sy.4 s.2
Olağan İşler	Sohbet	Sy.5 s.2
Olağan İşler	Sohbet	Sy.6 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.8 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.9 s.3
Olağan İşler	Sohbet	Sy.32 s.1
Olağan İşler	Sohbet	Sy.42 s.4
Olmasa	Şiir	Sy.65 s.2
Olmuş	Şiir	Sy.19 s.2
Olsa Da Bir Olmasa Da Bir	Şiir	Sy.46 s.2
Olsa Ne Olur?	Diğer	Sy.54 s.4
Olsun	Şiir	Sy.40 s.2
Olur Gider	Şiir	Sy.29 s.2
Omfalos	Deneme	Sy.17 s.1

16 Numaralı Dünya	Fıkra	Sy.43 s.4
On Beş Dakika	Fıkra	Sy.5 s.2
15 Yılın Azizliği	Hikâye	Sy.66 s.6–11
10 Kuruşla Mülakat	Mülakat	Sy.45 s.4
Opera	Fıkra	Sy.62 s.5
Operatör	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.17 s.3
Orta Gelirliler	Deneme	Sy.18 s.1
Orta Yaşlısı	Fıkra	Sy.12 s.3
Osman Hoca	Hikâye	Sy.36 s.3
Otobüs Hattı	Fıkra	Sy.29 s.2
Oturtacak Ada	Fıkra	Sy.17 s.3
Öğretmen	İlan	Sy.35 s.4
Öğünmek	Fıkra	Sy.4 s.3
Öğünmek	Fıkra	Sy.65 s.5
Öküz Meselesi	Fıkra	Sy.41 s.4
Ömer Hayyam'dan	Şiir	Sy.6 s.1
Padişahımızın Parası	Hikâye	Sy.31 s.3
Papanın Karikatürü	Deneme	Sy.56 s.4
Papazın Şemsiyesi	Hikâye	Sy.25 s.3
Para	Sohbet	Sy.58 s.6
Para Cezası	Deneme	Sy.21 s.1
Paris'te Noel Gecesi – Karısını Kesen	Hikâye	Sy.55 s.10
Durmuş		
Parmak	Deneme	Sy.38 s.4
Parme Manastırı	Tanııtım Yazısı	Sy.53 s.11
Pasif Korunma İmtihanı	Piyas	Sy.48 s.4
Pastörize Ahlak	Deneme	Sy.40 s.3
Patlıcanın Dalkavuğu	Sohbet	Sy.43 s.6
Paydos Borusu	Sohbet	Sy.1 s.1
Pazar Yürüyüşü	Hikâye	Sy.34 s.8
Petrol	Fıkra	Sy.63 s.5

Pilav	Fıkra	Sy.35 s.5
Piyango	Deneme	Sy.67 s.s.4–11
Poezi Mort	Fıkra	Sy.51 s.4
Post	Fıkra	Sy.42 s.8
Propaganda Gayreti	Deneme	Sy.13 s.1
Radyo	Fıkra	Sy.26 s.2
Radyo Hastalığı	Diğer	Sy.39 s.4
Radyonun Düdüğüne Dair	Fıkra	Sy.8 s.2
Rahat Etmenin Yolu	Hikâye	Sy.50 s.6
Rahatlık	Deneme	Sy.60 s.4
Rakamların Azizliği	Deneme	Sy.59 s.4
Ramazana Dair	Sohbet	Sy.41 s.6
Randevu	Deneme	Sy.32 s.1
Renkler	Sohbet	Sy.2 s.1
Renkli Fotoğraf Sergisi	Deneme	Sy.65 s.4
Resim Öğretmeni	Tanııtım Yazısı	Sy.55 s.11
Resmen İhtiyar	Fıkra	Sy.14 s.2
Rıdvan Paşa Ne Yapmıştı?	Deneme	Sy.62 s.4
Rica	İlan	Sy.58 s.6
Roma'daki Ziyafet	Deneme	Sy.59 s.4
Roma'nın Sesi	Deneme	Sy.40 s.3
Rönar Arjante	Piyes	Sy.68 s.7–8
Rüya	Fıkra	Sy.69 s.5
Saat	Fıkra	Sy.23 s.1
Saatler	Mektup	Sy.66 s.5
Sabrın Sonu	Şiir	Sy.63 s.2
Sadık Köpek	Hikâye	Sy.65-69s.9-10
Sağlam Kazık	Piyes	Sy.19 s.3–4
Sakın Aldanma, İnanma, Kanma	Sohbet	Sy.60 s.10
Salamon'un Aklı	Fıkra	Sy.27 s.2
Salaşpur	Fıkra	Sy.15 s.2

Salkım	Tanıtım Yazısı	Sy.65 s.11
Sam Lekesi	Hikâye	Sy.36 s.8–11
Sanat Takvimi	Tanıtım Yazısı	Sy.62 s.11
Sanat ve Sanatkâr	Fıkra	Sy.53 s.4
Sanatkârlık Baremi	Diğer	Sy.25 s.2
Sansür	Fıkra	Sy.39 s.5
Saraçoğlu Röntgeni	Deneme	Sy.57 s.4
Sarhoşlarla Meyhaneciler	Diğer	Sy.1 s.3
Sarhoşun İcadı	Hikâye	Sy.20 s.3
Sarsıntı	Fıkra	Sy.63 s.5
Satılık	İlan	Sy.35 s.4
Saygılı Erkek	Hikâye	Sy.57 s.7–8
Saygısızlarımıza Mahsus	Fıkra	Sy.9 s.2
Sebil	Fıkra	Sy.36 s.5
Sebil ve Güvercinler	Tanıtım Yazısı	Sy.58 s.11
Seçim Haftası	Şiir	Sy.14 s.2
851	Deneme	Sy.61 s.4
Sen De Seveceksin	Fıkra	Sy.10 s.2
Senelik Hulasa	Deneme	Sy.59 s.4
Sergiler	Diğer	Sy.32 s.2
Sevmek İçin	Hikâye	Sy.37 s.5–11
Sıfır	Fıkra	Sy.5 s.2
Sigorta	Fıkra	Sy.26 s.2
Sinir Hekimi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.9 s.3
Sirk Hamalları	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.44 s.8–11
Sis	Fıkra	Sy.63 s.5
Sivri Hisar	Fıkra	Sy.42 s.8
Siyah Mavi Kırmızı	Fıkra	Sy.28 s.3
Sofu Adam	Hikâye	Sy.64 s.9–11
Sohbet	Sohbet	Sy.48 s.10
Sokak Köpekleri – Ev Köpekleri	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.29 s.3–4

Sokak Lakırdıları	Sohbet	Sy.62 s.8
Sokakta Gürültü Var	Tanıttım Yazısı	Sy.53 s.11
Son Ahval	Şiir	Sy.2 s.2
Son Durak	Deneme	Sy.60 s.4
Son Sevgi	Şiir	Sy.48 s.5
Soy Adları	Fıkra	Sy.2 s.2
Soyadlarına Göre	Şiir	Sy.25 s.2
Söyletir	Fıkra	Sy.41 s.5
Söz ve Sakal	Hikâye	Sy.2 s.3
Spor Hastalığı	Diğer	Sy.31 s.3
Suadiye	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.37 s.8
Su Baskını	Diğer	Sy.12 s.3
Sulh İçin Yapılan Dua	Fıkra	Sy.39 s.4
Sulh Nerede?	Deneme	Sy.8 s.1
Sulh Olursa	Şiir	Sy.37 s.2
Sulh ve Kadın	Deneme	Sy.63 s.3
Sulist	Fıkra	Sy.38 s.4
Sünnet Üniforması	Sohbet	Sy.41 s.4-11
Sûzinak Faslı	Sohbet	Sy.66 s.6
Şahane Manzara	Şiir	Sy.59 s.10
Şahende Hala	Roman	Sy.13-30 s.2-3
Şair	Fıkra	Sy.61 s.5
Şair	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.7 s.3
Şairane Harpler	Deneme	Sy.5 s.1
Şairin Dişleri	Fıkra	Sy.51 s.6
Şairin Gözyaşları	Hikâye	Sy.7-10 s.2-3
Şapka	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.48 s.8
Şarkı	Fıkra	Sy.28 s.2
Şarkı Gözleyen	Şiir	Sy.61 s.10
Şarlo'ya Açık Mektup	Mektup	Sy.3 s.1
Şeftaliler	Fıkra	Sy.40 s.5

Şehir Gezici Kadınlar	Sohbet	Sy.27 s.1
Şeker İşi	Fıkra	Sy.2 s.2
Şeker Tarifesi	Deneme	Sy.15 s.1
Şenlik	Fıkra	Sy.8 s.2
Şeytandan Evvel	Fıkra	Sy.52 s.8
Şık Erkek	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.18 s.3
Şık Kadın	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.19 s.3
Şiirin Necib Ruhuna	Şiir	Sy.68 s.10
Şimdi Sırası Mı?	Deneme	Sy.7 s.1
Şu Bu	Şiir	Sy.64 s.2
Şu Yılbaşı	Sohbet	Sy.58 s.5–8
Şükret	Fıkra	Sy.37 s.4
Şükür	Fıkra	Sy.45 s.5
Tabii Ecel	Fıkra	Sy.11 s.2
Tahkir	Fıkra	Sy.59 s.8
Tahmis	Şiir	Sy.44 s.2
Tahsil	Fıkra	Sy.65 s.5
Taksim'den Galatasaray'a	Gezi Yazısı	Sy.51 s.10
Taksit Hastalığı	Diğer	Sy.40 s.5
Talih	Fıkra	Sy.61 s.5
Talihli Oğlan	Hikâye	Sy.59 s.7–11
Taniniyye	Şiir	Sy.59 s.10
Tanrı Kulu ile Mülakat	Mülakat	S.53 s.10
Tarihte Türkler için Söylenen Büyük	Tanıtm Yazısı	Sy.60 s.11
Sözler		
Tarif	Fıkra	Sy.28 s.2
Tasarruf	Fıkra	Sy.30 s.2
Tasarruf Haftası	Şiir	Sy.3 s.3
Tasdikten Gelen	Piyas	Sy.23 s.3
Taş	Sohbet	Sy.44 s.5–10
Taşıt	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.25 s.3

Tatarcık	Fıkra	Sy.31 s.3
Tavsiye Mektubu	Hikâye	Sy.42 s.7-10
Tavsiyeler	Deneme	Sy.31 s.1
Tavuklu Mevlüt	Hikâye	Sy.68-69 s.6-8
Tavzih	Sohbet	Sy.67 s.6
Tavzih	İlan	Sy.58 s.6
Tayyare ve Harb	Fıkra	Sy.48 s.6
Tebessüm	Fıkra	Sy.1 s.2
Tebrik	Sohbet	Sy.67 s.6
Tecrübe İyi Netice Verdi	Deneme	Sy.59 s.4
Tedbir	Fıkra	Sy.51 s.4
Teessür	Fıkra	Sy.57 s.5
Teftişte Bulunmuşlar	Deneme	Sy.58 s.3-8
Tehlike	Fıkra	Sy.31 s.2
Tehlike	Fıkra	Sy.64 s.5
Tek Göz	Fıkra	Sy.58 s.8
Telif Yazı	Fıkra	Sy.22 s.2
Telli Yorgan	Hikâye	Sy.22 s.3
Temaşa	Fıkra	Sy.22 s.2
Ter	Fıkra	Sy.31 s.2
Terkos Çeşmesi	Şiir	Sy.63 s.10
Tersine	Fıkra	Sy.67 s.5
Tersine Laf	Sohbet	Sy.57 s.6-8
Teselli Seyahati	Gezi Yazısı	Sy.3 s.3
Teşekkür	İlan	Sy.15 s.4
Teşekkür	İlan	Sy.46 s.11
Teşekkür	İlan	Sy.58 s.6
Tetkik	Fıkra	Sy.23 s.2
Tıp Yolunda Yılbaşı	Tanııtım Yazısı	Sy.63 s.11
Tırış	Hikâye	Sy.45 s.7-11
Tiri Müjgan	Fıkra	Sy.33 s.3

Tiyatro Aktörü	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.16 s.3
Tiyatro Artisti	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.10 s.3
Toprak Mahsulü	Fıkra	Sy.28 s.2
Torik	Piyes	Sy.28 s.2
Tramvay Yasakları	Fıkra	Sy.50 s.4
Turfandalar	Fıkra	Sy.45 s.5
Tuzsuz Bekir	Fıkra	Sy.12 s.1
Türk Mizah Sanatı Bir Ustasını Kaybetti	Diğer	Sy.6 s.3
Türk'e Doğru	Tanıtım Yazısı	Sy.55 s.11
Türkçe Muallimi	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.8 s.3
Türkiye'de Resim	Tanıtım Yazısı	Sy.54 s.11
Ucuz Atlattık	Deneme	Sy.33 s.1
Ucuz Hayat	Fıkra	Sy.35 s.5
Ucuzlamış	Fıkra	Sy.41 s.5
Ucuzluk Grevi	Fıkra	Sy.44 s.4
Ufak Zafer	Fıkra	Sy.10 s.2
Umacı	Fıkra	Sy.19 s.2
Un İhtiyacı	Fıkra	Sy.44 s.4
Unkapanı Köprüsü – Gazi Köprüsü	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.33 s.3
Uyan Birader	Fıkra	Sy.35 s.5
Uzar Gider	Şiir	Sy.24 s.2
Uzun Ömür	Fıkra	Sy.3 s.2
Üçüncü Seyahat	Deneme	Sy.2 s.1
Üstadın Makamı	Deneme	Sy.62 s.4
Üstatlık	Fıkra	Sy.67 s.5
Üstatlık Hastalığı	Diğer	Sy.30 s.3
Üstün Akıl	Hikâye	Sy.50 s.7–11
Üstüne	Şiir	Sy.28 s.2
Vakit Meselesi	Fıkra	Sy.68 s.5
Vakti Kerahette	Şiir	Sy.52 s.5
Vapurlar	Eski Yeni Mukayesesi	Sy.34 s.9

Var Efendim Yok Efendim	Hikâye	Sy.59 s.6-9
Vasiyetname	Fıkra	Sy.69 s.5
Vebali Boynumuza	Deneme	Sy.44 s.3
Veciz Vecize	Diğer	Sy.49 s.8
Verim	Fıkra	Sy.35 s.4
Vesikalı Frak	Deneme	Sy.66 s.3
Vişneli Kaymaklı	Şiir	Sy.38 s.8
Ya Rab	Şiir	Sy.37 s.6-7
Yabancıya Hayranlık	Deneme	Sy.56 s.3
Yağlı Yanak	Fıkra	Sy.7 s.2
Yahya Kemal gibi	Şiir	Sy.6 s.2
Yahya Kemal'e Açık Mektup	Mektup	Sy.32 s.2
Yaktın Beni	Hikâye	Sy.27 s.3
Yalan Hastalığı	Piyas	Sy.8 s.3
Yamyam Bir Kız Sevdim	Hikâye	Sy.54 s.10
Yandı	Fıkra	Sy.4 s.3
Yangın	Fıkra	Sy.25 s.2
Yanlış	Fıkra	Sy.59 s.5
Yanlıklar	Fıkra	Sy.3 s.2
Yapışıklar	Fıkra	Sy.53 s.4
Yarenlik	Şiir	Sy.4 s.2
Yarım Şiir	Fıkra	Sy.50 s.5
Yarmanın Yarı	Hikâye	Sy.49 s.5
Yaşasın Evlilik	Deneme	Sy.60 s.4
Yaşasın Pahalılık	Deneme	Sy.57 s.3
Yaz Misafiri	Hikâye	Sy.52 s.6-7-11
Yazalım mı Yazmayalım mı?	Deneme	Sy.55 s.3
Yazık	Fıkra	Sy.44 s.4
Yazık	Fıkra	Sy.57 s.5
Yelkenler Mayna	Fıkra	Sy.42 s.4
Yemin	Deneme	Sy.60 s.8

Yemiş	Fıkra	Sy.62 s.5
Yeni Bir İnsan	Deneme	Sy.11 s.1
Yeni Caddeler	Fıkra	Sy.14 s.3
Yeni Elbise	Fıkra	Sy.59 s.5
Yeni Evlenmeler	Deneme	Sy.42 s.3
Yeni Hayat	Sohbet	Sy.64 s.10
Yeni Ruh	Deneme	Sy.34 s.4
Yeni Zenginın Karısı	Hikâye	Sy.44 s.6–11
Yenilenen Eskiler	Fıkra	Sy.62 s.5
Yenilenen Eskiler	Fıkra	Sy.65 s.5
Yeniler Eskiler	Hikâye	Sy.28 s.3
Yıkılmak Tehlikesi	Fıkra	Sy.1 s.2
Yılbaşı Gecesi	Deneme	Sy.58 s.4
Yıldırım	Fıkra	Sy.24 s.2
Yıllar	Deneme	Sy.31 s.1
Yine Yarenlik	Şiir	Sy.6 s.2
Yirminci Yıl	Şiir	Sy.48 s.2
Yoh, Yoh!	Fıkra	Sy.60 s.5
Yola Çıkarken	Diğer	Sy.1 s.1
Yumurta	Fıkra	Sy.61 s.8
Yürek	Fıkra	Sy.57 s.5
Yüz Gram Tereyağı	Fıkra	Sy.28 s.2
Zam Paraları	Deneme	Sy.68 s.4
Zekâ ve Zeki	Fıkra	Sy.4 s.3
Zengin İlanı	Fıkra	Sy.27 s.2
Zenginler Mahallesi	Deneme	Sy.56 s.3
Zenginlik	Deneme	Sy.67 s.11
Zerde	Fıkra	Sy.60 s.8
Zilli Evliya	Hikâye	Sy.32 s.3–4
Zor İş	Fıkra	Sy.40 s.3
Zor İş	Deneme	Sy.65 s.5

Zorla

Zorla Güzellik Olur Mu?

Fıkra

Deneme

Sy.50 s.4

Sy.22 s.1

Ek IV. Kronolojik İndeks

Sayı 1, 5 Birincikânun 1942, Cumartesi

1. “Yola Çıkarken”, Necmeddin Sadak
2. “Bacak”, İmzasız
3. “Paydos Borusu”, İmzasız
4. “Frenlere Dikkat!”, İmzasız
5. “Haftanın Destanı”, İmzasız
6. “Yıkılmak Tehlikesi”, İmzasız
7. “Tebessüm”, İmzasız
8. “Çare”, Vatan
9. “Cesaret”, Giornale Ditalia
10. “Sarhoşlarla Meyhaneciler”, Vatan
11. “Hovardalık”, Akşam
12. “Kemiksiz Diller”, Necip Fazıl Kısakürek – Son Telgraf
13. “Bulunan Para”, İmzasız
14. “İrade-i Külliye”, Sağdıç
15. “Amcabey Postası”
16. “Hediyeli Müsabaka”
17. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 2, 11 Birincikânun 1942, Cumartesi

1. “Üçüncü Seyahat!”, İmzasız
2. “Neler Dediler?”
3. “Bir Kongre”, İmzasız
4. “Nasıl Olurdu?”, İmzasız
5. “Renkler”, İmzasız
6. “Son Ahval”, İmzasız
7. “Nasıl Olsun?”, İmzasız

8. “Şeker İşi”, İmzasız
9. “Soy Adları”, İmzasız
10. “Kart”, İmzasız
11. “İpek Çoraba Elveda”, Akşam
12. “Başlıksız”, Celalettin Ezine – Cumhuriyet
13. “Başlıksız”, Tan
14. “Başlıksız”, Hüseyin Rıfat
15. “Söz ve Sakal”, İmzasız
16. “Karne Düşmanı”, Sağdıç
17. “Amcabey Postası”
18. “Hediyeli Müsabaka”
19. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 3, 19 Birincikânun 1942, Cumartesi

1. “Şarlo’ya Açık Mektup”, İmzasız
2. “Gider”, İmzasız
3. “Mesele Yok”, İmzasız
4. “Dolan Cehennem”, İmzasız
5. “Uzun Ömür”, İmzasız
6. “Yanlışlar”, İmzasız
7. “Helvacının Üzüümü”, İmzasız
8. “Neler Dediler”
9. “Helva Kurbanı”, Sağdıç
10. “Ankara Postası”
11. “Tasarruf Haftası”, Hüseyin Rıfat
12. “Teselli Seyahati”, A.
13. “Hediyeli Müsabaka”
14. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 4, 26 Birincikânun 1942, Cumartesi

1. “Berlin’de Bayram Namazı”, İmzasız
2. “Büyük Adam, Ne Oldu Sana?”, İmzasız
3. “Bir Sürü Tezat”, Sağdıç
4. “Yarenlik”, İmzasız
5. “Olağan İşler”, İmzasız
6. “Kurban”, Hüseyin Rıfat
7. “Azıcık Eğlenelim”, İmzasız
8. “Harbin Doğuşu”, İmzasız
9. “Zekâ ve Zeki”, İmzasız
10. “Yandı”, İmzasız
11. “Asansör”, İmzasız
12. “Öğünmek”, İmzasız
13. “Ankara Postası”
14. “Aptülhak Hamit gibi”
15. “Hediyeli Müsabaka”
16. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 5, 2 İkincikânun 1943, Cumartesi

1. “Şairane Harpler”, İmzasız
2. “Kâinat Muamması”, İmzasız
3. “1943 e Girerken”, İmzasız
4. “Olağan İşler”, İmzasız
5. “Bizim Lûgattan Parçalar”, İmzasız
6. “Konforlu Teşbih”, İmzasız
7. “On Beş Dakika”, İmzasız
8. “Hami ile Mahmi”, İmzasız
9. “Drahoma”, İmzasız
10. “Sıfır”, İmzasız

11. “Bir Dertleşme, İmzasız
12. “Ankara Postası”
13. “Hediyeli Müsabaka”
14. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 6, 9 İkincikânun 1943, Cumartesi

1. “Gazete Falcılığı”, İmzasız
2. “Olağan İşler”, İmzasız
3. “Ömer Hayyam’dan”, Hüseyin Rıfat
4. “Mahmut Şevket Paşa için”, Neyzen Tevfik
5. “Yine Yarenlik”, İmzasız
6. “Yahya Kemal gibi”, Velehu Eyzan
7. “Heykel”, İmzasız
8. “Açıkgöz”, İmzasız
9. “Altın”, İmzasız
10. “Hayat Sevgisi”, İmzasız
11. “Gelelim”, İmzasız
12. “Bizim Lûgattan Parçalar”, İmzasız
13. “Beni İhya Ettiniz”, Sağdıç
14. “Ankara Postası”
15. “Daimi Müşteri”, İmzasız
16. “Çelenk Parası”, İmzasız
17. “Gazeteci”, İmzasız
18. “Hediyeli Müsabaka”
19. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 7, 16 İkincikânun 1943, Cumartesi

1. “Şimdi Sırası Mı?”, İmzasız
2. “Milletler Kahvesinde Saz Şairleri”, İmzasız

3. “Mehmet Emin gibi”, Velehu Eyzan
4. “Modern Çilekeş”, İmzasız
5. “Bizim Lûgattan Parçalar”, İmzasız
6. “Yağlı Yanak”, İmzasız
7. “Muaşeret Adabı”, İmzasız
8. “Çoban Radyoda”, İmzasız
9. “Şairin Gözyaşları”, Cemal Nadir
10. “Ankara Postası”
11. “Bir Yaz Gecesi Hatırası”, Sağdıç
12. “Şair”, İmzasız
13. “Hediyeli Müsabaka”
14. “Geçen Müsabakamızda Kazanlar”

Sayı 8, 23 İkincikânun 1943, Cumartesi

1. “Sulh Nerede?”, İmzasız
2. “Olağan İşler”, İmzasız
3. “Hindistan Seyahatnamesi”, İmzasız
4. “Beyin”, İmzasız
5. “Şenlik”, İmzasız
6. “Kurşun”, İmzasız
7. “Radyonun Düdüğüne Dair”, İmzasız
8. “Kemer”, İmzasız
9. “Bizim Lûgattan Parçalar”, İmzasız
10. “Şairin Gözyaşları”, Cemal Nadir
11. “Yalan Hastalığı”, Patavatsız
12. “Amcabey Postası”
13. “Nallı Pire”, İmzasız
14. “Faik Ali gibi”, Velehu Eyzan
15. “Türkçe Muallimi”, İmzasız
16. “Hediyeli Müsabaka”

17. “Bilmece Bildirmece”
18. “Geçen Müsabakamızda Kazananların Mabadı”

Sayı 9, 30 İkincikânun 1943, Cumartesi

1. “Harb Nerede Bitecek?”
2. “Dâhili Olaylar”, İmzasız
3. “Hindistanda bir Traş Sahnesi”, İmzasız
4. “Bizim Lûgattan Parçalar”, İmzasız
5. “Bir Zamanlar”, İmzasız
6. “İlâç”, İmzasız
7. “Saygısızlarımıza Mahsus”, İmzasız
8. “Şairin Gözyaşları”, Cemal Nadir
9. “Bir Cenaze Alayı”, Patavatsız
10. “Olağan İşler”, İmzasız
11. “Ankara Postası”
12. “Sinir Hekimi”, İmzasız
13. “Hediyeli Müsabaka”
14. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 10, 6 Şubat 1943, Cumartesi

1. “Mükellefler”, İmzasız
2. “Bir Mektup”, İmzasız
3. “Heyhat, Heyhat!”, İmzasız
4. “Sen De Seveceksin”, İmzasız
5. “Ufak Zafer”, İmzasız
6. “Gelir Meselesi”, İmzasız
7. “Hindistan Seyahatinin En Heyecanlı Bir Hatırası”, İmzasız
8. “Şairin Gözyaşları”, Cemal Nadir
9. “Mehmet Akif gibi”, Velehu Eyzan

10. “Ankara Postası”
11. “Geçen Sonbahar”, Kederli
12. “Tiyatro Artisti”, İmzasız
13. “Hediyeli Müsabaka”
14. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 11, 13 Şubat 1943, Cumartesi

1. “Yeni Bir İnsan”, İmzasız
2. “Cazibe Kanunu”, İmzasız
3. “İğreti At!”, İmzasız
4. “Adana Mülakatı”, İmzasız
5. “Muharrirler Jübilesinde”, İmzasız
6. “Mide”, İmzasız
7. “Tabii Ecel”, İmzasız
8. “Gideceğiniz Yer”, İmzasız
9. “Akan Su”, İmzasız
10. “Hüviyet Cüzdanı”, Patavatsız
11. “Ankara Postası”
12. Kitapçı ve Tabı”, İmzasız
13. “Hediyeli Müsabaka”
14. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 12, 20 Şubat 1943, Cumartesi

1. “Hem Müsabaka, Hem Hizmet!”, İmzasız
2. “Gandi'nin Orucu”, İmzasız
3. “Tuzsuz Bekir”, İmzasız
4. “Dış Olaylar”, İmzasız
5. “Halime Ağlayan Ağlayana! Fakat”, Hüseyin Rifat
6. “Bir Mebus Namzedinin Not Defterinden”, Bacanak

7. "...İzm", İmzasız
8. "Ankara Postası"
9. "Su Baskını", İmzasız
10. "Muhtekir Masalı", Patavatsız
11. "Orta Yaşlısı", İmzasız
12. "İncir", İmzasız
13. "Değersiz Hediye", İmzasız
14. "Kadın Hanende", İmzasız
15. "Hediyeli Müsabaka"
16. "Bilmece Bildirmece"

Sayı 13, 27 Şubat 1943, Cumartesi

1. "Hatay'dan Gelen Hakikat", İmzasız
2. "Propaganda Gayreti", İmzasız
3. "Nutuklar", İmzasız
4. "İki Vatandaş", Patavatsız
5. "Küçük İlanlar"
6. "Şahende Hala", Sermet Muhtar Alus
7. "Bir Otomobil Kazası", Bacanak
8. "Amcabey Postası"
9. "Beş Yüz Beş Kuruş", İmzasız
10. "Bir Prensip", İmzasız
11. "Hanende", İmzasız
12. "Yeni Müsabakamız"
13. "Bilmece Bildirmece"

Sayı 14, 6 Mart 1943, Cumartesi

1. "Herkes Bir Şeye Hasret", Fakir
2. "Listede Görünmeyenler!", İmzasız

3. “Seçim Haftası”, İmzasız
4. “Küçük İlanlar”
5. “Resmen İhtiyar”, İmzasız
6. “Konuşmak ve Dinlemek”, İmzasız
7. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
8. “Büyük Heyecan”, İmzasız
9. “Davulcu Baba”, Patavatsız
10. “Amcabey Postası”
11. “Yeni Caddeler”, İmzasız
12. “Galatasaray Lisesi Müdürü”, İmzasız
13. “Fıkra Müsabakamız”
14. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 15, 13 Mart 1943, Cumartesi

1. “Şeker Tarifesi”, İmzasız
2. “Hindistan’dan Gelen Hediyeler”, İmzasız
3. “Kuvvet, Daima Kuvvet”, İmzasız
4. “Fındıkcılık”, İmzasız
5. “Afiyetle”, İmzasız
6. “Salaşpur”, İmzasız
7. “Bir Daha Sefere”, Bacanak
8. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
9. “Elkâsibu Habibullah!”, Patavatsız
10. “Amcabey Postası”
11. “Kalay”, İmzasız
12. “İki İmar Usulü”, İmzasız
13. “Müسابakamızda Kazananlar”
14. “Fıkra Müsabakamız”
15. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 16, 20 Mart 1943, Cumartesi

1. “Boğaz Meselesi”
2. “Eski amlar”, Ankara: Körkadı
3. “Dördüncü Bahar”, İmzasız
4. “Feleğın Konferansı”, Bacanak
5. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
6. “Amcabey Postası”
7. “Karamanın Koyunu”, Patavatsız
8. “Tiyatro Aktörü”, İmzasız
9. “Fıkra Müsabakamız”
10. “Müsabakamızda Hediye Kazananlar”
11. “Bilmece Bildirmece”

Sayı 17, 27 Mart 1943, Cumartesi

1. “Omfalos”, İmzasız
2. “İ ve Dış Siyasamız”, İmzasız
3. “Harb Sonu Dünyası”, Bacanak
4. “Küçük İlanlar”
5. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
6. “Anıt”, Patavatsız
7. “Amcabey Postası”
8. “Oturacak Ada”, İmzasız
9. “İkincisi”, İmzasız
10. “Operatör”, İmzasız
11. “Fıkra Müsabakamız”
12. “Müsabakamızda Hediye Kazananlar”
13. “Bulmaca”

Sayı 18, 3 Nisan 1943, Cumartesi

1. “Orta Gelirliler”, İmzasız
2. “Buyur Kürküm”, İmzasız
3. “Adana ile Mülakat”, Bacanak
4. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
5. “Hakka Tecavüz”, Vasfi Rıza Zobu
6. “Amcabey Postası”
7. “Şık Erkek”, İmzasız
8. “Çubuğun Vazifesi”, İmzasız
9. “Bulmaca”
10. “Fıkra Müsabakamız”

Sayı 19, 10 Nisan 1943, Cumartesi

1. “Köylü Gene Kazanıyor”, İmzasız
2. “Filozofun Sakalı”, İmzasız
3. “Olmuş”, İmzasız
4. “Dişin Kökü”, İmzasız
5. “Umacı”, İmzasız
6. “Hamamdan Sonra”, İmzasız
7. “Ayıptır”, İmzasız
8. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
9. “Sağlam Kazık”, Vasfi Rıza Zobu
10. “Amcabey Postası”
11. “Şık Kadın”, İmzasız
12. “Fıkra Müsabakamız”
13. “Bulmaca”

Sayı 20, 17 Nisan 1943, Cumartesi

1. “Çölden Balkana”, İmzasız
2. “Fasıla İşaretleri”, İmzasız
3. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
4. “Amcabey Postası”
5. “Sarhoşun İcadı”, Patavatsız
6. “Ev”, İmzasız
7. “Bulmaca”
8. “Fıkra Müsabakamız”

Sayı 21, 24 Nisan 1943, Cumartesi

1. “Para Cezası”, İmzasız
2. “Ada Çamları”, İmzasız
3. “Kıvanç Listesi”, İmzasız
4. “Neden?”, İmzasız
5. “Dairdir”, İmzasız
6. “Şapkanın Değeri”, İmzasız
7. “Küçük İlanlar”
8. “Kese”, İmzasız
9. “Dar Kapı”, İmzasız
10. “Gandi”, İmzasız
11. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
12. “Harb Düşkünleri”, Vasfi Rıza Zobu
13. “Amcabey Postası”
14. “Fırtına”, İmzasız
15. “Mahalle Bekçisi”, İmzasız
16. “Bulmaca”
17. “Fıkra Müsabakamız”

Sayı 22, 1 Mayıs 1943, Cumartesi

1. “Zorla Güzellik Olur Mu?”, İmzasız
2. “Gerektir”, Sağdıç
3. “Kadın”, Bacanak
4. “Telif Yazı”, İmzasız
5. “Temaşa”, İmzasız
6. “Acayip Soyadları”, İmzasız
7. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
8. “Telli Yorgan”, Patavatsız
9. “Amcabey Postası”
10. “Bir Barışma Hatırası”, İmzasız
11. “Artist”, İmzasız
12. “Fıkra Müsabakamız”
13. “Bulmaca”

Sayı 23, 8 Mayıs 1943, Cumartesi

1. “Naşid’in Vasiyeti”, İmzasız
2. “Saat”, İmzasız
3. “Nasıl Yazmalı?”, İmzasız
4. “Harb Durumu”, Sağdıç
5. “Amcabey Postası”
6. “Tetkik”, İmzasız
7. “Düdüklü Neşriyat”, İmzasız
8. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
9. “Tasdikten Gelen”, Vasfi Rıza Zobu
10. “Arzuhalçiler”, İmzasız
11. “Fıkra Müsabakamız”
12. “Bulmaca”

Sayı 24, 15 Mayıs 1943, Cumartesi

1. “Alman Mimari Sergisinde”, İmzasız
2. “İkisini De”, İmzasız
3. “Beylik”, İmzasız
4. “Neden?”, İmzasız
5. “Uzar Gider”, Sağdıç
6. “Yıldırım”, İmzasız
7. “Bollukla Kıtlık”, İmzasız
8. “Heyecan”, İmzasız
9. “Menfaat”, İmzasız
10. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
11. “İşkilli Mahmut”, Patavatsız
12. “Müdür”, İmzasız
13. “Küçük İlanlar”
14. “Bulmaca”
15. “Fıkra Müsabakamız”

Sayı 25, 22 Mayıs 1943, Cumartesi

1. “Dövüşe İştah”, İmzasız
2. “Soyadlarına Göre”, Sağdıç
3. “Küçük İlanlar”
4. “Kısmet”, İmzasız
5. “Kibarlar”, İmzasız
6. “Yangın”, İmzasız
7. “Haciz”, İmzasız
8. “Nine ile Torun”, İmzasız
9. “Sanatkârlık Baremi”, Bacanak
10. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
11. “Papazın Şemsiyesi”, Patavatsız

12. “Taşıt”, İmzasız
13. “Amcabey Postası”
14. “Bulmaca”
15. “Fıkra Müsabakamız”

Sayı 26, 29 Mayıs 1943, Cumartesi

1. “Cezalar Mübareki”, İmzasız
2. “İlkbahar Destanı”, S. Taner
3. “Hep Bu Toprak’tan”, Bacanak
4. “Çeyiz”, Bacanak
5. “İslim”, İmzasız
6. “Radyo”, İmzasız
7. “Sigorta”, İmzasız
8. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
9. “Osman Hoca”, Patavatsız
10. “Amcabey Postası”
11. “Hokkabaz”, İmzasız
12. “Fıkra Müsabakamız”
13. “Bulmaca”

Sayı 27, 5 Haziran 1943, Cumartesi

1. “Büyük Bir Ziyafet”, İmzasız
2. “Şehir Gezici Kadınlar”, İmzasız
3. “Kâğıthane Gezintisi”, İmzasız
4. “Hat Boyuna Karyola”, İmzasız
5. “Bir Suale Cevap”, Sağdıç
6. “Günün Kahramanımla Mülakat”, Bacanak
7. “Etek Meselesi”, İmzasız
8. “Zengin İlanı”, İmzasız

9. “Salamon’un Akli”, İmzasız
10. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
11. “Yaktın Beni”, Patavatsız
12. “Küçük İlanlar”
13. “Göksu Testisi – Buz Dolabı”, İmzasız
14. “Bulmaca”

Sayı 28, 12 Haziran 1943, Cumartesi

1. “Cinsi Terbiye”, İmzasız
2. “Amcabey’in Anketi”
3. “Üstüne”, Sağdıç
4. “Toprak Mahsulü”, İmzasız
5. “Tarif”, İmzasız
6. “Şarkı”, İmzasız
7. “Yüz Gram Tereyağı”, İmzasız
8. “İşin Kolayı”, İmzasız
9. “Fark”, İmzasız
10. “Torik”, Zemberek
11. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
12. “Yeniler, Eskiler”, Patavatsız
13. “Amcabey Postası”
14. “Çaylak Ali – Sporcu”, İmzasız
15. “Siyah, Mavi, Kırmızı”, İmzasız
16. “İmdat”, İmzasız
17. “Bulmaca”
18. “Yeni Müsabakamız”

Sayı 29, 19 Haziran 1943, Cumartesi

1. “Kayıplar”, İmzasız
2. “Olur, Gider”, Sağdıç
3. “Kös Dinlemiş”, İmzasız
4. “Canlı Takvim”, İmzasız
5. “İskele Hamalları”, İmzasız
6. “Otobüs Hattı”, İmzasız
7. “Amcabey’in Vecizeleri”, İmzasız
8. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
9. “Misafirlik Hastalığı”, Doktor Amca
10. “Ne Eğlendik, Ne Eğlendik”, Patavatsız
11. “Hasırla Keçe”, İmzasız
12. “Sokak Köpekleri – Ev Köpekleri”, İmzasız
13. “Fıkra Müsabakamız”
14. “Yeni Müsabakamız”
15. “Bulmaca”

Sayı 30, 26 Haziran 1943, Cumartesi

1. “Amcabey’in Anketi”
2. “Beklenen Kıyamet”, Sağdıç
3. “Fitilin Nükteleri”, Körkütük
4. “Tasarruf”, İmzasız
5. “Karısının Çorabı”, İmzasız
6. “Şahende Hala”, Sermet Muhtar Alus
7. “Haşeratla Mücadele”, Bacanak
8. “Üstatlık Hastalığı”, Doktor Amca
9. “Kiralık Köşk – Kiralık Villa”, İmzasız
10. “İki İhtiyar”, İmzasız
11. “Alınamayan Şey”, İmzasız

12. “Fıkra Müsabakamız”
13. “Yeni Müsabakamız”
14. “Bulmaca”

Sayı 31, 3 Temmuz 1943, Cumartesi

1. “Yıllar”, İmzasız
2. “Tavsiyeler”, İmzasız
3. “Hangi Rıza Tefrik?”, İmzasız
4. “Edelim”, Sağdıç
5. “Fitilin Nükteleri”, Körkütük
6. “Kanatlı Mütihazsıslar”, İmzasız
7. “Ter”, İmzasız
8. “Fert ve Cemiyet”, İmzasız
9. “Tehlike”, İmzasız
10. “Padişahımızın Parası”, Patavatsız
11. “Spor Hastalığı”, Doktor Amca
12. “Mangal – Kalorifer”, İmzasız
13. “Tatarcık”, İmzasız
14. “Amcabey Postası”
15. “Bulmaca”
16. “Amcabey’in Anketi”
17. “Yeni Müsabakamız”

Sayı 32, 10 Temmuz 1943, Cumartesi

1. “Randevu”, İmzasız
2. “Olağan İşler”, İmzasız
3. “Çörçil’in Nutku”, Sağdıç
4. “Yaya Kemal’e Açık Mektup”, Bacanak
5. “Derim”, Kederli

6. “Sergiler”, İmzasız
7. “Zilli Evliya”, Patavatsız
8. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
9. “Bela”, İmzasız
10. “Belediye Cezası”
11. “Amcabey’in Anketi”
12. “Bulmaca”
13. “Yeni Müsabakamız”

Sayı 33, 17 Temmuz 1943, Cumartesi

1. “Apartmasistan”, İmzasız
2. “Ucuz Atlattık”, İmzasız
3. “Nihayet”, Sağdıç
4. “Hurşid”, İmzasız
5. “Tiri Müjgan”, İmzasız
6. “Çok Şükür”, Bacanak
7. “Besbelli”, Ahmet Kutsi Tecer
8. “Besbelli”, Mehmet Muflis İçer
9. “Bülbül”, Patavatsız
10. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
11. “Unkapanı Köprüsü – Gazi Köprüsü”, İmzasız
12. “Amcabey Postası”
13. “Yeni Müsabakamız”
14. “Bulmaca”
15. “Amcabey’in Anketi”

Sayı 34, 24 Temmuz 1943, Cumartesi

1. “Edersin”, Sağdıç
2. “Yeni Ruh”, Amcabey

3. “Furya”, Amcabey
4. “Aradığınız Gibi”, İmzasız
5. “İkbal Baremi”, İmzasız
6. “İstanbul”, İmzasız
7. “Ben De”, İmzasız
8. “Ol Saltanat”, İmzasız
9. “Beaute Publique”, İmzasız
10. “Karagöz”, İmzasız
11. “Amcabey Postası”
12. “Pazar Yürüyüşü”, Patavatsız
13. “Vapurlar”, İmzasız
14. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
15. “Bulmaca, Müsabaka”

Sayı 35, 31 Temmuz 1943, Cumartesi

1. “Bu Sıcaklarda”, Sağdıç
2. “Kestirme Yol”, Amcabey
3. “Amcabey Postası”
4. “Küçük İlanlar”
5. “İstanbul Radyosu’nun Bu Haftaki Programı”, İmzasız
6. “Vehim”, İmzasız
7. “İki Gazi”, İmzasız
8. “Pilav”, İmzasız
9. “Dayanmak”, İmzasız
10. “Ucuz Hayat”, İmzasız
11. “Uyan Birader”, İmzasız
12. “İşsizlik ve Hakikî İşsizler”, Bacanak
13. “Canlanan Tablo”, Patavatsız
14. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
15. “Müsabaka”

Sayı 36, 7 Ağustos 1943, Cumartesi

1. “Gel De Güven!”, Sağdıç
2. “Kaçanın Anası”, Amcabey
3. “Sebil”, İmzasız
4. “Bir Nokta”, İmzasız
5. “Kadının Fendi”, İmzasız
6. “Muamele”, Burhan Felek
7. “Amcabey Postası”
8. “Daktilo”, Külhani
9. “Sam Lekesi”, Patavatsız
10. “Kira Arabası – Taksi”, İmzasız
11. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

Sayı 37, 14 Ağustos 1943, Cumartesi

1. “Sulh Olursa?!”, Sağdıç
2. “Emekli”, İmzasız
3. “Muşamba Yerine”, İmzasız
4. “Duçenin Yeri”, İmzasız
5. “Çekmek”, İmzasız
6. “Mazeret”, İmzasız
7. “Şükret”, İmzasız
8. “Sevmek için”, Mahmut Yesari
9. “Havale”, Burhan Felek
10. “Ya Rap”, Külhani
11. “Suadiye”, İmzasız
12. “Güzellik”, İmzasız
13. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
14. “Amcabey Postası”

Sayı 38, 21 Ağustos 1943, Cumartesi

1. “Gibidir”, Sağdıç
2. “Cankurtaranlar”, İmzasız
3. “Parmak”, İmzasız
4. “Fırınlr”, İmzasız
5. “Balıklarımız”, İmzasız
6. “Boğulmak”, İmzasız
7. “Sulist”, İmzasız
8. “Alışkanlık”, İmzasız
9. “Büyükdere Otobüsleri”, Amcabey
10. “Hocanın Şükrü”, Burhan Felek
11. “Kan Kardeşi”, İmzasız
12. “Kazakla Kılıbık”, Mahmut Yesari
13. “Amcabey Postası”
14. “Vişneli, Kaymaklı”, Külhani
15. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
16. “Müsabakayı Kazanların Listesi”
17. “Bulmaca”

Sayı 39, 28 Ağustos 1943, Cumartesi

1. “Kebek”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Halkın Gözü Kulağı”, Amcabey
4. “Sulh için Yapılan Dua”, İmzasız
5. “Balıkların İntikamı”, İmzasız
6. “Gül ki Gül Yüzüne Gülmek Yaraşır”, İmzasız
7. “Sansür”, İmzasız
8. “Radyo Hastalığı”, Doktor Amca
9. “Her Şeyin Bir Hikmeti”, Raşit Gönç

10. “Kimi İstiyorsunuz?”, Burhan Felek
11. “Arkalıktaki Servet”, Mahmut Yesari
12. “Harp Karikatürleri”, Mahmut Yesari
13. “Atlı Tramvay – Elektrikli Tramvay”, İmzasız
14. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

Sayı 40, 4 Eylül 1943, Cumartesi

1. “Olsun”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Roma’nın Sesi”, Amcabey
4. “Zor İş”, Amcabey
5. “Pastörize Ahlak”, Amcabey
6. “Çiroz”, Ankara: Haytay
7. “Manalı Şeyler”, İmzasız
8. “Bizim Denizin Yelkenlisi”, İmzasız
9. “Kazara Şöhretler”, İmzasız
10. “Şeftaliler”, İmzasız
11. “Taksit Hastalığı”, Doktor Amca
12. “Dâhiyane Keşif”, Mahmut Yesari
13. “Amma Eğlenmişler”, Burhan Felek
14. “Bugün”, Külhani
15. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
16. “Bulmaca”

Sayı 41, 11 Eylül 1943, Cumartesi

1. “Beşinci Yıl”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Biz Hangisiyiz?”, Amcabey
4. “Sünnet Üniforması”, Patavatsız

5. “Öküz Meselesi”, İmzasız
6. “Atlamazsa Ayıp”, İmzasız
7. “Ucuzlamış”, İmzasız
8. “Söyletir”, İmzasız
9. “Ramazana Dair”, Burhan Felek
10. “Galatasaray Sultanisi – Galatasaray Lisesi”, İmzasız
11. “Atmaaa!”, Mahmut Yesari
12. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

Sayı 42, 18 Eylül 1943, Cumartesi

1. “İtalya’ya Tarih”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Yeni Evlenmeler”, Amcabey
4. “Yelkenler Mayna”, İmzasız
5. “Hayaller”, İmzasız
6. “Atı Alan”, İmzasız
7. “Başından Gidenler”, İmzasız
8. “Korku”, İmzasız
9. “Malumat”, İmzasız
10. “Çıkarma”, Reşit Halit Gönç
11. “A! Annem Geçti!”, Burhan Felek
12. “Meraktı, Geçti”, Külhani
13. “Tavsiye Mektubu”, Patavatsız
14. “Sivri Hisar”, İmzasız
15. “Cehenneme”, İmzasız
16. “Diploma Hastalığı”, Doktor Amca
17. “İstif Hastalığı”, Doktor Amca
18. “İtişme Hastalığı”, Doktor Amca
19. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

Sayı 43, 25 Eylül 1943, Cumartesi

1. “Etmeliyiz”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Fırsat Bu Fırsat”, Amcabey
4. “Garaj”, İmzasız
5. “16 Numaralı Dünya”, İmzasız
6. “Bir Müstesna”, İmzasız
7. “Barometre”, İmzasız
8. “Bir Aylık İkramiye”, Patavatsız
9. “Patlıcanın Dalkavuğu”, Burhan Felek
10. “Çarpmış Amma”, Mahmut Yesari
11. “Kızım”, Külhani
12. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
13. “Küçük İlanlar”

Sayı 44, 2 İlkteşrin 1943, Cumartesi

1. “Tahmis”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Vebali Boynumuza”, Amcabey
4. “Ucuzluk Grevi”, İmzasız
5. “Un İhtiyacı”, İmzasız
6. “İkiye Karşı Bir”, İmzasız
7. “Yazık”, İmzasız
8. “Taş”, Mahmut Yesari
9. “Yeni Zenginın Karısı”, Patavatsız
10. “Sirk Hamalları – Asri Hamallar”, Sermet Muhtar Alus – Hikmet Feridun Es
11. “Cennette Cehennem”, İmzasız
12. “İltica”, İmzasız
13. “Muammalar”

14. “Açık Teşekkür”, Recep Gür
15. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

Sayı 45, 9 İlkteşrin 1943, Cumartesi

1. “İnsancası”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “10 Kuruşla Mülakat”, Bacanak
4. “Şükür”, İmzasız
5. “Mektup Kâğıdı”, İmzasız
6. “Turfandalar”, İmzasız
7. “Nakit”, İmzasız
8. “Kezzap”, İmzasız
9. “Menfaat”, İmzasız
10. “Eski Toprak”, Patavatsız
11. “Tırış”, Mahmut Yesari
12. “Adamına Göre”, İmzasız
13. “İki Ahmet”, İmzasız
14. “Muska”, İmzasız
15. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

Sayı 46, 16 İlkteşrin 1943, Cumartesi

1. “Olsa Da Bir, Olmasa Da Bir”, Münir Melal
2. “Amcabey Postası”
3. “Dam Üstünde Saksığan”, Amcabey
4. “Memur, Artist”, İmzasız
5. “Modern İsa”, İmzasız
6. “Baklalar”, İmzasız
7. “Meçhul Kahraman”, Mahmut Yesari
8. “Değirmen”, Burhan Felek

9. “Arap Kızı”, Külhani
10. “Adam Sarrafı”, Mustafa Şerif
11. “Azat”, İmzasız
12. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
13. “Küçük İlanlar”
14. “Bulmaca”

Sayı 47, 23 İkteşrin 1943, Cumartesi

1. “İşlerin Manzarası”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Neşeli Mektup”, Bacanak
4. “Güzel Hırsız”, İmzasız
5. “Geçinmek”, İmzasız
6. “Bilet Parası”, İmzasız
7. “Kekeme Tramvaylar”, Burhan Felek
8. “Göksu Testisi”, Patavatsız
9. “Kadın Kıyafetleri”, İmzasız
10. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
11. “Cesedi ile Ruhu”, İmzasız
12. “Nimet”, İmzasız
13. “Geçen Haftaki Bulmacanın Çözümü”

Sayı 48, 30 İkteşrin 1943, Cumartesi

1. “Yirminci Yıl”, Sağdıç
2. “Aşağılık Duygusu Örnekleri: Likör Şişeleri-Hereke Halıları”, Hep Bu Toprak’tan
3. “Pasif Korunma İmtihanı”, Patavatsız
4. “Bektaşî’nin Cenneti”, Burhan Felek
5. “Son Sevgi”, Külhani

6. “Kâfir Göz”, İmzasız
7. “İmamlık”, İmzasız
8. “Ben Boşuna Konuşmam”, Mahmut Yesari
9. “Tayyare ve Harp”, İmzasız
10. “Mürakaba”, İmzasız
11. “Fes – Şapka”, Sermet Muhtar Alus – Hikmet Feridun Es
12. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
13. “Sohbet”, Nurullah Ataç

Sayı 49, 6 Sontışrin 1943, Cumartesi

1. “Dünyanın”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “İkinci Cephe”, İmzasız
4. “Mantık”, İmzasız
5. “Bir Nokta”, İmzasız
6. “Yarma'nın Yarı”, İmzasız
7. “Biri İki Gören Müşteri”, Patavatsız
8. “Veciz Vecize”, Bacanak
9. “Bir Talih Kurbanı”, Mahmut Yesari
10. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
11. “Hamama Doğru”, “Ey Türk! Temizlenmesini Öğren!”, “Ey Türk Genci! Kendine Sor!”, İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu

Sayı 50, 13 Sontışrin 1943, Cumartesi

1. “Amcabey'in Büyük Müsabakası”
2. “Amcabey Postası”
3. “Zorla”, İmzasız
4. “Dünya ve Çanta”, İmzasız
5. “Tramvay Yasakları”, İmzasız

6. “Yarım Şiir”, İmzasız
7. “Rahat Etmenin Yolu”, Burhan Felek
8. “Üstün Akıl”, Patavatsız
9. “Ayakkabılar”, İmzasız
10. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
11. “Hem Nalına Hem Mihnına”, Abidin Daver

Sayı 51, 20 Sontışrin 1943, Cumartesi

1. “Kahire Görüşmesi”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Kanlı Rekorlar”, Amcabey
4. “Hiç Olur Mu?”, Uykusuz
5. “Nüfus Meselesi”, İmzasız
6. “Poezi Mort”, İmzasız
7. “Tedbir”, İmzasız
8. “Bir Roman Fedaisi”, Mahmut Yesari
9. “Bedava Seyahat”, Patavatsız
10. “Şairin Dişleri”, İmzasız
11. “Mübalağa”, İmzasız
12. “Bıyıklar”, İmzasız
13. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
14. “Taksim’den Galatasaray’a”, Sermet Muhtar Alus
15. “Amcabey ve Kitaplar” (İnönü Ansiklopedisi, Atatürk’e Şiirler, Geçmişte Bugün)

Sayı 52, 27 Sontışrin 1943, Cumartesi

1. “İledir”, Sağdıç
2. “Amcabey Postası”
3. “Hiç Olur Mu?”, Uykusuz

4. “Duvar Yalayıcı”, Burhan Felek
5. “Ankara’dan”, Ankaralı Amca
6. “Vakti Kerahette”, Külhani
7. “Yaz Misafiri”, Patavatsız
8. “Gözlük”, İmzasız
9. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
10. “Çörçil’e Açık Mektup”, Hüseyin Cahit Yalçın

Sayı 53, 4 İllkânun 1943, Cumartesi

1. “Manzara”, Sarı Çizmeli
2. “Amcabey Postası”
3. “Kadın Parmağı”, Amcabey
4. “Yapışıklar”, İmzasız
5. “Sanat ve Sanatkâr”, İmzasız
6. “Hiç Olur Mu?”, Uykusuz
7. “Benim Değil”, Burhan Felek
8. “Nerde?”, Külhani
9. “Kul Korkusu”, İmzasız
10. “Garson Vahan”, Mahmut Yesari
11. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
12. “Tanrıkulu ile Mülakat”, Necip Fazıl Kısakürek
13. “Amcabey ve Kitaplar”, (Parme Manastırı, Bir Yaz Gecesi, Hep Bu Toprak’tan, Sokakta Gürültü Var)

Sayı 54, 11 İllkânun 1943, Cumartesi

1. “Kurban Bayramında”, Sarı Çizmeli
2. “Amcabey Postası”
3. “Bir Tamim”, Amcabey
4. “Ankara’dan”, Ankaralı Amca

5. “Olsa Ne Olur?”, Uykusuz
6. “Kim Saklamış Onu Oraya?”, Burhan Felek
7. “Felsefe Doktoru”, Patavatsız
8. “Kurban Bayramı”, İmzasız
9. “Koç”, İmzasız
10. “Bir Aç Gözlü”, İmzasız
11. “Bursalı Kız”, Külhani
12. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
13. “Yamyam Bir Kız Sevdim”, Esat Mahmut Karakurt
14. “Amcabey ve Kitaplar” (Türkiye’de Resim)

Sayı 55, 18 İllkânun 1943, Cumartesi

1. “Bir Cadde”, Sarı Çizmeli
2. “Amcabey Postası”
3. “Yazalım Mı, Yazmayalım Mı?”, Amcabey
4. “Basın Kongresinde Üç Gün”, Burhan Felek
5. “Balo”, Batak – İsmail Hakkı Baltacıoğlu
6. “Meçhul Dost”, Patavatsız
7. “Lokanta”, İmzasız
8. “Mesihi”, İmzasız
9. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
10. “Paris’te Noel Gecesi! – Karısını Kesen Durmuş!”, Bürhan Cahit Morkaya
11. “Büyük Müsabakamızın Sonu”
12. “Amcabey ve Kitaplar” (Türke Doğru, Resim Öğretmeni)

Sayı 56, 25 İllkânun 1943, Cumartesi

1. “İş Mi Var?”, Sarı Çizmeli
2. “Amcabey Postası”
3. “Böyle Baş, Böyle Traş!”, Amcabey

4. “Yabancıya Hayranlık”, Amcabey
5. “Zenginler Mahallesi”, Amcabey
6. “Gazetesine Göre”, Ankaralı Amca
7. “En Önemli Belge”, Ankaralı Amca
8. “Eski Günler”, Ankaralı Amca
9. “Papa’nın Karikatürü”, Ankaralı Amca
10. “Korku”, İmzasız
11. “İtibar”, İmzasız
12. “Dalkavuk”, İmzasız
13. “Antika”, İmzasız
14. “Daha Mühim”, İmzasız
15. “Eyvah”, İmzasız
16. “Çivi”, İmzasız
17. “Ekmek”, İmzasız
18. “Maşallah”, İmzasız
19. “Deli Kız”, Külhani
20. “Bekçi Baba”, Mahmut Yesari
21. “Kibritler Arasında Bir Saat”, Patavatsız
22. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
23. “Karga”, Orhan Veli Kanık
24. “Kadın”, Orhan Veli Kanıt
25. “Mersiye”, Oktay Rıfat Horozcu
26. “Ham Hum Şaralop”, “Hamam”, “Çingenelerim”, “Gayın”, Âsaf Hâlet Çelebi
27. “Büyük Müsabakamızın Sonu”

Sayı 57, 1 Sonkânun 1944, Cumartesi

1. “1944 e Girerken”, İmzasız
2. “Amcabey Postası”
3. “Yaşasın Pahalılık”, Amcabey

4. “Saraçoğlu Röntgeni”, Ankaralı Amca
5. “En İyi Tarafı”, Ankaralı Amca
6. “Bizim Kongre”, Ankaralı Amca
7. “Asıl Dalkavuk”, Ankaralı Amca
8. “Hediye”, Ankaralı Amca
9. “Keyif”, İmzasız
10. “Hiç Olmazsa”, İmzasız
11. “Yürek”, İmzasız
12. “Yazık”, İmzasız
13. “Teessür”, İmzasız
14. “Kabahat”, İmzasız
15. “Elemeler”, Elebaşı
16. “Tersine Laf”, Burhan Felek
17. “Saygılı Erkek”, Mahmut Yesari
18. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
19. “Beş On Zat”, Ankaralı Amca
20. “Bir Çarşı Gezmesi”, Hüseyin Rahmi Gürpınar
21. “Büyük Müsabakamızın Sonu”

Sayı 58, 8 Sonkânun 1944, Cumartesi

1. “İstilâya Hazırlanırken”, İmzasız
2. “Amcabey Postası”
3. “Kaşığın Sapı”, Amcabey
4. “Esrarlı Hayat”, Amcabey
5. “Teftişte Bulunmuşlar”, Nadir Nadi
6. “İtişip Kakışmadan”, Ankaralı Amca
7. “Yılbaşı Gecesi”, Ankaralı Amca
8. “Burhan Felek’i Tebrik”, Ankaralı Amca
9. “Ah, Ah”, İmzasız
10. “Masal”, İmzasız

11. “Bebekler”, İmzasız
12. “Maç”, İmzasız
13. “Deri”, İmzasız
14. “Bir Sarhoşluk Hatırası”, İmzasız
15. “Şu Yılbaşı”, Bacanak
16. “Muhtekir”, Sarıçizmeli
17. “Para”, Patavatsız
18. “Küçük İlanlar”
19. “Akıllı Deli”, Mahmut Yesari
20. “Çifte Telli”, Külhani
21. “Nişan Merasimi”, İmzasız
22. “Tek Göz”, İmzasız
23. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
24. “Büyük Müsabakamızın Sonu”
25. “Amcabey ve Kitaplar” (Bir Şiir Kitabı)

Sayı 59, 15 Sonkânun 1944, Cumartesi

1. “Bulunmaz”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “Fedakârlık”, Amcabey
4. “Rakamların Azizliği”, Ankaralı Amca
5. “Roma’daki Ziyafet”, Ankaralı Amca
6. “Tecrübe İyi Netice Verdi”, Ankaralı Amca
7. “Senelik Hulâsa”, Ankaralı Amca
8. “Yeni Elbise”, İmzasız
9. “Yanlış”, İmzasız
10. “Döndürür”, İmzasız
11. “Eşeklere Mahsus”, İmzasız
12. “Ayrılık”, İmzasız
13. “Kösele”, İmzasız

14. “Ne Virecen?”, İmzasız
15. “-Var Efendim! –Yok Efendim!”, Burhan Felek
16. “Talihli Oğlan”, Mahmut Yesari
17. “Komşu”, İmzasız
18. “Artan Satış”, Patavatsız
19. “Tahkir”, İmzasız
20. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus
21. “Şairane Manzara”, “Taniniyye”, “Kırkından Sonra”, Fazıl Ahmet Aykaç

Sayı 60, 22 Sonkânun 1944, Cumartesi

1. “Arap Saçı”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “İstanbul’a Nefes”, Amcabey
4. “İrfana Hizmet”, Amcabey
5. “Fon Pape’nin Duası”, Ankaralı Amca
6. “Yaşasın Evlilik”, Ankaralı Amca
7. “Mahkûmiyet İlanları”, Ankaralı Amca
8. “Son Durak”, Ankaralı Amca
9. “Rahatlık”, Ankaralı Amca
10. “Karagöz’le Mülakat”, Burhan Felek
11. “Yoh, Yoh”, İmzasız
12. “Adam Olmayınca”, İmzasız
13. “Asıl Kadın”, İmzasız
14. “Ekâbir”, İmzasız
15. “Bir İyimserin Başına Gelenler”, Patavatsız
16. “Cem Çavuş”, Mahmut Yesari
17. “Yemin”, Amcabey
18. “Zerde”, İmzasız
19. “Eski Yemekler”, İmzasız
20. “Banker Arif”, Sermet Muhtar Alus

21. “Sakın Aldanma, İnanma, Kanma”, “Gençliğimin Babıâli Caddesi”, Refik Halit Karay
22. “Amcabey ve Kitaplar” (Tarihte Türkler için Söylenen Büyük Sözler)

Sayı 61, 29 Sonkânun 1944, Cumartesi

1. “Ne Diyorlar?”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “Katmerli Vergi”, Amcabey
4. “Kalburüstü!”, Ankaralı Amca
5. “851!”, Ankaralı Amca
6. “Bir Mukayese”, Ankaralı Amca
7. “Kesik Saç”, İmzasız
8. “Şair”, İmzasız
9. “Mücadele Arkadaşı”, İmzasız
10. “Harap Evler”, İmzasız
11. “Talih”, İmzasız
12. “Bekârlık Vergisi”, Elebaşı
13. “Ben Ne Kadar Kurnaz Oldum!”, Patavatsız
14. “Kalem”, İmzasız
15. “Yumurta”, İmzasız
16. “Hiciv”, İmzasız
17. “Bir Beslenme Tarzı”, Mahmut Yesari
18. “Bedri’ye Mısralar”, “Meclise Mısralar”, Şarkı Gözleyen”, Yahya Kemal Beyatlı
19. “Bulmaca”
20. “Hediyeli Karikatür Müsabakamız”

Sayı 62, 5 Şubat 1944, Cumartesi

1. “Çare”, Amcabey
2. “Kefaret”, Amcabey
3. “Ankara’nın Denizi Dondu”, Ankaralı Amca
4. “Et Yerine Balık!”, Ankaralı Amca
5. “Rıdvan Paşa Ne Yapmıştı?”, Ankaralı Amca
6. “Ev Sahiplerinin Sevinci”, Ankaralı Amca
7. “Üstadın Makamı”, Ankaralı Amca
8. “Kâr”, İmzasız
9. “Kauçuk ve Yağ”, İmzasız
10. “Opera”, İmzasız
11. “Çocuklarla”, İmzasız
12. “Yemiş”, İmzasız
13. “Yenilenen Eskiler”, İmzasız
14. “Ev Kadınına Bağlılık”, Mahmut Yesari
15. “Altın ve Âşık”, İmzasız
16. “Sokak Lakırdıları”, Burhan Felek
17. “Küçük İlanlar”
18. “Dönek Adam”, Sermet Muhtar Alus
19. “Bir Vatmanın Defterinden”, Aka Gündüz
20. “Bulmaca”
21. “Amcabey ve Kitaplar” (Sanat Takvimi)

Sayı 63, 12 Şubat 1944, Cumartesi

1. “Sabrın Sonu”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “Sulh ve Kadın”, Amcabey
4. “Çocuk Vergisi”, Ankaralı Amca
5. “61 inci Sayıdaki”, Ankaralı Amca

6. “Bir Hatıra”, Ankaralı Amca
7. “Hakkımızdır”, Ankaralı Amca
8. “Ağlatayım Derken”, İmzasız
9. “Bozulanlar”, İmzasız
10. “Petrol”, İmzasız
11. “Eleman”, İmzasız
12. “Sarsıntı”, İmzasız
13. “Sis”, İmzasız
14. “Felek’ten Şikâyet”, Elebaşı
15. “Kıskanç Koca”, Mahmut Yesari
16. “Berber”, Sermet Muhtar Alus – Cemal Nadir
17. “Bir Evlenmenin Hikâyesi”, Sermet Muhtar Alus
18. “Terkos Çeşmesi”, “Kıskanç”, “Coşma”, “Ali”, Faruk Nafiz Çamlıbel
19. “Bulmaca”
20. “Karikatür Müsabakamızı Kazanlar”
21. “Amcabey ve Kitaplar” (Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı, Tıp Yolunda Yılbaşı)

Sayı 64, 19 Şubat 1944, Cumartesi

1. “Şu...Bu...”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “Garplılığın İlk Şartı”, Nadir Nadi
4. “Marifetli Köpekler”, Ankaralı Amca
5. “Baylar Bayanlar”, Ankaralı Amca
6. “Balıkla Tavuk”, Ankaralı Amca
7. “Kalburüstü Çıktı”, Ankaralı Amca
8. “Hayırlı Bir İş”, Ankaralı Amca
9. “Halil Lütfi’nin Hatırına Getiriyoruz”, Ankaralı Amca
10. “Okuyup Yazmak”, İmzasız
11. “Biri Olmazsa”, İmzasız

12. “Tehlike”, İmzasız
13. “Gazete”, İmzasız
14. “Değişmiş”, Malatyalı Amca
15. “İtaat” , Mahmut Yesari
16. “Niçin Evlenirler?”, Bacanak
17. “Bir Et Hikâyesi”, Burhan Felek
18. “Beğenmek”, İmzasız
19. “Allah’ın Hikmeti”, İmzasız
20. “Sofu Adam”, Sermet Muhtar Alus
21. “Yeni Hayat”, “Korku”, Yusuf Ziya Ortaç
22. “Dökülen Dilekler”, Çimdik
23. “Bulmaca”

Sayı 65, 26 Şubat 1944, Cumartesi

1. “Olmasa”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “Bombalanan Manastır”, Amcabey
4. “Matbuat Hürriyeti”, Ankaralı Amca
5. “Renkli Fotoğraf Sergisi”, Ankaralı Amca
6. “Benzin Ne Demektir?”, Ankaralı Amca
7. “Keçi Eti Cezası”, Ankaralı Amca
8. “Ekmek İşleri”, Ankaralı Amca
9. “Yenilenen Eskiler”, İmzasız
10. “Tahsil”, İmzasız
11. “Öğünmek”, İmzasız
12. “Zor İş”, İmzasız
13. “Niçin Evlenirler?”, Bacanak
14. “Mes’ut Çiftler”, Mahmut Yesari
15. “Çay”, İmzasız
16. “Sadık Köpek”, Patavatsız

17. “Dua”, “Karaborsada Seyahat”, “Harb İçinde Bahar”, “Kaçma”, Orhan Seyfi Orhon
18. “Bulmaca”
19. “Amcabey ve Kitaplar” (Salkım, Milliyetçilik Yolunda)
20. “Hediyeli Müsabakamız”

Sayı 66, 4 Mart 1944, Cumartesi

1. “Bahara Girerken”, Amcabey
2. “Amcabey Postası”
3. “Vesikalı Frak”, Amcabey
4. “Gürültü”, Ankaralı Amca
5. “Ankara Postası”, Ankaralı Amca
6. “Ev Sahibi Profesör”, Ankaralı Amca
7. “Gandi’nin Karısı”, Ankaralı Amca
8. “Felek Burhan’a Sormuşlar”, Ankaralı Amca
9. “Saatler”, Gezgin Amca
10. “Sûzinak Faslı”, Burhan Felek
11. “15 Yılın Azizliği”, Sermet Muhtar Alus
12. “Müdürün Daireye Gidişi”, Sermet Muhtar Alus – Cemal Nadir
13. “Emn-âbad Geceleri”, Mahmut Yesari
14. “Sadık Köpek”, Patavatsız
15. “Fırsatlardan Faydalanalım”, Ahmet Hamdi Başer

Sayı 67, 11 Mart 1944, Cumartesi

1. “Amcabey Postası”
2. “Asrî Muska”, Nadir Nadi
3. “Hangisi Ucuz?”, Ankaralı Amca
4. “Mevzu Kıtlığı”, Ankaralı Amca
5. “Piyango”, Ankaralı Amca

6. “Ben Hepsini Tanırım”, Burhan Felek
7. “Dam = Çatı”, İmzasız
8. “Üstatlık”, İmzasız
9. “Tersine”, İmzasız
10. “Tebrik”, İmzasız
11. “Mısır Çarşısı”, İmzasız
12. “Bağış”, İmzasız
13. “Hediye”, İmzasız
14. “Tavzih”, İmzasız
15. “Emn-âbad Geceleri 2”, Mahmut Yesari
16. “Hacı Bektaşî Yortusu”, İmzasız
17. “Boşuna Nefes”, Sermet Muhtar Alus
18. “Sadık Köpek”, Patavatsız
19. “Amcabey ve Kitaplar” (Avrupa Mukadderatının Yedi Muamması)
20. “Zenginlik”, Ankaralı Amca
21. “Bulmaca”

Sayı 68, 18 Mart 1944, Cumartesi

1. “Amcabey Postası”
2. “Türk Mizah Sanatı Bir Ustasını Kaybetti”
3. “Zam Paraları”, Ankaralı Amca
4. “Gazeteciler Ankara’da”, Ankaralı Amca
5. “Bir Taraflı Kibrit Kutuları”, Ankaralı Amca
6. “Çıldıran Adam”, Ankaralı Amca
7. “Nazik Zaman”, İmzasız
8. “Maksat”, İmzasız
9. “Vakit Meselesi”, İmzasız
10. “Tavuklu Mevlüt”, Mahmut Yesari
11. “Konferans”, Burhan Felek
12. “Rönar Arjante”, Sermet Muhtar Alus

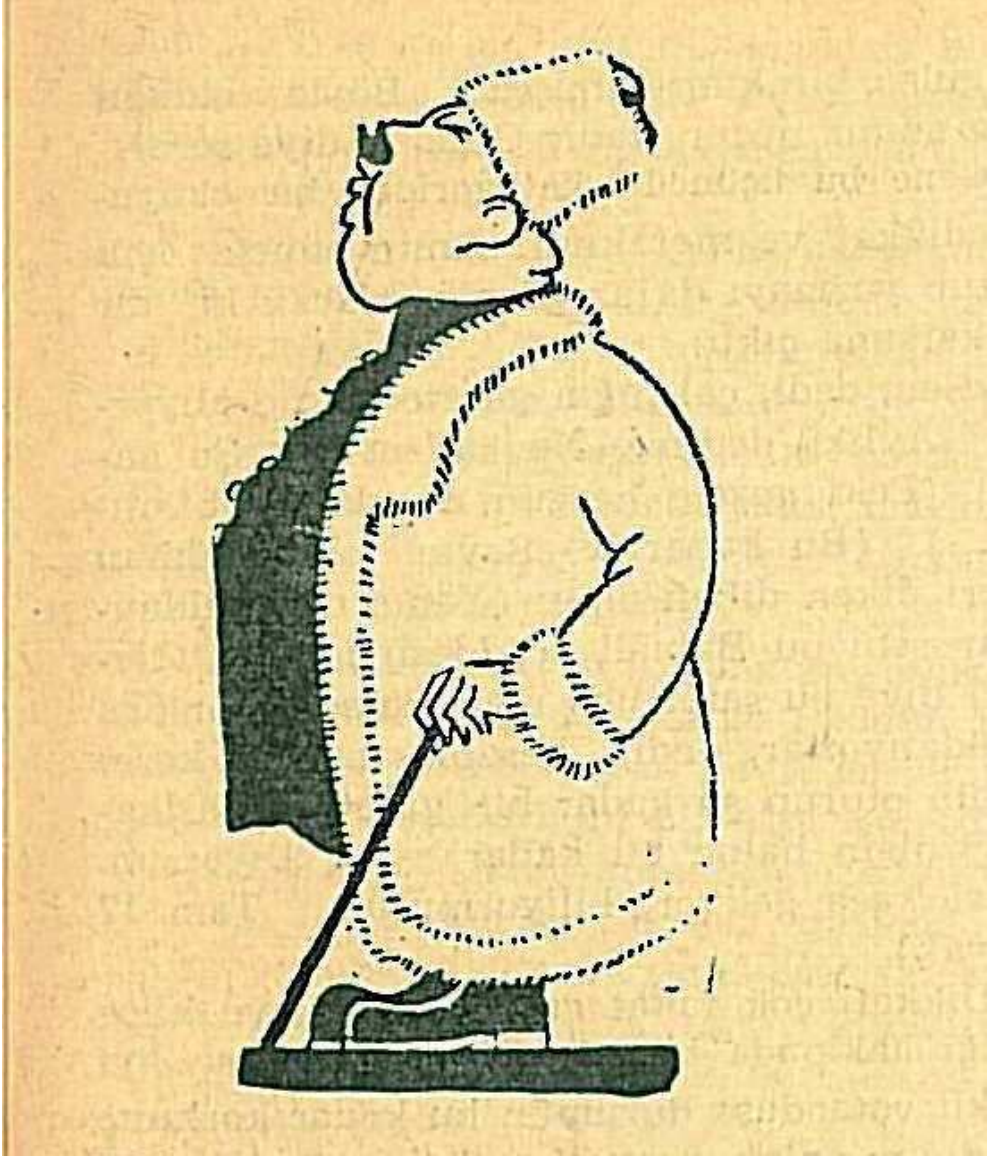
13. “Kahve”, İmzasız
14. “Sadık Köpek”, Patavatsız
15. “Babıâli Nefesleri”, “Şiirin Necib Ruhuna”, Kalenderi”, Rıza Tevfik
16. “Müsabakanın Sonucu”

Sayı 69, 25 Mart 1944, Cumartesi

1. “Amcabey Postası”
2. “Keskin Zekâ”, Amcabey
3. “Lüksle Mücadele”, Amcabey
4. “Haldeki Ciğerciler”, Ankaralı Amca
5. “Lütfi Kırdar ile”, Ankaralı Amca
6. “Barem Meselesi”, Ankaralı Amca
7. “Hüseyin Rahmi'nin Arkasından”, Ankaralı Amca
8. “Kim Öğretti”, İmzasız
9. “Rüya”, İmzasız
10. “Vasiyetname”, İmzasız
11. “Mahalle Sohbeti”, Orhan Nebi
12. “Böyle Şakaya İçerlerim”, Burhan Felek
13. “Tavuklu Mevlüt”, Mahmut Yesari
14. “İsim Gününe Hazırlık”, Sermet Muhtar Alus
15. “Sadık Köpek”, Patavatsız
16. “Bulmaca”

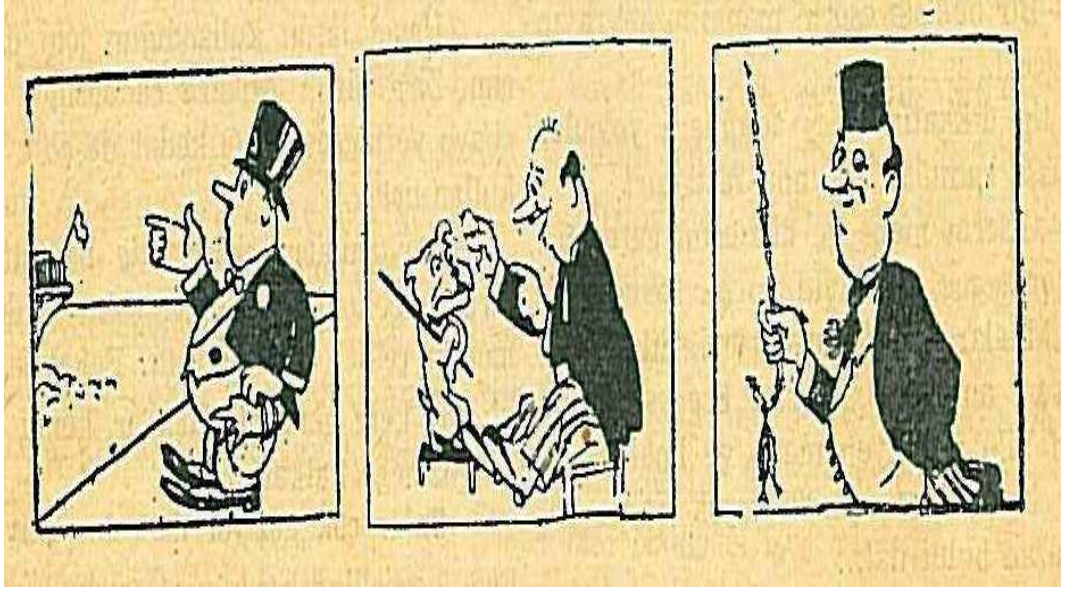
Ek V. Resimler

Resim 1.

1924 yılında *Zümrüdüanka* dergisinde yayımlanan ilk Amcabey

Resim 2.

Cemal Nadir'in, 1924 yılında *Efruz Bey* adıyla yarattığı bu tipte, *Amcabey*'e hazırlanış çizgileri kolaylıkla görülmektedir.

Resim 3.

Cemal Nadir'in uzun bir düşünme süreci ardından yarattığı karikatür tipi *Amcabey*, dış görünüş bakımından Cemal Nadir'e hiç benzememektedir.

Resim 4.

Cemal Nadir ile *Amcabey*'in tek ortak noktaları gözlükleridir.

Resim 5.

Cemal Nadir'in mezarındaki Amcabey karikatürü, Türkiye'de başka hiçbir mezar taşında karikatür kullanılmadığı için ilk ve tek örnektir.

Resim 6.

Cilt: 1 - Sayı: 1
5 Birincikânun 1942 Cumartesi

Amcabey

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SIYASİ MİZAH GAZETESİ

İDARE YERİ:
Çağaloğlu yolu, Acımusluk sokağı No. 15
Telgraf: AMCABEY - İstanbul. Posta kutusu: 555 İst.

Müessir:
GEMAL NADİR GÜLER

Fiati her yerde 7,5 kuruştur.
Abone (Yurt içi : Bir seneliği 300, Altı aylığı 175 Kş.
Yurt dışı : Bir seneliği 600, Altı aylığı 350 Kş.

Dev Aynası

Bacak!..

Çeyenlerde güde edip, romancı ve bağmuharir, Kara mebusa, Ethem İzzet Benice gibi kalemini daima ağır başlı mevzular istinade oynatan bir-tamamıyla konuşuyorduk.

Yazdığı ilmi makalelerin herkes tarafından okunmasını temin etmek için ne yapmak lazım geldiğini sordu:

— Acaba, dedi, yazılarının başına renkli satırlar mı dizdirsem; yoksa başlığın iki yanına el veya ok işaretleri mi koyduram?

Dostumuzun kısaca şu cevabı verdik:

— Yazılarının iki başına birer çift kadın bacağı resmi koydurunuz!

Bilgin dostumuz bu teklifimizi onayladı mı, onaylamadı mı, henüz öğrenemedik ama, eğer akıl edip de şöyle bir etrafına bakıyorsa her halde bize hak vermiş ve mevzu ister ilmi, ister felsefi olsun, ilk yazacağı makalenin iki başına, bunları görünen birer çift kadın bacağı koydurmağa karar vermiştir!..

Zira çarşı, pazar, her yer ve her şey, sayın dostumuzu böyle bir karara ulaştıracak maddelerle doludur:

Çorapçı, sattığı matahların titilden ince olduklarını anlatmak için dükkanının camkânına, etkileri oyluklarına kadar sıvanmış iki tumbul kadın bacağı resmi asmıştır!

Çanakçı, camkânına sıraladığı fincanlara, tabaklara gözü ekmek için, kanapeye oturttuğu bir kadın resminin bacaklarını sıvanmıştır!

Radyocu, mallarının bayılıncıesine inandırılmak için vitrinine, rarı baygın bir kadının ihmal ile çığı bacaklarını uzatmıştır!

Kunduracı, sevda kusları gibi sıraladığı iskarpinleri cazibelenmek için vitrinine iki şekin kadın bacağı resmi yerleştirmiştir!..

Sinema kapıları kenetlenen du-baklara lâveten, kabartılmış ka-tın bacakları ile donanmıştır!..

Neredeyse lokanta vitrinleri, tasak edilen kadın budu köfteleri ezine kadın budu resimleriyle süs-enecek, çekiciler akide sekeri avanzoları yerine akide bozucu adın resimlerini sıralayacaklar; itapçılar üçüncü, beşinci, belki de onuncu tabalarını bu göz alıcı ti uzuv sayesinde yapsacakları!

Yıkılan Fransız zevkinin yer üzerine miras bıraktığı bu «La vie parisienne» zarafetine, ilmi makale muharriri dostumuzun da uyma-nası için hiç bir sebep yoktur!

Yola çıkarken..

Tanınmış, sevilmis bir şökrati takdim etmek gücü işti. Meziyetleri hakkında ne söylen-se, herkes bir ağızdan: «Zaten biliyorduk!» der, boşuna araya giren gevezinin bir an önce susup çekilmesini ve hemen ötekinin söze baş-lamasını özler.

Kısa söylemlisi, «Amcabey» i tanımayan var mı?..

Sen yılların bu derin halk filozofuna, hem-men her gün rastlarız. O hep bizimle beraberdir. Bizi olup bitenlere dair tek cümlelik cevaplarla bazan güldüren, ekseriya tebessümle düşüdü-ren, fakat hiç bir defasında sökülüğe ve ba-yağılıya düşmeyen bu rind, babacan şahsiyet, sanımayınız ki resimdir. O bütün bir devrin nükteli, yani en anlamlı ve iyi anlatılı pisi-kolojik tarihçidir.

Sahifelerini millete daha geniş açmak ist-edi.

Kıyafetine bakmayınız. O, herdem taze-dir. Doğusunda hazır bulundum. Onu herkes-ten önce tanımış olmağ, bana, bir defacık olsun burada konuşmak hakkımı veriyor.

Amcabey!.. Uzun yolun şen olsun!..

Necmeddin Sadak

Olağan İşler

Paydos borusu!

Gazeteler Mersin kadınlarının el birliğiyle pahalılık savasına giriştiklerini müjdelediler. Artık ipek çoraba, lüks roba, pahalı giyim kuşama paydos, demişler! Masrafi kısıacaklar, çorabın ince-si, iskarpinin öçesi diye yok ye-re para harcamayacaklardır.

Allah muvaffak etsin.

Ancak bunun memleket ölçü-sünde bir savaş olmayacağını unutmamak lazımdır. Vakide Zonguldak kadınları da böyle bir karar vermişler, lükse, israfa kafa tutmuşlardı. Zonguldaklı bayanlar hâlâ bu kararda dayanıyorlar mı, bilmiyoruz, ama bü-tün yazılıp çizilenlere rağmen bu-nun Ankara, İstanbul gibi büyük şehirlerin kadınlarına bir örnek olmadığını sanıyoruz.

Mersinli kadınların kararı da belki kendi aralarında sürüp gi-decek. Yoksa yalnız kendi san-ırları içinmiş!.. Büyük şehirlerde yine eski hamam, eski bati!..

Oysa ki kadınların lüks alçı-hinde ötürecekleri boruya en muhtaç kulaklar büyük şehirler-dedir.

Sayın Mersin bayanları!.. Şu paydos borusunu biraz daha hic-la, yurdum her yarımdan dayı-lacak gibi öttürün!..

Kemancı — Ne emrediyorsunuz bayan, çalalım?..
Kurguncu — «Bana noldu da ben bilmenem...»

Frenlere dikkat!..

Sak sık görülen gazete ha-vadisleri arasında freni bozuk kamyonlar mühim bir yekün ta-tar. Arası çok geçmez ki bozuk frenli bir kamyonun yokmuş ayağı kayıp bir insanı ezmediğini işti-miyelim!

Bozuk fren hançer seydi, han-gi iste tehlikeli değildir!..

Şişhane yokuşundan yuvar-lanan tramvay: Ankara caddesinde bir kaç kişiyi yere serip bir adamı duvara yapıştıran otomob-il; Akınturundan denize u-ban taksit, fren bozukluğuna çan yükler acım birer örneğidir.

Bu bozukluğun şahıs ve ruhlağ üzerindeki yıkıntısı da ayrı bahis-tir.

Aylıklı adamı ay ortasında ku-ru ekmeğe yatan, freni bozuk bütçedir!..

İhtiyara «moruk», gence «ula-nas» dediren; kalabalıkta sırsı-yı, tehada yaşağı bozduran fire-ni bozuk terbiyedir!..

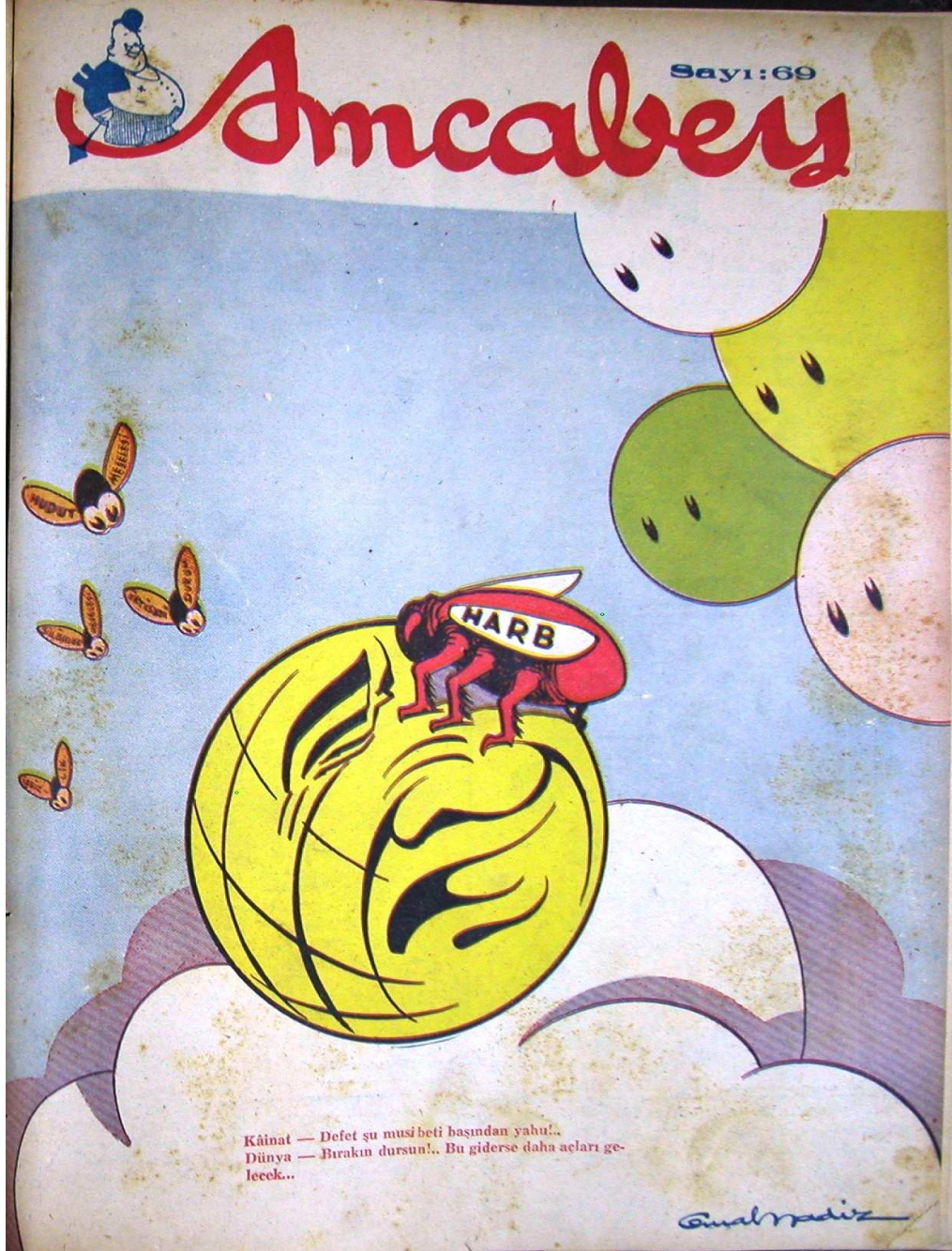
Donsuzun başına felsefen tak-turan freni bozuk akıldır!

Şaire saçma, âlime palava söyleten; sanatkarı fütünet, romancıyı sürrealist yapan freni bozuk kültürdür!..

Vatandaş, frenlere dikkat!..

Amcabey'in gazete formatında çıkan ilk sayısının kapak sayfası

Resim 7.

Amcabey'in son sayısının dış kapak resmi

Resim 8.

25 MART 1944

IDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

**CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
BİYABİ MİZAH MECMUASI**
Müessesel :
CEMAL NADIR GÜLER

Cilt : 3 - Sayı : 69

**FIATI, HER YERDE
10
KURUSTUR.**

ABONE SAATLARI:

YURT İÇİ :	Bir seneliği 500 K₺.
	Altı aylığı 250 .
YURT DIŞI :	Bir seneliği 900 K₺.
	Altı aylığı 500 .

Dev Aynası

Keskin Zekâ...

— Finlândiya sulhe razı olacak mı?

— İkinci cephe ne zaman ve nerede açılacak?

— Almanya hava bombardımanlarına daha ne kadar dayanır?

— Şark cephesinde Almanlar Rus ilerleyişini durdurabilir mi?

— Japon donanması Amerikalılarla kat'i harbi ne zaman kabul eder?

— Amerikanın Marşal adalarından sonraki hedefleri neleridir?

— İtalya cephesinde müttelikler kat'i taarruza ne zaman başlayacaklar?

— Almanlar İtalya cephesindeki Amerikalıları neden denize dökemiyorlar?

— Harpten sonra Almanya parçalanmalı mı, yoksa sadece silâhtan tecrit edilmeli?..

Saşılacak şeydir, bu sualleri boyuna sorup bir türlü kat'i cevaplarını bulamayan şu ecebî mütehassıslara, o frenk siyasilerine hayret etmemek kabil değildir.

Bunlar gibi daha nice soruların yüzde yüz isabetli cevaplarını bizdeki bazı muharrirler çoktan vermişlerdir. Ne uğraşır duruyorlar. Bu Avrupalılar?

Almanyanın ne zaman çökeceğini ve ne kadar daha dayanabileceğini, bu harbi başından beri idare etmekte olan Mîster Görçil dahi katiyetle kestiremezken, işlerin iç yüzüne vakıf olmadıkları halde evinden kalkıp gazetesine gelirken bir çırpıda dü-

— Tanırsa tanısın!.. Beni de cümle âlem tanıyor!..

şünüp bulmuş ve, belki, ihtimal kelimesini kullanmadan yazı vermiş muharrirler çoktur. Amerikan donanmasının Japonlarla kat'i harbe tutuşabilmesi için ne gibi şartların tahakkuku lâzımgeldiğini Amerikan mütehassısları uzun uzun tetkik ederlerken, muhayyilelerinde o harbi yaptırıp neticeyi de bulup çıkaranlar her gazetemizde bir kaç tanedir.

Bizim bu çetin kâhînelerimiz okuyan ve inanan, bu harple de canile, başile ve milletinin kanile alâkadar olan bir frenk çıkmıyor mu ki, şu Avrupa ve Pasifik harbini bir çırpıda halledilecek versin!..

O zaman Avrupa harbini bitirmek için, ne Şark cephesindeki harekâta, ne İtalya cephesine, ne de ikinci cepheye lüzum kalmazdı.

Almanyanın hava bombardımanlarına ne kadar daha dayanabileceğini bizim mütehassıslardan öğrenip o zamana kadar intizar ile, başka taraflarda nahak yere kan dökmek tutulacak yolun en kısa ve en doğrusu olurdu.

Avrupa harbini bitirecek kat'i çareyi bulanlar şu dünya harbinin Pasifik tarafını elbet sût liman edecek bir tedbiri söylemek lütûfünde bulunurlardı.

Yalnız bunun için şu Atlasözünü tersine çevirmek lâzımgelirdi:

«Keskin zekâ keramete çifte attırır. İdarîmeselini, keskin zekâyı keramet çifte attırır: şekline sokmalı idi. Fakat o zaman da Avrupalıların bizden gelen tavsiyelere inanmaları güç olurdu. Çünkü frenk keramete ilâfât etmeyen bir cins mahlûktur.

Lüksle mücadele..

Fıkra muharrirleri, lüksle mücadele fikrini İstanbul ka-
(Arkası S. 11 de)

Amcabey'in son sayısının iç kapak resmi

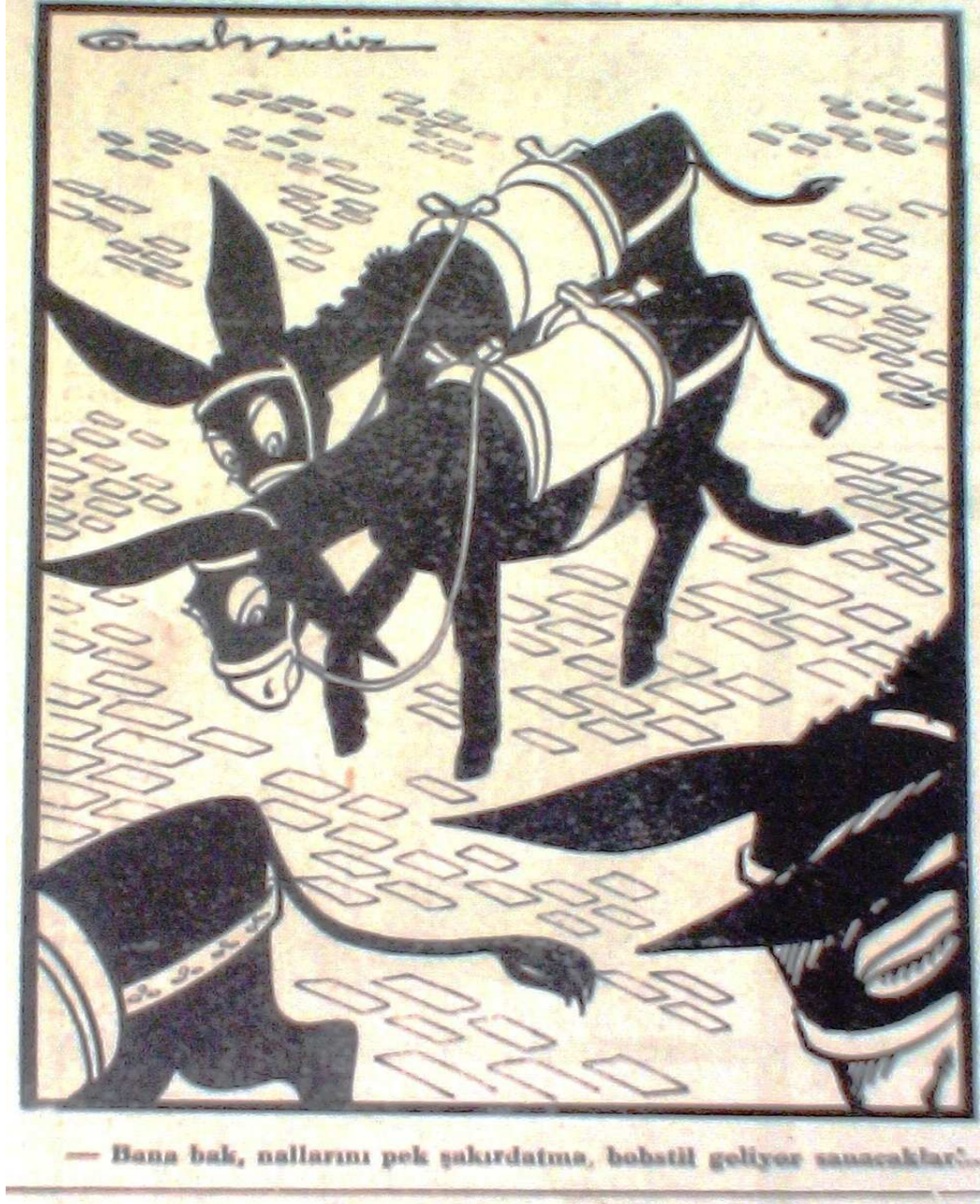
276

Resim 9.

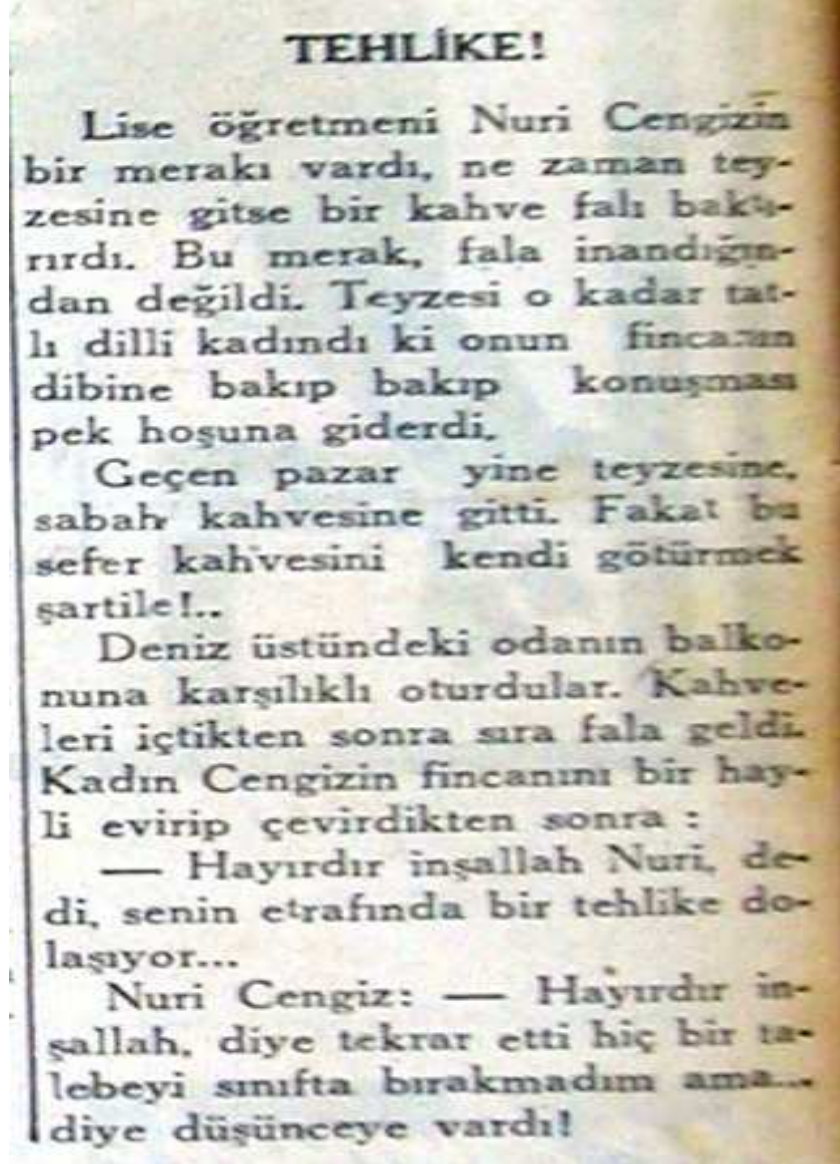
Okuyucuların oylarıyla Amcabey'de yayımlanan en iyi şiir seçilen *Yirminci Yıl* şiiri

Resim 10.

Okuyucuların oylarıyla *Amcabey*'de yayımlanan en iyi karikatür seçilen, bobstilleri konu alan karikatür

Resim 11.

Okuyucuların oylarıyla *Amcabey*'de yayımlanan en iyi fıkra seçilen, lise öğretmenlerine atıfta bulunulan fıkra

Resim 12.

Okuyucuların oylarıyla *Amcabey*'de yayımlanan en iyi hikâye seçilen hikâye:

Para ile imanın kimde olduğu ve nereden geldiği pek bilinmez. Herkes bir yolunu bulmuş, mangizi doğrultmuştur! Falan apartman nasıl yükselmiştir, filan köşk nasıl türemiştir, bunlar, Bektaşî sırrı gibi birbirimize malum değildir! Ama ben açık yürekli adamım. Nasıl zengin olduğumu sizden saklamayacağım, Suadiye'deki bu villaya, Nişantaşı'ndaki apartmana, çarşıdaki dükkânlara nasıl konduğumu anlatacağım!

Kadınli erkekli bütün misafirler, genç ev sahibinin etrafına üşüştük. Gerçekten daha bir yıl önceye kadar ökçesi yenmiş pabuçla, rengi soluk elbise ile gezen bu genç ressamın böyle birdenbire çulu düzmesi hepimize merak olmuştu.

Güzel Sanatlar Akademisi'nden elimde diploma, gönlümde sanat aşkı, mezun olduğum seneydi. Kendime bir hayat yolu arıyordum. Devlet kapısına varıp bir resim hocası mı olayım yoksa serbest mi çalışayım? Tabi, bütün hakiki sanat adamları gibi ben de ikinci yola saptım. Başladığım hayat yarı bohem bir hayattı. Bazen bir tablo yapıp satarak parasıyla birkaç gün en pahalı yerlerde yaşıyor, sonra da meteliğe kurşun atıyordum!

Bu şekildeki hayatım hiç kimsenin hoşuna gitmiyordu. “Yahu, kuvvetli bir sanatkârsın, eserlerin nerede olsa para eder. Neden bir baltaya sap olmak istemiyorsun?” diyorlardı. Bizim Nihat Bey Amca da böyle diyenlerin başındaydı. Fazla olarak da “Eğer bu serserilikte devam edersen, seni mirasımdan mahrum edeceğim. Düşün ki yeryüzünde biricik varisim sensin!” derdi.

Şaka değil, Nihat Bey Amcam memleketin sayılı zenginlerindendi. Gerçi ben sanatımı paraya feda edeceklerden değildim ama ne bileyim ara sıra bu meseleyi düşünürdüm. Amcamın benden istediği de mühim bir şey değildi hani! “Mademki devlet kapısına girmek istemiyorsun, hiç olmazsa ciddi, muntazam ve programlı çalış.” derdi. Adamcağızın hakkı da vardı. Sanatımın verimli olabilmesi için başka çare de yoktu. Bir gün -tabi meteliğe kurşun attığım bir gün- “Peki Nihat Bey Amca, dedim, dediğinizi yapacağım! Söz!”

Pek memnun oldu. Alnımdan öptü ve “Böyle programlı bir çalışmanın ilk mahsulü olan tabloyu bana vereceksin” dedi. “Onu salonuma asacağım. Hatta istersen o, Tünel başındaki tavan arasına bırak, Göztepe’deki köşk yerleş. Orada çalış! Sana her ay da iki yüz lira!”

Dediği gibi yaptım. Göztepe’de güzel bir çamlığın ortasında içi boş bir kuş kafesi gibi duran köşke taşındım. Üst katı atölye, alt katı da oturma katı olarak döşedim ve programlı çalışmaya hazırlandım. Bilirsiniz ki benim ihtisasım portre ressamlığıdır. Bu sebeple daima canlı modellere ihtiyacım vardır. Nihat Bey Amcam için tasarladığım tablo için de bir kadın modele ihtiyaç hâsıl oldu. Eserin mevzusu şu idi: Çıplak ve genç bir kadın kollarını göğe doğru uzatmış, gökten altın yağıyor! Yani demek istiyordum ki, her şey kadın için!

Eserime münasip bir model düşünürken aklıma eski sevgililerimden Nebahat geldi. Huysuz, ukala, delişmen bir kızdı ama vücut çizgileri estetik ilminin aradığı güzellikteydi. Hele bir kalçaları vardı, Venüs halt etmiş! Hemen bir telgraf! Ertesi günü damladı. Maksadımı kendisine açtım. Vaktiyle kendisine olan aşkımla hala sönmediğini de ilave ettim. Eser bitinceye kadar yanımda kalmaya razı oldu. “Zaten ben de bu yazı, Beyazıt’ta, Soğanağa mahallesinde geçirmek niyetinde değildim!” dedi.

O günden itibaren çamlık ortasındaki bu metruk kuş kafesinde, bir çift sevda kuşu gibi cıvıldamaya başladık. Meğer o da ben de hala birbirimizi

seviyormuşuz da haberimiz yokmuş. Gündüzleri bahçede eğleniyor, denize gidiyor, geceleri çamlar altında, mehtapta hararetle ve yorgun saatler geçiriyorduk!

Böylece tam bir ay on gün geçti. Bu müddet zarfında o bir defa Soğanağa mahallesine gidip geldi. Ben de bir defa amcamdan mektup aldım. Başka ne arayan oldu, ne soran! Fakaaat: Bir akşam telefon acı acı öttü. Koşup açtım, Nihat Bey Amcam, nasıl vakit geçirdiğimi, kendisi için hazırladığım eserin bitip bitmediğini soruyor, yarın Bostancı'ya geçerken uğrayıp tabloyu göreceğini haber veriyordu.

Bende şafak attı. Ne diyeceğimi şaşırdım. Olmaz diyemedim, olur diyemedim. Nasıl oldu bilmem, “Buyurun Amcacığım” deyiverdim. Buyuracaktı ama ortada tablo değil, tablonun muşambası bile yoktu. O gece Nebahat ile baş başa verip düşündük, bir çare aradık. Nihayet sabaha karşı gökte çoban yıldızı parlarken kafamda da bir fikir parladı. Kalktım, atölyenin bir köşesine yığdığım boş, yaldızlı, büyük resim çerçevelerini gözden geçirdim. Bunlardan biri –ki en şatafatlısı idi- atölye ile sandık odası arasındaki pencereye tam geliyordu. Getirdim, bu muhteşem çerçeveyi pencerenin atölye tarafına yerleştirdim.

Nebahat, “Delirdi mi bu oğlan?” gibilerde beni seyrediyor, ne yapacağımı soruyordu. Çerçeveyi yerleştirdikten sonra Nebahat'a, “Geç sandık odasına, şu pencereyi aç ve önünde dur.” dedim. Kızcağız dediğimi yaptı. Hakikaten bu taraftan bakılınca, sandık odasının loşluğu önünde, yaldızlı çerçeve ortasında tıpkı bir tablo gibi görünüyordu. “Oldu bu iş!” dedim ve yattık.

Kalktığımız zaman vakit öğle idi. Amcamın gelmesine bir saat kadar bir zaman kalmıştı. Traş oldum, yemek yedik. Gazetelere göz gezdirirken köşkün önünde bir otomobil durdu. Ardından da kapının çingırağı! Hemen Nebahat'ı sandık odasına götürdüm, çırılçıplak soydum, getirip pencerenin önüne istediğim pozda durdurdum. Kendim de atölyeye geçip baktım. Cidden nefis bir tablo idi!

Amcam beni çağıra çağıra çamlığı geçiyordu. Koşup karşıladım. Öpüştük. “Seni çok iyi gördüm, fakat kalmaya vaktim yok, hemen şu tabloyu görüp gideceğim. Bitti mi bari?” dedi. “Henüz tamamlanmadı Amcacığım. Gökten altınların yağması kaldı!” dedim. Atölyeye çıktık. Amcam bu şaheserimi iyice görmek için gözlüğünü takarken ben, bin türlü kötü ihtimalle titriyordum.

Tablonun bulunduğu tarafı gösterdim. “İşte, fakat daha tamamlayamadım!” dedim. Amcam uzun bir maşallah çektikten sonra gözleri süzük, ağzı açık, tabloyu temaşaya koyuldu. Tekrar, “Maşallah, ne kadar da canlı! Neredeyse konuşacak!” dedi. Verecek cevap bulamıyordum.

Yaldızlı çerçevenin ortasında, nefis vücuduyla hareketsiz duran Nebahat’ın bir öksürük veya bir kaşınma ile falso yapmasından korkuyordum. Dürbün gibi gözüne yerleştirdiği yumruğunun içinden tabloya bakan amcam bir ara: “İyi ama oğlum, bu kadın daha genç, mesela on sekiz yaşında falan olmalıydı. Hâlbuki bu otuzluk gösteriyor...” dedi.

İşte hayatımı altüst eden bu tenkit oldu arkadaşlar! Bu sözleri işiten Nebahat birdenbire pozunu değiştirdi. Ellerini kalçasına dayayıp çerçeveden dışarı sarktı: “Affetmişsiniz siz onu beyefendi, ben daha yirmiye basmadım!” diye bağırdı. Canlanan tablo karşısında neye uğradığını bilmeyen amcam gözleri dönük, şırak diye sırt üstü düştü! Hemen üstüne eğildim, bir de ne göreyim: Sevgili amcacığım kalp durmasından sizlere ömür! İşte merak ettiğiniz bu servet bana böyle geldi.

Misafirler hep bir ağızdan: “Peki Nebahat ne oldu? Model kız?” diye sorduk. Genç ressam: “Onun gitmesi tabi pek olay olmadı!” diye içini çekti.

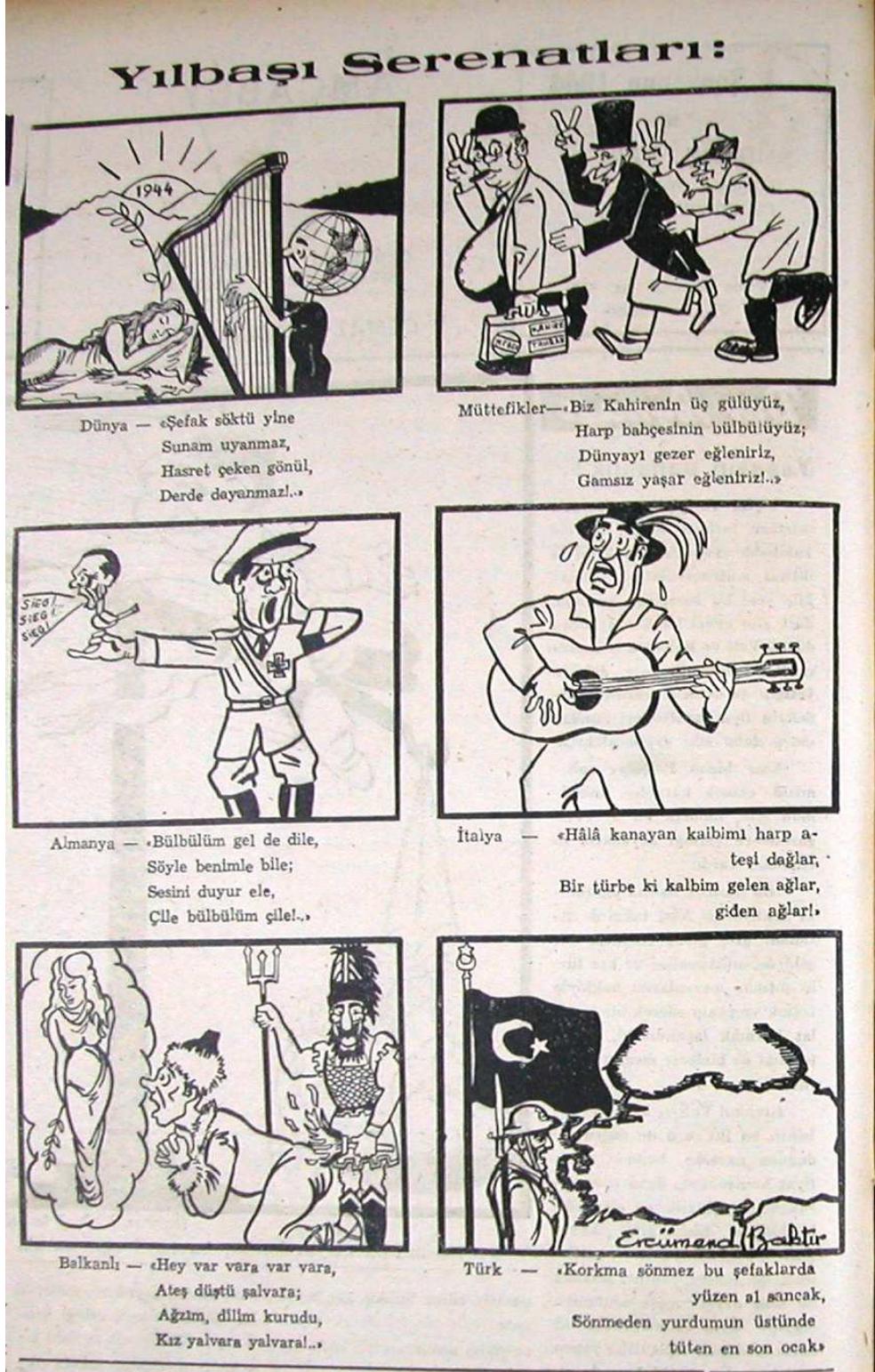
Resim 13.

Bayram duası:
— Ömrün çok olsun oğ-
lum!.. İnşallah benim kadar
yaşarsın da şu İstanbul rad-
yosunun tecrübesinin bitti-
ğini görürsün!..

Abdi İpekçi'nin, *Amcabey*'in elli dördüncü sayısında yayımlanan karikatürü

Resim 14.

Amcabey'in elli beşinci sayısında yayımlanan şiirli karikatür

Resim 15.

Mizahî tefrika :
— 1 —

Şairin

Yazan : Cemal Nadir Güler

1 — Bizim şair, şairlerin en hasasıdır. Etyemezdeki evinin bir kögesinde, yemez, içmez, şiirler yazar. İham perisi de onun kadar verimlidir. En seçme kafiyeleri o İham ederi!

2 — «Yazdıklarımı ne yapar?.. Turşu mu kurar, yoksa pazara mı çıkarır?» diyeceksiniz. Hayır, o bu turfandalarla ne turşu kurar, ne de onları pazara çıkarır. Yazar, yazar, gidip bir sevgiliye okur!

3 — Fakat zamane kadınlarını sade şiirle güşleri doyar mı? Hassas şairin okuduğu şiirlerin mısraları kadar istekleri vardır onların!.. Hem öyle istekler ki almır, verilir gibi değil. En aşağısı bir çift mantar pabuç!..

7 — Şair bu teşebbülerinde bazan muvaffak da olur. Allem eder, kallem eder, müdürün odasına girer. Açar kâğıt tomarlarını, başlar okumağı!.. Eğer müdür akşamdan uykusuzsa şiirler çabuk tesirini gösterir!..

8 — Yok, müdür uyanık kafalı bir zat ise tesiri başka olur. Fakat şair: «Zurnada peşrev olmadığı gibi sanat hayatı da bir acaptır. Kimine baklava, börek, kimine sille, kötek yedirir! Yese düşünme lüzum yok!» der.

9 — Ve gürültü, patırdı, rica, yaz başka bir mecmua müdürünün tül perdeli, kübük odasına kapağı atar! O müdür de insan tabii!.. Ona bir gevşeklilik çöker, fakat horlamayı kalmadan aklını başına toplar!..

gözyaşları!

Çizen : Selma Emiroğlu

4 — Bu yüzden onun her aşkı bir şiir boyuncadır. Eserini okuyup sustu mu, kadın ağzını açar, isteklerini döktüp açar; sonunda, şair bulduğunu, kadın umduğunu kaybitmiş olarak ayrılırlar. Bu hep böyledir!

5 — Edebiyat pazarındaki durumu da buna benzer. Bazan gözünü karartıp Babıâlye mal indirdiği olur. Sanır ki ilk çaldığı kapıda mısraları yağma edilecek, götürdüğü şiir tomarları para tomarı oluverecek!

6 — Bu düşünce ile gittiği mecmua, gazete idarehanelerinin kapısında dökmediği dil kalmaz. Müdürün yanına girebilmek için kapıcıya sigara, kahve ısmarladığı, hattâ o günkü ekmeğe karnesini ikram ettiği olur!

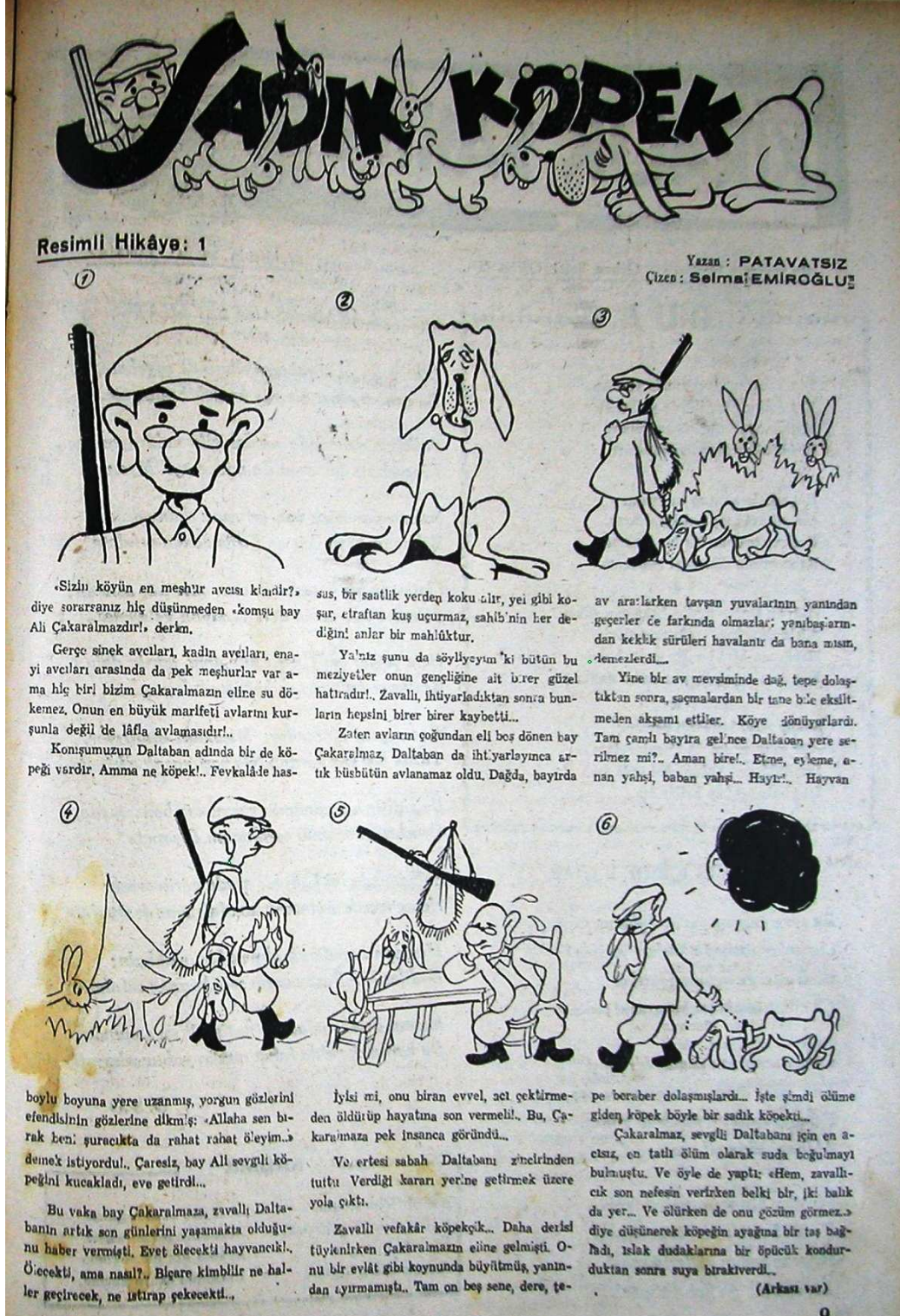
10 — Bu kendine geliş tabii şairin aleyhinedir!.. Hassas şair, gözünü açıp kapayınca kadar kendini sokakta bulur!.. Gerçi düşenin dostu olmaz. Fakat her düşenin bir kalkışı da vardır!..

11 — O da kalkar ve yeni bir kapıya koşar! Koşar ama umidi de daha merhaba demeden boşa çıkar. Zira müdürün celâlisına şair direnir, pençeleşir, fakat kâr etmez!..

12 — Müdürün zile bir temastle iki izbandut hademe, şairi yuka paça dışarı çıkarırlar!.. Bereket versin, şairin bütün bu olaylara taktığı bir külp vardır: Taktırsızlık! (Arkası var)

Amcabey'de yayımlanan Şairin Gözyaşları isimli hikâyenin ilk bölümü

Resim 16.

Amcabey’de yayımlanan Sadık Köpek isimli hikâyenin ilk bölümü

Resim 17.

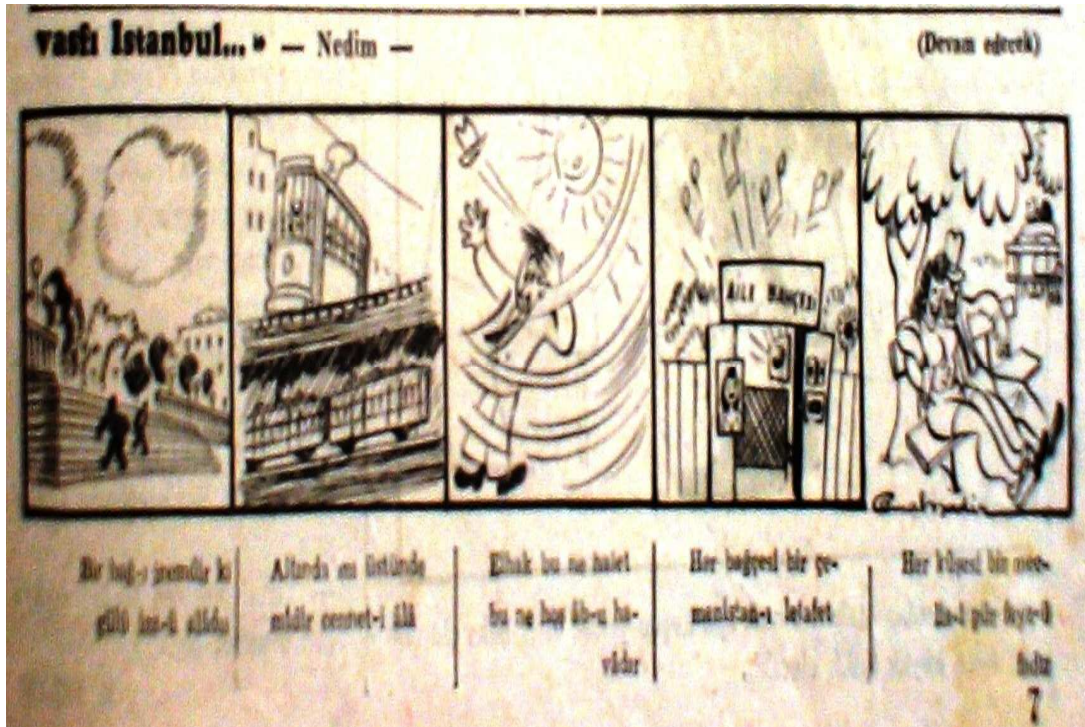
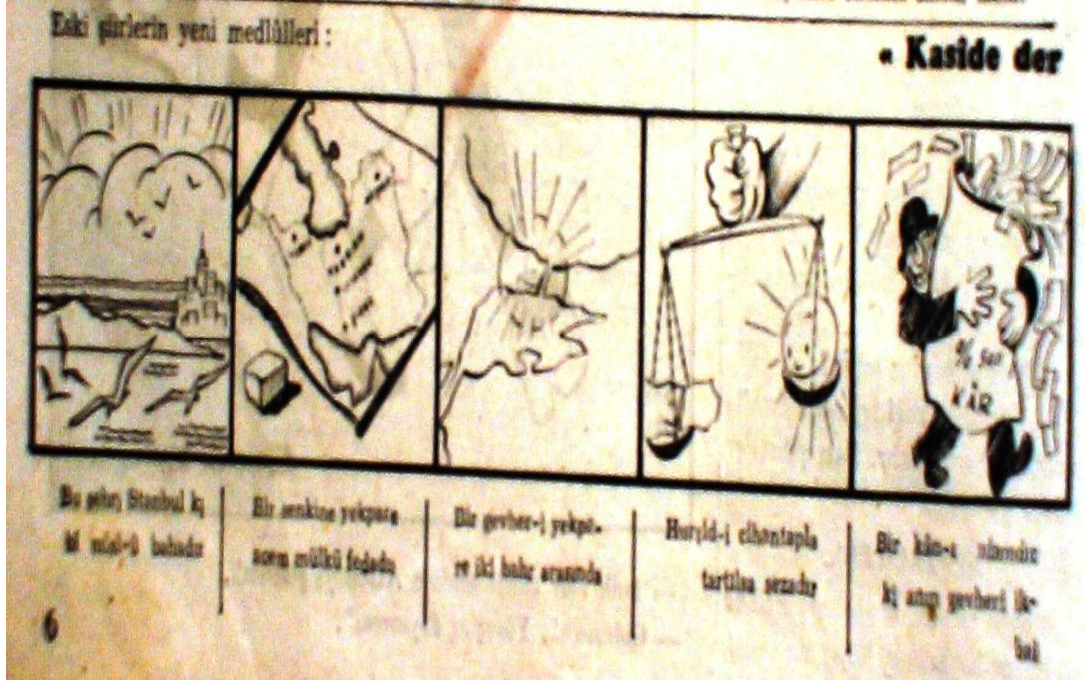
HİNDİSTANDA BİR TRAŞ SAHNESİ..

Doğu illerini gezmeye çıkan gazetecilerimiz henüz yazı göndermeğe başlamadılar. Yedikleri, içtikleri hariç, gittikleri, gördükleri yerleri ancak Ajans haberlerinden öğreniyoruz.

Fakat gazetemiz, akla gelmedik, bin bir çareye başvurarak, bu seyahate ait resimleri elde etmeye muvaffak olmuştur.. Bunlardan bir tanesini yukarıya dercediyoruz. Resim Bombay'da çekilmiştir. Gazetecilerimizin bir ziyaretten önce, Hint yerlileri arasında traş olduklarını göstermektedir. Hintli berber kıyafetine giren Bürhan Felek Falih Rıfkı Atayı traş etmekte, Bürhan Belge de ona çıraklık etmektedir. Necmettin Sadakla Muvaffak Menemencioğlunun da diğer yerliler arasında sıra bekledikleri görülüyor. Büyük bir neşe içinde seyahatlerine devam eden arkadaşlarımızın bir an evvel memleketlerine dönüp işlerine başlamalarını dileriz!

Amcabey'in dokuzuncu sayısında yayımlanan musavver yazı

Resim 18.

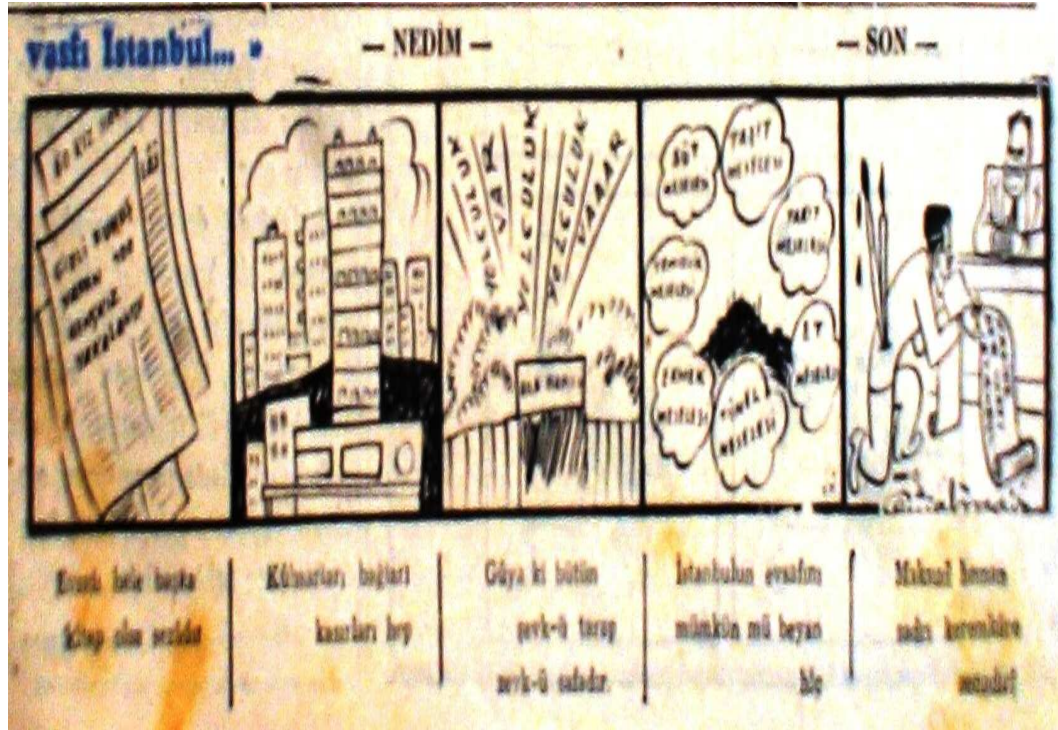
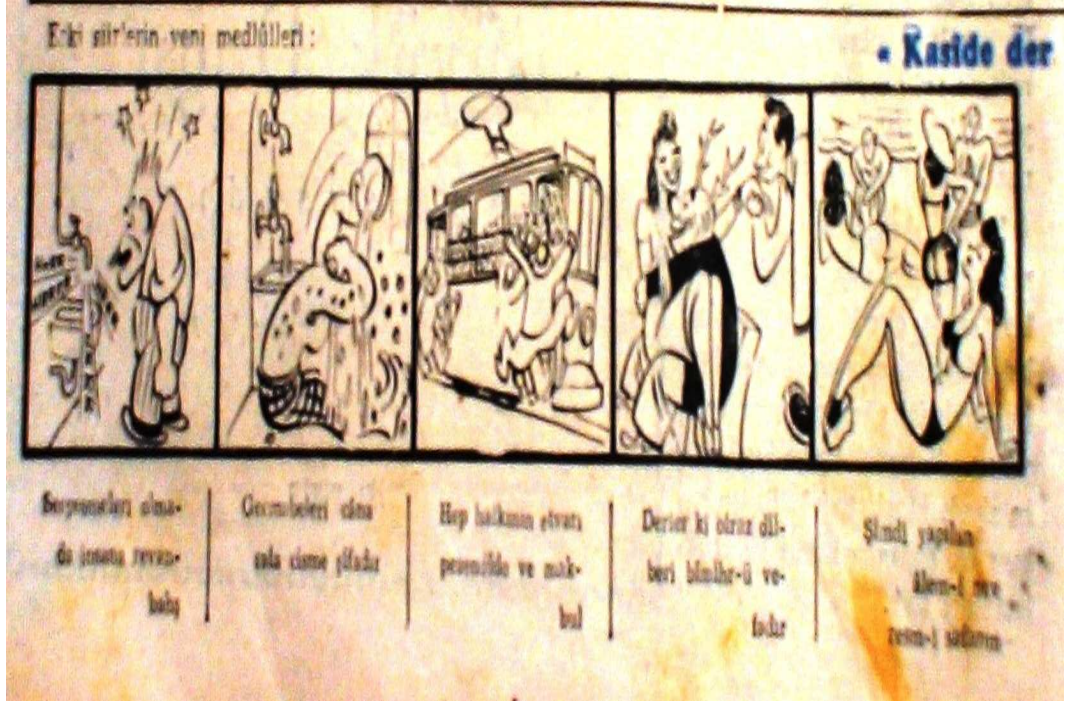
Nedim'in şiiri, *Kaside der Vaf-ı İstanbul*'un dergide yayımlanan ilk bölümü

Resim 19.

Nedim'in şiiri *Kaside der Vasf-ı İstanbul*'un dergide yayımlanan ikinci bölümü

Resim 20.

Nedim'in şiiri *Kaside der Vasf-ı İstanbul*'un dergide yayımlanan son bölümü

Resim 21.

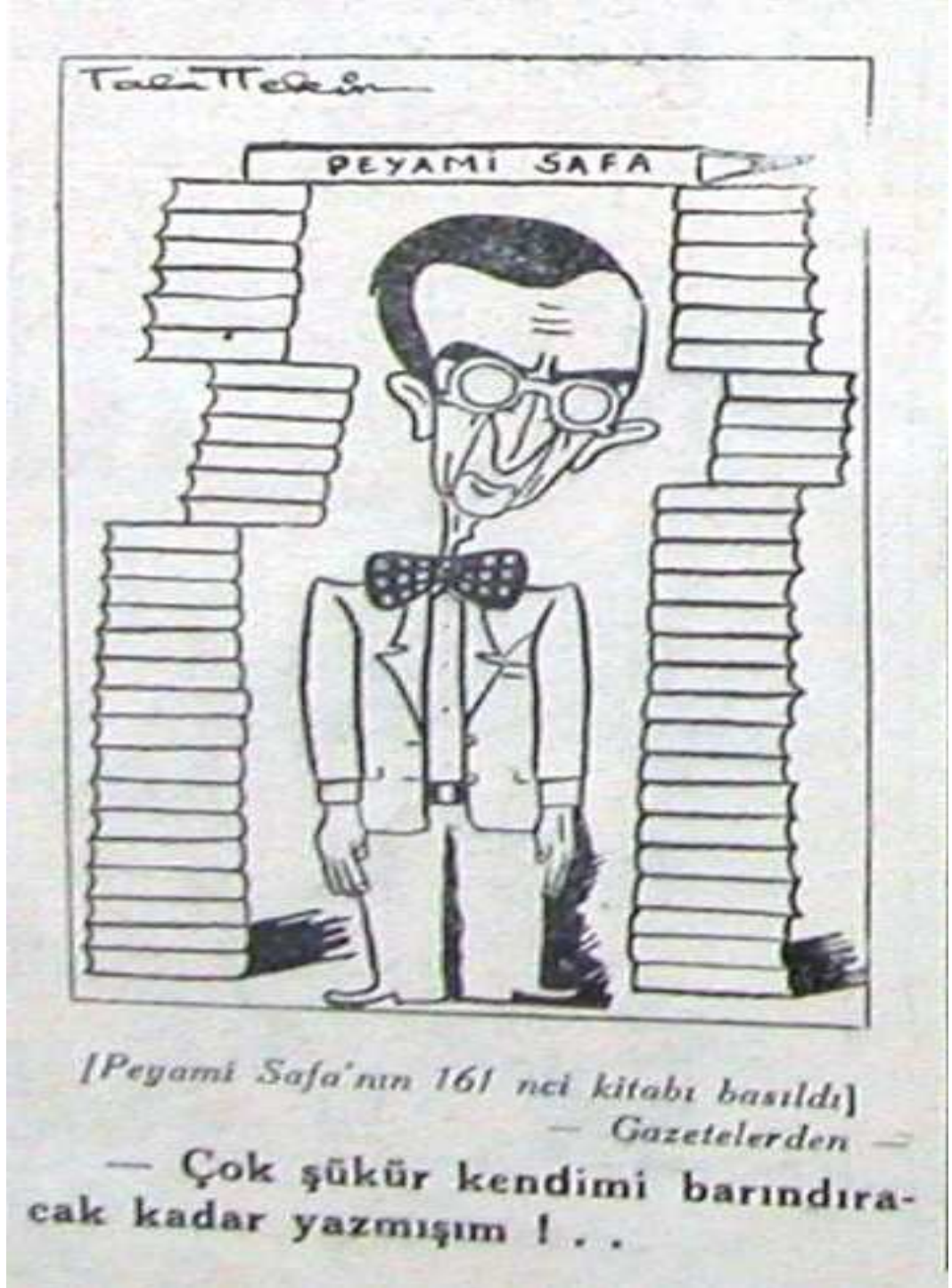
Yahya Kemal Beyatlı'nın *Mahurdan Gazel* şiirinin ilk iki beytinin, II. Dünya Savaşı'nda yaşanan gelişmelere uyarlanarak çizilen karikatürü

Resim 22.

Ziya Paşa'nın, *Terkib-i Bend*'inin, dillere pelesenk olmuş beyti, II. Dünya Savaşı'na uyarlanmıştır.

Resim 23.

Amcabey'in kırk beşinci sayısında yer alan Peyami Safa'nın karikatürü

Resim 24.

Dünden, Bugünden:

2 : Şair

Hersekli Arif Hikmet bey:
Divan edebiyatının son şairlerinde²dir.
Büyük baba halli, eli şapadanak öpülüp başa konacak bir zattı. Yayvan fesli, bumburuşuk yüzlü, göğsüne kadar ak sakallı fotoğrafındaki 1307 tarihine bakılırsa o piri fanî deminde 52 yaşındaymış.
Aşağıki beyitler 1917 de başılan divanındandır:
«Gönlüm harabî aşk idi meyhane
yoğiken
Mahmuru canı şevk idi peyman
yoğiken
Eylerdî mürgü can semavatı cayığâh
Viran sarayı dehrde bir lâne yoğiken»

Orhan Seyfi Orhon
Devrim'in en lirik, en ince şairidir.
Allah daha nice yıl sağlı ve esenlik versin, lâf aramızda bugün 52 sini aşmak üzere! Kumral saçı ve bıyığı, kırışık pembe beyaz yüzü, gayet dir yürüyüşle bir delikanlıdan fark sız.
Aşağıdaki şiir «Annem! hasbühâl» inin baş tarafıdır:
«Anne zannetme ki günler geçti,
Değişti evvelki hissim gitgide,
Bir hırçın çocuğum, değişmez huyur
Seneler geçse de ben yine buyum!»

Amcabey'in yedinci sayısında yayımlanan *Dünden Bugünden* köşesinde karşılaştırılan şairler

Resim 25.

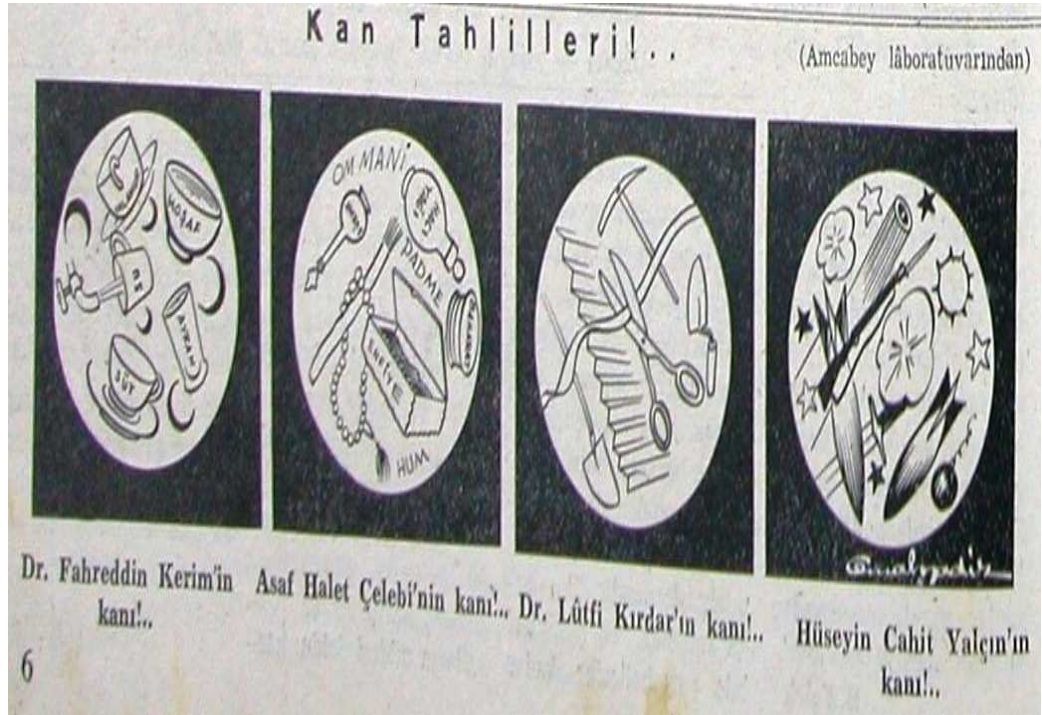
Amcabey'in sekizinci sayısında yayımlanan *Dünden Bugünden* köşesinde karşılaştırılan Türkçe muallimleri

Resim 26.

Amcabey'in elli üçüncü sayısında yayımlanan ünlü simalarla ilgili karikatür

Resim 27.

Amcabey'in elli beşinci sayısında yayımlanan ünlü isimlerin kan tahlillerinin karikatürü

Resim 28.

Amcabey'in elli altıncı sayısında yayımlanan ünlü isimlerin kan tahlillerinin karikatürü